

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Molbech, Chr.

Dansk poetisk Anthologie : eller Udvalg af danske og norske lyriske Digteres Arbejder, efter Tidsfølgen, og ledsaget med biographisk-kritiske Efterretninger.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kbh. : C.A. Reitzel, 1830-40

Fysiske størrelse | Physical extent:

Vol. 4, 1

3 bd.

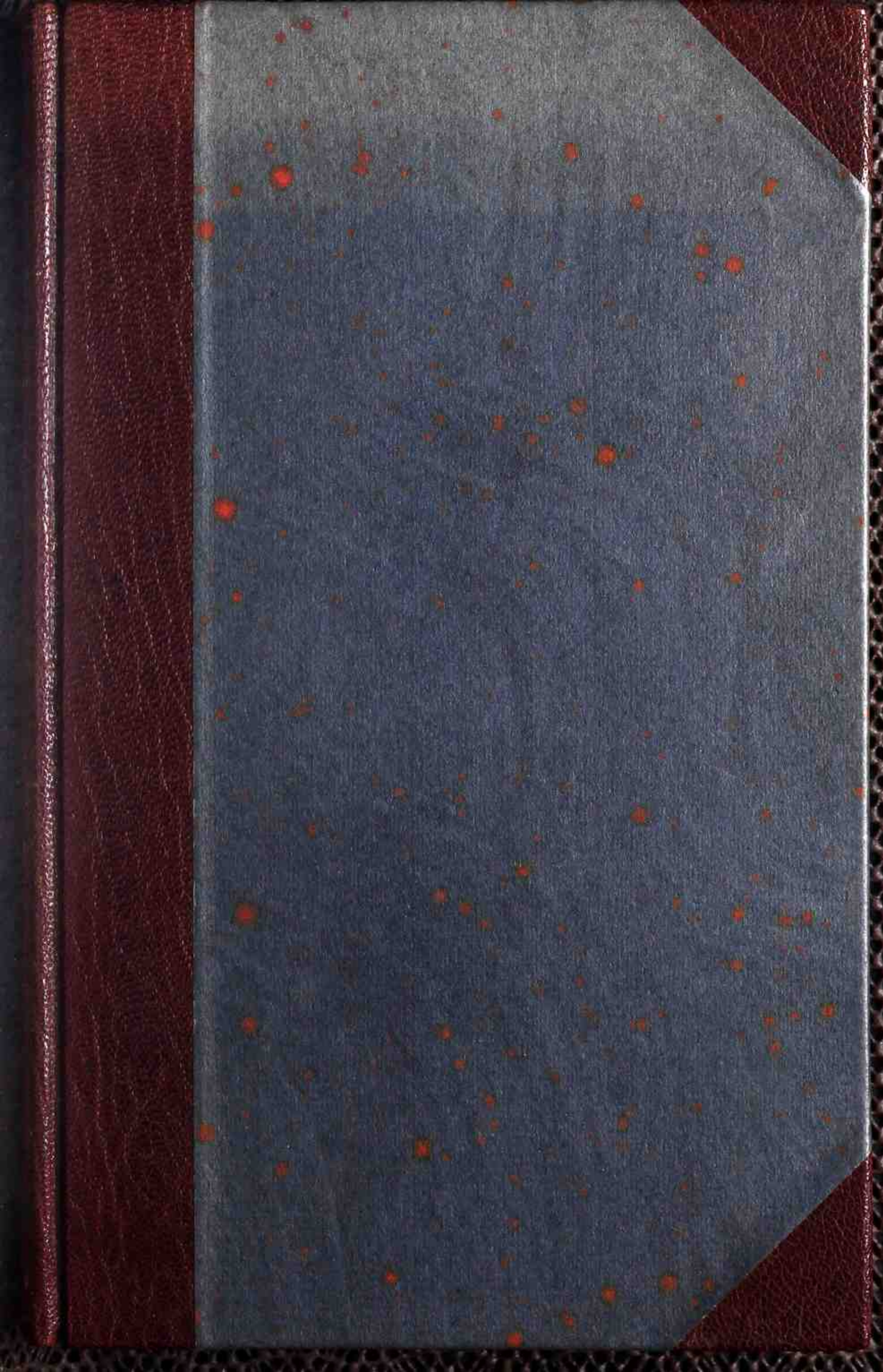
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

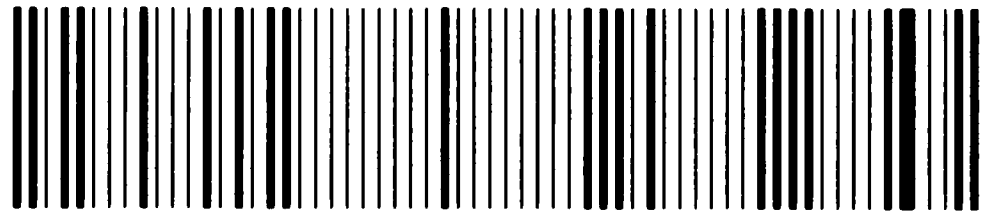

53, - 112, - 8°

EX. 2

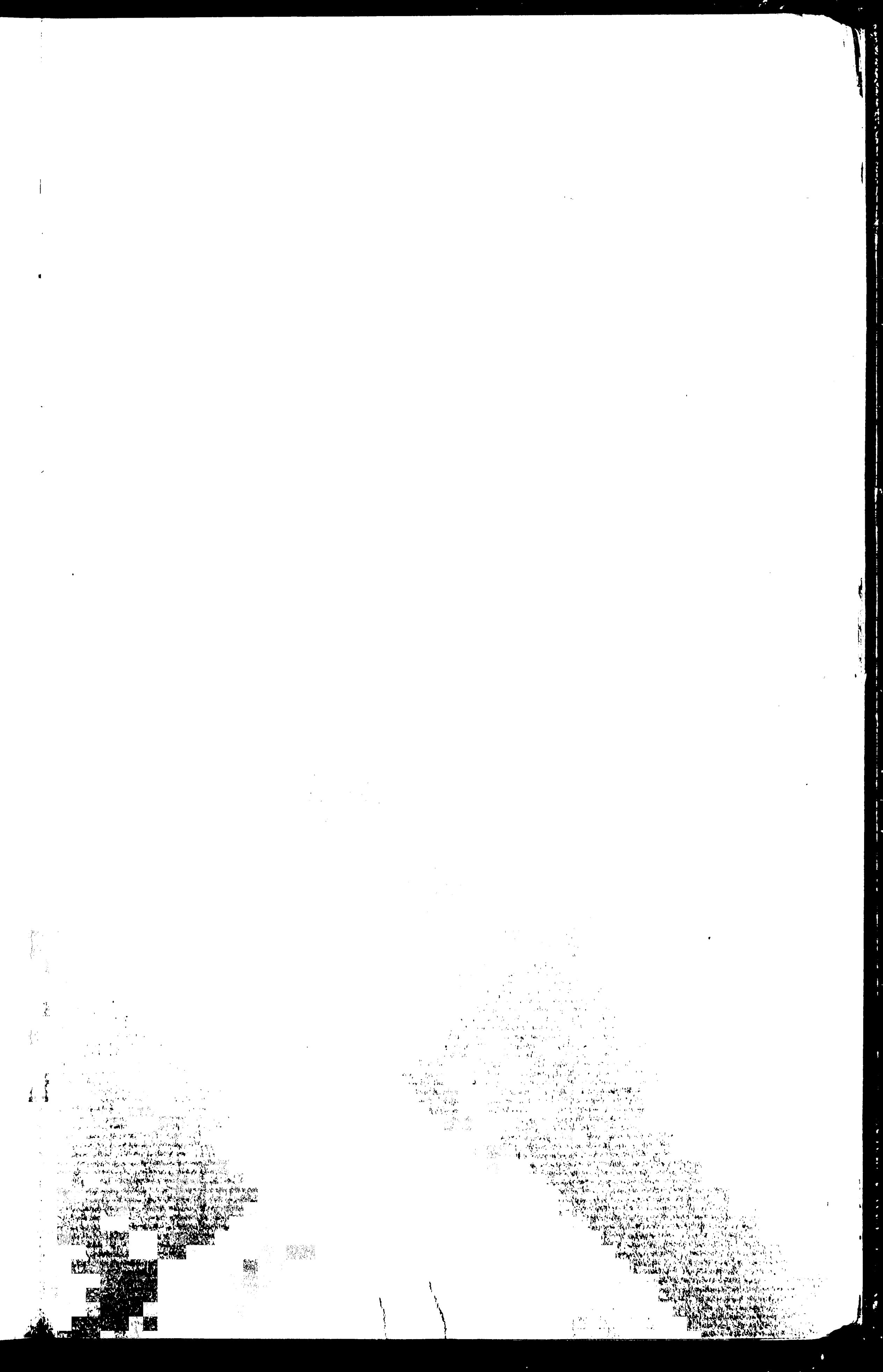
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 00718 X

+ REX

Dansk
poetisk Anthologie,

eller

Udvalg af danske og norske lyriske Digteres
Arbejder, efter Tidsfølgen,

og

ledsaget med biographisk-kritiske Efterretninger,

ved

Christian Molbech.

Sierde Deel.

Danske Digtere efter Ahlenschläger.

Første Afdeling.

Grundtvig. Jagemann. Blicher. Heiberg.

1840.

C. A. Reitzels Forlag.

Dansf
poetisk Anthologie.

Sierde Bind.

Dansf Anthol. IV.

(1)

4000

Nikolai Frederik Severin Grundtvig

er født i Udby Præstegaard i Sjælland, d. 8de September 1783. Hans Fader, Hr. Johan Grundtvig, (f. 1734, paa Seiersø, hvor Farfaderen, Hr. Otto Grundtvig, den Tid var Præst, død 1813) var først Sognepræst til Oddens Menighed, (1766-76) siden til Udby og Drølev. Hans Moder Cathrine Marie Bang, en Datter af Kammerraad N. C. Bang, Inspecteur ved de Kgl. Godser i Odsherred, døde 1822. Allerede i Grundtvigs 9de Aar sendtes han fra sin Føde=Egn og fra Sydsjællands rige og smilende Natur til en af Jyllands skarpe, alvorlige Hede=Egne, i Syregodlund 4 Miil Vesten for Veile, hvor han hos Præsten Hr. Laurik Feld, der havde været hans Brødres Lærer, var i Opdragelse indtil 1798, da han kom i Aarhus Cathedralskole under Krarup og Stougaard. Fra denne sin Barndoms og Ungdomsalder har han, uden Sammenligning, de rigeste og mest levende Erindringer fra de sex Aars Landliv paa Heden. Ikke allene var det der, han saa tidlig blev fortrolig med Alvor og Stilhed, som i den ydre Natur, saaledes i Sjælens Tankeliv, og fortrolig med Læsning paa egen Haand i Hvitfeldts og

andre danske Krøniker; men den aarlige Sommerreise i Ferietiden vedligeholdte ogsaa en levende Forbindelse med Føde-Eggen og Fædrenehuset, imedens den tillige udvidede Drengens Synskreds og oplivede hans Tankegang. I den mere farveløse Erindring fra to Aars Skoletid vil han dog selv, som enkelte Undtagelser, fremhæve: at det var Læsningen af Suhms Bog "om Odin og den hedenske Gudelære," som fandtes paa Aarhus Skolebibliothek, der først lærte ham, at de gamle nordiske Gunders Minde langt fra ikke var saa reent udsløtt, som Arild Hvitfeldt havde bragt ham til at troe; ligesom at han i den første Vinter regelmæssigt tilbragte Aftentimerne som Forelæser i et lille Skomagerværksted, i Huset hvor han boede; og derved for første Gang blev bekendt med vore gamle Almuesbøger og Folke-Eventyr.

I Aaret 1800 blev Grundtvig dimitteret til Universitetet; og har, fra de tre første Aar, han der tilbragte, indtil han 1803, i sit tyvende Aar, tog theologisk Embedsexamen med bedste Charakter, fornemmelig kun to Erindringer, hvilke han vil tillægge Betydning i sit aandelige Livs Udvikling: Bekendtskabet og Omgangen med den nylig som Traducteur og portugisisk Vice-Consul i Aalborg afdøde Bornholmer, P. N. Skougaard, og de Forelæsninger, han 1803 hørte hos Henrik Steffens. Skougaard (en Tærnaldrende, men Student allerede fra 1798, i hans 15de Aar) var vel egentlig Mathematiker, og intet mindre end poetisk stemt; men hans ualmindelige Bekendtskab med Saxo og Snorre, med Edda og alle øvrige trykte Kilder til det gamle Nordens Historie, som

han ikke allene havde læst, men saa at sige kunde udenad, var det, der fortrinlig knyttede Grundtvig til ham, gav dennes Ungdomstilbøielighed for det historiske Studium en bestemt Retning, og hans Beundring af det gamle Norden en videre Udsigt og et mere klart Maal. Hos Steffens hørte Grundtvig dennes naturphilosophiske Foredrag; men især med Lyst hans Forelæsninger over Goethes Poesie, i Foraaret 1803: "den eneste Forelæsning, han kan sige, at han virkelig har hørt." Imidlertid var hans Aand og Tankegang i Skolen og ved Universitetet endnu saa langt tilbage i friere Udvikling, at Steffens's Anskuelse af Naturen, Poesien og Historien dog forekom ham deels vidunderlig, eller endog latterlig, deels uforstaaelig; men det gik Grundtvig som Flere. Steffens henryk og fængslede ham ved sin Tales levende Magt; ubevidst modtog han et dybere aandeligt Indtryk af den veltalende Lærers ofte begejstrede Ord; og med dette en Tro paa meget af hvad han priste som ypperligt og mestertligt i Konstens Verden — en Tro, der i en paafølgende Tid gik over til klarere Overtydning. Grundtvig havde vel allerede selv "fundet den saakaldte høiere Poesie hos vore Digtere fra det 18de Aarhundredes sidste Decennier temmelig uudstaaelig;" men han dristede sig dog ikke til, med Steffens at bryde Staven over den og hvad der lignede den, før han noget længere hen, hos Schiller og Goethe, Novalis, Tieck og Shakspeare, fik Leilighed til selv umiddelbart at øse af det poetiske Væld, der hidtil endnu ei havde aabnet sig for ham.

Efterat det theologiske Examenstudium hurtigt nok var afgjort, vendte Grundtvig sig allersørst til det islandske Sprog og til Sagalæsningen, hvoraf den tidligste Frugt blev adskillige "Nordiske Fortællinger," som dog aldrig kom for Lyset. Shakspeare og Tysklands store Digtere bleve derimod endnu i Baggrunden, indtil et Tidsrum indtraadte i G.s Levnet, hvis Følger bleve af megen Bigtighed, baade for hans indre Liv, og for dets aandelige Virksomhed paa det første Stadium af hans Forfatterbane. 1805 modtog han en Huuslærerplads hos Major Leth paa Langeland, og tilbragte tre Aar paa Egelykke, i Skjødets af en Natur, som man ikke let i Danmark finder rigere paa Vnde og romantisk Skjønhed. Alt forenede sig her for at gjøre dette Tidsrum, "hvori alle Strænge berørtes, alle Kræfter vaagnede, og den oldnordiske Livsanskuelse sammengjærede med den kristelige," til "hans Livs sande Vaartid." Bel var dens Rosenflor paa det skønne Langeland ikke uden de fornødne Torne — Mindet fra Egelykke ikke uden dunkle Skygger i dets lyse Foraarsgrund; og Tilværelsens rige Ungdomspoesie ikke uden Tilgift af prosaisk Trivialitet. Men dog blev disse 3 Aar til de mærkeligste og frugtbareste, Grundtvig hidtil havde levet. Paa Egelykke fandt han Leilighed til at blive fortrolig med de levende Sprog; et Læseselskab, han fik stiftet paa Langeland, gav ham selv Leilighed til at blive mere bekiendt med den nyere Literatur i og udenfor Fædrelandet; Shakspeare, Goethe og Tieck aabnede den nyere Romantiks poetiske Verden for en modtagelig Aand; og tilsidst kom endnu

den mægtige Virkning af den nordiske Poesies Genopvækker i det 19de Aarhundrede. Det var i Sommeren 1806, at en Boghandler i Kiøbenhavn, i Stedet for de forlangte "Digte af Dhlenschlæger" fra 1803, sendte ham dennes "Poetiske Skrifter" fra 1805. De traf ham tilfældigviis allene i Huset; i den mest uforstyrrede Eensomhed og Ro modtog han Indtrykket af dette forbausende og vidunderlige Phænomen i vor poetiske Literatur; dets Virkning paa hans Siælsstemning og Aandsvækkelse var overordentlig stor; og særdeles var Indfyndelsen af "Baulunders Saga" paa hans poetiske Udvikling uberegnelig. Nu betraadte han ogsaa første Gang Forfatterbanen med et Par forte, allerede ved Eiendommelighed i Anskuelser og Sprogform udmærkede Afhandlinger: "om Sangene i Edda," og "om Afsalæren." *)

Saa interessante disse end vare, saa mange nye og poetisk-geniale Anskuelser af det gamle Nordens mythiske Poesie, dens Forhold til Nutidens Poetik og nyere Digteres Behandling, disse og et Par følgende, med dem beslægtede Afhandlinger endog frembød: saa lidt vakte de dog i Almindelighed den Opmærksomhed, de fortiente. Ved den første var man endnu, skjøndt vi dog alt eiede Dhlenschlægers "vidunderlig skønne Bearbejdelse af Bau-

---

*) Rahbeks Minerva. 1806. III. 270. — 1807. II. 156. Herpaa fulgte endnu, under Grundtvigs Ophold paa Langeland: "Om Videnskabeligheds Fremme." Minerva. 1807. I. 249. "Om Schillers Brud i Messina." sammest. II. 225. "Om det forkyndte Sørgeespil Signe." sammest. II. 249. "Om Dhlenschlægers Balder hin Gode." IV. 301.

lunds Dvæde,” *) alt for lidt fortrolig med den egentlige Poesie i Nordens Myther og mythiske Digtninger; og den anden (tilligemed flere samtidige Afhandlinger) fremkom i det Aar, hvis allerede længe bebudede Uveir, da det pludselig brast ud, bragte vort Fædreland til at skælve i dets dybeste Grundvold. — En Afhandling fra samme Aar (under Titelen ”om Videnskabelighed og dens Fremme, især med Hensyn paa Fædrelandet”) kunde vel ikke andet end forbause Læserne af det allerede dengang til stor aandelig Glaphed og Fattigdom dalede Tidsskrift (Minerva), hvori den fremkom; men dens diærye og skarpe Uttringer, hvis Sandhed paa mange af de berørte Punkter, i vore Dage, for den følgende Generation, træder klarere frem i Literaturhistorien, end de i deres Nyhed kunde, mødte paa den Tid ei engang Modsigelse. — Et Skrift af heel andet Formaal og Indhold, Afhandlingen ”om Religion og Liturgie”**), maatte giøre og giorde langt mere Opsigt; da det her ikke gialdt mindre end en Reform i Tidens irreligiøse Betragtning af Religionens og Gudsdyrkelsens indre og ydre Forhold, og i Geistlighedens tiltagende Ligegyldighed for al positiv Tro og Troesbekiendelse — en Reform, hvis Natur og hvis Nødvendighed den unge theologiske Candidat for første Gang i Danmark (i det mindste efter

---

*) ”Denne skionne Blomst — ere Forf.s Ord — hvis Rod staaer fast i Eddas hellige Jord; og hvis Krone, skiondt paasat af den yngre Digter, synes udsprungen af dens egne Safter.” (Minerva 1806. III. 276.)

**) Indrykket i Fallesen's theologiske Maanedsskrift. 9de Bind. 1807. I. S. 129-201.

Steffens, om man vil tillægge dennes Forelæsninger noget af lignende Aand) udtalte med ungdommelig Barme og begejstret Kraft; ligesom med en Tanke- og Følelsesrigdom, der allerede vidnede om den hele mægtige Aandsfylde, som udviklede sig i Forfatterens Siæl. Imidlertid var dog Alt i disse Arbejder endnu fra flere Sider mere harmonisk roligt, og bebudede en anden, mindre gjærende, mindre heftig og stormende Gang, end den, Forfatterens senere Aandsretning tog. Mærkværdige ere de ovenfor opregnede tidligste Arbejder af Grundtvig tillige ved deres Sprogcharakter; da denne, med mangen eiendommelig stilistisk Skønhed, om endog med mindre Overfylde af Kraft, kiendeligt adskiller sig fra Alt hvad Forfatteren skrev i Prosa efter 1808.

Noget før Grundtvig fra Langeland var kommen tilbage til Kiøbenhavn (i Foraaret 1808) lod han (i Februar s. A.) det første Arbejde i halv metrisk, halv prosaisk Form trykke: "Maskeadeballet i Danmark, et Syn." Saa originalt og usædvanligt, baade i Aand og Form, og saa polemisk imod Tiden og dens letsindige Sorgløshed under de mest truende Varsler, dette Digt endog var: saa var det tillige alt for fremmedt for den da herskende Tone, og for lidt egentlig poetisk, til at blive synderlig bemærket eller gjøre Birkning*). Den historiske Anled-

---

*) Forf. bemærker selv: "Dette Dvad gjorde ikke mindste Op-
sigt; ja der ere uden Tvivl mange, der kiende mine senere
Arbejder, og slet ikke vide, at det er til." Dvædlinger.
S. 16.

ning, at man virkelig, efter Kiøbenhavns Bombardement og Danmarks mageløse Ulykke i 1807, gav Maskeadeballer i Vinteren 1807, og Sandheden i det dybe Indtryk, som dette og lignende Phænomener havde gjort paa Forfatteren: giver Digtet dets egentlige Mærkværdighed. Hvad der nærmest fulgte paa dette af poetiske Frembringelser, var deels af polemisk Natur, og sluttede sig til Forfatterens enkelte kritiske og æsthetiske Afhandlinger*); deels hørte det til Grundtvigs, nu mod det gamle Norden, dets Mythologie, Sagnhistorie og Poesie, næsten udelukkende henvendte Aandsvirksomhed. Den mærkværdigste og betydeligste Frugt heraf var den endnu i Efteraaret 1808 udfomne "Nordens Mythologie, eller Udsigt over Eddalæren for dannede Mænd, der ei selv ere Mythologer:" (jvf. D. Litt. Tid. 1811. No. 1. 2. og 4. Kiøbenh. Skilderi. 1809. No. 91.) en Bog, som tillige indeholder adskillige poetiske Beskuelser og Bearbejdelser af enkelte Myther; men især blev mærkelig og meget læst, som det første Forsøg paa at betragte de nordiske Myther fra et idealt og filosofisk Standpunkt. Til denne Bog, og til en Deel af Grundtvigs øvrige poetiske Virken i denne Periode, sluttede sig ogsaa nærmest de 1809 udfomne "Optrin af Rømpelivets Undergang i Nord," behandlede

---

*) Hertil kan henføres adskillige satirisk-kritiske Poesier i Kiøbenhavns Skilderi 1809 (No. 33. 68. 71.), flere sammensids indrykkede Stykker i Prosa, de i æsthetisk og historisk Henseende mærkelige Recensioner over Baggesens "Rimbreve" og "Eventyr" eller comiske Fortællinger. Lærde Efterr. 1809. No. 17 og 18. m. m.

i dramatisk Form, og tilegnede ham, "som qvad om Hafon og Baulunder." Digterens Idee med dette Arbejde var, i poetisk Form at udvikle "det magiske Baand, der knytter Poesie og Historie til hinanden, og de vevende Skikkelser, hvorunder de i Forening kunne fremtræde;" og paa denne Maade her at fremstille "Omstyrtelsen af Afers Templer i Danmark, og Christendommens seirende Indtog med det vailende, blodige Korsbanner." (Fortalen.) At Poesien imidlertid her ikke var episk-selvstændig nok, ikke tilstrækkelig frigiort fra det reflecterende og det historiske Element, synes Digteren dog selv at have følt; men da han, i Stedet for det i Fortalen bebudede nye Hefte af disse Optrin, der skulde indeholde "Odins Komme til Norden" og "Sværdet Tirfing" i September 1811 udgav "Optrin af Nordens Kæmpelig" 1ste Deel, (indeholdende: "Volsunger og Niflunger"), hvilket Bind han vilde have betragtet som første Deel til den forhen udgivne: da stod han vel endnu tildeels, i Digtene selv, eller under deres Production, paa et poetisk Standpunkt; men betragtede sig derimod selv, da han skrev Fortalen, udenfor

---

*) Sin daværende Synsmaade for Betragtningen af Nordens Heltealder, og sit Formaal med at fremstille dens Hoved=Optrin fra Odin indtil Palnatofe, "der forgieves stræbte i Jomsborg at fængsle den flygtende Kraft:" udviklede Forf. i en foreløbig "Indbydelse til Gamle Nordens Venner:" Kbh. 1808. 14 S. 8., som hører til Litteraturens Sielthenheder. Her erfare vi ogsaa af en Anm. S. 10, at han ikke kiendte Shlenschlægers Palnatofe, men alt havde skrevet sit eget dramatiske Digt af samme Indhold.

dette. Her tillagde han ikke, saaledes som i Mythologien og i det tidligere Bind af "Optrin af Kæmpelivets Undergang," Nordens Heltetid og Hedenskab en selvstændig Gyldighed, eller søgte at idealisere Billedet af samme; men ved at stille den gamle Tid i Parallel med Christendommen, beskuede han Tidsbilledet fra et mere historisk-religiøst Synspunkt, og underkastede det objective episke Stof en ethisk og reflecterende Behandling *), som efter den Tid gik over i alle Grundtvigs poetiske Arbejder, for saavidt disse ere af verdslig Art, eller ligge udenfor den umiddelbart geistlige Iyriske Poesie og Psalmedigtningen.

---

*) For at forstaae dennes Art, maa man især læse den ovenanførte, i Sept. 1811 skrevne Fortale og dens mærkelige Optringer om Indholdet af de gamle Nordiske Sange "om Volfrunger og Nisflunger." Her hedder det bl. a. S. XII. "at disse Optrin ere den troeste Afbildning af Livsforhærdelsen i Norden; det er Giskæmper, som vandre, og naar de smelte, er det som Skhybrud. — Hvorledes først efter Guld, Blod og Priis vare de Stykker, som udgjorde det nordiske Mod, og hvis ulige Blanding ene gjorde Skilsmisse imellem Kæmpe og Jette, Helt og Nidding; hvor uqvindelige Qvinderne vare, og i hvilket blodrødt Klædebon selv deres Kierlighed var svebt: lader sig i Sigurd og Fafner, i Gunnar og Hagne, Gudrun og Brynhild, klarligen tilsyne. Alt er her saa vildt og grueligt, at ingen Digter, der ei selv er ligesaa forhærdet, kan eftermale Billedet, uden hist og her at omblande Farverne, og lade et andensteds borget Lys giennemglimte den narlige Skj, under hvilken Skikkelserne røre sig som Trolde."

Grundtvig var, samme Aar som han fra Langeland vendte tilbage til Kiøbenhavn, om Efteraaret 1808 bleven Alumnus paa Valkendorffs Collegium. Under hans Ophold her paa tredie Aar var det daglige Samliv med flere samtidige Venner, og deriblandt med den som Professor i Theologien ved Norges Universitet nylig afdøde S. B. Hersleb, (den Tid Amanuensis ved det store Kongl. Bibliothek) og den nuværende Professor i Philosophien F. C. Sibbern, begge Alumner, og den første Inspector paa Collegiet, hans kæreste Opmuntring under vedholdende og ivrige Studier og Arbejder, hvilke omsider, ved Nattevaagen og overdreven Anstængelse, virkede skadeligt paa hans Helbred. Denne Periode var tillige Tiden for hans personlige Bekjendtskab i den literaire Verden, som fornemmelig i G. H. Dilsens, G. Sverdrups, N. Treschows og A. S. Drstedes Huse, berørte den største Deel af den yngre literaire Slægt; imedens det fornyede Studenterliv tillige gav hans Aand en friere og mere ungdommelig Stemning tilbage, end den, han havde medbragt fra sit, ofte tungsindige, overhovedet eensomme, eller i den ham omgivende Verdens Lyst og Stræben lidet deeltagende Liv paa Langeland. Men hine Følger af aandelige Anstængelser og tiltagende stærke Bevægelser og Gieringer i Sindet svækkede hans Nervesystem til den Grad, at han, saavel efter egen Drift, som efter Venners og Slægtninges Raad, fattede den Beslutning, at forlade Kiøbenhavn, for i sit fædrene Hiem, under en saadan Virksomhed, der nu stemte mest overeens med hans indre Kald, at søge ny Styrke og Wederqvælgelse for

And og Legeme. I Foraaret 1811 drog han ud til sin 77aarige Fader, der antog ham til personel Capellan, og hos hvem han levede paa tredie Aar, indtil Faderens Død, som indtraf 1813. Her, i Udby Præstegaard, skrev han det 1812 udfomne "Korte Begreb af Verdens Krønike," der meer end noget af hans foregaaende Skrifter vidnede om en i hans aandelige Bæsen og Anskuelser foregaaet Grundforandring, som dog allerede var bebudet, og tildeels afpræget i nogle ved Slutningen af Aaret 1810 udgivne Digte*), der staae paa Overgangen til hans Poesies anden Periode, og i Samklang med den ligeledes 1812 udgivne Prædiken: "Hvorfor kaldes vi Lutheraner?" Krøniken var imidlertid den Bog, der meer end noget tidligere Arbeide af Grundtvig vakte en stor og alvorlig Bevægelse i Literaturen, og mødte polemiske Angreb fra de forskielligste Sider; hvoraf Forfatteren intet lod være ubesvaret — en Strid, hvis Uvikling i øvrigt her ei videre kan berøres; saa lidt som Forfatterens hele øvrige theologiske og historiske Polemik.

Efter Faderens Død vendte Grundtvig atter tilbage til Kjøbenhavn, og tilbragte for største Deel her et Tidsrum af over syv Aar, frugtbart paa litteraire Arbeider af meget forskellig Art; men af tvende Hovedretninger: en religiøs og en historisk. Begge forenede sig i

---

*) "Nytaarsnat, eller Blik paa Christendom og Historie." Kbh. 1810. (med en Fortale, dat. 31te Dec. 1810.) Paa en Maade kan hertil ogsaa henføres Nytaarsgaven *Jduna* 1811.

Grundtvigs Digtervirksomhed, hvilken nu ikke fielden forlod den rene lyriske Bane, og yttrede sig i forskjellige Bestræbelser og Forsøg paa at give Sagn=Fortællingen og den religiøs=historiske Betragtning en poetisk Form — en Form, hvori Forf. vistnok aldrig uden den Originalitet, som ikke har forladt ham i noget Aandsværk, og aldrig uden den særegne danske Sprogkraft, hvorved hans Stil er udmærket, dog ikke fielden lader Digterens Phantasie herske alt for meget over det historiske Stof; og derimod igien lader dettes factiske Natur ofte fremtræde alt for umiddelbar, til at kunne antage en poetisk Konst=Form, hvilken Forfatteren nu overhovedet syntes meer og mere at ansee for overflødig i Poesien. ("Roskilde Riim." Kiøbenhavn. 1814. "Roskilde Saga." sammest. 1814. Heimdall, en Nytaarsgave. 1816. m. fl.)

Digteren, som dog ogsaa under den ovenfor betegnede nye og frugtbare Periode af hans aandelige Liv, altid vendte sig med stærkest Drift til den lyriske Sang, havde fra 1810 til 1816, for en Deel i Form af Nytaarsgaver, udgivet flere mindre og blandede Digtsamlinger; og 1815 udgav han en større Samling af lyriske Digte fra forskjellige Tider (fra 1808 til 1814) under Titelen: "Dvædlinger, eller Smaaqvad." XVIII. og 479 S. 8vo. Til dennes mærkelige Egenheder høre ogsaa de historiske Anmærkninger og kritiske Betragtninger, hvormed Forf. har ledsaget ethvert Stykke, og hvori han undertiden selv bryder Staven over Digte, hvorom han dog uvilkaarligen har maattet erkiende, at de besidde et af hans sildigere Dom uafhængigt Værd. Det er ligeledes i en af hine

historiske Noter (S. 170), hvor han forkaster ikke blot sin tidligere Anskuelse, men sin poetiske Behandling af Nordens Myther, hvilke han derimod fra Overgangstiden i hans Landsvirken (1811) ei vil have behandlet anderledes, end benegtende, eller (som han udtrykker sig) "for at spotte og negte Afers Magt," efterat have "opsagt Upsals grumme Gudehær al Guldskab og Troskab."*)

Herpaa fulgte en Periode, hvori han, for en stor Deel sysselsat med historiske og linguistiske Studier, det gamle Danmark og Norden vedkommende, nedlagde endeel af sine Forskninger og Meninger i Tidsskriftet "Dannevirke" (af hvilket 4 Bind udkom i Aarene 1816-1820), men imidlertid ogsaa fremmede et Arbejde, som blev hans hidtilværende Forfatterlivs første og majsommeligste Værk. Han havde bebudet det ved de 1815 udgivne "Prøver af Snorros og Saxos Krøniker, i en ny Oversættelse" **); et Foretagende, hvilket den kiøbenhavnste Afdeling af "det

---

*) At en i sig selv upoetisk Selvbeskuelse af Digterens egne Productioner, som ligger til Grund for den her fremsatte Selvbedømmelse, allene kunde have subjectiv Gyldighed, viser sig endog ved dens Anvendelse i det paagieldende Tilfælde; (Sørgedigtet over Prinds Christian August. 1810.) thi Brugen af de mythologiske Billeder er upaatvivlelig her ligesaa alvorlig meent, fra Digterens Standpunkt, som i noget tidligere Digt.

***) Jvf. Anmeldelsen i Maanedsskr. Athene. VI. B. (Jan. 1816.) S. 70-88. og i D. Litt. Tidende. 1816. No. 7-9; hvorimod Forf. Arev: "Litteraturtidendens Skudsmaal." Kbh. 1816.

Kongelige Selskab for Norges Vel" (der i et Slutningsmøde den 3 Aug. 1815 adskilte sig fra det øvrige Samfund) paatog sig at understøtte. Værket selv udkom i Aarene 1818-22; og i sex Quartbind fuldendtes et af de største og mest særegne Sprogværker, vor danske Litteratur har at fremvise, hvori Forf. paa en ham ganske eiendommelig Maade omklædte vor latinske Saxo og den islandiske Snorre i en nyere dansk Sprogdragt, som mere var Grundtvigs egen, end det 19de Aarhundredes. Han vilde ved dette Værk ikke saameget levere en Oversættelse, der kunde træde i Grundskriftets Sted, som en saaledes efter hans egen Smag omskrevet dansk Saxo og Snorre, der kunde blive Læsning for Menigmand i begge Riger, hvor det danske Sprog skrives. At han i dette Værk, saavel i den profaiske, som i den poetiske Sprogform, paa en Maade gik tilbage i Tiden, og, med det ham egne ualmindelige Herredømme over Sprogmaalet, lod Saxo tale et dansk Folkesprog, hvori det 16de og 17de Aarhundredes Tone lyder med et Slags eiendommelig naiv og komisk Virkning giennem den nærværende Alders Almuesprog: har dog upaatvivlelig mere fiernet, end fremmet hiint tilsigtede Niemed. — Som Digter kunde Grundtvig behandle de i begge Krøniker forekommende Vers og Skjaldefange med mere Frihed; og har han paa den ene Side udstrakt denne Frihed for vidt, (især vel i den danske Saxo) og givet egne Sange og Vers i Stedet for de gamle: saa har han tillige blandt disse, for en stor Deel ganske eiendommelige Efterligninger af de gamle Sange, nedlagt enkelte af sine bedste lyriske Digtninger.

Smidlertid havde Grundtvig, med nogen Veiledning i Sproget af Rask, begyndt at studere den angelsaxiske Literatur og Poesie. Frugten heraf blev det 1820 udfomne "Beowulfs Drape, et gothisk Heltedigt fra forrige Aartusinde." Heri gav han, som et Slags Sidedestykke til den danske Saxo, en eiendommelig og aldeles fri poetisk Bearbejdelse af det ogsaa for Danmarks Minde fra Sagnetiden historisk mærkværdige angelsaxiske Epos om Beowulf, hvis Original, med en tildeels meget utilfredsstillende latinjsk Oversættelse, Thorkelin førstegang udgav 1815. Saameget selvstændigt Værd den Grundtvigske Bearbejdelse, som Sprogværk og poetisk Product, endog har: bidrage dog de tilføiede kritiske Anmærkninger langt mere, end hiin, til Textens Dplysning; hvortil Forf. under senere Ophold i England virkede endnu mere. For ham selv var dette Foretagende af Bigtighed og af betydende Følger, da det først ledede hans Forskning og nordiske Sprogstudium til en ny og rig Kilde: den angelsaxiske og gammel-engliske Literatur.

I hans udvortes Stilling indtraadte nu ogsaa den følgerige Forandring, at han 1821 blev kaldet til Sognepræst i Præstø, en Stilling, som dog ikke tilfredsstillede hans Drift til at virke i en større Kreds. I Aaret 1818 havde han ægtet sin i flere Aar Forlovede, Elisa Blicher, Datter af Præsten D. N. Blicher paa Falster (død 1805.) Efter hans Dnske blev han 1822 af Hs. Maj. Kongen befordret til residerende Capellan ved Vor Frelfers Kirke paa Christianshavn; i hvilken Deel af Hovedstaden han siden uafbrudt i 17 Aar har havt sin Bopæl. Kun

fire Aar blev han i denne Embedsstilling. Et theologisk Stridskrift (1825) imod en af Professorerne i dette Facultet ved Universitetet paadrog ham en Proces, som han, i Følge sine Anskuelser, betragtede som uforenelig med sit Præste-Embede, hvilket han derfor (1826) nedlagde. Ved Landsoverretten blev han idømt en Mulkt af 200 Rbdlr. for Overtrædelse af Trykkesfrihedsanordningen, og den da med en saadan Dom følgende Censur; (hvilken først hævedes 1838.) Han tilbragte nu atter nogle Aar udelukkende i en videnskabelig og literair Virksomhed, der fortrinligen var henvendt paa religiøse og kirkelige Formaal. Saaledes udgav han i Forening med Dr. Rudelbach et "theologisk Maanedskrift," hvoraf 13 Bind udkom i Aarene 1825-28; og samlede, under Titel af "Christelig Søndagsbog," et Udvalg af sine Prædikener i tre Bind. Det betydende Bifald, han som geistlig Taler, under sin Ansættelse ved Vor Frelzers Kirke, havde opnaaet hos en jævnlig meget talrig Tilhørerkreds, bidrog til at han opnaaede sit Onskes Opfyldelse: uden anden præstelig Virksomhed at kunne prædike i en af Stadens Kirker for en fri Forsamling. Den usædvanlige Tilladelse hertil erholdt han af Kongen 1832, og har fra den Tid af hver Søndag holdt Aftensangsprædikener i Frederiks Kirke paa Christianshavn, indtil han 1839 blev kaldet til Præst ved Helligaands- eller Bartou-Hospital i Kiøbenhavn.

I medens nu Grundtvig, under Udgivelsen af det theologiske Maanedskrift, med utrættelig Iver forfegtede sine lutherisk-religiøse og kirkelige Anskuelser af Christendommen fra et Standpunkt, hvor det dog synes, at han

undertiden glemte Protestantismens, fra Luthers Aand og Virken, om endog ikke altid fra Reformatorens Ord og Lære, udgaaende Charakter, der nødvendig maa føre bort fra det catholske Princip's Stabilitet, og lede Speculationens Frihed ind i Troens Mysterier: havde han ikke henlagt, men snarere med friske Kræfter pleiet sine historiske, mythologiske og linguistiske Studier, hvilke sidste nu med fortrinlig Varme og Begeistring gif over til det Angelsaxiske Sprog. Disse Forskninger vakte Ønsket hos ham, at kunne studere de levnedede Sprogmonumenter ved Kilden selv, i de brittiske Archiver og Bibliotheker; og han var heldig nok til, at kunne i tre Aar efter hverandre (1829, 1830 og 1831) ved Hielp af offentlig Understøttelse, foretage literaire Reiser til England. Endskjøndt han hidtil ei har meddeelt Verden nogen af de Frugter, som man ventede sig af disse Reiser, som han selv bebudede, og hvis begyndende Publication engang syntes at være saa nær og saa sikker: udgiøre hans engelske Reiser ikke desmindre en af de mærkeligste, for en vis Literaturgreen mest frugtbringende Perioder i hans Liv, og fortiene saaledes ogsaa her en nærmere Omtale; saameget mere, som disse Reiser havde ikke ringe Indflydelse paa hans hele videnskabelige og personlige Stilling, i det de berigede ham med en Mængde nye Erfaringer, og styrkede og forfriskede hans Aand ved Opholdet i et fremmedt Land, og i en interessant Omgangskreds af mange af dette Lands Lærde, Videnskabsmænd og Geistlige.

Det oprindelig nærmeste Formaal for Grundtvigs første Reise til London var, at foretage en Collation,

eller snarere, at tage en ny Afskrift af det gamle Beowulfs-Digt i det eneste Haandskrift, som gives deraf; og tillige, ved noiere Undersøgelser af de øvrige, hidtil ikke udgivne, lidet meer end af Navn bekiendte angelsaxiske Sproglevninger, at forvise sig om disses Beskaffenhed og Værd. Disse Arbejder ledede til Bekiendtskab med de yderst faa engelske Lærde, som paa den Tid kunde siges at kiende og at være hjemme i deres Forfædres gamle Tungemaal; og en af Grundtvigs ivrigste Bestræbelser var, saavel hos disse Mænd, som i enhver videnskabelig Kreds i London, hvor han fandt Udgang, at prøve paa at vække en ny Kiærlighed for et Studium, som meer end cengang i England har været nær ved at uddøe, og en forhøiet Interesse for de angelsaxiske Sprogmonumenter, hvoraf et Par af de vigtigste (Beowulfs-Digtet og Biskop Leofrics "store Bog" *) fra det XIte Aarhundrede, i Domcapitlet i Exeter) saa at sige havde været glemte eller uændsede i 7 til 8 hundrede Aar — eller i det hele normannisk-engelske Tidsrum. Uagtet G. i Begyndelsen fielden mødte andet end Ligegyldighed, Inkkedes det ham dog, især under det andet Besøg i England, at bringe langt mere Liv i Sagen; og fra flere Sider begyndte man at føle og nytte et Slags Undseelse over, at man i Danmark skulde sætte høiere Priis paa de angelsaxiske Levninger, end i Landet,

---

*) *The great Book of Exeter.* Et andet angelsaxisk Haandskrift (men af mindre Vigtighed) i Cambridge, Bennets College, har Bencævnelser "the red Book from Derby." Grundtvig benyttede det i A. 1831.

hvor de havde hienne, og hvor de i det mindste for Sprogforskning og Sproghistorie have den mest i Dine faldende Vigtighed. Det var vel især de saxiske Krøniker, Love og Diplomer, man i det længe bebudede, endnu forventede "Corpus historicum," paa offentlig Beskøftning vilde udgive i England; men dog var man ogsaa, bl. a. i det brittiske Museum, ved Grundtvig bleven opmærksom paa det saa længe overseete Exeter-Haandskrift (hvilket han 1830 under flere Ugers Ophold i Exeter erholdt Tilladelse til at benytte, og for en Deel at afskrive) og tænkte paa at besørge det udgivet. Selv var Grundtvig fiern fra den Tanke, at ville ved umiddelbar Deeltagelse (med Undtagelse af en ny Udgave af Beowulfs = Digtet) medvirke til Arbeidet, som dog nærmest maatte paaligge og tilhøre Englænderne. Men ganske uventet modtog han, i det han i Eftersommeren 1830 stod i Begreb med at forlade London, af en deryærende anseet Boghandling det Tilbud: paa dens Forlag at besørge en samlet Udgave af de fortrinligste poetiske og prosaiske, hidtil ikke publicerede angelsaxiske Sprogmonumenter, med Undtagelse af de historiske. Grundtvig bestemte sig, efter nogen Betænkelse, til at gaae ind paa et Forslag, der var ham ligesaa hæderligt, som Foretagendet, hvortil han tillige haabede at kunne erholde Medhjælp af Andre, kunde blive ærefuldt og gavnligt i den engelske Literatur. Han skrev og udgav paa Engelsk en Plan til Bærket, hvorefter det i 10 Bind skulde komme til at indeholde, foruden Beowulf, med Indledning og engelsk Oversættelse, Cædmons berømte poetiske Paraphrase af første Mosebog, flere

mindre blandede angelsaxiske Digte og poetiske Fragmenter; *Layamon's* gammelengelske Riimkrønike fra Begyndelsen af det 13de Aarhundrede (i tre Bind) og i andre tre Bind en Samling af angelsaxiske Homilier *).

Da Grundtvig imidlertid af Mangel paa Midler til længere at kunne opholde sig i England, maatte reise tilbage til Danmark, og han i Vinteren 18 $\frac{30}{1}$ aldeles ikke erholdt nogen nærmere Meddelelse fra den engelske Bøghandling, der først, naar den saae sig dækket ved Subskription, vilde lade det i sig selv alt for vidtløftigt anlagte Foretagende begynde, var han nærvæd selv at ansee Sagen for hendød. Men da han derimod følgende Foraar ganske uventet fandt sin Plan eller Prospectus andengang aftrykt i et engelsk Tidskrift, med en ikke ubetydelig Subskribent-Liste: holdt han det for nødvendigt, ufortøvet at begive sig til London, for at kunne benytte de efter Anseelse heldige Omstændigheder, og fuldende de nødvendige Forberedelser til Udgaven af *Beowulf* og det øvrige Værk. Han erholdt ogsaa Kongelig Understøttelse til denne sin tredie engelske Reise; men erfarede allerede ved Ankomsten til London, at Udsigterne for ham vare langt mindre gunstige, end han havde lovet sig. Det hele, af Grundtvig og den londonjske Bøghandling (Blad &

---

*) *Bibliotheca Anglo-saxonica*. Prospectus, and proposals of a subscription, for the publication of the most valuable Anglo-Saxon Manuscripts, illustrative of the early Poetry and Literature of the english language; ed. by the Rev. *N. F. S. Grundtvig*, of Copenhagen. London. 1831.

Young) først bebudede Foretagende var bragt i Forvirring ved en imidlertid opstaaet Opposition. En anonym Plan til et fuldkomment lignende Foretagende var udgaaet i England *), og dens Forfatter (Mr. Benj. Thorpe) havde vundet et betydeligt Partie for sig i det Londonſke antiquariſke Selskab, hvor endeel af dets Ledere havde søgt at giøre den Mening giældende: at det maatte blive en national Sag, at hindre en Udlænding fra at udføre en Plan, som indfødte Englændere burde iværksætte; og at naar dette kunde skee, maatte Selskabet heller anvende noget af sine rige Midler til kraftigen at fremhjelpe det sidste, end til at understøtte den Fremmedes Forehavende. Man kunde vel ikke strax blive enig herom i Selskabet; men en stor Deel af dets Medlemmer holdt i det mindste deres Subskription paa det Grundtvigſke Bibliotheca Saxonia tilbage; og en saakaldet "saxiſk Committee" nedsattes i Selskabet, for at forhandle og afgiøre Spørgsmaalet.

Under disse Omstændigheder var Forlæggerens Barme betydelig kølnet, og deres Raad, ligesom flere Andres, var: at man giorde bedst i at trække sig ud af Sagen ved en Overeenskomst med det engelske Partie i Selskabet og med den eller de engelske Udgivere. Grundtvig, som gierne vilde overlade Udgaven af Layamons Niimkrønike til en af sine lærde Venner, Hr. J. Madden, (bl. a. bekiendt ved sin Udgave af det for Danske saa interessante gammel-engelske Digt: *Havelok the Dane*) fandt derimod

---

*) Proposals for publishing Anglo-Saxon and early English Remains. London. 1830.

ingen Anledning til at træde i Forbindelse med Hr. Thorpe, om Udgivelsen af Beowulf, eller andre angelsaxiske Digterarbejder, og besluttede, i det hele "at overlade Sagen til sin egen Gang." Han fortsatte imidlertid i Sommeren 1831 (ligesom Aaret tilforn i Exeter) sine angelsaxiske Undersøgelser i Cambridge, hvor man med forekommende Liberalitet og Venlighed aabnede ham Udgang, saavel til Bennet College's ellers tillukkede Samlinger, som til en Kreds af udmærkede Videnskabsmænd — en Udgang, som han for en stor Deel skyldte den bekiendte Physiker Hr. Babbage's anbefaling, og sit Bekendtskab med denne igien Etatsraad H. C. Drsted's medgivne Breve. Den Modtagelse, han i Cambridge fandt, var i øvrigt kun Gientagelse af den samme ægte Humanitet og oprigtige Venlighed, hvormed man baade i det store London og i det lille Exeter havde lært ham at agte brittisk Videnskabelighed og brittisk Gæstfrihed, under begges eiendommelige og høist nationale Former.

Det hører ikke herhid at omtale Aarsagerne, til at Grundtvig opgav sine Planer til selv at udgive noget angelsaxisk Sprogmonument — end ikke Beowulf undtagen, som imidlertid for et Par Aar siden (1837), med Indledning, engelsk Oversættelse og Ordfortolknings, er udgivet i England af Hr. J. M. Kemble. Men har Grundtvig endegladet sig fratage en Hæder, hvorpaa han i flere Henseender, og særdeles hvad Beowulfs-Digter angaaer, maatte have det nærmeste Krav: saa vil han dog altid nævnes som den Danske, der i England selv gav et betydende Stød til fornyet Opmærksomhed og national Aigtelse for den

gamle angelsaxiske Poesie; og som den, hvis bebudede Hensigt og Plan til et angelsaxisk Bibliothek har bidraget til at kalde flere vigtige Monumenter af Englands ældste Literatur for Lyset.

Under den samme, seneste eller tredje Periode af Grundtvigs Forfattervirksomhed, vi her have for Die, (efter 1828) og hvilken man kunde karakterisere som den halv angelsaxiske, halv politisk-historiske, udgav han (efter sine engelske Reiser) under Titel af "Nordens Mythologie, eller Sindbilledsprog, historisk-poetisk udviklet og oplyst," en efter Titelbladet "anden og omarbejdet Udgave" af den tidligere (fra 1818); men egentlig en aldeles ny og anden Bog. Dennes besynderlige og originale Form (den eneste Mythologie, der næsten heelt igiennem er skrevet i det ironisk-komiske Foredrag, som Forf. allerede i en lang Række Aar fortrinligen ynder) har vel bidraget meget til at bringe Mange, og deriblandt de fleste Lærde af Faget, til enten ganske at oversee Bogen, eller i det mindste de mange vittige Synsmaader og ideerige Bink, som den indeholder. Mange af Forfatterens Landsmænd have vel heller ei erkendt, at han i denne besynderlige og phantasierige Bog (som desuden røber den poetiske, ikke altid bevidste Fortrolighed med Mythernes Stof, der altid var G. egen) har leveret, hvad man ikke let venter sig, en af de mest underholdende Bøger, han har skrevet. I Udlandet (hvor man efterhaanden *) synes at

---

*) Saaledes f. Ex. Stuhr (1815) og E. F. Köppen. (1837.) Digteren Uhland og Kritikerens Wächter bor i lige

nærme sig til at forstaae og fortolke de nordiske Myther med mere Aånd og Klarhed, end man længe har været vant til at finde i Norden selv) er man ogsaa paa meer end eet Sted bleven opmærksom paa det Eiendommelige i Grundtvigs Mythologie *).

Den poetisk-individuelle Synsmaade, efter hvilken denne Mythologie fra een Side lader sig betragte, tør vi mindre anvende paa Forfatterens sildigere universalhistoriske Arbejder **); thi selv til at behandle et saadant Stof mere som en Historiens Philosophie, end som fortællende Krønike eller Verdenshistorie, besidder Forfatteren en Digter-Phantastie og Individualitet, som han ogsaa her giver alt for stor Raadighed; imedens han, ved at hengive sig til sit særegne Lune og til et Slags komisk fortællende Foredrag, undertiden kunde sætte sin Læser i Tvivl: om det virkelig er Alvor med Historien, han vil berette? — Hiin Phantasiens Anvendelse taales derimod bedre, hvor Forfatteren gaaer over til at ville levere en egentlig Rimkrønike;

Maade nævnes for deres lærde Monographier: den førstes "Der Mythos von Thor nach nordischen Quellen" (1836) og den sidstes: "Odin," i Ersch's og Grubers Encyclopædie. 3te Section. VII. Bd. (1836.)

*) Jvf. bl. a. Foreign quarterly Rev. Vol. XVI. No. 32. (Jan. 1836.) p. 437-44. "Ueber die Epochen in der Bearbeitung der Nordischen Mythologie." Blätter für lit. Unterh. 1838. No. 302-304.

***) Haandbog i Verdens-Historien. 1ste Deel. Den gamle Historie. Kbh. 1833. 672 S. stor 8. 2den Deel. Middelalderen. sammest. 1836. 689 S.

f. Ex. i de 1829 udgivne "Kronike-Rim til Børnelærdom, med Indledning og Anmærkninger." Denne lille Bog, hvis Indhold svæver imellem en historisk og poetisk, en alvorlig og satirisk Beskuelse af endeel af Universalhistoriens mægtige Skikkelser, hører til det mest eiendommelige og originale, Grundtvig i sin sidste Digterperiode har produceret. Men nødvendigt er det, at man ikke allene vil velde sig til det uden Tvivl forseilede i Forf.s gode Hensigt med Skriftet, som der hører megen historisk Lærdom til at forståe: at det for Børn skulde være en Vejviser giennem "Historiens saa kaldte Labyrinth." At Forf. maatte kunne give en saadan, derom vidner i det mindste det med mærkværdig Korthed og Klarhed paa nogle saa Blade sammentrængte universalhistoriske Overblik for Børn, som Fortalen eller Indledningen meddeler; og dem, der over Bogens Individualitet, eller over dens undertiden burleske Wittighed og dens satirisk-komiske Tone, maatte overse, at den ogsaa indeholder Poesie, kan man bl. a. henwise til Stykket "Napoleon Bonaparte." (S. 107-113.)

I de seneste Aar finde vi Grundtvigs Digtervirksomhed i Særdeleshed paa den geistlig-lyriske Poesies Vej, som han ofte nok tidligere havde betraadt i enkelte Sange og Psalmer; men hvor han nu paa engang syntes at ville nedlægge, hvad hans endnu bestandig lige productive Aand havde tilbage af poetiske Kræfter; ja, hvor disse endog syntes at have forynget sig i en mærkværdig Grad af Frihed, Keenhed og Livfuldhed. Han begyndte i Aaret 1836, under Titelen "Sangværk til den christne Kirke," hestevist at udgive en Samling af deels originale,

deels efterlignede, deels efter ældre danske Forfattere om-
arbejdede Psalmer, der snart voksede til et stort Bind,
hvor, i den største Mangfoldighed af Former, en Rig-
dom af geistlig Lyrik er nedlagt, der ikke overgaaes af
nogen anden dansk Psalmedigter. (Kbh. 1837. 773 S. 8.)
Det er vel ogsaa i denne Samling, at man meer end i
nogen anden, af Digteren selv udgiven, finder Leilighed
til at blive nøie fortrolig med hans poetiske Kræfter
i Aanden og Ordet, i de begeistrende Ideer og i Sprogets
Fylde og Harmonie, med disse Kræfters egentlige Natur
og Originalitet, og med deres forskjellige, ikke altid lige
lykkede Anvendelse. I denne geistlige Sangbog har For-
fatterens Herredømme over Sprogets ældre og nyere Eien-
dom og Rigdom, uden Tvivl meer end i noget andet af
hans poetiske Skrifter aabenbaret sig; ligesom det tillige
har viist sig, paa hvilke Veie han med det naturligeste
Kald, og med umiskjendelig Genialitet, har været i Stand
til at anvende dette Herredømme uden at træde Digte-
konstens Rettigheder og Fordringer for nær. Han har i
flere ældre Arbejder alt for ofte givet os Riim for Poesie;
eller betragtet den Kunst, hvis Medhielp han dog ei vilde
forsmaa, og hvis Kald han, der vel havde lært at vur-
dere det hos Andre, heller ei kunde fornegte hos sig selv,
mere som ufri og tjenende i høiere Endemaals Sold,
end som det, den altid var og altid maa blive: en fri
og selvstændig Aandsvirken. I denne Sangbog
har han derimod ikkeielden med høi lyrisk Kraft, i den
religiøse Troes og Følelses Udtryk, forenet Kunstnerens
Agtelse for Tankens, Sprogets og Metrikens treenige

Harmonie; han har i en stor Deel, saavel egne, som efter græske, latinske, engelske og tydske Originaler bearbejdede Hymner, vidst at undgaae den alt for udføevende Vidtløftighed, der skader mange af hans tidligere Arbejder, og givet os geistlig Poesie i poetiske Former. Lige Fortieneste kan ogsaa i fortrinlig Grad tillægges endeel af hans Bearbejdelser af ældre, ofte med megen religiøs Varme og Følelse udstyrede, men alle meer eller mindre ved Formløshed og Smagløshed stødende, danske Psalmer.

Digteren har ogsaa endnu senere givet sine Læsere Anledning til en Sammenligning imellem hans verdslige og geistlige Digtning, imellem hans tidligere og hans sildigste poetiske Charakter, ved de 1838 i Christiania udfomne "Nordiske Smaadigte" (XII og 312 S. 8vo.); en lyrisk Samling, der omtrent kan slutte sig til den tidligere fra 1815. Vanskeligheden i at give fuldstændige Prøver af de forskjellige Perioders Poesie, er hos Grundtvig imidlertid større, end hos de fleste andre Digtere; thi Poesien er hos ham mere udbredt i hans aandelige Naturs hele Afpræg, end den repræsenteres ved mange enkelte Digterværker med reent afsluttet Form. Den lyrisk-objective Digtning, eller Romanzen, har derfor ogsaa næsten altid, siden hans første Periode, været ham fremmed.

Asken Ygdrasil,

et Mytheqvad.

(1808.)

Tidens Sønner, Mænd paa Jord!
Vil I eders Moder skue,
Vender Diet op mod Nord,
Stirrer stivt paa Himlens Bue!
Denne Bue er en Rod
Af det Træ, som længe stod,
Og som staaer til Verden falder.

Træets Navn er Ygdrasil,
Bidt udbrede sig dets Grene,
Under dem i Verespil
Alt som blev maa sig forene;
Ingen saae det randt af Rod,
Alt i Tidens Fødsel stod
Grønt det over Urdas Kilde.

Træets andet Navn er Tid:
Mange Løv dets Grene tvinge,
Hver en Daad og hver en Tid
Maatte af dets Saft udspringe.
Underligt, at end det staaer
Som det stod utalte Aar,
At det raadned ei og visned.

Trende Rødder har det vel,
Men de kan det ei oplive;
Een nedruget over Hel,
Som en tung og dunkel Skive;
Een nedtrykker Jettens Et;
Under Solen, klar og let,
Over Midgard een sig hvælver.

Kommer, Tidens Søner! hører,
Hvad det er, som Livet rører
I det alderstegne Træ:
Nørnerne, som Tiden lænke,
Tidens tørre Ask bestænke,
Lædske den af Urdas Brønd.

Derfor kneiser end i Vælde
Stammen, trods sin høie Elde,

Derfor visned ei dens Løv;
Dog kan Ingen ret udmaale
Al den Trængsel, den maa taale,
Ewig kan den ikke staae.

Kan I høre, hør det stønner!
Fire Hiorte, Søvnens Sønner,
Stande i dets høie Top,
Dg som Tiderne fremskride,
Bladene de dybt afbide —
Bladet med den unge Knop.

Beed I vel, hvad Hiorten bider?
At det er de gamle Tider,
Som fortæres af dens Tand?
Derfor mørke Glemsel ruger
Over dem, og dybt nedknuger
Spiren til hver herlig Old.

Mere Trængsel Asken lider;
Thi ved Roden Nidhøg slider —
Dragen med sin Drmesflof;
Selv den ældes giennem Tiden,
Mør og trøsket bliver Siden,
Dg den stunder mod sit Fald.

Hører I det høie Svæde
Lyde hist fra Ormens Sæde
Paa det underfulde Træ?
Klatatoskur let nedspringer,
Svædet ned fra Toppen bringer
Den til Dragen under Rod.

Ornen quod om Træets Alder,
Om, at naar engang det falder,
Skal det knuse Jettens St.
Dobbelt flinke Orme gnave,
Asken vil de undergrave,
Før den frygtelige Stund.

Tidens Sønner! vil I stride
Lumskelig ved Ormens Side
Imod Nornens høie Raad?
Vil I eders Moder trænge?
Vil I stræbe at forlænge
Jettens syndefulde Liv?

Vel, saa stræber, som I stræbte,
Da i eder selv I dræbte

Andergang den sundne Old!
Hevnen kommer, Asken raver;
Naar den falder, den begraver
= Eder til en evig Død.

D u g g e n.

(1808.)

S Aftenens Stund over Engen jeg gik,
Sig Duggen nedscænked saa mildt fra det Høie,
Paa sugende Værter jeg hæfted mit Blik,
Saae Græsset, for Duggen at fange, sig høie,
Saae Blomsten at giemme den dybt udi Skied.

Min Stemme i Enge da spørgende led:

Du perlende Bædske,
Som mægter at lædske
Den tørstige Urt,
Som mægter at svale
Paa Høi og i Dale
Det brændende Straa:

Hvad er Du? Hvor findes dit selvklare Hiem?

Naar Solen bortviger,
Sig Elskeren sniger
Til ventende Mø;

Du sniger om Nat dig til Blomsterne hen
Dg kysser og favnes, og kysser igien:
D siig mig da! Kiender du, elsker du dem?
Hvad er du? Hvor findes dit selvklare Hiem?

Mellem Bøgene hist paa den mosfede Steen,
Over Fædrenes Been,
Hvor saa gierne jeg bygger
Blandt Oldtidens Skygger;
Hvor jeg hviled saa tidt med mit blødende Hierte,
Hvor saa tidt jeg neddæmped den rivende Smerte:
Der fattes jeg ned.
Paa duggede Enge
Jeg stirrende saae,
Jeg grubled saa længe,
Til Natten faldt paa.

Da var det, som hæved
Sig Stenen fra Jord,
Dg trindt mig omsvæved
Gestalter fra Nord.

Jeg skælvede ei; thi saa gierne jeg bygger
Blandt Oldtidens Skygger
Bed Stjernernes Glimt.

En Stemme jeg hørte,
Saa kiendt og saa fixer,
Saa tidt jeg den hørte,
Naar Midnat var nær;
Naar Siælen begierte
At flygte fra Jord,
Saa tidt den mig lærte
At skue i Nord.

Den bød mig at skue
Mod stjernede Bue,
Mod Ygdrasil's Rod,
Hvor Vandene klare
Udrinde saa snare
Fra hellige Bæld;
"See Vandet som spiller
"Paa Grenenes Rad!
"See Draaben, som triller
"Paa lædskede Blad!
"See! Blomsten er aaben
"Dg bier paa Draaben,
"Den drypper i Smug
"Dg Draaben er Dug."

Medsiunken i hellig Beundring jeg sad,
Saae Draaben hentrille paa Ygdrasil's Blad,
Meddryppe, oplive de døende Bærter.

Saa er da (udbrød jeg) den Draabe, som spørger
Dig, Straa! som Du slutter saa ømt i dit Røger,
Du Blomst!
Den kraftige samme,
Som Nornerne god
Paa Tidens den hellige Stamme!
Historie da og Natur sig forene
I sluttede Favn under Ygdrasills Grene.
D skarpt var dit Die, du Sanger i Nerd!

Knud Lavard.

(1808.)

I Haraldsted sad Hertug Knud
I Julefestens Dage,
Bed Aften treen i Sal et Bud,
Dg talede saa fage:
"I høre mig nu, Hertug Knud!
I komme flux i Skoven ud,
Kong Magnus Eder bier."

Dg det var Eriks diærvæ Søn,
Saa brat han sprang fra Borde;
Men Ingeborg ham drog i Løn,
Dg saa hun tog til Orde:

"J ride ei, min Herre god!
Thi vist det giælder Eders Blod,
Kong Magnus vil jer svige."

"Ei er jeg som en Kvinde ræd,
Dg Magnus er min Frænde:"
Saa talte han, men Kvinden græd,
Dg bad i stor Glende:
D! drag ei denne onde Færd;
Men tænk paa Fostret, som jeg bær
For Eder under Hierte!

Han klapped hende under Kind,
Dg sagde: vær ei bange!
Men der hun saae ham stolt i Sind
Heel vaabenløs at gange,
Med Graad og Suk da gif hun hen,
Dg spændte Sværdet ved hans Lænd,
Bad ham med Gud at fare!

Dg det var hellig Hertug Knud,
Dg Sivard, Sørlands Sanger,
De rede flux af Byen ud
Alt paa den rappe Ganger,

Men der de rede hen ad Snee,
Fru Ingeborg hun tænkes see
Om Knud et Jordelagen.

Dg der de komme ud fra By,
Tog Sivard til at græde,
Saa sørgeligt det klang i Sky,
At Knud han maatte græde;
Om Grimhilds Evig var lagt det Qvad,
Der hun tillaved blodigt Bad
For sine Brødre baade.

"Heel fager er den gamle Sang,"
Saa mælte Knud med Blide,
"Men alt for ynkeligt den klang
Dog her ved Nattetide!"
Saa hug han Sporen dybt i Hest,
Dg reed, alt som han kunde bedst,
Sit Dødningrid til Skoven.

Fru Ingeborg saa eenlig sad
I Salen med stor Qvide,
Dg inderlig til Gud hun bad,
De Taarer flød saa stride;

Men der det var ved Midienat,
Da banked det paa Døren brat,
Dog Ingen var derude.

I Blod og Bryst en Rædsel foer
Dg stemmed hendes Aande;
Som uden Liv hun sank til Jord
Udi sin store Baande;
Dg det var i den samme Stund,
Da dræbtes Knud i mørke Lund
Af Magnus og hans Svende.

Saa myrded de den Herre from,
Det Gud tilstede vilde.
Til Bidne om hans Helligdom
Udsprang saa klar en Kilde;
Men hver en Stjerne flogted ræd
Fra mørke Skov, fra Haraldsted,
Hvor Magnus slog sin Frænde.

W i l l e m o e s.

(1808.)

Ved Midnat jeg sad i min eenlige Braa,
Dg Nutiden veeg fra mit sorgfulde Die,
Ved Stjernernes Glimt paa det hvælvede Blaa,
Da Oldtiden steeg fra de Fædrenehøie:
Jeg holdt mig saa fast ved dens kraftige Arm,
Jeg slynged mig tæt til dens brændende Barm,
Dg pludselig standsed den rindende Taare.

Med inderlig Tillid til Asernes Magt,
Jeg bad, at jeg Hærfaders Sal maatte skue,
Dg aaben stod Valhal i herlige Pragt,
Bestraalet af Rinnalmens skinnende Lue;
Som naglet til Jord var min skielvende Fod,
Beruset, henrykket i Salen jeg stod,
Dg kasted mit Blik paa de salige Helte.

Dog, ikke for Støv er Einheriers Fryd,
Til bitterste Sorg blev min sværmende Glæde.
Det gjaldded, jeg hørte en tordnende Lyd
Fra Odins det fjerne, ophøiede Sæde.

Odin hød,

Høit det lød:

Gøndul! spænd dit Sværd ved Belte!.

Leed fra Val
Til min Sal
En af Nordens dicrve Helte!
Høit da Klang
Gønduls Sang:
"Hid fra Nordhavs røde Bølge
Ungersvend,
Kampens Ven,
Brat skal Herjans Morne følge."

Et Hynde var bredt mellem Norbye og Skram,
Paa Hiertet da faldt det saa tungt: Det er ham,
Som Kongedyb vied til Bølgernes Herre.

Som natlige Spøgelse Nutiden steeg
End sortere klædt for mit sorgfulde Die:
Den kraftige Oldtid for Svagheden veeg,
Dg skiulte sig atter i Fædrenehøie.
Jeg sørged ved Nat og jeg sørged ved Dag,
Dpfylt var mit Øre af Baabnens Brag,
Jeg stirred saa vildt paa den nordlige Bølge.

De Tidender fløi over Sø, over Land,
At hisset i Nord vare Bølgerne røde,
At Christian kæmped og segned som Mand,
Men Villemoes faldt i det natlige Møde:

Da runde de Taarer saa stride i Løn
For Dannemarks holde, elskværdige Søn.
O Fædreneland! du mig Svage tilgive!

O Villemoes! Søn af den herlige Old,
Som kun i et Speil at beskue jeg mægter,
Med glimrende Stave skal Saga paa Skiold
Nedsende dit Navn til de sildige Slægter;
Men længe skal Taaren nedrinde i Løn
For Dannemarks holde, elskværdige Søn;
Din Gravhøi skal blaane af tætte Kiærminder.

Thi Du var en Søn af den herlige Old,
Som blindede Nutid ei mægter at skue;
Naar Sværdene lød paa det buglede Skiold,
Da blussed dit Mod som fortærende Lue;
Og naar du hjemvendte fra Fare og Strid,
Da skued du Møen, saa kiærlig og blid;
Men stundede dog efter Heltenes Lege.

Nu Dvinder og Mænd skal i løbende Aar
Paa Langelands Høi og paa Lavlandets Slette
Opsøge Smaablomster i Høst og i Vaar,
Velsigne dit Minde, og sørgende flette,

Af Taarer bedugget, uvisnende Krands;
Thi du gik til Striden som Møen til Dands,
Dg vendte tilbage med elskende Hierte.

Saa rid da, du Edling! ved Stierne fra Grav
Til Balhals og Vingolfs de glimrende Sale!
Sig graahærdet Sømand skal støtte ved Stav,
Dg Helten og Bennen for Sønnen afmale;
Men Datter skal sidde paa Moderens Skid,
Dg høre sin Daad og begræde din Død,
Dg knyttes saa fast til dit elskende Hierte.

Grundflogten ved Riisbrighs Grav.

Stander stille, forte Mænd!
Her med Støvet af min Ben,
Sætter Kisten ned paa Jord!
Heit skal lyde mine Ord
Til den tause Særgeskare,
Kirkens Hvalvinger skal svare,
Dg stadfæste mine Ord.

Han, hvis Støv nu Jord skal delge,
Han, den Edle, som I følge,

Han mig søgte al sin Tid,
Søgte mig med hellig Flid;
Ei forgieves har han grundet,
Hvad han ei paa Jord har fundet,
Fandt han nu, da Nanden sig
Hæved fra det kolde Liig.

Mig at skue og begrunde,
Bilde ham ei Mornen unde,
Medens han var her paa Jord;
Efter mine dunkle Spor,
Som er vidt i Skrifter spredte,
Derfor han saa saare ledte;
Men han tabte ei sin Tro:
Derfor eied Sindet Ro.

Svag han sad paa gamle Dage,
Laus han sad, ei led hans Klage,
Freden bygged i hans Bryst,
Gud og Bøger var hans Trøst;
Haardt den Evige ham prøved,
Flammen Bøgerne ham røved,
Røved ham hans sidste Skat
Midt i Alderdommens Nat.

Da sin Gud han bad med Sukke
Ham den Verden at oplukke,
Hvor ei skues giennem Glar,
Hvor selv Natten vorder klar.
Lukt for Verden blev hans Die,
Aabnet blev det for det Høie,
Dg han vandred i sin Tro
Did, hvor Lysets Aander boe.

Mangen Aand fik Kraft at stige
Høiere i Tankens Rige;
Men en Vandel, meer uplettet,
Efter Christi Bud indrettet,
Førte Ingen her paa Jord.
Hører du det, tause Sorgeskare!
Kirkens høie Hvælvinger mig svare,
Dg stadfæste mine Ord.

Kommer kun, I sorte Mænd!
Sænker Liget af min Ben
Dybt i Graven ned til Ro!
Støv skal blande sig med Støvet,
Aanden, som i Støv blev prøvet,
Løfted sig til Gud ved Tro.

Til Adam Ohlenschläger.

(1809.)

Mit Hierte banker, høit min Aand sig hæver,
Jeg nævned Dig, og nævned Dig med Sands.
Hver Skikkelse, Du trylled frem, hensvæver
For Aandens Die, klædt i Straaleglands;
Med Korset jeg din Dlaf seer fremtræde,
Mig Afalivet vorder liig en Drøm,
Dg Smertens Graad bli'er Andagts Taarestrom:
Jeg klage vil, og maa en Lofsang qvæde.

I Midaros jeg for Høialtret knæler,
Dg skuer Balborg ved sin Arels Liig;
Min hele Siæl i vaade Die dvæler,
Dg løfter sig mod Christ i Himmerig;
Men aldrig kan jeg Valhals Guder glemme;
Den Rune, som i Skioldet Urda skar,
Fra spæde Alder mig inddrevet har
I gamle Nord, og der jeg kun har hiemme.

Jeg sad, og stirred i de gamle Skrifter,
Mig fængslede den store Kæmpeaand,
Som byggede i Hedenolds Bedrifter,
Dg bandt dem fast med Jernets stærke Baand.

Til Balhals Guder, til det Evighøie;
En Trang heel dyb jeg i mit Indre fandt
Til at udfolde Tiderne, som svandt,
For Samtids og den fjerne Fremtids Die.

Jeg vovede et Greb i stærke Strænge;
Men Anden flygted fra den dumpe Klang,
Med Sorg forgieves greb jeg tidt og længe,
Men aldrig stilledes den indre Trang;
Ustadig mellem Tiderne jeg svæved, e
Dg ingensteds jeg havde noget Hiem:
For Oldtid kun mig Nutid bragte frem,
Dg halvt sit Slør kun Oldtid for mig hæved.

En mægtig Lue tændtes i mit Hierte,
Dg voldsomt jeg fra Oldtid mig løsrev,
Men nu omspændtes jeg af idel Smerte,
Dg Nornen mig paa nøgne Fiold ombrev;
Da tyede jeg angerfuld tilbage,
Dg bange stedtes jeg for Oldtid frem;
Men løftet var det dunkle Slør, et Hiem
Jeg havde nu for alle Livets Dage.

At tolke det, som nu mig lyst er vorden,
Mig bød en Røst, som Røsten fra en Gud.
Enddog Du qvad, o store Skiald! om Norden,
Ei maa jeg tie, glemme strenge Bud.

Ei vil jeg mig foroven med Dig maale,
Det blege Lys i Matten har sit Hiem;
Men aldrig dog i Strid det traadte frem
Om Varme og om Glands med Solens Straale.

Som Trygvason Du est i Norden baaren,
Men vendte aarle Dig, som han, mod Syd,
Dg hvor Du gik, der smiled listig Baaren,
Dg hvert dit Qvad var ligt en Guddoms Lyd;
Som Olaf, Du igien mod Nord Dig vendte,
Dg skued Kraften med din dybe Sands:
Du vakte den, men klædt i Sydens Glands,
Dg stundom ei sig selv i sig den kiendte.

Thi griber jeg, o Skiald! de stærke Strænge,
Dg Mange ræddes for den hule Lyd;
Men Lyde, som fra Nordens Gravhøi trænge,
Ei smelte kan, som Tonerne i Syd:
Dg vovede jeg Strængen at nedstemme,
Dg dæmpede jeg Røstens hule Klang,
Betydningsløst da blev mit Liv, min Sang;
Thi ikkun dybt i Norden jeg har hiemme.

Der stod en Gran paa Norrigs høie Fielde,
Den eied tusindaarigt Hiem i Nord;
Ei huggedes den om ved Sydens Vælde,
Men undergravet var dens Rod i Nord.

Som Ygdrasills de andre prude Grene,
Den raadned under fule Ormes Tand.
Hvorfor? — Ei nogen Dødeligs Forstand
Udgrunder, hvad kun Nornen veed allene.

Hentørret, løs, og hartad heel udhulet,
Stod Granen der — da kom en Vind fra Syd:
Den faldt, men dog den ei var heel forfulet,
Det gjaldeb trindt, som mange Tordners Lyd;
Thi stort var Faldet, Jorden maatte revne
Da tunge Rod sig op fra Dybet tvang;
Den friske Green, før den isønder sprang,
Mod haarde Fjeld og stred med fulde Evne.

Det stærke Bulder vil jeg her gienføde,
Som det paa Danmarks Sletter lød engang,
Til det i fierne, sagte Drøn hendøde,
Og dæmpedes af Sydens Takkesang.
Ei veed jeg, om mig Nornen dette under,
Og Faa i Norden eie Dommerkald;
Thi vender jeg mig til dets største Skiald,
Til Dig, som quod om Hakon og Baulunder.

Den nordiske Juul.

(1809.)

Høit udi Gudernes hvælvede Sal
Stiernerne tindred saa vilde,
Sneekongen raaded paa Bierg og i Dal,
Dræbte Smaablomsterne milde:
Bølgerne dvæled i Mulm under Is,
Hvor dem ei Stiernerne funde,
Klipperne gjaalded af Klingernes Priis,
Blodige Bækkene runde.

Stiernerne blinked paa Isfere Grund
Østlig i Sommerens Rige,
Blomsten sig aabned i Midnattens Stund,
Himlen sig aabned tillige:
Klarlig fra Skyen nedfused en Røst,
Ei var det rullende Torden,
Salige Aander forkyndte med Lyst:
Freden skal bygge paa Jorden!

Tiderne randt, det paa høihellig Dag
Tusindfold gienlød i Norden:
"Gud har i Mennesket fundet Behag,
Freden skal bygge paa Jorden."

Hiertet dog haded, mens Læberne quod
Høit om den milde Forsoner;
Brødre sig tvætted i blodige Bad
Midt under Lovsangens Toner.

Fredsfælle Drotter dog Baabnenes Brag
Blideligt stilled i Norden;
Glade vi siunge paa høihellig Dag:
Freden skal bygge paa Jorden!
Thi maae end Lande i Syd og i Vest
Bæve for Menneffe-Jorden,
Fredeligt dog paa den hellige Fest
Hierterne banke i Norden.

End os ei giæsted det nye Gyldenaar,
Saga dog svor, det oprinder;
Aldrig hun svog, og som Mimer hun spaaer:
Baagne skal Heltenes Minder!
Normand og Gothen og Dansken forsand
Stamfader have tilsammen;
Fædrenes Land skal i Fædrenes Land
Brat sig forklare med Gammen.

Jimbultyr's Runer og Ufernes Maal
Skal da i Norden gienfindes,
Bættelys brænde paa Blad og paa Maal,
Kransen af Egeløv vindes.

Trods alle Letter i Ost eller Vest,
Kneise skal Nordbo i Bælde:
Erer han Julens den fredsfælle Fæst,
Staaer han med Norriges Fæilde.

Mærke den Tale hver Edling i Nord!
Giemmer den trolig, I Qvinder!
Priser om Julen med Englenes Chor
Ham, om hvis Fødsel den minder!
Lyser, I Præster, med Varme og Bægt
Fred over Folket i Norden!
Da skal end kyskes fra Slægt og til Slægt
Retten og Freden paa Jorden!

D d i n o g S a g a .

(1810.)

Jeg veed saa underfuldt et Land,
Der maae vi Alle bygge,
Enddog det er, som Sol i Vand,
Af Hiemmet kun en Skygge:
Fuldvidt mon bygge Afskurs Et,
Dog seer kun hver den lille Plet,
Hvorpaa hans Fødder stande!

Tilbage vi ei skue kan,
For Taagen, som os følger;
Dg for os staaer en ligedan,
Som Alt for Diet dølger;
Dog vandred vore Fædre hist,
Dg foran os vi veed jo vist,
Skal vore Sønner bygge!

O, maatte vi ei reent forgaae
I dette snevre Fængsel,
Om ingen Gud vi kunde faae
For al vor dybe Længsel,
Som, glemme vi det end fuldtidt,
Dog siger os ved hvert et Skridt:
At her vi ei har hiemme!

Jeg veed en Bæk saa underfuld,
Som giennemriader Landet,
Hvor Alt, som lagdes under Muld,
End speiler sig i Vandet;
Den kommer fra vort Fædreland,
Bort Billed skal i klare Vand
Dg vore Sønner skue.

Er Foden din af Vandring træt,
Paa Bækkens Bred du hvile,
Hvor Fædre-Skygger trindt og tæt
Beemodig til os smile;
Hver Blomst, der stod paa Bækkens Rand,
Sig speiler i det klare Vand,
Dg blinker os imøde.

Dog stille kan den Bæk ei staae,
Den stadig maa henrinde,
Dg Skyggerne den følge maae,
De komme og de svinde,
Saa Barmen vorder tung og hed,
Dg Beemods-Taarer trille ned
Alt som i Bæk vi stirre.

Jeg veed en Borg, saa høi og prud,
De Sviler, som den bære,
Uf Marmelsteen ei skares ud,
Uf Straaler de kun ere,
Som sprang fra Bækkens dybe Bund:
Dog har den Borg saa fast en Grund,
Den kan vist aldrig synke.

I Høieloftets Ridder=Sal
Der seer man Taagen svinde;
Der overskuer Bierg og Dal
En himmelsk Ufaqvinde:
Hun Saga nævnes i vort Nord,
Dg skiondt hun vandrer vidt paa Jord,
Hos os har hun dog hiemme.

I Bægre tvende øser hun
Uf Bækkens klare Bølger,
Dg Runer staae paa Rand og Bund,
Dem selsom Styrke følger:
Dem Heimdal skar med konstig Haand,
De brat kan løse Tungebaand,
Dg Synet kan de klare.

Bed Saga sidder Ddin næst,
Fuldkløgtig falder Talen,
Den Ufkurs Søn, de unde bedst,
Ham vinke de til Salen:
Ham lædske de med Mimers Drik,
Da faaer han Syn og Sagablik,
Da faaer han Mimers Mæle.

Da siunges der saa lystelig
Om Fædrenes Bedrifter,
Og Tiderne udfolde sig
I klare Sagaskrifter;
Sig Taagen løfter meer og meer,
Saa tindrende vort Øie seer
Den store Samfundskæde.

Os selv vi komme sært i Hu,
I Fortids Svøb, det dunkle,
Og Glimtene, som fødes nu,
Paa Fremtids Himmel funkle;
Og hvad i Livets Helligdom
Med Saga Ddin taler om
Begynde vi at høre.

Saa rind nu, Bæk! kun os forbi,
Med Skygge-Hær i Følge.
En Fylking ny forsamle vi
Til Havfrudands paa Bølge.
Vi see dit Væld, vi see dit Maal;
Paa et lykfsaligt Løb, din Skaal!
Guldbægeret vi tømme!

Andelig Kæmpesise.

(1812.)

S Verden mon være de Sygdomme to,
Som aldrig den selv kan helbrede,
Og den, som de pine, dog Rist eller Ro
Ei har, mens han færdes hernede;
Og mindre forsand
I Dødninge Land:
Ehi Synden og Døden de hede.

Den Første er Moder, den Anden er Søn,
De ere fuldgamle af Alder;
Dog synes den Qvinde saa ung og saa skøn,
Hun kurrer, hun lokker og kalder;
Hun reder saa blødt,
Og smiler saa sødt:
Hver Kæmpe som flyer ei, han falder.

Heel listig den Qvinde forvender sit Navn,
Hun kalder sig Gammen og Glæde;
Sin Slave hun kryster og kærligt i Favn,
Paa Roser hun byder ham træde.
Hvert Kys er en Piil
Med Helvedes Smil:
Det er paa Guds Roser han træder.

Med blegnede Kinder og rynkede Bryn
Da vorder den Synder saa bange;
Thi for ham sig løfter et grueligt Syn:
En Beenrad han seer at fremgange.

"See, det er min Søn!"

Hun hvisker i Løn,

"Gjør Knæfald, for du er hans Fange!"

"Han haver ei Bue, han haver ei Sværd,
Hans Baaben er Fingrene kolde;

Men komme de Fingre til Hierterne nær,
Da bæve de Kæmper saa bolde,

Dg ham til Foragt

Er keiserlig Bagt:

Han leer kun ad Mure og Volde!"

Den Synder han byder det rødeste Guld,
For Lægedom i sin Glende;

Til Dinene briste, han stirrer paa Muld,
Hvor Ormen sig kalder hans Frænde.

Mod Døden dog groer

Ei Urter paa Jord:

Det maae alle Læger bekiende.

O Synder! du vil da for Beenraden flye,
Men ikkun omsonst er din Møie;
Han følger dig fast, naar du reiser af By,
Du seer ham med lukkede Die.
Dog hør, om du vil,
Et underligt Spil
Med ham, som ei Taarer kan bøie!

Ja, tro mig, jeg veed dog, hvor Urter mon groe,
Med synderlig Styrke og Evne,
Som mægte at læge de Sygdomme to:
Kun maa til det Fierne du stævne.
De vore jo ei
Paa Alfars-Wei,
Ei heller paa Marken hiin jævne!

Paa skaldede Hede der stander et Træ
Med Grene fuldtørre og tunge;
Der spirer og blomstrer en Urt i dets Læ,
Hvis Kræfter Guds Engle besjunge:
Dog er den ei sød,
Den Balmue rød,
Den bider og brænder paa Tunge.

Men lad den kun brænde og bide fuldhvast,
Rød-Saften gjør Tungerne rene,
Paa Golgathas Hede oprandt den i Hast,
Bed Duggen fra Kors-Træets Grene,
Som Purpur saa skøn,
Bed Blod af Guds Søn,
Som Helbred os vilde forlene.

Det er dog ei Urten, som brænder dig saa,
Men Giften fra forrige Dage;
Med Synd er den kommen, med Sorg maa den gaae:
O, lad dig kun ikke bedrage!
Det hvisker fuldtidt:
Den Urt, du har bidt,
Udspyt den, saa stilles din Plage!

Vær døv, om du ellers din Siæl haver fikr:
De Stemmer fra Afgrunden komme.
Bed Golgatha ligger en Urtegaard nær,
Der vover den listigste Blomme.
Ydmyget i Sind,
Gak med mig derind:
Det dages, Dødsnatten er omme!

See vist paa den Grav, den er hugget i Steen:
Mon Blomster kan vore derinde?
Det klinger heel sært, mellem Dødningsbeeen
En Urt imod Døden at finde;
Dog, tvivl ei, men tro,
I Grav maa den groe,
Om Livet skal Død overvinde.

I Graven sig hviled en Herre saa bold
Fra Korset paa Golgathas Hede;
Han for vore Synder tog Døden i Sold,
Og planted Livsurten hernede:
Da klar Han opstod,
Sig under Hans Fod
Kors-Lilien saaes at udbrede.

Dens Duft over Blomsternes alle er sød,
Dens Blade, o see, hvor de prange!
De straale, saa huusvild den dagstye Død
Er vorden i Skyggedals-Vange.
Tag Blomsten i Haand
Med haabefuld Aand,
Da hører du Paradiis-Sange!

Mindesang paa Fædres Gravhvi.

(1815.)

Sving dig over Mark og Skove,
Sving dig over blanken Bove,
Sving dig over Field, min Sang!
Tolk som Torden Tidens Brøde,
Sænk dig saa i Toner søde:
Hiertter smelte ved din Klang.

Hist paa Field og her i Skove,
Bidt og bredt paa blanke Bove
Færdedes en Slægt saa god:
Høit vi sande maae og siunge,
At paa dobbelt Viis udsprunge
Børnene af deres Blod.

Deres Blod af slagne Kare
Sprang og sprudlede saa saare,
Høit paa Val og vidt paa Sø:
Bølged, som en Grav om Borge,
Bredt om Dannemark og Norge,
Bærged Lund og Field og D.

Ei saa vidt som Havet bølger,
Ei saa vidt os Saga følger,

Findes skal et Folk paa Jord,
Hvem det undtes saa at bygge
Under Sky og Skiold saa trygge,
Som det Tvillingfolk i Nord.

Intet Folk og sine Fædre
Stræbte saa i Grav at hædre,
Kom saa flittelig ihu:
Derfor klinger Sang og Sage
Giennem mange tunge Dage
Lystelig til os endnu.

Men, lyd høit i Nord min Klage,
Som en Røst fra gamle Dage,
Som et Bee fra Fædres Grav!
Kun for døve Øren klinge
Tonerne, som Bud os bringe
Fra vort Hiem med Klang og Stav.

See, der ligge Fædres Skrifter,
Bind om Fædrenes Bedrifter,
Jordede i Mulm og Støv!
Slægten stirrer kun paa Muldet
Lytter efter Klang af Guldet,
Er for Modersmaalet døv.

Stumme flyve Oldtids Fugle,
Finde ikke meer paa Thule
Ly i Lund og Lyst til Sang:
Bisnet er den gamle Stamme
Bakler kun, sin Rod til Stamme,
Over Bove, Field og Bang.

Hører mig, I høie Fielde,
Bidnerne til Fortids Vælde,
Bidner og om dens Bedrift;
I, hvis haarde Klippe=Gavle
Fædre glattede til Tavle,
Tunged ud med Runeskrift!

Hører mig, I gamle Lunde,
Som, mens Aldrene henrunde,
Hørte Oldtids Fuglesang:
Som i eders Egebarme
Giemte tro med Lyst og Varme
Gienlyd af den søde Klang!

Hører mig, I dybe Bølger,
Som i eders Hierte dølger
Stavnespor fra Hedenold,
Af den Stavn, som Norges Søster

Søgte paa de danske Kyster,
Af den Stavn, som bar Kong Skiold! *)

Sover I, hvor kan I sove?
Vaagner, Lund og Fiold og Bove!
Vaagner, vaagner, raaber Bee:
Bee den Slægt, som her har hiemme,
Som kan slige Fædre glemme,
Kan ad slige Minder lee!

Ja, I Fædre hisset oppe,
I, hvis Gulv er Stiernetoppe,
I, hvis Siæl er i Guds Haand:
I det Bee maae selv istemme,
Dver dem, som eder glemme,
Som fornegte eders Land.

Eder ingen Glemsel skader,
Hvor I boe hos Nanders Fader,
Dog I tordne maae som Han:
Er din Fader og din Moder,
Om du længe Livets Goder
Nyde vil i Fædres Land!

---

*) Mythen om Forniothers Sonner Nor og Gor, der ledte om deres Søster rundt i Norden, og fandt gamle Frænder paa de danske Øer. (Fjundinn-Norege.) Om Skiolds Skib, i. Kiøbenhavns Skilderi. 1815. No. 6.

Hører det, I Folk i Norden!
Fædres Ak og Bee i Torden
Ruller høit med Brag og Døn:
Echo er for aabne Dre
Lydt i Lund og Field at høre,
Dg i Bølgens hule Drøn.

Sover I? — hvor kan I sove?
Luft og Lund og Field og Bove
Tordne ud det Bee med Brag;
Brat sig flokke Lyn i Flamme,
Flække, knuse visne Stamme
I et Bredens Tordenflag!

Til Sphinx.

(Stridsdigt til Jens Baggesen.)

(1816.)

Si har jeg glemt, at naar Gravflokken gaaer,
Da først udringes mine Skoleaar,
Dg aldrig har som Mester jeg mig brystet;
Men lært jeg har i tunge Prøveaar
At føle meer, end nogen Sphinx forstaaer,
Dg af mit Verme har jeg Barnet rystet.

Hvo høit vil flyve, falder gierne ned,
Hvo høit sig drømmer, svimler kun derved,
Thi sætter jeg mig lavt paa Runestene;
Stat du for mig saa høit du kan, i Fred!
Men hvis hovmodig du paa mig seer ned,
Da visfelig du staaer ei paa det Rene.

Du pukker, hører jeg, paa dine Nar:
Men blegedes paa Lysets Bei dit Haar,
Saa det omskinner dig som Retfærds Krone?
Du praler, hører jeg, af dine Saar:
Dem fik du vel i Verdens Ormegaard,
Men fik du dem i Kamp for Lysets Throne?

Min Gaade, hører jeg, du klogtig nam:
Var det dengang du lydt med Daareglam
Mig for en Hykler og en Dævel skældte?
For Ingenting din Gaade jeg ansaae:
Det siger du; men kan du da forstaae,
At jeg i Intet saae Orions Belte?

Hvis om din Gaade jeg har giættet feil,
Fordi jeg kiged kun i Sandheds Speil,
Da har i det du ikke seet din Gaade;
Og jeg tør give under Haand og Segl,
At ikkun da du tager ikke feil,
Naar du den giætter paa min simple Maade.

Du mener, hører jeg, det var dig nemt
At knegte mig i Alvor og i Skiemt,
Dg ydmyg dale til mit Barne-Sæde!
Om det er sandt, jeg veed vel ei bestemt,
Men nok jeg veed, at troer du det er nemt,
Da avler Stolthed kun en dødfødt Glæde.

Om virkelig du staaer paa Tempeltind,
Dg om jeg op til dig har mange Trin,
Det klarer sig engang vel paa det sidste;
Men seer jeg ret ved Ordets Lampekin,
Jeg mod din Hvide ikke gjør et Trin,
Dg aldrig skal din Modenhed mig friste.

At Lyset boer ei i din Hierneskal,
Men hist i Kiærlighedens Gaadehal,
Det har jeg lært af Ham, som Engle dyrke;
Dg i Hans Ord, som Lysets Arvetal,
Jeg fandt, at hverken kan ei heller skal
Der Samfund være mellem Lys og Mørke.

Som Digter, mener du, paa Gravens Bred
Du, og dit Liv, er ei at spøge med,
Dg det er netop hvad jeg vilde sige;
Men at for Alvor jeg tog Skiemten med,
Hvor Alvorsord ei funde bedre Sted,
Det var dog nok ei Næsviished saa lige.

See, stolte Sphinx! det er mit Davus-Svar,
En bunden Tale, baade kold og klar,
Tilluft med Flid for Tonen i mit Hierte;
Nu er jeg seen som jeg var fordum snar
Til Bægterhaanden, du bespottet har,
At række dig i Skin af Danmarks Kierte.

Jeg lod dig rase, ældre Broder min!
Dg paa min Kappe slagte dine Sviin,
Jeg vilde dig ophidse ei, men køle.
Nu est du kold og stolt med Hiertens Lyst,
Kom nu! saa vove vi en Alvorsdyt,
Dg væmmes skal du vist ei ved min Søle.

Dog, ingen Handske kaster jeg til dig,
Jeg kun optager den, du rakte mig,
Dg som jeg dengang ikke maatte røre;
Afbryder jeg med Fienderne min Krig,
Dg venter jeg en Sandheds Ven i dig:
Hvor kan mod dig med Lyst jeg Krigen føre?

Nei visselig, som Dannemand og Præst
Selv midt i Strid jeg huer Freden bedst,
Dg gierne Hiertet vilde kærlig tale;
Men til du seer, at ei jeg leger Hest,
Skiondt Barn jeg er, det tiener os nok bedst,
I Stilhed Gud hinanden at befale.

J a o r d e t.

(1816.)

Hvo kiender ei Vaarens de yndige Dage,
Naar Jorden sig bader i Solen med Lyst,
Naar Sangfuglen vender i Skoven tilbage,
Naar Haabet sig bølgende hæver i Bryst,
Udfynder i Havet den dristige Snekke,
Uddriver paa Marken den furende Plov,
Opblomstrer i Enge, henrisler i Bække,
Udspringer som Mai i den tonende Skov?
Hvo kiender ei Maien, som venlig forbinder
Bort smilende Haab med livsalige Minder?

Hvo kiender den ikke? — og dog maa vi sige:
Den kiendes kun halv og i Skygge af hver,
Som kiender ei Vaaren i Kærligheds Rige,
De himmelske Kræfter, som røre sig der,
Den Snekke, som der breder bølgende Binger,
Den Fugl, som i Barmen sig rører med Sang,
Det Træ, som i Hjertet saa løvfuldt udspringer,
Den Bæk, som henrisler med Strængeleegs Klang.
Kun hvo som har drukket af Kærligheds Kilde,
Kan føle, hvad Vaar=Solens Værker afbilde.

Vi vide det alle, som Kiærlighed kiende,
Som føle dens Kræfter i svulmende Barm.
I føle det varmest, I Piger og Svende!
Som nys finge Sæde i vingede Karm;
Thi hvad hos de Gamle kun lever i Minde,
Det gløder hos eder i Fylde og Haab:
Vi siungende flyve mod Saligheds Tinde,
Naar Hierterne smelte i Kiærligheds Daab.
Hil eder, I Unge! med Fuglen i Barmen!
Hil eder, som flyve i Kiærligheds-Karmen!

Men, hører mig, Venner, og lytter, Veninder!
Ja, lytter med Skialden til Fortidens Røst:
Skal Roserne giemmes i Skjød af Kiærminder,
Skal Sommeren avle en frydefuld Høst,
Da glemmer ei Høsten i Vaar og i Sommer;
Ja glemmer, for Sangen, ei Alvor og Daad!
Thi haard er den Vinter, som uventet kommer,
Dg dyrefiøbt Sangen, som endes med Graad.
D, synger i Vaar, saa I venlig kan tale
Om Sangen i Høst, naar sig Dagene svale!

Da skal i Eder, mens Dagene vinde,
Fædre og Mødre med Gammen opstaae,
Skue den Vaar, som gik aldrig af Minde,
Klar over Sønner og Døttre opgaae;

Da, som Forældre, med Hjertet tilstede
Bære I kan i de kommende Aar,
Naar I see Børnene lytte med Glæde
Der, hvor det toner om Kjærligheds Vaar.
Kunde min Haand da end Strængene røre,
Da skulde jublende Toner I høre.

Fædre og Mødre! som skue herinde
Klar over Børnene Vaaren opgaae,
Haabe vi vil, at en venlig Kjærminde
Sander engang, hvad nu Roserne spaae:
Han, som har ene al Kjærligheds Fylde,
Derfor al Viisdom, og derfor al Magt:
Han deres graanende Lokker forgylde,
Som slutte blomstrende Kjærligheds Pagt!
Fromme de hige mod ham i det Hæie,
Indtil de see ham med Kjærligheds Die.

Biarkemaalets Danske Efterklang.

Sol er oppe,
Skovens Toppe
Glimre alt som Gimmles Tag;

Bud os bringer
Hane-Binger,
Hanegal om klaren Dag.
Vaagner, vaagner, Danske Helte!
Springer op, og spænder Belte!
Morgenstund har Guld i Mund.

Høit det gjalder,
Luren falder
Kæmper op af Morgenblund:
Stolper knage,
Luer brage,
Blusfe over grønne Lund.
Vaagner! ei til Gammens-Tale,
Viin og Smiil i Konge-Sale:
Hildurs Leeg er nu for Haand!

Vaagner! skuer
Borgens Luer,
I den røde Buegang!
Luren gjalder,
Leire falder,
Under Skuldes Jubelfang;
Hiartvar Ild i Skoven tænder,
Bladet falmer, Bøgen brænder,
Vaagne maa selv Dan og Skjold.

Op nu fage,
For Rolf Krage
Riækt at løfte Skiold og Sværd!
Vel for Luer
Ei han gruer,
Men for Syn af Middingsfærd.
Ring med Glands og Sværd med Egge
Mild han gav med Hænder begge:
Hvo tør nu flaae Ring om ham?

I sin Bolig,
Tryg og rolig,
Slumred sødt den Drot saa bold:
Falske Luer
End han kuer,
Med sit brede Dane-Skiold.
Men ak! dog han staaer paa Gløder,
Tryllesværd og trindt han møder:
Hvo tør skyde Skiold for ham?

Sol er oppe,
Skovens Toppe
Glimre alt som Gimles Dag;
Bud os bringer
Hane-Vinger,
Hanegal om klaren Dag;

Vaagner! vaagner, danske Helte!
Springer op og spænder Belte!
Morgenstund har Guld i Mund!

H a k o n s = D r a p e ,

(efter Eivind Skaldaspiller.)

Skøgul hin rige,
Gøndul tillige,*)
Sendtes at jævne paa Val
Ynglinge=Trætten,
Kaare af Etten
Konge til Hærfaders Sal.

Alt var ved Tidje
Sværdet i Midie,
Da kom Valkyrier did,
Fandt under Fane
Kæmpernes Bane,
Broder til Farmanden blid.

Da faldt om Barmen,
Da faldt om Armen
Brynjen den Høvding for trang;
Hakon den frængte
Af sig og slængte,
End førend Pilene sang.

---

*) Skøgul, Gøndul: Navne paa to Valkyrier.

Høi under Mærke,
Høit paa den Stærke
Kaldte nu Kongen saa bold,
Folk, som ei glipper,
Normænd som Klipper,
Hadde Kong Hakon i Sold!

Hilde sig hæved,
Spydene bæved,
Fienderne nikked og sank.
Dannerne dirred,
Alt som de stirred
Efter Guldhjelmene saa blank!

Munter tilmode,
Hakon den Gode
Stod som med Frænder i Leg;
Staal skulde værge
Stol over Bierge,
Steen=Bider Drotten ei sveg.

Brat sønderspringe
Brynne=Ringe
Maatte for Klingen saa bold,
Og alt som Snekker
Bølgerne flækker
Steenbider foer giennem Skiold.

Nede det brusste,
Oppe det susste,
Det var en stormende Dag;
Med faldt som Ise
Tislag af Pile,
Trindt var kun Bulder og Brag.

Bunderne brændte,
Tis dem antændte,
Kold og af Heden man blev:
Kinderne blegned,
Kæmperne segned,
Elvfossen strid dem henrev.

Dyrerne bukked,
Hjelmene sukked,
Men ei den modige Hær;
Skioldet var stækket,
Pandsferet knækket,
Smalt blev det skaarede Sværd.

Haglen var hofstet,
Lyst under Loftet
Var det, og luftigt paa Val;
Bænke dog stode,
Fleer end man troede,
Bredte i skioldtakte Gal.

Gøndul nu brummed,
Let hun sig krummed,
Lænet paa Spyd, over Hest:
Ufer! det lykkes,
Balhal bebygges,
Hakon er Hærfaders Gæst!

Balheste=Rygge
Ranke og trygge
Kneised Valkyrer paa:
Blegghvide Skjolde
Skiulte de Kolde,
Hielme, som Skyerne graae.

Let over Valen
Sufede Talen,
Hakon den vittig forstod;
Ei han dog hæved,
Røsten sig hæved,
Kinderne rødmed som Blod.

H a k o n.

Efter Bedrifter
Daarlig udskifter,
Skøgul! du Seier i Slag;

Vi den fortiente,
Flokkerviis sendte
Guder vi Gæster i Dag.

S k ø g u l.

Alt som vi peged,
Kæmperne leged,
Vel har vi styret paa Val;
Helten har vundet,
Kongen er fundet,
Vren ham venter i Sal!

Syster! nu fage
Om og tilbage,
Hiem til den maigrønne Bang,
Din at melde:
Hakon i Bælde
Stiler til Valhal sin Gang.

D d i n.

Hermod og Brage!
Ud at modtage
Venlig den Ridder fra Val!
Norriges Valder
Helten jeg kalder,
Høit skal han bænktes i Sal!

P a a s k e m o r g e n.

(1817.)

G a b r i e l.

Herrn sig hæver!
Hedninger, hæver!
Graven er aaben,
Griber til Raaben,
Stridsvante Knegte!
Staaer, om I mægte!
Styrter i Støvet,
Sværdet er døvet,
Døden er nær!
Flygter, I Helte!
Giemmer i Belte
Blinkende Sværd!
Lysten I dæmpe
Til at bekæmpe
Stol-Kongen her.
Gaaer og forkynder,
Hvem der er Synder,
Hvem der er Gud!

Men tørrer, I Qvinder,
Kun Taare af Kinder,
Thi Herren er nær;

Er der, hvor han sagde!
Ei hvor de ham lagde;
Kun Graven er der.
Opstanden af Døde
Er Frelseren Christ,
Paa Veien I møde
Vor Herre forvist.
Blikket fra Jorden,
Op i det Blaa!
Jer skal i Norden
Lysset opgaae!

Engle-Chor.

Dragen er bundet,
Døden har mistet sin Brodd;
Leven har vundet,
Liv er de Troendes Lodd!

Daagner, I Fromme!
Ugen er omme,
Natten er endt;
Lys var jer Længsel,
Sprænger jert Fængsel,
Lysset er tændt!

Dybt giennemgløde
Lysset de Døde
Nu paa Guds Bud.
Brat sig forsamle
Been af de Gamle:
Christus er Gud!

Revner, I Stene!
Hvad tør formene
Livet sin Gang?
Gud er i Haven,
Ton nu fra Graven,
Takkende Sang!

Priser, I Fromme!
Miskundheds Domme,
Bidner paa Jord!
Troer I, Slægter,
Trods ifkun negter
Grav-Folkets Ord.

Store Forsoner,
Faderen liig!
Dybt alle Throner
Synke for Dig!

Lyd nu fra Syden til Norden,
Ton over Jorden,
Frelserens hellige Navn!
Gienlyd fra Norden til Syden!
Hiertet hensmelte i Lyden,
Leve i Frelserens Navn!

Brudt er nu, Død, dine Baaben,
Graven er aaben,
Bidner det, Himle, og tro det, du Jord!
Jesus har sandet sit Ord,
Svang sig fra Graven paa lyslette Vinge,
Som vi os svinge
Did, hvor Han boer,
Høit i det hellige Chor!

Tid, paa din Bølge,
Talrige Tusinder følge
Riækt i hans Spor,
Svinge sig glade
Op til vort Stade,
Høit i det hellige Chor;
Derfor med Jubel vi flyve herfra,
Siunge i Skyen Halleluja!

Af Døde opstod den Herre Christ,
Hans Troende skal see ham hist,
Syng, Adams Kion, o, syng med os;
Byd Graven Spot og Døden Trods
I Jesu Navn og syng med os:
Halleluja!

Sagas Priis.

(1824.)

Blendværk kun er Roes af Brage,
I hvor liflig den saa klang,
Naar ei Saga vil gientage
Omqvædsrimet af hans Sang.
Derfor, laan mig, Skalda-Spilder!
Harpen, du paa sanddru Viis
Slog ved Hakons Grav og Gilder;
Tone skal den Sagas Priis.

Havfru! du som bly dig hæved
Op af Dybet, første Gang,
Da kun Harpestrænge bæved,
Og da Morgenstierner sang,

Du, som da i Morgenrøden
Drak af Mornens Gyldenkaal
Kildevand, som trodser Døden,
Nemmed Odins Havamaal!

Du, som blegned uden Brøde,
Du, som blev med Vren graa,
Du, med hvem de Dvale=Døde
Skal forklarede opstaae:

Du, som Livets Strøm kun følger,
Smiler, naar dig overgaaer
Skum af Dieblikkets Bølger,
Som forsølver kun dit Haar!

Du, som altid Solen følger,
Dg i Aftenrødens Skær,
Gyngende paa gyldne Bølger,
Maler af dens Herrefærd:

Du, som, naar du dybest dukker,
Hæver dig ved Gladhiems Ryst,
Hvor det jubler, som nu sukker,
Sukker dybt i Heltebryst!

Du, som lindrer Støvet's Baande,
Naar det stunder til sin Grav!
Saga, født ved Herrens Aande,
Uf det sæere Middelhav,

Hvor kun Tanke-Snekker seile,
Hvor hver kraftig Aand paa Jord
Bade over Mimers Beile *)
Maa til Things, som Usa-Thor!

Du, som vandre skal med Solen,
Aabenbare skiulte Raad,
Dømme frit, paa Dronningstolen,
Alle Drotters Færd og Daad:
Ja, med Klippen til din Table,
Og med Kridt af Mimers Klint,
Riste ret med Hænder travle,
Om hver Trolld end sprang i Flint!

O, hvor boe de milde Vaner,
Som har fæer din Runestav,
Vil med Lyst de tamme Svaner
Spænde for din Karm af Rav? —
Svanerne, som alle Dage
Svømmed under Ygdrasil,
Skal til Usgaard Karmen drage
Under Sang som Klokkespil.

---

*) Mimer, det Angelsaxiske meamor og Latinske memor,
hufommelig.

Sikkert dog etsteds paa Jorden
Folke-Hiertet for dig slog:
Ja! det slog for dig i Norden,
Modersmaalet du indtog;
Saa, før Tungen du kan miste,
Mangle Hiem ved Østersø,
Først maa Nordens Hierte briste,
Alle Asgaard's Kæmper døe!

Her, hvor du fra Humbles Dage,
Dandsæt har paa Lilje blaa,
Hvor til Sky dig løfted Brage,
Saa du blevst med Vren graa,
Hvor dig hyldeð Skiold og Frode,
Rolf dig saae i al din Glands,
Hvor du Drotter fredegode
Kroned med Kiærminde-Krands.

Her, hvor Snorro var din Staller,
Her, hvor Sapo var din Præst,
Som, i Salen af Koraller,
Ordned dig en Folkefest;
Her, hvor du kan Drotter dømme,
Retviis, til et evigt Navn,
Her, paa Nordens Folkestrømme,
Her har du din Fredrigs-Havn!

Her som Havfru du og spaaede
Altid Danmark Utter-Dag:
Dag paa Ny, af Himlens Naade,
Snekker nye for gamle Brag;
Du i Dybet saae Margrethe,
Perlen skabt for Daneland;
Bølgevarslet og udbredte
Du om Fierde Christian!

Altid vore Kongestammer
Elsked dig af Hjertens Grund,
Derfor dine Alterflammer
Blusse end i Bøgelund;
Drotter fra de sidste Dage
Komme skal du glad i Hu,
Som af dig vor Skiold og Krage
Mindes levende endnu!

P i n d s e s a n g.

(Efter en gammel dansk Psalmc.)

(1826.)

Den signede Dag, som vi nu seer
Med Blide til os opkomme,
Den lyse paa Himlen meer og meer,

Os alle til Lyst og Fromme;
Det kiendes paa os, som Barnet leer,
At Natten hun er nu omme!

Den salige Stund, den Midnatstid,
Vor Herre han lod sig føde,
Da klared det op i Øster-Lid
Til deiligste Morgenrøde,
Da Solen oprandt, saa klar og blid,
Som vækker os op af Døde!

Om levende blev hvert Træ i Skov,
Og var saa hvert Blad en Tunge,
De kunde dog ei Guds Naades Lov
Med værdelig Røst udsjunge;
Thi evig skinner nu Livets Lys
For Gamle, saa og for Unge.

Forgiæves er det, med liden Magt
At ville mod Bierg opspringe;
Men Ornen er snild, han naaer sin Agt,
Naar Veiret ham bær paa Binge,
Og Lærken hun er en lille Fugl
Kan lystig i Sky sig svinge!

Med Suus og med Bruus den stride Aa
Medfuser fra Klippetinde;
Saa lydt ei mæle de Bække smaa,
Men risle dog fort og rinde;
Saa frydelig snoe de sig i Braa
Op under de grønne Linde!

Saa takke vi Gud, vor Fader god,
Som Lærken i Morgenrøde,
For Gylden-Aaret, Han dages lod,
For Livet, Han gav af Døde,
For Alt hvad paa Mark af Himmel-Rod
Der voxed til Siælesøde.

Saa tidt vi hilse vor Sommersol
Naar Bøgelund er vor Have,
Da plante vi Mai i Kirkestol
Og Blomsten paa Fædres Grave,
Til Festens Glæde og Aarets Priis,
Til mindelig Pindsegave.

Nu sagtelig skrid, vor Høitidsdag,
Med Straaler i Krands om Tinde!
Hver Time til Herrens Velbehag

Som Bækkene smaa henrinde,
Til frydelig de sig snoe i Mag
Op under de grønne Linde!

Som aldrig saa lang er Dag i Nord,
Det aftnes jo dog omsider,
Saa haver det sig og trindt paa Jord,
Med blomstrende Aar og Tider;
Men sødest klinger dog Livets Ord,
Naar det imod Aften lider.

Som Guld er den aarle Morgenstund,
Naar Dagen opstaaer af Døde,
Dog kysser os og med Guld i Mund
Den liflige Aftenrøde,
Da smelter og Malm i Hierte-Grund,
Saa blegnede Kinder gløde.

Saa reise vi til vort Fædreland,
Der ligger ei Dag i Dvale,
Der stander en Borg saa prud og grand,
Med Gammen i gyldne Sale,
Saa frydelig der i Livets Land
Med Benner om Død vi tale!

L o v s a n g.

(Efter den 92de Davids Psalme.)

Giv mig, Gud, en Psalmetunge,
Saa for Dig jeg ret kan siunge,
Høit og lydelig!

Saa jeg føle kan med Glæde,
Sødt det er om Dig at quæde
Uden Skræmt og Svig!

Himlene din Glands forkynde,
Lad hver Morgen mig begynde
Dagen med din Priis!

Dg naar Aften-Klokken ringer,
Lad min Sang paa Lærkevinger
Stige ligerviis.

Aldrig noksom Dig kan love
Mand paa Mark og Fugl i Skove
For din Miskundhed,
Lige god i Ny og Næde,
Gjør Du, os til Gavn og Glæde,
Meer end Engle veed.

Hvert dit Værk er stort Vidunder,
I din Wiisdom Ingen bunder,
Som af den har øst,

Kun en Daare tør det nægte,
At hos Dig er Alting ægte,
Alting mageløst.

Græsset liig er hver en Synder,
Ender, før han ret begynder,
Visner i sin Vaar.

Himle selv forgaae af Elde:
Men i grundfast Guddoms-Vælde
Evig Du bestaaer.

Dine Fiender gaae tilgrunde!
Ja, som Avner skal de Dnde
Hvirvles, veires hen,
Mens i Alderdommens Dage
Herlig Kræfterne tiltage
Hos din gode Ven!

Fiender styrte, før de rave;
Glade over deres Grave
Høre vi dit Ord:
Som en Palme, som en Ceder,
Ranf opgroer og sig udbreder
Retviished paa Jord.

Om end giennem Dage haarde,
Blomstre skal i dine Gaarde
Hvert et Hierte=Skud,
Bære Frugt paa gamle Dage,
Medens Bierg og Skov gientage:
Eiegod er Gud!

S æ d e m a n d e n.

En Sæde=Mand gif ud at saae,
Dg stræde rundt. med begge Hænder,
For overalt det skulde naae,
Imellem begge Ager=Ender.

Der faldt endeel paa Alfars=Bei,
Hvor ingen Sæd kan fæste Rødder,
Hvad Lustens Fugle raned ei,
Det traadtes under Hestefødder.

Der faldt endeel i Jordlag tyndt,
Som Solen alt i Blad forbrændte,
Saa Berten, pludselig begyndt,
Med Bisnen hovedfulds sig endte.

Der faldt endeel i Tiørne=Krat,
Kom op, men havde Kaar fuldtrange;
Thi i sin Væxt blev Straa forsat,
Og Aene blev hardtad svange.

Men Resten faldt i Venne=Vold,
I Muldjord god, den favnedybe;
Den ypperste gav hundred Fold,
Den ringeste gav ti og tyve.

Den samme Skiebne og Guds Ord
Har under alle Himmelegne:
Saamange Slags, som der er Jord,
Er der og Hierter allevegne.

Hvor Hiertet er som Alfavei,
Saa steenhaardt og saa ligegyldigt,
Der Troen sig indfinder ei,
Men Ordet er deri uskyldigt.

Hvor Hiertet vel som Vov er blødt,
Men dog til Verden solgt i Grunden,
Naar Verden truer, flux er dødt
Det Haab, der leved kun i Munden.

Hvor Hjertet vel er halvveis godt,
Men deelt foroven og forneden,
Der tornekrones Grens Drot,
Thi halte kan ei Ricerligheden.

Hvor Hjertets Lyst er Liv og Fred,
Som Perlen, der for Alt maa kjøbes,
I Tro og Haab og Ricerlighed
Det Maal opnaaes, hvortil der løbes.

Med Grad-Forskiel i Herlighed,
Vor Faders Huus har Sale mange;
Men overalt er Liv og Fred,
Og evigsøde Frydesange!

Maria Magdalena.

(Efter den græske Sang i Dimmelungen.)

Med sin Alabasterkrukke,
Fuld af Salve dyrebar,
Hun, som maatte skamfuld sukke:
Herre, ynkes! Herre, spar!
Kom, med Hjertet sønderknuuset,
Ind i Phariseerhuset,
Hvor tilbords den Rene sad.

Synderinden kom med Rødme,
Krukken brat hun sønderbrød,
Salven dyrebar med Sødme
Dver Herren hun udgød;
Lod og sine Taarestømme
Herrens Fødder oversømme,
Tørred med sit Hovedhaar.

I min Barm, som denne Qvinde,
Hiertet føler Banghed stor,
Sniger, som hiin Synderinde,
Sig til Dig ved Naadens Bord;
Rødmer, blegner, føler Baanden,
Eftergiør det Alt i Nanden,
Sukker: Herre, ynkes, spar!

Som min Gud jeg Dig vil dyrke,
Som en Sol for mig oprind!
I min Siæl er Mulm og Mørke,
Midnat uden Maaneskin.
See dog til mig fra det Høie!
Speile sig dit Soleøie
I min stille Taareflod!

Himlen sig til Jorden bukked,
Dengang Du blev Støvets Søn:
Bøi Dig nu til Hjertesukket,
Dret dit til Angers Bøn!
Dine Fødder jeg med Glæde
Vil i dine Fodspor væde,
Tørre med mit Hovedhaar.

For din Røst i Dvæld fuldbange
Skiulte sig i Paradiis
Eva med de Lokker lange:
Jeg dem giver nu til Priis;
Mig ei meer jeg vil undskyldde,
Men med al min Konst forgulde
Korsset paa din Kongevei.

Mine Synder, dine Domme,
Bundløst Dyb at tænke paa!
Lad din Naade til dem komme,
Dg i Dybde overgaae:
Naar af den jeg er oplivet,
Hun, som meget er tilgivet,
Elske vil Dig evig ømt.

Laae Du under Moderhierte,
Har Du diet Moderbryst,
Kiender Du og Qvindens Smerte,
Qvindehiertets Liv og Lyst:
O, Marias Søn, du Bolde,
Døm mig ei med Læber folde,
Skiul mig i din Kiærlighed!

L o v s a n g.

(Efter den 96de Davids Psalme.)

Paradiis-Gaard og Folkevang!
Synger vor Drot en Nytaarsfang,
Qvæder for Herren, velsigner hans Navn,
Melder i Skynding, med Bud og med Haun:
Nær er den Frelse, han sendte;
Nær, ja hver Time ivente!

Ordet, som er hans Gres Tolk,
Fare som Lyn fra Folk til Folk!
Lad det basunes blandt Hedninger ud:
Underlig stor er den Gudernes Gud!
Intet med Afgude-Brimlen!
Herren, vor Gud, gjorde Himlen!

Forløber hans er Deilighed,
Seier og Ære gaae i hans Fied!
Hedningestammer, med Gaver i Favn,
Kommer og priser hans hellige Navn!
Jler, hans Tempel at giæste!
Dffrer ham alle det bedste!

Bider, han er en Herre stor,
Verden han skabte ved sit Ord;
Afgrunden bæver, naar han bliver vred;
Kaster for Herren i Støvet jer ned,
Knæler, før Regnskabet kommer:
Han er al Jorderigs Dommer!

Synger omkap, I Engle-Chor!
Jubler med Fryd, I Folk paa Jord!
Bølgerne rulle, som Klokkerne gaae;
Blomsterne dufte, som Røgoffre smaa;
Løvtræer alle med Kroner,
Bruser med Windharpe-Toner!

L o v s a n g.

(Efter den 19de Davids Psalme.)

Simlene, Herre, fortælle din Ære,
Mesteren priser det hvælvede Blaa,
Solen og Maanen og Stjernernes Hære
Vise os, hvad dine Hænder formaae;
Men i dit Huus, i din Kirke paa Jorden,
Der tale Dage med Dage om Dig,
Der sig forklare din Sol og din Jorden,
Der paa Dplysning selv Natten er rig.

Ei er i Sandhed der Ord eller Tanke,
Som i dit Huus jo fik Mæle og Røst,
Dg alt saa vide, som Stjernerne vanke,
Bringe paa Jord de Dplysning og Trøst.
Ordet med Solen i skiftende Tider
Udgaaer som Brudgom i morgenrød Glæds,
Straalende frem ad sin Bane det skrider,
Krones som Helten med aftenrød Krands.

Saa paa sin Bane din Sol i det Høie,
Lysset i Sandhed, omreiser vor Jord;
Intet i Verden er skiult for dens Dje,
Aldrig udslættes dens straalende Spor.

Keen som et Guld er den Lov, Du har givet,
Omvender Siæle, som agte derpaa,
Trofast dit Bidnesbyrd fører til Livet,
Biismænd det gjør af vankundige Smaa!

P i n d s e f e s t e n .

(Efter den gamle latinske Hymne: Lux jucunda, lux
insignis.)

Dag med Ære, Dag med Ynde!
Rosenkrands om Lilievaand!
Paa dig vilde skjønt begynde
Bærket sit den Helligaand:
Tunger tænde, Hjerter smelte,
Slynge Kiærlighedens Belte
Om al Jordens Folkescærd.

Nu sin Brud til Livets Dronning
Giorde han, som holder Ord;
Ud af Klippen Tomfruhonning
Sprang i Kildevældets Spor.
Fæstensgaven med det samme,
Himmeltemplets Alterflamme,
Sænked sig i Brudens Skjød.

Loven kom med Lyn og Torden,
Blegne maatte hvo den brød;
Julebudet kom til Jorden
Som en Vaarsol morgenrød,
Giorde blege Kinder røde,
Kanded Livskraft i de Døde,
Dg beseired Dndt med Godt.

D, taalmodig oppebjet,
Hvilken liflig Høitidsdag,
Da Guds Kirke blev indviet,
Ei med rædsomt Tordenbrag;
Men som tusind Harper suse,
Tonehavets Bølger bruse,
Stierner kvæde lydt i Chor!

Uffret af den første Grøde
Straaled nu i Middagsglands:
Hvedekornet, som nys døde
Var alt frem sin Urekrands,
Jorden god, foruden Mage,
Paa halvtredsfindstve Dage
Var alt Frugt: tretusind Fold!

Jordens Viintræ, himmelsk podet
Af den store Viingaardsmand,
Nu udøste Druelodet
Over Christi Fødeland;
Som sig bør til nye Vine,
Skabtes nye Kar og fine
Til den ædle Druesaft.

Til den Viin, som os henrykker,
Skabtes Kiærlighedens Skaal;
Og den Aand, som Alt udtrykker,
Samled alle Tungemaal,
Skabte deraf, stjernebroget,
Himmelfarvet, Kirkesproget,
Christenfolkets Modersmaal!

Derfor vi kun værdig nyde
Vinen, stærk og sød og reen,
Naar vi alle sammenslyde
I Guldbægeret til Een;
Saa med alle Christnes Tunger
Moderhertet sødt udsiunger
Eet og samme Guddomsord.

Bæger, som og selv er Haanden,
Dan os alle efter dig!
Tunge, som og selv er Munden,
Skab os om guddommelig!
Helligaand i dine Arme,
Med din Røst, med Liv og Varme,
Lad os love Guders Gud!

P i n d s e s a n g.

(Efter den gamle latinske Hymne: "Veni, Sancte Spiritus.")

Kom, o Helligaand, kom brat!
Giennebrud den mørke Nat
Med Guds Morgenrøde!
I vort Hierte Lærkeslag
Hilse Herrens klare Dag!
Vore Tunger gløde!

Sialsørger allerbedst,
Hiertekamrets ædle Gæst,
Vær hos os tilstede
Med Guds Fred i Storm og Strid,
Evig Trøst i Trængsels Tid,
Sluk vor Sorg med Glæde!

Saligheden, Tvivl til Trods,
Gjør indlysende for os,
Som ved Aand os trøste,
Føle dybt, at uden Dig
Tomt er Alt paa Jorderig,
Avner kun at høste.

Styrk og bøj os med din Arm,
Gjør den kolde Kundskab varm,
Dæmp og Luer vilde:
Rens os med dit Hjertesuk,
Lædsk os med din Morgendug:
Beemodstaarer milde!

Lad for os, som paa Dig troe,
Livets Blomster overgroe
Gravens mørke Tilje;
Dg ved Kirkegaardens Port
Vift fra os hver Skygge sort
Med din hvide Lilie!

F ø l k e.

(Af Jyllands Rimmkrønike.)

(1815.)

Kong Bermund sad ved bredden Bord
Med Benner og med Helte,
Dg der kom Bud med snare Ord
Om flux at spænde Belte;
Der Følke stod for Kongens Bord,
Dg mæled rene, danske Ord
Om Feide og Bedrifter.

"Kong Adils stander i vort Land,"
Saa brat den Høvding taler,
"Dg han har Folk som Smuld og Sand,
Han pukker og han praler;
Men Ordet gaaer saa vidt om Land:
Nu har vi Frovins Banemand;
Op, op, I Ungersvende!" —

"Hil! sæt Dig, Kæmpe, ned paa Bænk!"
Saa klang nu Kongetalen,
"Dg qvæg Dig lidt med Brød og Skient
Til Vandringen paa Valen.
Til Kæmpen lyder Hnikars Ord:
Du veed det ei ved Davrebord,
Hvor Madveren Dig bydes." —

"Nei, Tak for Bud, o Konning bold!
Ei Mod jeg har paa Sæde;
Nu Kæmpegang med Sværd og Skiold
Er al min Lyst og Glæde;
Dog ei jeg vrager Kæmpeskik,
Thi rækker mig en Lædskedrik,
Alt som jeg staaer paa Gløde!" —

"Den skal Du faae, Du Kæmpe huld!"
Kong Bermund glad det meldte,
"Dg Bægeret af røden Guld
Det giemme Du i Belte!
Dg brug det for den hule Haand,
Naar brat forsmægte vil din Land
Alt i den stærke Brynde." —

Det var den jydsk Hovedsmand,
Han stod alt som paa Gløde,
Saa tog han Bægeret paastand,
Det Kar af Guldet røde;
Men før han drak, et Kæmpeord
Han falde lod for Kongens Bord,
Som ei er at forgiette.

”Det lover jeg i Kæmpelag
Alt med min danske Tunge,
At før jeg flygte skal i Dag
Hvor hvassse Sværde siunge,
Jeg tomme skal af eget Blod
En Skaal saa fiin, o Konning god!
Som J mig her iskiender.”

Herr Folke red, alt som til Brud
En Beiler hardt mon stunde;
Kong Bermund med sin Hird saa prud,
Kom efter, som de kunde;
Dg før sig Svensken saae omkring,
Han saae saa hold en Kæmpering
Om Danerkongens Mærke.

De Sværde gol, og Pile sang,
Dg Hielmen faldt af Sæde,
Dg Staalet brast, og Blodet sprang,
Dg Heden den fik Bæde;
Dg Tyden stod, og Tyden laae,
Som før og siden tidt man saae,
Omringet, men af Døde.

Det gif saa fort og dog saa seent,
Alt under Dd og Egge,
At mangen Svensk han glemte reent
Den Bei fra Bal til Snekke;
Dg Følge sad paa den saa mod
Dg drak af Hielm sit eget Blod,
Som Wiin af Kongens Bøger.

Ta, Følge sad paa Kongevei
Alt som en Helt til Skue;
For Kongeblik det dulgtes ei,
Hvi Helten sad paa Tue. —
Gid ingensinde lukkes maae,
Før sligt et Underværk det saae,
En Danerkonges Die!

M o d e r s m a a l e t:

(1838.)

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
Saa vide som Bølgen blaaner,
Moders Røst er den Spædes Fryd,
Dg glæder, naar Isfen graaner.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Moder's Røst er den Buggesang,
Der huer os bedst af Alle,
Moder'smaal har en himmelsk Klang,
Naar Børnene "Moder" lalle.

Moder'smaal er de Fagres Sprog,
Ds tryller i Ungdomstide;
Moder'smaal er den Ricæres og,
Vi favne som Duen hvide.

Moder'smaal var de Kongers Sprog,
Vi mindes med Fryd og hædre;
Moder'smaal var de Kæmpers og,
Vi kalde med Stolthed Fædre.

Moder'smaal er det Kraftens Ord,
Som lever i Folkemunde;
Som det elskes i Syd og Nord,
Saa siunges det sødt i Lunde.

Moder'smaal er det Rosenbaand,
Som Store og Smaa omslynger;
I det lever kun Fædres Aand,
Dg deri kun Hjertet gynger.

Modersmaal er vort Hiertesprog,
Kun løs er al fremmed Tale.
Det allene i Mund og Bog
Kan vække et Folk af Dvale.

Modersmaalet ved Drefund
Dg trindt i de grønne Lunde
Deiligt klinger i allen Stund,
Men deiligst i Pigemunde.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Fædrelandsfang.

(1820.)

Langt høiere Bierge saa vide paa Jord,
Man har, end hvor Bierg kun er Bakke;
Men gierne med Slette og Grønhoi i Nord
Vi Dannemænd tage til Takke:
Vi er ikke skabte til Høihed og Blæst,
Bed Jorden at blive, det tiener os bedst.

Langt skønnere Egne, vil gierne vi troe,
Kan Fremmede udenlands finde;
Men Dansken har hiemme, hvor Bøgene groe

Bed Strand med den fagre Kiærminde;
Dg deiligst vi finde, ved Bugge og Grav,
Den blommede Mark i det bølgende Hav.

Langt større Bedrifter for Ære og Sold
Maaskee faae man Udlænding øve;
Dmsonst dog ei Dannemænd føre i Skiold
Med Hierterne Løve ved Løve;
Lad Orne kun rives om Jorderigs Bold:
Vi bytte ei Banner, vi skifte ei Skiold!

Langt klogere Folk er der sagtens om Land,
End her mellem Belte og Sunde;
Til Huusbehov har vi dog Vid og Forstand,
Vi vil os til Guder ei grunde.
Dg brænder kun Hiertet for Sandhed og Ret,
Skal Tiden nok vise: vi tænke ei slet!

Langt høiere, ædlere, finere Sprog
Skal findes paa Fremmedes Tunge;
Dm Høihed og Deilighed Dannemænd dog
Med Sandhed kan tale og siunge;
Dg træffer vort Modersmaal ei paa et Haar,
Det smelter dog mere, end Fremmedes flaaer.

Langt mere af Malmen, saa hvid og saa rød
Fik Andre i Bierg og i Bytte;
Hos Dansken dog findes det daglige Brød
Ei mindre i Fattigmands Hytte;
Dg-da har i Rigdom vi drevet det vidt,
Naar Saa har for Meget og Færre for Lidt.

Langt ædlere Konger med Landsfadernavn
Maaskee kan engang man opdage;
Men Etten i Leire og i Kiøbenhavn
Dog spørger endnu om sin Mage;
Thi prise vi Stammen af Skiold og af Dan!
Gid altid den blomstre i Fædrenes Land!

Langt høiere Roes over herskende Drot
Man hørte fra Fremmedes Tunger;
Men Spørgsmaal, om altid det menes saa godt
Som her, naar hver Dannemand siunger:
Vor Fredrik! han vorde som Duen saa hvid!
Hans Alder høiloves som Fredegods Tid!

Bernhard Severin Ingemann.

Født den 28de Mai 1789 i Thorkildstrup paa Falster. Her var Faderen Sognepræst, og døde i dette Kald d. 31 Dec. 1799. Moderen flyttede til Slagelse, hvor Ingemann, den yngste af otte Sødsfende, (ligesom senere den eneste overlevende af fire Brødre) fattes i den lærde Skole, hvis daværende Rector, Professor P. Wöldike, for Svageligheds Skyld, i Digterens sidste Skoleaar erholdt en Vicarius i den siden som Forfatter og theologisk Professor bekiendte J. Møller. Dimitteret af denne blev Ingemann Student 1806, var i Kiøbenhavn under Beleiringen og Bombardementet 1807, og blev som philosophisk Candidat Alumnus paa Walkendorfs Collegium. Under hans Ophold her udkom 1811, saa godt som aldeles ubebudet ved noget tidligere trykt Arbeide, den første Deel af hans (fornemmelig lyriske) Digte (s. D. Literaturtidende. 1811. No. 54. Athene. V. 91-111.); hvorpaa fulgte 1812 den anden Deel (Lit. Tid. 1815. No. 16), som tillige indeholder det dramatiske Digt "Mithridates;" (s. Athene. VI. 544) ligesom Ingemann i disse Digtsamlinger ogsaa optog sine første episke Digtninger: Eventyrene *Parjade* og *Gangergriffen*. (s. Athene. V. 418.) En tredje Samling under Titelen "Procne," der udkom 1813, indeholder fornemmelig en med "Mithridates" omtrent sam-

tidig Tragoedie "Turnus," og en Række af subjectiv-lyriske Skildringer og Poesier under Titel af "Barners poetiske Vandringer, et romantisk Digt." (Athene. V. 421.) Aaret efter (1814) sluttede Ingemann den første Række af sine Ungdomsarbejder med det romantiske Epos "De sorte Riddere," (s. Athene. VI. 366) og gik nu over til en meget frugtbar Production i den dramatiske Poesie; undertiden med nærmere Hensyn til dennes Bestemmelse for Scenen. Saaledes udkom i eet Aar (1815) Sørgespillene Masaniello og Blanca; (Litt. Tid. 1815. No. 16) af hvilke det første opnaaede 12, det sidste 9 Forestillinger; og det dramatisk-religiøse Digt "Køsten i Drkenen." 1816 udgav Ingemann ligeledes tre Dramer: "Rainald, Underbarnet" (das Wunderkind) et Trylleespil i 3 Eventyr; "Løveridderen" og "Hyrden af Solosa;" begge Tragoedier, hvoraf den sidste blev opført, men gik kun een Gang over Scenen. Samme Aar (1816) udkom endnu et nyt Bind lyriske Poesier under Titel af "Julegave;" (Athene. VIII. 402.) og 1817 en ny Udgave af de ældre lyriske Digte. (D. Litt. Tid. 1821. No. 12.)

Omtrent fra dette Tidspunkt gik Digteren over til sin Poesies tredie Periode, og i denne ogsaa til den episke Prosa-Form. Hans første betydende Arbejde af den Art var "De Underjordiske, et bornholmsk Eventyr." Kbh. 1817. En Udenlandsreise, som Ingemann, med kongeligt Stipendium, foretog til Tyskland, Frankrige og Italien i A. 1818 og 1819, standsede ikke hans Forfatterfrugtbarhed. Han skrev i Rom et dramatisk Digt "Sassos Befrielse" (der udkom 1821), og udgav ikke længe efter

sin Hjemkomst to Bind lyriske Reise-Digte, under Titelen: "Reiselyra." Kbh. 1820. (s. D. Litt. Tid. 1821. No. 25 27.) Samtidig med disse udkom et Bind af "Eventyr og Fortællinger i Prosa. Endnu engang betraadte han den dramatiske Digterbane i Tragedien "Kampen for Balhal" (Kbh. 1821) og gjorde paa samme Tid et Forsøg i den satiriske Comedie, ("Magnetismen i Barbeerstuen." Kbh. 1821) som blev det første og sidste.

I Maret 1822 ansattes Ingemann som Lector i dansk Sprog og Literatur ved det fornyede Sorøe-Academie. Her, paa et Sted, rigt paa historiske Minder, vendte hans poetiske Studier og Production sig til en ny Side: Danmarks Historie i den tidligere Middelalder. Den første Frugt af denne nye Vandsretning blev "Baldemars den Store og hans Mænd, et episk Digt," i to Afdelinger og 21 Sange, Kbhvn. 1824. (s. Aftenbladet. 1824. No. 22-24.) Digteren ferlod imidlertid den metriske Form for sine nationale episke Fremstillinger, og gik over til en Behandling af den danske Middelalder i historiske Romaner efter W. Scotts Forbillede; men for en stor Deel i meget forskiellig Mand og Udførelse, saaledes at Romanens Element snarere er det fremherskende hos Ingemann, ligesom det historiske hos W. Scott. Den første af disse, af Publicum-længe med ikke mindre Bifald, end de tidligere Ingemannske Tragoedier, optagne Romaner var "Baldemar Seier:" Kbh. 1826. (s. Nordisk Tidskrift I. 622. II. 260. D. Litt. Tid. 1827. No. 48. Inf. Kiøbenhavnsposten 1828. No. 38. Heibergs "flyvende Post." 1828. No. 39.) Herpaa fulgte 1828 "Erik Meneds Barndom." (s. Maanedsskr. for Literatur. II. 473;) 1833: "Kong Erik og de Fredløse;" og 1835: "Prinds

Otto af Danmark, og hans Samtidige." Denne Enklus af danske historiske Romaner sluttede Forfatteren med et Sidesykke til det fortællende Digt om Baldemar den Første, hvormed han begyndte dem. "Dronning Margrethe, et historisk Digt i 10 Sange" udkom 1836; hans sildigste episke Digtning: "Holger Danske" (1837) har derimod vel i Uand og Form endeel tilfælles med de tidligere; men bevæger sig i en anden poetisk Kreds: Folkesagnet; ligesom Digteren derimod i "Huldregaverne, eller Ole Navnløses Levnets-Eventyr" Kbh. 1829 (s. Maanedsskr. for Litt. VI. S. 1-21 og 434-46. VII. S. 85-92) og tildeels i "Blade af Jerusalems Skomagers Lommebog" (1833) har villet føre sin fredelige Muse ind paa den filosofherende Tænkning's ideelle og polemiske Baner. I hans sildigste, nylig udfomne Værk: "Salomons Ring, dramatisk Eventyr, med et lyrisk Forspil," (Kbh. 1839) er han tildeels vendt tilbage til den romantisk-eventyrlige Poesies Sphære; saaledes som denne i Orienten forbinder sig med Speculation og Mystik.

Den religiøse Stemning, der i Digterens tidligere Lyrik ofte viser sig stærkere, end den lyrisk-poetiske Begjæstring, har ogsaa i hans Digtkonsts sildigere Perioder nyttet sin Virkning, og frembragt nogle af hans heldigste Arbejder af lyrisk-christelig Charakter, eller som Psalmedigter. Hertil høre hans "Morgensange og Cantater," Sorø 1822, "Sange ved Morgen-Andagten" 1825 og "Morgen-Psalmer for Børn" (1837.)

En fuldstændig eller udvalgt Samling af sine lyriske Arbejder har Ingemann hidtil ikke besørget; men har nylig (1839) bebudet en ny Udgave af sine dramatiske Værker, ledsaget af en ved ham selv forfattet Levnetsbeskrivelse.

Til Sanggudinden.

Vist blidelig med dine stærke Binger,
Du kolde Storm, som giennem Norden gaaer,
Mens Harpen under Stiernehimlen klinger,
Og Sangeren i Natten henrykt staaer:
Ryst ei saa barsk, o Teg, de nøgne Grene!
Klynk ikke, Nattens Fugl, for du er ene!
Smil sødt, o Maane, giennem Skyen ned:
Jeg synger om min Rærlighed.

Min Seraph, Himlens evigskjønne Datter!
Fra dig udflod Cherubers første Sang,
Guddommelig hver Guddomsognist du fatter,
Jndaander Siælen den med Harpeklang.
Du Ordet er, som var, som er, som bliver,
Ætherisk Tonelegem dig omgiver,
Og saadan svæved du paa Jorden ned,
Og quod om Tid og Evighed.

Død var Naturen, du har den oplivet:
Du trylled Væsner frem i Luft, i Hav,
Dg Jord og Træ og Steen du Liv har givet,
Dg Verdner spired op af Verdnens Grav.
Naturens Børn til Faderen du vendte,
Høit Sangen lød, og Altarflammen brændte,
Dg Jordens Søn blev god, og from, og glad,
Han elsked, leved, og tilbad.

Du smiled i hans Alvor, i hans Lege,
Du smiled i hans Kummer, i hans Fryd,
Du fletted Krands af Laurbær, Myrther, Ege,
Dg kronede hver Glæde, og hver Dyd;
Bed dig de Tider leve, som henrunde,
Bed dig de Solglimt lyse, som bortsvunde;
Dg Oldtids Fryd og Kummer, Hæder, Daad
Undgik Forgængeligheds Lod.

Saa toner end fra Oldets Morgenrøde
De Dicerves Priis, som stred for Fødeland;
Saa leve Kæmperne endnu, som døde,
Dg intet Stort af Jorden flettes kan;
Saa glimte Stierne, som sig syntes flukke,
Saa lyde selv Hensarnes Elskovsflukke,
Dg døde Barders fælne Harpeklang
Igiennem Seklerne i Sang.

Du, som kalder Tidens Flugt tilbage,
Sødt siungende i Muets Vingeflag,
Du, som skal siunge for ufødte Dage
Om mangen død og længstudslettet Dag!
Du Hellige! paa Jorden end du svæver,
Dg over Jord du Siæl og Hierte hæver,
Dg over Stevets mørke Tornesti
Du vifter Anders Melodie.

Lyksalig, hvo dit Tempel kan betræde,
Dg nynne frem dets Guddoms Harmonie;
Han vandrer i en salig Drom hernede,
Dg Jordens Taager svæve ham forbi.
Han seer hvad der blev skiult for Legnets Die,
Han hører Sphærens Hymner i det Høie,
Han tænker der, hvor Tanken svimled før,
Dg føler dybt, hvor Tanken døer.

D Sangens Mø! i Dromme du mig smiled,
Da blundende jeg end i Buggen laae,
Dg naar det spæde Blik i Rummet hviled,
Var du den Engel, det bevidstløs saae;
Dg tidt jeg led i Livets første Dage,
Dg græd fordi jeg kunde mig ei klage,
Men taug ved omme Moders Buggesang;
Thi Siælen ahned Harpeklang.

Dg naar jeg legede paa Blomsterenge,
Blandt Roser, Lillier og Fioler smaa,
Jeg kysfed dem og talte med dem længe:
Smaabørn, som jeg, de syntes for mig staae;
Dg naar jeg hørte Himlens Fugle synge,
Forlod jeg gierne Legebødres Klynge,
Dg lyttede paa Fuglene saa glad,
Dg syntes at forstaae de Qvad.

Dg fro jeg Livets Morgenstund bortdrømmed;
Med yndigt Rosenlys den farvet var,
Dg Siælen i et Tryllehav omsvømmet,
Ukiendt med Laurbærbladet, som den bar;
Men ak! naar ydre Tummel den opvakte,
Dg Diet maatte døde Liv betragte:
Da var jeg Barnet paa den nøgne Strand,
Som Skibbrud led i fremmed Land.

Dog længe saae jeg ei de Dødelige
Henvandre Hverdagslivets dorste Gang;
Snart var jeg atter i mit Drømmerige,
Dg stundom svagt jeg mine Drømme sang.
Til Eensomhedens Dal de mig henførte,
Der førstegang jeg fierne Toner hørte,
Du Hellige! fra Templet, hvor du qvad,
Dg taus jeg knæled og tilbad.

Dg dig jeg skued, hulde Sanggubinde!
Du stod ved Templet, vinkede mig did,
Dg jeg mod Templet ilede iblinde,
Men ak! forgieves var min Gang, min Tid;
Brat Veien var og rastløs Hjertet brændte,
Dg Konstens Støttestav jeg ikke kiendte,
Men vildsom vanked jeg, nu hist nu her,
Dg kom dig aldrig, aldrig nær.

Men dumpt i Natten lød en Varselstemme,
Dg det var Verdensklogskabs strenge Røst:
"Stand's Yngling! stræb hiin fierne Mø at glemme,
Hun vinker ei til nogen jordisk Lyst.
Den Sti, du vandrer, til en Guddom leder;
Men den gaaer over Verdens bedste Glæder.
Vil du til Templets Laurbærskjoger tne,
Fra Jordens Blomsterbed du flye!

Ei meer er Bardens høie Kald hernede,
Som fordum, stort og helligt Guddomskald,
Ei mere Harpens Sønner elskte kvæde
I Borgerhytten, som i Fyrstehal;
De taales, som Smaafugle i det Høie,
Som ubemærkt, uskadeligt fornøie,
Som vildsomt slagre uden Ly og Hiem,
Til Winterkulden dræber dem."

Dg Stemmen hørte jeg, den sørgelige,
Men ei den dæmped Flammen i min Barm.
Jeg veed det. Det er ingen jordisk Pige,
Som breder mod mig elskovsfulde Arm,
Hun vinker ei til flygtig Verdensglæde;
Men jeg vil skue hende, og tilbede,
Dg knæle hist ved Alterfoden from,
Midt i den Elftes Helligdom.

Lad Barden end paa Jorden eensom synge,
Umærket blid, som liden Fugl paa Qvist,
For eengang værdig, blandt Cherubers Klynge,
At siunge nær Alherrens Throne hist!
Let Dffret er af stakket Jordlivs Glæder,
Af Dieblikkets Lyst for Evigheder,
Dg let er Fuglens Død om Vinteren,
Naar evig Baar gienvækker den.

Dg modig jeg mod Himlens Datter iled,
Medlidende hver Broder paa mig saae,
Dg stundom mig en jordisk Mø tilsmiled,
Da sukked jeg, og monne langsomt gaae.
Dg der var Kamp imellem Jord og Himmel,
Dg Diet søgte begge og blev svimmel,
En Svaghedstaare hed paa Jorden randt,
Men Himlens hulde Datter vandt.

End vandrer Pilegrimmens ufortrøden,
Du Hellige! henad din Tempelsti;
Du er den Mø, han vorder tro til Døden,
Han gaaer og nynner svagt din Harmonie.
Kyst ei, o Teg! saa barsk de nøgne Grene:
Klynk ikke, Nattens Fugl! for du er eene!
Smil sødt, o Maane! giennem Skyen ned:
Jeg synger om min Kærlighed.

B o r g e n.

(1807.)

Blandt taarnede Buer,
Blandt Piller, nedstunkne af Elde,
Hvor Hvælvingen truer
At styrte, og knuse sin Vælde:
Hvor iislagte Grave, hvor sneekrandste Bold
End vidne om stridbare Old —

Blandt stolte Ruiner
Af Fædres høit kneisende Galler,
Hvor Stormen nu hviner,
Og Ravnens sin Yngel henkalder;
Hvor Natuglen hylar, hvor Vandernes Dands
Opklares af Blodmaanens Glands —

Hvor graanende Bøge,
Hvor nøgne bedagede Ege
Med Stormene spøge,
Dg knarke i rædsomme Lege,
Hvor Vandrerer bærer paa eensomme Sti,
Dg gysen og iler forbi —

Til Støvet, som dækker
D, Oldtid! din Urne, din Hæder,
Til Muld, som opvækker
Sødt Tanken, o Fædre! om Eder —
Did vinked Camoenen med Taarer sin Ben,
Dg rakte ham Citheren hen.

"O hellige Steder!
D bittre — livsalige Minder!
Hvi svulmer ved Eder
Min Barm, skiondt en Taare nedrinder?"
Saa sang jeg med Beemod og Hallen gienklang,
Med underfuldt Drøn af min Sang.

Taus lytted jeg længe,
Dg stirred, og stemte saa sagte
De klynkende Strænge —
Kun skurrende Mislyd de vakte:
Da saae jeg bag Muren en varslende Aand,
Dg Citheren sank af min Haand.

Jeg skued, o Under!
En bleggende Olding jeg skued,
Blod randt af hans Bunder,
Halvbristende Diet end lued:
Bed Foden laae Hielmen med Kobberødt Skiold,
Solvlokken var Bindenes Hold.

Til Sværdet han stytted
De aldrende, kraftfulde Lænder,
Dg løfted og knytted
Mod Havet de truende Hænder;
Nu hæved han Blikket, og Liigmaanens Skin
Traf Taaren paa Oldingens Kind.

Dumpt runged en Stemme
Mig huult som fra Graven imøde:
"Kan Sønerne glemme
At Faderens Bunder end bløde?
Grib Sværdet, og hævn mig, og Nibbingen knuus!
Dg seir — eller døe paa mit Gruus

Til Birgittes Blomster.

Floras Døttre, kælne Spæde,
Ufkylds, Godheds Billeder hernede!
Siig, hvi smile J mig ei som før?
Mon J ikke meer som hidtil ere?
Eller er kun Eders Ven ei mere
Lykkelig som før?

Rose! siig hvi du liig Solen luet,
Naar den slukkes i den vilde Sø?
Blege Lilie! siig mig hvi du stuer
Paa din Elsker, liig henfarne Mo?
Siig mig, Floras kælne Spæde!
Naar i Aftenduggens Glands J staae,
Siig, hvi synes J da græde?
Og hvi eders Sanger græde maa?
Hvi maa Tidslen, liig den mørke Rummer,
Blande sig J eders hulde Beed?
Medens Balmuduft udbreder Slummer,
Stille, dyb, som Gravens Fred.

— Hun er borte, hun som pleied eder,
Gi i jordisk Dragt hun vandrer meer;
Derfor staae J, svøbt' i Sorgelæder,
Derfor staaer den mørke Tidsel her.

Derfor J ei meer som hidtil ere,
Derfor græde, segne J og døer.
Derfor er og eders Ven ei mere
Lykkelig som før.

Floras Døttre, kælne Spæde!
Ufkylds, Godheds Billeder hernede!
Hæver eders Hoved, vakke Smaa!
Seer hvor Mattens fromme Die smiler
Hist til Høien, hvor vor Moder hviler:
Did jeg vil med eder gaae.

Der skal Sønnens hede Taare rinde,
Der skal eders korte Liv hensvinde,
Hendes Blomstren liig.
Der skal Beemods Stræng i Matten bæve,
Der den Godes Aand forklaret svæve,
Og velsigne mig.

B e k i e n d e l s e r .

La bienséance est la moindre de toutes les loix & la plus suivie.

Rochevoucauld.

Tidt er jeg glad, og vil dog gierne græde;
Thi intet Hierte deler heelt min Glæde.
Tidt er jeg forrigfuld og maa dog lee,
At Ingen skal den bange Taare see.

Tidt elsker jeg, og vil dog gierne sukke;
Thi Hiertet maa sig taust og strengt tillukke.
Tidt harmes jeg, og dog jeg smile maa;
Thi det er Daarer, som jeg harmes paa.

Tidt er jeg varm, og isner i min Varme;
Thi Verden favner mig med frosne Arme,
Tidt er jeg kold, og rødmer dog derved;
Thi Verden slukker ei min Kiærlighed.

Tidt taler jeg, og vil dog gierne tie,
Hvor Ordet ei maa Tanken oppebie.
Tidt er jeg stum, og ønsker Tordenrøst,
For at udtømme det beklemte Bryst.

O! du, som ene dele kan min Glæde,
Du, ved hvis Barm jeg turde frit udgræde;
O Pige! hvis du kiendte, elskte mig,
Jeg kunde være som jeg er — hos dig.

D n s f e r n e.

Gid jeg var en Morgenvind!
Sagte skulde jeg da svæve
Hist til hendes Leie ind,
Over hendes Lokker bæve,
Kysse hendes Rosenkind,
Blidt opløse Silkebaandet
Under Pigens kydske Barm,
Dg forsvinde, elskovsvarm,
Af den Yndige indaandet.

Gid jeg Glædestaaren var,
Som hendes fromme Die
Stundom glindser, stille, klar,
Naar hun stirrer mod det Høie!
Ingen Spotter mig da saae;
Men sødtsvimlende jeg skulde
I den skionne Barm nedrulle,
Dg i Salighed forgaae.

Gid jeg var en hellig Tanke,
Som i hendes Siæl opstaaer,
Naar i Elskovsdrøm hun gaaer,
Naar hun føler Hjertet banke
Ahnende og længselfuldt!
O! da skulde underfuldt
Vore Bæsnere sig forene,
Tvende Draaber i eet Bæld,
Samme Tanke, samme Siæl
I det skönt-harmoniske Ene.

D s f i a n.

Dybt runger Harpen som et Oldtidsqvad,
Høitideligt, som døde Barders Stemme,
Og Manden hæver sig, tungsindig glad;
Thi Fortids Kæmpegang den kan fornemme.

Det giengialdt fiernt fra Harperne i Nord,
Fra Luthas Strømme og fra Morvens Fielde,
Det giengialdt giennem Sekler lydt paa Jord,
Og sildigst Et fornam Kraftoldets Bælde.

Dg Luen flammed i en Ynglings Bryst:
Bed Nat han lytted til de fierne Toner,
Mens Bragi rev ham bort fra Danas Kyst,
Dg satte ham i hine Klippezoner.

Han skued Kæmpen, Morvens Kongesøn,
Udi hans Morgenstund i Heltens Klynge,
Dg hørte Barden, blomstrende og skøn,
I Fredens Hal om Kampens Bulder synge.

Han fulgte Skialden i hans Manddomsid
Paa Dødens Mark, saae Styrken for ham bløde,
Dg hørte ham hos Brannos Datter blid
Bed Strængeleg forevige de Døde.

Han skued Kæmpen, støttet paa sit Skiold,
Mens trindt de Elskede i Graven segned,
Dg Vintren nærmed sig, saa mørk, saa kold,
Dg Kraften sveg, og Heltens Lokker blegned.

Han deled Bardens stille Sorgmods Fred,
Mens Dscars blege Nø end til ham smilte,
Dg Pigens Haand henover Strængen gled,
Dg Fortids Drømme giennem Siælen iilte.

Han fulgte Gubben, blind og træt af Aar,
I sorten Mulm, blandt Gravene saa ene,
Hvor Stormen fused i de hvide Haar,
Mens mørk han sad paa blege Bautaftene.

Han saae dig, blinde Skiald! omvanke der
I evig Nat, blandt nøgne Egelunde;
Malvinas Haand dig ledede ei meer,
Dg dog — og dog han maatte dig misunde.

Din Dag har lyst, o Fingals store Søn!
D! den har lyst fra Oldtids Morgenrøde,
Dg selv din Nat var i sit Mørke skion;
Thi Qvad om Dagens Daad i den gienløde.

Paa Luthas Slette, fiernt i taaget Nord,
En Gravhøi i Aarhundreder sig hæver,
Der smuldre Kæmpens Been i sorten Jord,
Mens høit hans dærvende Aand i Skyen svæver.

Hvi gaaer han ikke mørk ved tause Kier,
Blandt Glemsels ubesiungne Helteffare?
D! skulde Bragis Søn selv vanke der,
Hvorfra hans Harpetoner Helte bare?

Nei, Barden trængte ei til Barders Qvad,
Han skabte selv sig evigt Eftermæle;
Hans Aand i Livet tidt paa Skyer sad,
I Døden kan den ei blandt Taager dvæle.

Blandt sine Fædre vandrer Conas Skiald,
Nær Stierne er Kæmpens Jød den samme;
Men Himmelbuen er hans vide Hal,
Hans Glavind er den blege Nordlysflamme.

Dg let paa Stormens Binger iler han
Fra Pol til Pol, henover Jordens Svage;
Dg Aftmagts Sønner nynne "Dsfian!"
Dg dine Glimt af Kæmpeoldets Dage.

End kneiser Fjeldet paa din Taages,
Stormsvangre Morvens Drot! og Egen luder
Henover dine Bølgers mørke Sø,
Dg Kampestenen stolt dit Navn bebuder.

End suser Stormen giennem Haslens Qvist,
End vandrer Jagtens Søn hos dine Strømme,
Seer Bardens Aand paa Maanestraalen hist,
Dg vogter sig at styrre dine Drømme.

Dg over Oceanets dybe Grav
Din Tungfjnds søde Melodier rulle,
Dg tidt, naar Høien dem tilbagegav,
De. led som Fædres Tale underfulde.

Dg Dalens unge Skiald i Natten staaer,
Mens Lynet giennem mørke Skyer glimter,
Dg Barmen svulmer, og han Harpen slaaer;
Thi det er Oldtids Kæmpeæt han skimter.

O! hvælv kun mærk din Himmel, Kolde Nord!
Sørg kun i Fred, du kummerbaarne Hierte!
Der Storhed i de sorte Skyer boer,
Dg Fingals Søn mig Beemods Sødhed lærte.

Rung kun, o Harpe! dybt som Oldtidsqvad,
Høitideligt, som døde Barders Stemme,
Mens Aanden hæver sig tungfjndig glad,
Mens Fortids Kæmpegang den kan fornemme!

D h e t i l S v a d a .

— Ἄπο γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέειν ἀνδή.

Homer.

Bær hilset, Sandheds varme Folkerinde!

Bær hilset i det kolde Nord!

Lad Bragi om din høie Tinding vinde

En Krands af Egeløv og blv Rieerminde,

Som ubemærket ved hans Alter groer!

Bær hilset under Egens hvalte Krone,

Du Mø fra Laurens Fødeland!

Lydt hørte jeg en Sølvstemme tone

Fra gyldne Tunge giennem Malmets Zone;

Dg Svada gik paa Fjeld og grønne Strand.

Før gik din Vei henover Hellas Høie:

Du stod med Plektret i din Haand;

Heroerne du saae med Tænkerøie,

Saae dem for Mandens Throne sig nedbøie,

Kun lænket i Chariters Rosenbaand.

Dg mægtig flød fra dine Honninglæber

Den klare, dybe Tankestrøm,

Som aldrig træg til lave Jord sig flæber;

Men giennem Sandsens lette Skyer stræber

Mod Himlen yndig, som en Morgendrøm.

Med Guddomsrøst du Friheds Søner trylled,
Du fængsled sympathetisk Aand;
Og Frihed dig til Hjertets Dronning hylde,
Du gik i Phantasiens Sol forgyldet,
Med Millioners Skiebne i din Haand.

Men hvor er nu dit store Kongedømme?
Boer du end i dit Fødeland?
"Åh!" — sukker Klio over Tidens Strømme —
"Hvor Frihed smiler kun blandt svundne Drømme,
Der er ei mere Svadas Fødeland."

See derfor, Huldgubinde! maa du vanke,
En Flygtning, over viden Jord;
Dog hvor du eengang Blomster kunde sanke,
Der svæver endnu mangan evig Tanke,
Mens Tidslen over Frihedsstøtten groer.

O Flygtning! maatte end din Sol neddale,
En hellig Stjerne dog oprandt:
Den ledte dig til Herrens Tempelsale,
At frit du der om Himlen kunde tale,
Mens Jordens Glands, som Snug for Storm henvandt.

Der stod du under Kirkens Himmelbue
Med Timeglasset i din Haand,
Dg i dit Die Evighedens Lue,
Mens over Jysen Helligdommens Due
Paa goldne Binger hævede din Aand.

Der staaer du, over Tidens Tant ophøiet,
Usminket, mellem os og Gud,
Dg peger did, hvor Frelseren har bøiet
Sit Hoved paa sit Kors, og lukket Diet,
Dg bredet Armene imod os ud.

Dg hist du stander for Astræas Skranke
Dg veier Brøden tankefuld;
Men seer du Veieskaalen uvis vanke,
Da kaster du i Naadens Skaal en Tanke,
Som veier meer end Navn og røden Guld.

Dg her jeg seer dig, Sandheds Tolkerinde!
Her staaer du i Athenes Hal,
Her kan endnu du Frihedspalmen finde:
Den slynger sig om Musens Tempeltinde,
Den slynger sig om Nordens Kongesal —

Den skygger over Dal og grønne Slette,
Den skygger over høie Fjeld;
Maa Trællebod den halve Jord end plette,
Kan Friheds Datter dog sin Fod henseætte
Eet Sted, hvor Frihed boer i Mandens Siæl.

Hvil her, o Svada! under Egens Skygge!
Her døer ei Konsten fredles hen,
Her frøe Chariter og Samoener bygge;
Her vil en mægtig Haand din Fred betrygge;
Din Skytsaand er din Dyrker og din Ven.

Ja dvæl, o Svada! under Egens Krone,
Du Mø fra Laurens Fødeland!
O! lad din Sølvstemme mægtig tone
Fra gyldne Tunge giennem Malmets Zone
Paa Moras Klipper og paa Danas Strand!

O d e t i l T i d e n .

Foster af den gamle Eviighed,
Underfulde, frygtelige Ræmpe!
Tid! styrk kun din Skjald i Dybet ned:
Stemmen i hans Bryst kan du ei dæmpe.

Træd paa Kloder, hæv din Ræmpearms!
Lad dit Svælg sig over Jorden lukke!
Ei du knuser Verden i min Barm,
Flammen i min Siæl du skal ei slukke.

Staa kun for mig frygtelig og stor;
Straf med evig Lamhed denne Tunge!
Mens du graver mig en Grav paa Jord,
Vil jeg dig et Barselqvæde siunge.

Lad din Dremyngel lumskelig
Paa det Store, Herlige kun gnave!
Dg staae selv paa faldne Slægters Liig,
Kold og stolt, som Marmoret paa Grave!

Ud kun Helte, opslug dem igien!
Guder skab, og nedriv deres Himmel!
Udaand Liv, og lad det fare hen,
Mæt din Hunger med din Børnevrimmel!

See hver Time, saa det Himlen naer,
Med din Klokketlang, din Malmerstemme,
Dg hvergang din Puls i Rummet slaer,
Tusind Liv Dødsqvalerne fornemme!

Gengang, Stolte! har du vel udleet:
Hører du hvad Skiebne's Barde synger?
Har du ei hiin sølvgraa Slange seet,
Som trindt Universet vidt sig slynger?

I sin egen Hale bider den;
Det er Evighed, din gamle Fader:
Han dig avled — dræber dig igien;
Kun i dig han eget Afkom hader.

Timerne, Secunderne er talt —
Bældig Slangen Universet knuger,
Til det styrter det uhyre Alt,
Indtil Evigheden Rummet sluger.

Da skal ogsaa du, o Tid! forgaae,
Med hver Træl, som til dit Muld sig klæber,
Men hver Aand, hver Kiærlighed bestaae,
Som henover dig bevinget stræber.

Konstens Grændse.

Hvo er du, Qvindefødte! som vil maale
Hvor høit sig Konstens Aand opsvinge kan?
Før Veien maal for Himmellysets Straale,
Dg Grændse sæt for vilden Ocean!
Tænk før i jordisk Kamme at indfatte
Det store Maleri, Naturen satte
Fra Ost til Aftenrød, fra Pol til Pol,
Fra Alt til Intet, og fra Sol til Sol!

Fornuften staaer paa Sandheds snevre D,
Den kan til Bredden af sin Verden vanke;
Men see! paa Muligheders vide Sø
Bestiger Phantasus den lette Planke;
Dg Bølgen ruller ham fra Kyst til Kyst,
Dg evig gløder Hjertet i hans Bryst;
Han flyer i det uendelige Fierne,
Imellem dyben Grav og høien Stierne.

Stærk er du vel, o Wiisdoms store Aand!
Du med titanisk Kraft kan Bierge hæve
Paa Bierges Ryg, og slynge Demantbaand
Om Bæstnerne, som trindt dit Die svæve;

Du høit og sikker paa dit Værk kan staae,
Dg vidne: see! saavidt kan Kæmpen gaae.
Stig trende Skridt endnu, og stig dem trygge!
Nei! — Taarne tør du ei paa Bierge bygge.

Men sku hist ned! i Tempes Blomsterkiød
En liden Genius med Barnehænder
En Gondol bygger sig af Silke rød,
Dg konstig Luft de lette Seil udspænder.
Nu stiger han; men hvor er Maal og Baand
For Konstens diærve, underfulde Aand?
Han flyer i det uendelige Fierne,
Uvist hvorhen — imellem Bierg og Stierne.

Flyv! — raaber Biergets Helt — flyv kun forbi!
Jeg rolig staaer, og vil din Flugt ei følge:
Hist oppe leder ingen banet Sti,
Der tumles du paa Hændelfernes Bølge;
Dog ogsaa did Nødvendigheden naaer,
Høit Dæmningen for Evigheden staaer,
Dg varsler: Konst! stands din forvorne Higen!
See! der er Maal selv for Planetens Stigen.

Men er Planeten da en Aand som jeg?
— Saa sjunger Genien udi det Høie —
Det døde Stof maae Love vise Ve;
Men Stoffets Lov skal Aanden ei nedbøie.

D! naar jeg føler Kraften i mit Bryst,
Jeg trygt kan smile ad din Barselrøst:
Kun lænket Falk kan Jægeren nedtvinge,
I Flugten vover Orneungens Binge.

Seer du den dicerv af Reden slagre ud,
Troe ei den dæer, naar Skyen den modtager!
Nei den vil stige til Olympens Gud:
Den fødtes til Kronions Vaabendrager;
Dg seer du den paa Veien dale ned,
D Barselaand! spaa ikke Fald derved.
Den standser kun — for tifold høit at ile,
Dg først paa Gudens Scepter at udhvile.

Den forladte Havne.

Undinen vandrer paa grønne Strand,
Dg venter forgieves sin Fæstemand.

Hendes Silkelokker de glindse som Rav,
Hendes Dine er blaa som det store Hav.

Hendes Klædebon er en Blomstereng liig;
Men vaad er altid den hvide Flig.

Som Markens Lilier er Havmøens Kind,
Hendes Smil husvæler som Maanestkin.

En Riddersmand har hun givet sin Tro,
Med ham hun paa Jorden vil bygge og boe.

Bed ham er hun vorden hans Søstre liig,
Dg har kun af Havet den vaade Flig.

En evig Aand har hun vundet forvist,
Dg Deel i Forsoningen her og hist.

Dog græder den Havmø paa grønne Strand:
Thi ak! hun har mistet sin Fæstemand.

Uf Siv hun sig fletter en Dødningekrands;
Paa Havet begynder en selfom Dands.

Den Havmø dandser med Graad paa Kind,
Dg siunger paa Bølgen i Maanestkin:

"Min Brudgom! hvi har du forladt din Mø?
I denne Stund maa du visselig døe.

Til Kirke du gaaer med en anden Brud;
Fra Kirken skal du indgaae til Gud.

Vor Pagt er evig: vi sees igien;
Men nu maa jeg fare paa Bølgen hen.

Dg nu maa jeg svømme fra Kyst til Kyst,
Dg græde og siunge med sorgfuldt Bryst.

Min Taare skal falde paa hver en Strand.
— Ak! Gud dig tilgive, min Fæstemand!"

D o d e n.

(Efter Mynster.)

Op, Synder! af din Dvale!
See han for Døren staaer,
Som skal Guds Dom udtale,
Til Jorderig forgaaer;
See! Livets stærke Fiende,
Den Kæmpe, mørk og kold,
Han vil dig overvinde,
Han æsker Syndens Sold.

Hvorned vil du ham møde?
Hvor er det Sværd paa Jord,
Som Kæmpen kan nedstøde,
For hvem alt Liv henfoer?

Hvor er det Skiold at finde,
Som han ei sønderbrød?
Han stormer frem iblinde:
Det er den blege Død.

I Graven har han hiemme,
Der fører han dig hen.
Fra Mulmets dybe Giemme
Steg Ingen op igien.
See! Slægterne bortiled,
"Bliv Støv!" var Støvets Lov;
Dg Læben, som nys smiled,
Er Ormens fule Rov.

Foroven Dødens Bolig
Er sfiult med Blomster smaa,
Der siunger Droslen rolig,
Der Sorgen taus mon gaae;
Forinden sidder ene
Forkrænkelsen paa Liig,
Dg seer hvor dine Bene
I Muld opløse sig.

Udrust dig! Fienden kommer;
Strid nu den gode Strid!
Anraab den store Dommer!
Hielp Gud! for evig Tid —

Lad Sixelen ei forsage!
Udstrakt er Kæmpens Haand;
O, lad ham ei borttage
Den sønderknuste Aand!

Nei! den indgaaer til Dommen;
Kan den for Gud bestaae,
Da Død, o vær velkommen!
Du skal ei Seier faae:
Du Livet kan bortrive,
Du Hjertet knuse kan;
Men Herren skal du give
Den Siæl, som holder Stand.

Dog Vee! Hvo kan bestande?
Skal Lovens Dom bestaae,
Selv Helgenen forbande
Den Stund, han Lyset faae!
Hvo tør sit Ansyn hæve
Mod ham, som Tanken veed?
Skal kun den Rene leve
— Far hen, vor Evighed!

Fortviol ei! bange Synder!
See! ved din Side staaer
Den Herre, som forkynnder
Dig Liv, naar Alt forgaaer;

Mod Salighedens Fiende
Han rækker dig sit Skiold.
See! du skal overvinde
Den Kæmpe, mørk og kold.

Paa Skioldet Korset luer,
Malt med din Frelfers Blod;
Om Helved nu dig truer,
Ei synke skal dit Mod.
I Dødens Drnehule
Lad Støvet styrte ned!
For Gud skal Korset skiule
Din Synds Mangfoldighed.

For Dommeren du træde
Med Skioldet for dit Bryst!
Og Englene skal quæde
Forbarmelse og Trøst;
Dit Liv er ei udslukket,
Fordømt er ei din Aand,
Din Himmel ei tillukket,
Din Siæl er i Guds Haand.

M a d v e r e n.

(Sficertorsdagshymne.)

Styrk os, Jesus! med det rene
Underfulde Himmelbrød,
Som os skal med dig forene
Saligt giennem Liv og Død!
Lad os ved din Nadver knæle
Blandt de troe udvalgte Siæle,
Lytte til din Guddomsrøst!
Afsked vil du med os tage,
Mester! skal vi ei forsage,
Lad os hvile ved dit Bryst!

Lad os i dit Die skue,
Før dets Flamme slukkes ud!
Taaren glindses i dets Lue:
Saadan græder kun en Gud.
Du skal vandre til din Fader;
Kun den Jord, som du forlader,
Ynker du med Beemodsblik;
Den har seet dig, Himmelsendte!
Ei sin Salighed den kiendte,
Saae ei, Frelseren bortgik.

Vi har seet dit Aasyn lyse,
Hørt din Stemmes Himmelflang:
Ei for Dødens Nat vi gysse,
Ei for Mørkets Afgrundssang;
Slangens Braad er knuist forneden,
Saligt vinker Evigheden,
Himlens Porte aabne staae;
D! men du, som Siælen leder
Frelst igiennem Evigheder,
Frelser! hvi maa du bortgaae?

Som forklaret hist du smiler
Bed fortroligt Nadverbord;
Bed dit Bryst den Lærling hviler,
Som dig kæreest var paa Jord;
Brødet sidstegang du bryder,
Lønligt Affskedstaaren flyder
I de troe Udvalgtes Skib;
Sidste Gang din Haand dem quæger —
D! men Blod er i dit Bæger,
Guddomsstyrke i dit Brød.

Har du os dit Legem givet?
Har du givet os dit Blod?
Skienker kun din Død os Livet?
Frelser! mon vi dig forstod?

Ja! i os vil du opleve,
Til dit Guddomsliv os hæve,
Sammensmelte os med dig,
Dg i Salighedens Drømme
Skal dit Liv os gennemstrømme,
Luttre os evindeligt.

Underfulde Siæleglæden!
Høie Guddomsympathie!
Strømmer evigt Liv af Døden?
Ruller Jorden os forbi?
Svæve vi i Lysets Zoner
Til Cherubers Himmeltoner,
Straaler selv af Herrens Glæde?
Lever i os den Eenbaarne?
Følge vi ham som udkaarne
Funke i hans Stjernekrands?

Ja, du har os Alle draget
Med dig paa din lyse Bæi;
Dg har du end Afsked taget,
Vi adskilles evigt ei.
Selv du er blandt os tilstede,
Naar vi frydes, naar vi græde,

Naar vi samles i dit Navn;
Naar vi knæle andagtsfromme,
Og din Afsked ihukomme,
Slutter du os i din Favn.

Mester! Herre og Forsoner!

Vi har hørt dit Livs Farvel;
Men som Jubelsang det toner

I den gudforeente Siæl:

"Kom!" — det toner — "til mit Rige!

Vi er uadskillelige:

Eders er mit Liv, mit Blod,"

O! lad det os gudbesiæle,

Til paa Dommhedag vi knæle

For Gudfaders Thrones Fod!

Til Dannebrog.

(1815.)

Vist stolt paa Godans Bølge!

Blodrøde Dannebrog!

Din Glands ei Nat skal dølge;

Ei Lynet dig nedslog.

Du over Helte svæved,
Som sang i Dødens Favn;
Dit lyse Kors har hævet
Til Himlen Danmarks Navn.

Fra Himlen er du faldet,
Du Danmarks Helligdom!
Did har du Kæmper kaldet,
Som Verden leder om.

Saalænge Rygtet svinger
Sig over Land og Sø,
Mens Nordens Harpe klinger,
Din Roes skal ei uddøe.

Suus høit i Kampens Bulder
Om Tuul, din Kæmpe bold!
Naar Tordnen om dig ruller,
Du siunge: Tordenfskiold!
Og flyver du mod Himlen
I stolte Luers Favn,
Da nævn for Stjernevrimlen
Din høie Hvidtfelds Navn!

Hvergang en Stjerne funkler,
En Helt du nævne kan;
Dog Ingen, som fordunkler
Din store Christian;

Paa Lysets Kyst han stander
I Seiersklædehon,
Hvergang en Kæmpe lander
Hos Rud og Absalon.

Med Palmen Christian vinker,
Naar, Dannebrog! han seer
Dit hvide Kors, som blinker
I Kampens Flammeskier —
Vift høit for alle Vinde!
Kald dine Sønner frem!
Mens Havets Bølger rinde,
Din Glands omstraale dem!

Vai stolt ved Danmarks Strande!
Vai stolt ved indisk Kyst!
Dg ved Barbarens Lande
Lyt du til Bølgens Ræst!
Den toner om din Hæder,
Om dine Kæmpers Priis,
Dg Heltene det glæder
I deres Paradiis.

See dem, du har tilbage,
De blusse ved dit Navn:
Vil for din Hæder drage
Med Lyst i Dødens Favn.

Uplettet skal du svinge
Dig over Verdens Sø,
Til Nordens Brynier springe,
Og Danmarks Hierter døe.

Harpepigens Klage.

Faderløs og moderløs, af Brødrene forladt —
Alle Smaasøstre i Graven nedsat —
Alle tilsammen i Hungersaval død:
Tungere Taare paa Jorden ei flød.

Frændeløs og venneløs i Verden om at gaae —
Siunge mens Taarer i Dinene staae —
Smile med Kummer og siunge for Brød:
Tungere Taare paa Jorden ei flød.

Harpeklang og Glædesfang ved fremmed Dør og Bord —
Ingen, som hører de bævende Ord —
Ingen, som veed, hvorfor Kinden er rød:
Tungere Taare paa Jorden ei flød.

Spøgende og smilende med stille krænket Sind —
Klappes af fremmede Herre paa Kind —
Betle om Livet og ønske sig død:
Tungere Taare paa Jorden ei flød.

I s h i m l e n

(ved Rhone-Gletscher.)

Hvor Rhonens Væld udstrømmer
Af evig Alpesnee,
En Vandrer staaer og drømmer
I Himlen ind at see.
En Borg af Iskrystaller
Sig hvælver høi og klar,
Med lyse Azurhaller,
Paa Søilerne af Glar.

De Regnbuefarver spille
Med Diamanters Glands,
Og Sølvdræber trille
Fra Capitælers Krands.
Blandt skinnende Arcader
Gaaer Strømmen frem med Magt,
Og brusende forlader
Sin Bugges Himmelpragt.

Den Fremmede staaer stille,
Kan ei med Strømmen gaae;
Saa skönt de Farver spille,
I Kuplen, høi og blaa.

Saa underfuldt det bruser
Fra diamantklar Hal;
Som Vandepust det suser
I Himlen af Krystal.

Hvad rører sig derinde?
Siig, boer en Guddom her?

Maa Livet ei forsvinde
I kolde Farveskær?

Hvad drager mig saa mægtig
Til Borgen af Krystal?
Hvi glindser du saa prægtig,
Du klare Stiernehal?

Du kan dog ei oplade
En Himmelport for mig,
Dg mig i Straaler bade
Fra Lysets Himmerig.

Din Farveglæds forsvinder,
Naar i din Hal jeg staaer;
En Grav jeg der kun finder,
Dg isner og forgaer.

— Farvel I Tryllehaller!
Du Himmelborg saa klar,
Med Buer af Krystaller
Paa Søilerne af Glar!

En større Borg jeg skuer,
En Kuppel, høi og stor:
Dens lyse Tempelbuer
Gaaer over viden Jord.

Der Verdensstrømme bruse
Med dyb og evig Klang;
Der Englevinger fuse
Til Morgenstjerners Sang.

Der alle Farver spille
Og tabe sig i Een,
Der alle Taarer trille
I Kilden, dyb og reen.

Den Kilde ei udqvælder
Af kolde Vinteris:
Til evigt Liv fremvælder
Den i Guds Paradiis:

Der løses skal min Tunge
I Kuplen azurblaa,
Der høit min Siæl skal sünge
Hvad her jeg dunkelt saae.

I Billed alt jeg skuer
Ind i Guds Stjernehal,
Og Himlens Lys gienluer
Fra kolde Iiskrystal;

Det Siælen giennemstrømmer —
Snart Billedet forgaaer,
Om Himlen ei jeg drømmer:
Jeg for Guds Throne staaer!

Forlad mig ei.

Forlad mig ei, du Trøster i min Siæl,
Du Himmelblink fra Livets Solevæld!
Du Glimt af Gud og af hans Herlighed,
Som lyfte over mig og gav mig Fred —
Forlad mig ei, du Aand fra Gud!
Død, evig Død, hvor du er slukket ud.

Forlad mig ei, du Aandens stærke Røst!
Ton dybt, som Orgeltoner i mit Bryst!
Opløs min Siæl i Kolsharpeklang,
Og sving den over Stierne i Sang!
Forlad mig ei, du Røst fra Gud!
Ton fra min Siæl Guds Fred i Verden ud.

Forlad mig ei du Livets Maaneglands,
Du Gien skin af Forklartes Seierskrands,
Du Stjerneblomst fra Aandens Paradiis,
Som toner Gud foreente Hjerters Priis —

Forlad mig ei, min Kærlighed!
Kun i dit stille Lys er Liv og Fred.

Forlad mig ei, du, som jeg selv forlod!
Du Aanders Samfund, som min Røst forstod;
Du stille Hiem, hvor mine Elskte gaae,
Kærminder groe, og danske Hjerter slaae —
Forlad mig ei, mit Fædreland!
Bliv i min Siæl, og du mig følge kan.

Jeg er bønørt — jeg har hvad jeg forlod:
De følge mig, de som min Siæl forstod,
Og Kærligheden lever i mit Bryst,
Og Vanden boer der, hæver høit sin Røst —
Flyv Gienlyd, flyv fra Leinens Bred,
Til Danmark flyv — siung om min Kærlighed!

M i d d e l h a v e t.

(I Livorno.)

Hvad hvisker, hvad suser,
Som Stemmer fra Hiemmet, i fremmede Land?
Som Kilder det risler, som Strømme det brusser,
Det toner, som rullende Bølger mod Strand.

Jeg hører din Stemme,
Jeg kender dit Tungemaal, mægtige Hav!
Saaledes du sang ved min Bugge derhjemme,
Saa sang du om Kysten ved Fædrenes Grav.

Saalunde du taled
Om Kamp og om Seier, om Seier og Død,
Naar Danebrogskorset i Bølgen sig maled,
Og Bølgen sig hæved i flammende Glød.

Saa sused din Stemme,
Saa svulmed du, Hav, ved min fædrene Kyst,
Naar Bruden sad stille ved Krandsen derhjemme,
Og Brudgommen blussed i herlige Døst.

Saa hvæded din Bøve
I maanelys Nat ved den eensomme Strand,
Naar Vandepust visted i Dannemarks Skove,
Naar Heltene faldt for mit Fædreneland.

Jeg hører, jeg skuer,
Jeg kender dig atter, du Heltens Grav!
Du Kæmpernes Bugge, du Speil, som gienluer
Af Himmelens Stjerner — du evige Hav!

Du dybe, du klare,
Du herlige Jorden ombølgende Væld!
Paa dig seer jeg Snekken mod Stierne fare,
Med Fuglen paa Dybet henslyver min Siæl.

Saa underligt drømmer
Det ahnende Hierte, hvergang jeg dig seer;
Til grændseløst Fierne min Længsel hensvømmer,
Min Kiærlighed sukker paa Jorden ei meer.

O, du har fornummet
Hvad aldrig min Læbe paa Jord har udsagt;
Mit Blik du forstod, naar min Tunge forstummed,
Med Brusen du svared, og svulmed med Magt.

Ja, saa maa det være!
Kun du kan udtordne det, mægtige Hav!
Du evig maa bruse og røres og giære,
Din Barm er en Afgrund — din Himmel en Grav.

Men aaben er Graven,
Og Afgrunden røres med underfuldt Liv:
I Dybet er Spirer fra Paradiishaven,
De giære, de vente det evige: Bliv!

Ti stille, ti stille,
Stir ikke forlænge i Dybet, min Siæl!
Lad Afgrunden tale, lad Bølgerne trille,
Lad Stierneerne speide det grundløse Væld!

Men jeg vil mig glæde,
Dg see dig og juble, du herlige Hav!
Jeg hører dig atter min Buggesang kvæde —
Din Brusfen indlulle mig sødt i min Grav!

Bruus høit, mens jeg siunger,
Forkynd mig hvad Løndom i Dybet er giemt!
Nei, ton hvad mig dybest i Hjertet gienrunger:
Mit Fødelands Priis har dog Havet ei glemt?

Du stolt har giensuset
Hvad Godan har jublet paa Heltenes Bei —
Duølge, som ved deres Bautasteen brused!
Siig, saae du paa Kysten min Elskede ei?

Hvi tier du, Bove!
Siig kom du da ikke fra Bøgenes Strand?
Fornam du ei Susen af Dannemarks Skove?
Dg bringer ei Bud fra mit Fædreneland?

— Nei, fremmed er Boven,
Dg fremmed er Hav mig, og Himmel og Jord;
Dog vandrer endnu der en Stjerne foroven,
O! den mig dog kiender, den er fra mit Nord.

D a g e n o g N a t t e n .

(Thorvaldsens Basreliefs.)

D a g e n .

Flyv, giennem Skyer flyv paa Seraphvinger,
Du Himmels, som Morgenrøden bringer!
Strø Paradisets Blomster over Jorden!
Forflart ved dig dens Herlighed er vorden.
See, Livets muntre Genius sig hviler
I Flugten paa din Skulder glad, og smiler;
Han følger dig paa Barneenglens Vinger,
Dg hreit i Flugten Lysets Fakkell svinger.
Flyv lystelig fra Ost til Aftenrøde,
Lad Livet røre sig og Hjertet gløde:
Lad Englevingen Taagerne bortlufte,
Lad Himmelblomsterne paa Jorden dufte!
De flagre hen — de flye for alle Binde —
Snart vil og du, o Himmelske! forsvinde;

Men flyv, vær glad, og smil mens du bortiler!
Den vakte Aand ei slumrer meer og hviler;
I Lysets Glands den Livets Engel følger,
Til atter Nattens Slør dit Aasyn dølger.
O, falme da og dine Blomster alle,
Et Frø dog vil maaskee til Jorden falde,
Som spire kan til Lys og Liv gienkommer,
Dg blomstre frem i Evighedens Sommer.

Natten.

Stille, dalende henvæver
Søvnens Moder giennem Luften;
Sagtelig et Vindpust hæver
Lokkerne med Balmueduften;
Let hun blunder, sødt hun drømmer,
Mens hun giennem Luften svømmer.

See, ved hendes Hierte hvile
Børnene saa sødt og blunde,
Drømme underfuldt og smile,
Drømme at de flyve kunne.
Klynget tæt til Moderbarmen,
Hvile, svæve de paa Armen.

Hvi maa du dit Hoved bøie?
Moder, seer du ei foroven
Stierner funkle i det Høie;
Maanen glider over Skoven,
Bierget klæder sig i Taager,
Jorden blunder, Himlen vaager.

Ogsaa du maa Diet lukke —
Bøier Kinden mod de Spæde,
Lytter, om de ikke sukke,
Om de ei i Drømme græde?
Nei! de hvile taust og rolig,
Med din stille Flugt fortrolig.

Vil du vide, hvad de drømme,
Lyt til Hjertet hos den Lille!
Livets Kilder i det strømme;
Det er ikke taust og stille.
Søvnens Engel seer i Blunden
Lyse Glimt af Morgenstunden.

Dagens Herlighed og Glæde,
Mennesker i spraglet Brimmel,
Bierg og Dal i Blomsterklæde,
Grønne Jord og lyse Himmel,
Livets muntre Engleskarer
Dandsende forbi ham farer.

Dybt alvorlig Broder blunder,
Venter her ei Morgenrøden;
Høiere hans Længsel stunder,
Ei om Jorden drømmer Døden;
Ei han vaagne skal hernede,
Over Stjerner boer hans Glæde.

Dybt han ahner, fiernt han skuer
Glimt af store Morgenrøde.
Om den Sol, som evig luer,
Og om Livet hos de Døde,
Lysset, som fra Gud udstrømmer,
Derom Dødens Engel drømmer.

Soæv kun hen, og blund i Luften,
Blund og drøm med dine Spæde!
Spred fra Lokken Balmueduften;
Luf hvert Die til hernede!
Jordens Fryd og Dagens Kummer
Skiul, o Nat, i venlig Slummer!

Ogsaa jeg vil med dig blunde,
Drømme at jeg med dig soæver:
Over Dal og dunkle Lunde,
Over Bierget jeg mig hæver,
Glider selsomt i det Høie,
Flyver hen med lukket Die.

Som de Engle smaa jeg klynger
Til dit Hierte mig fortrolig;
Verdens Sorg mit Bryst ei tynger:
Siælen flyver let og rolig,
Drømmer om sit sundne Eden,
Drømmer sødt om Evigheden.

Menneskets Engle.

To Engle smaa
Os følge, hvor vi gaae:
Usynligt de paa vore Skuldre hvile.
Bed høire Kind
Den Ene titter ind
I Siæl og Die, naar vi kærligt smile.

Hver ærlig Id
Han skriver op med Flid,
Hver Tanke, from og god, han tro bevarer.
Hvert Palmblad
Han strax forsegler glad:
Hver Midnat han til Allah med det farer.

Med strenge Flid
Paa hver uærlig Id
Og paa hver ufrom Tanke seer den Anden.

Bed venstre Kind
Han seer i Diet iud
Dg læser Brødens dunkle Skrift paa Panden.

Hvad Ondt han saae,
Han strax opskrive maa;
Dog tøver han en Stund med Seglets Giemme.
Raab til din Gud,
Dg Englen fletter ud
Hvad angerfuld du had din Gud forglemme.

Men vender du
Før Midnat ei din Hu,
Dg Angerstaaren ei dit Die væder —
Dit Syndebrev
Forsegler han, der skrev;
Men — Englen paa din høire Skulder græder!

Psalm e

paa tyvende Sondag efter Trefoldighed.

Kast Mørkets Taagedragt, min Land!

Ifør dig Lysets Klædebon!

Dig Kongers Konge kalder:

Vil du blandt de Udvalgte staae
For ham, som Siæle giennemfaae,
Bortkast hvad hist bortfalder!

Hist skuffer Larven Ingen meer:
Gud Herren Tankens Løndom seer,
Han Sandheds Afsyn kiender;
Ei falske Fromheds Pilgrimsdragt,
Ei Hovmod i sin Purpurpragt
Den Kongers Konge blender.

Ei borget Uskylds glatte Liin,
Ei Kløgtens Guldvæv, falsk og fiin,
Min Brøst for Herren dølger.
Åk, Herre, kommer arme Giest
Til Kiærlighedens Kongefest,
Giv, at din Aand ham følger!

O Du, som gav dit Liv for mig!
Indhyl med Kiærlighedens Flig
Min Armods Dødningklæde!
I Livets Lysdragt, Du mig gav,
Før naadig mig fra sprængte Grav
Ind til min Herres Glæde!

Steen Steensen Blicher

er født den 11te October 1782 i Landsbyen Bium i Lysgaard Herred, Viborg Stift, i Midtpunktet af Nørrejylland, og "paa Skiellet imellem Heden og Marken". Hans Fader var den, som topographisk Forfatter og af nogle Smaa skrifter bekiendte, nyligen i en Alder af 91 Aar hændede Præst Niels Blicher, der stammede fra oprindelig jydsk Forfædre, som i fem Led havde hørt til den geistlige Stand. Den ældste bekiendte af disse var en Bendelbo og Bondesøn Dve Horsens, saaledes kaldet efter Landsbyen Horsens i Kier Herred. Dette Navn ombyttede han, for at føie en Riibmand i Aalborg, hvis Datter han beilede til, med Navnet Blicher. Steen Blicher havde en Farmoder, i hvis Aarer randt noget af Luthers Blod; hvorimod hans Moder, af Familien Curz, nedstammede i lige Linie fra Biskop Niels Bang i Odense, (d. 1676) der vilde udlede sin Herkomst fra Skialm Hvides og Erkebiskop Absalons Slægt.

Blicher kom dødfødt til Verden, og skyndte de af Lægen Doctor J. P. Rogert i Viborg anvendte Midler, at den svage Livsøgnist, der var tilovers hos den spæde

Skindøde, vækkedes før den ganske udsluktes. Han var ogsaa under sin hele Opvæxt svagelig, og tillige af svagt Memme og langsomt udviklede Sæleevner. Imidlertid bragte han det ved Anstrengelse dertil, at han i sit 15de Aar, skiondt endnu kun meget maadelig begrundet i Skolekundskaber, kunde blive optaget blandt de Nederste i Mesterlectien i Randers' Latinskole. Her gjorde han ogsaa i halvtredie Aar, under to duelige, grundige og retskafne Lærere, Rector Estrup og Conrector Lund, hurtigere Fremskridt, end han selv og Andre havde gjort sig Haab om. Det var dog især den første (Estrup), hvis Minde Blicher med en uudslettelig Rieerligheds og Taknemmeligheds Følelser bevarer. Han fandt i sin Skoletid Ingen saa værdig, som denne sin Rector, til at bære Aristides' Tilnavn; og han har kiendt saa Mennesker, der saaledes som denne forstod at gjøre sig elsket.

Endnu ikke fulde 17 Aar gammel, blev Blicher 1799 dimitteret til Universitetet, hvor han baadē til Examen artium, og til den philosophiske Examens begge Afdelinger, opnaaede bedste Charakter for alle Discipliner. Med en saa meget lovende Begyndelse paa den academiske Bane, var hans Fremgang paa denne i den Videnskab, han siden valgte for sin Embedsvei, dog langsommere, end man kunde formode. En Hændelse, hvis Følger truede ham med en meget tidlig Død, var ikke uden Indflydelse herpaa. I Sommeren 1801 blev han, efter en alt for lang og udtrættende Svømning i stærk Hede, angreben af en Brystsvaghed og Nervevækkelse, der steg til den Grad, at han, skiondt aldrig sengeliggende, ikke uden Anstrengelse kunde gaae

over et Stuegulv. Han var bragt Graven saa nær, at to duelige Læger opgave hans medicinske Behandling, da de betragtede ham som ulægelig hektisk. Imidlertid opstod den Tanke hos ham, at han kunde være i Stand til at helbrede sig selv; og han havde Mod nok til, da han nylig havde fyldt sit 19de Aar, at paatage sig en Højskoleplads paa Falster (1ste Nov. 1801). I Stedet for at skaane de angrebne Lunger, faldt han paa at ville styrke dem ved at lægge sig efter Fløitespil; og i Stedet for længere at holde ved den ham foreskrevne strenge Diæt, begyndte han efterhaanden at vænne sig til at nyde stærke Fødemidler, ligesom andre sunde Folk; imedens han tillige søgte gradviis at oplive det udtærede Legemes Kræfter ved Dands, Jagt og andre Bevægelser. Denne Selvhelbredelse, som længe fordrede en ikke ringe Overvindelse, lykkedes saa vel, at han, der forlod Kiøbenhavn, som man meente, med en ulægelig Tæring, efter to Aar vendte tilbage, sundere og stærkere, end tilforn.

Paa Falster, hvor Blicher lagde Grund til sin Indlingslyst, Sagten, var det ogsaa, at han først blev bekendt med Macphersons Ossian, som fra den Tid af blev en af de Digtere, han mest yndede, og hvis Indfindelse paa hans egen Poesie er meget kiendelig. I Efteraaret 1803 kom han tilbage til Kiøbenhavn, og tilbragte her en Tid af fire Aar, tildeels med theologiske Studier; og overhovedet "mest i Selskab med de Døde — de nemlig, som bestandigen gaae igien paa Jorden, og som i Kiøbenhavn særdeles og i Mængde spøge bag Slottet" og paa Rønde-Kirkes Loft." Efter det engelske Over-

fald 1807, drog han, "kort efterat den kostbareste af alle Illuminationer var forbi", til det fædrene Hiem i Jylland (Faderen var først, fra 1779 Præst i Bium, men fra 1796 til hans Resignation 1819, i Randlev) og vendte atter i Efteraaret 1808 tilbage til Hovedstaden, hvor han i Foraaret 1809 tog theologisk Examen med bedste Charakter. Han havde allerede 1807 udgivet første Deel af en dansk Oversættelse af Ossian; og fuldendte dette Arbeide ved 1809 at udgive den anden Deel. I Begyndelsen af 1810 modtog han en Adjunktplads ved den lærde Skole i Randers, og giftede sig samme Aar med en Farbroders 16aarige Enke. Pengevæsenets uheldige og forvirrede Tilstand nødte ham snart til at opgive denne Stilling. Han tog Afsked fra Skolen i Efteraaret 1811, og flyttede til Randlev, hvor han paa niende Aar bestyrede sin Faders Avling og Huusvæsen, dannede sig til praktisk Geistlig, og tillige til Jordbruger. I Efteraaret 1819 blev han i sit 37de Aar kaldet til Sognepræst for Thorning i Lysgaard Herred; og 6 Aar derefter for Spentrup og Gassum i Nørre Hald Herred, hvor han endnu lever.

Det var først i modnere Aar, at Blicher hørte og fulgte Musens Kald. Om han endog i en tidligere Ungdom, som det er saa almindeligt hos opvakte Mander, har flaaet paa den lyriske Stræng, eller givet sine Følelser Luft i Vers og Sang: saa tilhører dog det nedenfor meddeelte Digt, som han kalder sit første, allerede, efter hans egen Angivelse, Aaret 1810, eller hans 28de Aar, og den Periode af hans Liv, hvor han maatte sige Ungdommens Idealer og gyldne Dremme sit Farvel. Fire

Aar fildigere udkom hans første Poesiesamling: "Digte af Steen Steensen Blicher". Aarhus. 1814. 158 S. 8vo. (jvf. D. Litt. Tidende. 1815. No. 5.) Denne Samling vakte ikke, og kunde ikke vække særdeles Opmærksomhed paa den fra Hovedstaden fiernede Forfatters første originale Arbejder. Han vedblev i nogen Tid at være mere bekiendt som "Ossians heldige Oversætter", end som original Digter; og man havde vel ei Uret, i det man bemærkede: at Hoveddigtet i den anførte Samling "Habor og Signe", et episk Digt i fire Sange, ikke egentlig anbefalede sig ved de "melancholske Styer fra den Caledoniske Digterhimmel", hvori Forfatteren her indhyllede den berømte og ofte behandlede skandinaviske Sagnfortælling. (Litt. Tid. anf. St.) Tre Aar fildigere udkom anden Deel af de Blicheriske Digte; men dennes hele Indhold bestod i en særegen Composition af humoristisk og didactisk Satire, af patriotisk Lyrik og ossiansk Melancholie; en Blanding af episk, lyrisk og dramatisk Digtform, med indstrøede Romanzer, Reflexioner og personlige Skildringer; under Titel af: "Jyllandstreisen i sex Dage, udført og beskreven af S. S. Blicher og S. S. Barbeer i Ribe." (Aarhus 1817. 144 S. 8.) Uagtet ogsaa dette Arbejde af meget blandet Natur indeholdt enkelte heldige, dels ironisk-satiriske, dels alvorlig-poetiske Bestanddele, (saaledes f. Ex. læstes her første Gang Blichers skønne Mindedigt over Søkrigeren Buhl) maatte det dog, netop ved sin usikre og blandede Form, tabe sin totale Virkning. (Jvf. Maanedsskrift for Litt. 20de Bd. S. 530.) Blicher, skøndt altid i Aand og Sprog

meget national, tilhørte, fra sin tidligste poetiske Alder, Danmark, men aldrig Hovedstaden, og levede ganske fiernet fra dennes litteraire og æsthetiske Kreds. Dette bidrog meget til, at han som Digter overhovedet var meget lidt bekiendt, da han 1826 udgav, under Titel af "Sneeflokken", en poetisk Nytaarsgave, der egentlig først gjorde det større Publicum opmærksom paa det egne lyriske Digtertalent hos Ossians Oversætter. Men denne Opmærksomhed steg endnu langt mere, da han 1827, i Forening med J. M. Elmenhoff i Randers, begyndte at udgive "Nordlyset, et Maanedsskrift", hvoraf det 12te og sidste Bind udkom 1829. Det Digt, hvormed han indledede dette Tidsskrift, kan her finde sin Plads:

Nordlyset.

Et Nordlys ei ulig er Skialdens Flugt,
 Han svinger sig fra Jordens mørke Bugt;
 Hans Siæl, som Ilden, stedse opad stræber;
 Han mellem Himmelen og Jorden gaer,
 Og dog den første her han aldrig naer;
 Men foler tidt, han end ved Jorden flæber.

Nordlyset flager frit nu her, nu der,
 Afverler i mangfoldigt Farveskær;
 Snart laaner det sit blege Skin fra Maanen,
 Snart som en Fakkell, rød og frygtelig,
 For Jordens Børn det varsler blodig Krig,
 Og knitrer som et Lyn fra Tordenblaanen.

Saa vil og Skialden sig bevæge frit;
 Sin Gang han, som sin Gang, vil skifte tidt:

Nu mildt og stille qvæder han til Harpen:
Nu hæver atter vældigt han sin Røst,
Frembruser, som en Storm, fra ispændte Bryst,
Dg vækker, strækker med et Dron, som Sarpen.

Nordlyset brænder udi Nattens Stund;
Det tænder helst sit Blus paa mørkest Grund,
Dg skinner klarest oppe dybt ved Polen.
En fast beregnet Tid det fiender ei;
Det følger ikke nogen afmaalt Bei
Paa Himlen, som Planeterne om Solen.

Saa vaager Skjaldens Siæl i stille Nat;
I Mørket griber han sin Harpe fat,
Dg ihnger helst, naar hele Jorden tier.
Ei falder Magtbud frem hans Hjertes Sang,
Afmaaler ei, betegner ei hans Gang;
I Friheds Tempel Skjalden sig indvier.

Min gæve Landsmand! færligt nu modtag
Bort Afrenlys, naar efter daadfuld Dag
Til Sang og Eventyr du Dret vender.
Naar Mørket ruger paa den tause Jord,
Et venligt Glimt opstiger i dit Nord,
Dg skyldfri Glæde til dit Hjerte sender.

Nordlyset var vel overhovedet kun et for den saakaldte "underholdende Læsning" beregnet Foretagende; dets Indhold var en Blanding af oversatte og originale Romaner og Noveller, med enkelte Poesier. Blandt disse udmærkede sig de jydsk Romaner, hvori denne Digter første Gang med afgjort Held i alvorlig Poesie anvendte

denne, ved saa mange Egenheder, og ved sit Slægtskab til det engelske Sprog mærkværdige danske Dialect. Men det var især Blichers egne Fortællinger — og blandt dem fortrinligen de nationale, hvori Localitet, Personer og Charakterer tilhøre Fædrelandet, men særdeles den danske Provinds, som Digteren ved Fødsel, Ungdoms- aar og saa at sige ved sit hele Livs Udvikling og Dannelse var mest fortrolig med, Sylland nemlig — som gav "Nordlyset" en meer end siebliflig Interesse, og bidrog mest til det udbredte Bifald, som dette Tidsskrift vandt. Det var disse jydskke Fortællinger, hvori for første Gang hos os en dansk Nationalitet eller Folke-Egenhed afprægede sig i Novellens Digtning med ægte Naturlighed, og med en poetisk Sandhed i Folkelivets, i det landlige eller provincielt borgerlige Huuslivs Fremstillinger, som gav deres Forfatter Navnkundighed og Popularitet. Man har tillige med Rette fremhævet, som en af disse Novel- lers eiendommelige Fortieneste, deres ofte mesterlige Colorit i det poetiske Naturmaleri; og fortrinligen i den jydskke Hedenaturens Skildring, hvilken i enkelte Partier af de Blicheriske Noveller kan kaldes classisk; i det den tillige, ved kun at tiene til den udvendige locale eller Landskabs- grund for poetiske Livsbilleder, og for Novellens episke Stof, ikke indtrænger sig som fremmed og ørkesløs Punt i Fortællingen; men omgiver Handlingen med en national og hiemlig Synskreds; eller, "som en egen Belysning, giennemtrænger den i bestemte Egne sig rørende Menneske- færd." Kritiken har vel ogsaa med Røie bemærket, ikke allene den meget forskiellige æsthetisk-poetiske Værdi, som

kan tillægges de Blicherske egentlig nationale Noveller; men ogsaa, hvor langt de andre af hans Fortællinger, hvor Scener, Forhold og Situationer, Personer og Charakterer ere mere fremmede for Digterens Fædreland og Levesfreds, staae under hine national-jydske Fortællinger. (Jvf. Maanedsskr. for Literatur. 13de Bind. Side 401-418.) Derimod kunde vel de enkelte ægte nationale Elementer, og den virkelige Originalitet i Aand, Opfatning og Sprog-tone, der udgiøre de sidst omtalte Fortællingers egentlige Poesie, fortjene stærkere at fremhæves og nøiere at karakteriseres, end det hidtil er skeet. Iøvrigt, ligesom det i det Hele vel neppe har været denne Digter til Gavn, at han for meget har hengivet sig til Brug og Forbrug af sit rige Naturtalent, og savnet Kald eller Anledning til at danne det ved et dybere Kunst-Studium: saaledes spores Virkningen heraf ikke blot i Novellerne, men ogsaa i Blichers lyriske Frembringelser; endskiøndt dog et ikke lidet Antal af disse, og det især fra en noget tidligere Periode af Digterens Liv, fremvise, tilligemed en god, correct og klangfuld Versification, en mærkelig Reenhed og Ægt-hed, ikke allene i Sprogformen, men i det poetiske Udtryks danske Sprog-tone.

I denne og flere Henseender kan Blicher siges at være en Digter, hvis Muse lever og bevæger sig halvt i det 18de, halvt i det 19de Aarhundrede; eller hvis Poesie hører til Overgangsdannelsen imellem den danske Digtekunst før og efter Ahlenschläger; som derfor ogsaa er standset ved den Charakter og Skikkelse af vor Poesie, der har dannet sig i og ved dette rige Genie; og ligesaa

lidet kiender til fildigere Indvirkninger af nyere filosofisk Dannelselse, Kunst-Kritik og æsthetisk Udvikling, som til den Maneer og Affectation, der ved Copiering af visse tyske og franske Unoder, og af en frivol og indbildt Uvornhed, nu og da er bleven indsmuglet under Skin af modern dansk Lyrik. En saadan Skyggepoesie er ikke Blichers; den leger aldrig med Sanggudindens uægte Gaver, eller maler og forgylder det barnlige Legetoi af Træ, for at det i nogle Dieblig kan gliure og prunke som ægte Metal. Den er vel ikke saa rig, saa mægtig, saa blomstrende og straalende som endeel andre Digteres; men den er i det mindste virkelig det, den giver sig ud for. Der er intet Eftergiort eller Efterklingende, intet umiddelbar Laant i Blichers Poesie; endog den stærkeste Indvirkning, vi kunne spore hos ham af nogen anden Digtergenius, (og dette er deels af de Ossianske Digte, deels af Dylensschlagers) ytrer sig mere ved en universel Indflydelse paa den poetiske Form og Tone, end ved synlig Copie eller haandgribelig Efterligning i det Enkelte.

Denne "Uafhængighed i Form og Composition, i den fra det Indre udgaaende Tone, der breder sig over en Digters hele Tanke- og Sprogssphære," er tilforn omtalt hos Blicher; ligesom ogsaa, at han, "i at overgive sig til denne uafhængige Selvstændighed, overhovedet lægger mere Digteranlæg, end Kunstnerdannelselse for Dagen." Men da man tillige ikke kan andet end erkiende, "at en meget varm patriotisk Følelse, en trofast ungdommelig Rieerlighed til Fædrelandet, saavel i dets Natur, som i de historiske Forhold," og en agtværdig og elskværdig

”Pietet mod den individuelle Storhed og Fortieneste” høre til Grundtrækkene i Blichers poetiske Charakter: saa vilde det ei kunne undre Nogen, om han var bleven til en overalt meget læst og almindelig yndet Digter. Smidstertid er det langt fra, at denne saa nationale Lyriker kan siges at høre til de mest populære i Danmark. Hertil maa vel før en Deel Grunden søges deri, at han aldrig har lagt sig efter at hylde nogen enkelt af Dagens Magter og Auctoriteter, og lige saa lidt har kunnet danne sig, i en yngre Alder, et æsthetisk Parti; eller hvad der betragter sig som saadant. Han er saaledes heller aldrig bleven fremhævet af den betydelige Vægt, som kan ligge i, til rette Tid at vinde et Publicum i Hovedstaden, og at pleies og trives ved dets Bifalds Solskin. En anden Grund kan ogsaa ligge deri, at Blichers, overhovedet alvorlige og noget melancholske Muse fortrinligen beherskes af den individuelle Følelse, og ved den har sin Betydning og selvstændige Charakter. Denne er eiendommelig og consistent nok, hvor den dvæler i sin egen, elegiske, idyllisk-nationale og patriotiske Sphære; men den fattes, ”med synlig Overvægt af Poesien paa den subjective Side,” Phantasjens skabende og opløstende Kraft, der kan bidrage saa meget til at fængsle det modtagende Sind; eller, ”hvor denne Erne hos Digteren vil fordybe sig i en poetisk Verden, frigiort fra hans individuelle Natur og Følelse,” har den sjelden Styrke nok til at fastholde og henrive Læseren.

Saaledes er der ogsaa i Tankens og Forstandens poetiske Element ikke Fasthed, Eenhed og Consequents nok

hos denne lyriske Digter. Der, hvor han vil være ironisk og satirisk, forekommer det jævnlig, som om mere en vist melancholsk Lune var den momentane Bevæggrund hos Digteren til at falde i denne Tone; end det var et ægte Frembrud af hans sande Genius. Ell at være Komiker har han aabenbart for megen Følelse, og for lidt af Forstandens Consequents og Fasthed i Ironien; og saaledes blander der sig ogsaa jævnlig i hans Satire, selv hvor den vil være humoristisk, en vis Bitterhed, der røber den subjective Stemning, og gjør dette Slags Digte endnu mindre poetiske. Intet er nødvendiggere for en ægte Satiriker, end at besidde Rolighed og Consequents i Mænden, Modenhed i Forstanden, og Enighed med sig selv. Vi tør ikke tillægge Blicher, som satirisk eller humoristisk Digter, disse Egenskaber; og heller ikke den sikke, overlegne Bittighed, som undertiden bøder paa det dybere komiske Genie. Vi have forhen sagt, at det er "Sandhed, Barme og Natur i Følelsens poetiske Udtryk, der karakteriserer denne Digter, om hvem man kan sige: at det er den individuelle Følelse, der hos ham ofte træder i Ideens Sted, og virkelig begejstrer, ikke blot hans Siæl, men hans Poesie." Vi kunne henvise til flere af de nedenfor aftrykte Digte, for at bestyrke denne Mening; og naar vi tillige holde for, at Digterens spøgende Lune vel mangengang er ret elskværdig og indtagende; men at det Lystige og Komiske i Digterens Poesie, "naar det endog med tilsyneladende Frihed bevæger sig i dens Forgrund, dog ikke er Grundstemningen, hvoraf den udspringer; men at denne Stemning snarere er at søge i

den blivende tungfindigt=dunklere Baggrund:" da er dette en Beskaffenhed ved Blichers Lyrik, som Digteren selv symbolisk har aabenbart os, i de to skønne elegiske Sange "til Glæden" og "til Sorgen", der med dyb Naturlighed og Inderlighed udtrykke det Forhold, som fra Digterens Individualitet er gaaet over i hans Værker; og tillige høre til det mest afrundede og fuldendte i denne Art, som hans Muse har indgivet ham.

Det var først efterat Hr. Blicher havde, med en vel rundelig Fuldstændighed, i fem Bind udgivet en Samling af sine Noveller og Fortællinger i Prosa (Kbh. 1833-36) at han i to Bind udgav sine "Samlede Digte"; (Kiøbenhavn. 1835-36.) og det var tre Aar sildigere, at man første Gang læste en æsthetisk og kritisk Betragtning over en i saamange Aar bekiendt dansk Lyrikers Arbejder. (Maanedsskr. for Literatur. 20de Bd. Side 511-50.) Efter den Tid har Hr. Blicher ganske nyligen atter udgivet: "Samlede Noveller og Digte af S. S. Blicher. Supplementbind." Kbh. 1840, hvori han bl. a. har optaget begge de smaa Digtsamlinger: "Svithiod, Efteraarserindringer fra en Sommer-Reise i Sverrige i A. 1836." Randers 1837; og "Trækfuglene, Naturconcert af S. S. Blicher." Kbh. 1838. Digteren havde i Sommeren 1836, med Kongelig Understøttelse foretaget en kort Reise til Skaane, og videre til Stockholm og Upsala, som han i de anførte "Efteraarserindringer" besang. I Sommeren 1838 foretog han, ligeledes med offentlig Understøttelse, en Reise fra Hamborg langs ad Jyllands Vestkyst til Skagen; hvoraf Frugten har været de faa Erindringsblade, han under

Titel af "Vestlig Profil af den cimbriske Halvø" udgav 1839. — Hvad der hos en Digter og Forfatter som Blicher fortænder at nævnes som Mærkværdighed, er, at han i en Række Aar har sysslet ligesaa meget, eller endnu mere med Landoeconomie, end med Videnskab, Kunst og Poesie. Han har ikke allene i Tidskrifter og Dagblade ladet indføre en-
deel (ofte anonyme) hertil, saavel som til Statshuushold-
ningen og andre lignende Gienstande, henhørende Artikler;
men har ogsaa, efter Overdrag af det Kongel. Danske
Landhuusholdnings-Selskab, forfattet oeconomiske Beskri-
velser over Viborg og Skanderborg Amt, som
kunne ventes udgivne.

"Mange Uheld og tunge Sorger — ere hans egne
"Ord — har han havt at kæmpe imod; mange Lidelser
"og Livsfarer har han giennemgaaet, (f. Ex. ved nogle
"og tredive Gange at vælte, tildeels paa meget farlige
"Steder, og to Gange ved at kjøre med løbske Heste;)
"for to Aar siden laae han, opgivet af Lægerne, i to
"Maaneder saa godt som uden al Næring. Men han
"har holdt fast ved sit Balgsprog: "Herre! naar du ned-
"bøier mig, da gjør du mig stærk!" og han har endnu
"i sit 57de Aar baade Siæls- og Legemskræfter nok tilbage,
"for at finde sig karst, som i sin bedste Unglingsalder."

Mit første Digt.

(1810.)

Endnu engang, I længst henfarne Dage!
Fremstiger bag de mørke Manddoms Aar:
Min Ungdoms Drømme bringer mig tilbage,
Før jeg i Aldrens kolde Vinter staaer.

Dg Mindet kommer, liig 'en Aftenrøde,
Paa Stormens mørke, skybehængte Dag;
Jeg seer dens Ild paa Klippetinden gløde,
Dg glemmer Tordnens rædsfulde Slag.

Henrykt jeg føler Fortids svundne Glæder;
De fierne Dage ere atter nær;
Dg sød er Taaren, som mit Døje væder,
Den stille Tungvind er mit Hjerte kjær.

Saa har jeg tidt i dine Blades Susen,
Du Foraarslund! paa Blomstersfeng mig lagt;
Mit Døje har fornummet Vindens Brusen,
Men ei min Siæl af søde Drømme vaakt.

Mit Dje paa Biergbækkens Skummen hviled;
Men mine Tanker vare ikke der:
De fremad til ufødte Dage iled,
Der stege straalende i Morgenskiær.

Da saae jeg Daunens (?) Mo med lønlig Bæven,
En Morgenstjerne klar, paa Himlen staae;
Hun nærmed sig med Bindens lette Svæven;
Med Smil og Kindens Rødmen til mig saae.

Jeg drog den fagre Skygge til mit Hierte;
Den milde Lue blussed i mit Bryst —
O Elskov! ukiendt med din vilde Smerte,
I Haab og Længsler har jeg følt din Lyst.

Paa Vaarens Dag hvor ofte har jeg vanket
Paa dine Tæpper, gule Blomstervang!
Taus var min Mund, skiondt høit mit Hierte banked,
Og tusind Glædesstemmer om mig klang.

Musik! jeg da din søde Vælde kiendte:
Til Strengelæg opløstet jeg min Røst;
Den Fryd, som taus nu i mit Hierte brændte,
Jeg sang engang med Harpen ved mit Bryst.

Til mine Toner Tusinder jeg kaldte;
Jeg havde deres Hierter i min Haand.
Jeg over Taarer, Suk og Smil befalte;
I Harpeklang udøste jeg min Aand.

Naar Jordens Brudgom af sit Sovestue
Steg i sin Skønhed over Biergets Top,
Og over Himlen spredte sine Flammer,
Og vakte Verden af sin Dvale op:

Da vilde jeg med Tryllepensel male
Dit Billede, o yndefulde Jord!
Naar jeg var bleg og taus, det skulde tale
Til Fremtids Slægter i utalte Aar.

Hvor ofte stirred jeg med bange Undren
Paa vrede Uveirskyers røde Bryn!
Jeg lyttede til Tordnens hule Dundren,
Og fulgte Løbet af de blege Lyn.

Da steg mit Ungdoms Mod: blandt Kæmpeskarer
Jeg giennem tætte Fienderækker brød;
Paa Slagets røde Mark jeg trodsed Farer;
Mit Sværd foer ned med Hug og Saar og Død.

De Stærke maatte for mit Ansigt blegne,
Dg Hærene nedtrædes i min Gang;
Mit Navn blev hørt og priist i fierne Egne;
Min Ære lød i Barders Seiersfang.

Dog ei i Blodbad vorte mine Glæder;
Men evig Fred var Seierherrens Bud.
Jeg brød Despotens Riis og Slavens Kæder,
Dg fra min Mund gif Jordens Frihed ud.

Saa høi og haabfuld var mit Hjertes Længsel,
Saa freidigen begyndte jeg min Gang,
Min stærke Villie kiendte intet Fængsel,
Min Siæl sig over Bierg og Bølge svang.

Saa yndigt smilte Livet mig imøde,
En Glædesstrøm fra Bugge og til Grav;
Lys var min Dag, og fiern dens Aftenrøde,
Dg uden Storme Verdens vide Hav.

Jeg fløi i Rummet ud — svag var min Binge;
Fra Phantasiens Æther dalende
Jeg folte Skiebnens Kæmpehaand mig tvinge;
Den til min snevre Dal mig knugede.

Min Ungdoms Drøm, saaledes du opfyldes!
Er det de stolte Løfter, du mig gav?
See, Tiden løber; ogsaa jeg henstyldes
Med Hoben ud i Glemsels mørke Hav.

Saa mangt et Ungdomskaar er alt henrundet;
De skønne Drømme daare mig ei meer;
Den dunkle Morgentaage er forsvundet,
Jeg Verden nu i Middagslyset seer.

Dog een — o een endnu jeg har tilbage;
Far hen, o Elskov, Helteroes og Magt!
Kul frem, I Alderdommens kolde Dage!
Af denne Drøm har intet Lys mig vakt:

Af evig Ild opflammet skal jeg siunge,
Og Tusind henrykt lytte til min Røst!
Min Røst igiennem Tiderne skal runge,
Paa Fjeld, i Dal, ufødte Slægters Lyst.

Kom, naar du vil, du Livets skumle Fiende!
Oplad dig, Grav! — Mit Navn er ikke der.
Du kanst det ei til Kampestenen binde,
Skiondt Diet slukt, og Hjertet bristet er;

Mit Navn skal i de fierne Dage mindes,
Dg Fremtids Børn mit Qvad forlyste vil,
Naar Ingen veed, hvor Skialdens Gravhøi findes,
Dg ingen af hans Slægt er mere til.

Skialdens Embede.

Du, som kun agter nyttig Daad i Livet,
Viid: til Unytte er ei Glæden givet.
Du holder dog i Buur de Nattergale,
Som kun med Sang sin Føde dig betale;
Blandt dine Træer, dine Urtebede
Du vil dog Rosen og Violen frede;
Dg stærken Teg, hvoraf dit Huus du bygger,
So taaler spæde Blomst i sine Skygger.
Opfylder du end her med stadig Flid
Din Borgerpligt — foragt ei Skialdens Id,
Miskiend dog ei din Lærer og din Ven:
Han giver dig sit Alt; vil du igien
Ei laane stundom Dre til hans Sang?
D! den forsinker ei din faste Gang.
Han gaaer fra din en vidt forskiellig Wei;
Dog, tro mig, uden-Maal — det er den ei.

Vil Rovdyr du til Mennesker omskabe,
Skal tøileløse Flok sin Wildhed tabe,
Forvandles til et Folk; skal ud af Skove
Dg Huler de fremlofkes, og ved Love
Forenes, tæmmes; og naar de skal lære
For Pligtens Bud Ærbødighed at bære;
Naar Kiærlighed skal samle Mand og Qvinde,
Dg helligt Baand de vilde Lyster binde:
Da er det Skialden, som med vældig Røst
Skal røre Hjertet i det haarde Bryst;
Som en Amphion bygge Huus og By;
Som en Prometheus fra den høie Sky
Medhente Dyd og Andagts skionne Gnist,
Dg ved sin Strengelæg, som Orpheus hist,
Forvandle Lovers Myrdelyst til Mod,
Dg stille Stormen i det hede Blod.

Naar Ynglingen skal modigt sønderrive
Bellystens Baand, og for sit Land hengive
Det varme Ungdoms Blod; naar Friheds Helte
Skal mod Tyranner drage Sværd fra Belte;
Naar liden Hob skal Dvermagten møde,
Dg ubetvungen for sin Arne bløde;
Naar Seierherren skal sig selv bekæmpe,
Dg Stolthedsluen i sit Hierte dæmpe:

Da er det Skialden, med sin Harpes Slag,
Som maner Modet frem paa Stridens Dag;
I Døden danser Hæren ved hans Sang,
Og Fuglen flyer fra blodbestænkte Bang;
For Fædrelandet Mand og Yngling slaaer.
Bag Sværdet tryk den frelste Arne staaer;
Ei for Guldkronen blottes skarpe Staal,
Kun Borgerkrandsen er det høie Maal.

Naar en Apelles sig i Landen hæver,
En Billedverden for hans Die svæver;
Naar raadvild han det hvide Linn udspænder,
Og veed ei selv, hvor Tankens Strøm sig ender;
Naar en Praxiteles Gravstikken fatter,
Forkaster, vælger, og forkaster atter,
Vil af de døde Stene Guder skabe,
Men maa sig i et Hav af Tanker tabe:
Da laaner Skialden dem sit Ideal,
Han laaner dem Begeistrings Himmelsal,
Han giver Onsket Retning, Tanken Flugt;
Han Omnet viser klart og ordner smukt.
Hvad de har anet i det tause Bryst,
Det tolker han med høi og liflig Røst.
Af Skialdens Skole Kunstneren udgaaer,
Og ved hans Haand Udødelighed naaer.

Naar Himlen mørknes trindt, og Jorden truer,
Naar Skyer briste, og de røde Luer
Medhvirvle sig, og naar med Brag og Bulder
Hen over Bierg og Dale Tordnen ruller;
Naar Havet brøler og naar Luften suser,
Orkanen hviner, Himmelpompen bruser;
Naar under Jorden Mørkets stærke Jetter
Nedtrække Biergene, og Dale letter:

Da svulmer kiækt og vældigt Skialdens Barm,
Sin Røst han blander med Naturens Larm.
Paa Stormens Binger hæver sig hans Aand,
I Lynets Flammer seer han Almagts Haand;
I Bølgens Fraaden og i Fieldets Damp,
I de løsladte Elementers Kamp,
Han seer Alverdens Herres Kæmpegang,
Dg følger den tilbedende med Sang.

Naar Torden, Lyn og Storm og Jordskælvs hvile,
Naar Solen leer og lyse Himle smile,
Naar Haabets Farve smykker Mark og Skove,
Dg milde Vinde kruse Søens Bove;
Naar Natten alle sine Lys antænder,
Dg venligt glødende Fuldmaanen brænder;
Naar i dens Straaler Bækkens Hvirvler funkle,
Dg Fugle flaae i Lundens Skygger dunkle:

Da smelter Skialdens Siæl i stille Lyst,
Beemodigt sødt slaaer Hiertet i hans Bryst.
Nu vandrer han i løvbekrandste Bugt —
Nu over Solsystemer gaaer hans Flugt.
I Egens Krone, Rosens spæde Blad,
I Kildens Boble, Himlens Stiernerad
Han seer den evige Algodheds Gang,
Dg jublende ledsager den med Sang.

Livet, en Drøm.

En Drøm? — "En Drøm? og intet meer?
En Gaade uden Nøgle?
Et Skjgeværk, en Stund du seer
Betydningsløst hengøgle.
Et Eden nu — og nu en Drk;
Først lys og skøn, men siden mørk;
Hvor Mennesker og Engle vandre
Iflæng, iblinde blandt hverandre."

Men hvor mon Drømmen kommer fra?
Mon du den selv fremkalder?
Dg mon den Drøm sig ender da,
Naar Livets Forhæng falder?

Mon evig Nat, foran og bag,
Begrænder Livets korte Dag?

Mon Diet aabnes, for at lukkes,
Mon Lyset tændes, for at slukkes?

Nei! — Den, som Drømmen haver sendt,
Kan og dens Runer raade;
Kun Den, som Siælens Lys har tændt,
Kan løse Siælens Gaade.

Klarsynet kan du her ei staae;

Dog, derfor ei i Søvnne gaae.

Den Haand, din Leder dig mon række,
Alt her begynder dig at vække.

Lad kun udrinde Livets Strøm,
Den finde vil sin Kilde.

Ei uden Mening er din Drøm,
Om du den forske vilde.

Din Dæmring om en Dagning spaaer,
Hvor Gaaden sin Fortolkning faaer.

Først naar du vorder ganske vaagen,
Først da forsvinder Drømmetaagen.

Drøm kun, mit Barn, drøm sødelig!

En Lysets Engel maler

De Syner, som henrykke dig,

Dg i dit Hierte taler.

Han viser dunkelt i et Speil,
Dg puster i de flappe Seil!
Saa fører han ad Livets Strømme
Til Sandhed dig, igiennem Drømme.

Til Glæden.

Sulde Engel, du min Barndoms Ven!
Tro Ledfager i de svundne Dage!
Siig mig da: hvor est du flygtet hen?
Siig mig: naar — naar kommer du tilbage?

Skøndt ukiendt, du eengang fulgte mig,
Da min Siæl var fri for Sorg og Smerte;
Nu jeg kiender, nu jeg siunger dig,
Å! hvi flygter du nu fra mit Hierte?

Ukaldt var du dengang altid nær,
Leged med mig vaagen og i Drømme!
Nu, jeg kalder dig, o Ven, saa kær!
Ubønhørt jeg maa i Taarer svømme.

Boer du i det Huus, hvor første Gang
Du har mine Læber lært at smile?
Boer du paa den løvbekrandste Bang,
Hvor du saae min Morgenstund henile?

Blev du i den Lund, som jeg forlod,
Da mig Skiebnen ud i Stormen kasted?
Hos den Kilde, som fra Bakkens Fod,
Mellem Blomsterne forbi mig hasted?

Boer du høit blandt hine Stjerners Hær,
Som jeg saae paa Himmelbuen tindre?
Har ei Himlen nu det samme Skær?
Er dens høie Stiernehvælving mindre?

Er ei nu, som fordum, Lunden grøn,
Kilden klar udi sin Blomsterramme?
Er min Ungdoms Dal ei længer skøn?
Eller — er jeg selv ei meer den Samme?

Milde Engel! kom endnu engang!
Fyld min Barm med hine Længsler søde,
Tryk mit Hierte med din Seraphsang,
Dvæg mit Blik med Haabets Morgenrøde!

See, jeg søger dig — o kom igien!
Hør, jeg kalder — kom igien tilbage!
Før mig til det gamle Eden hen —
Eller til det nye du snart mig drage.

Til Sorgen.

Du, som taus, med sænket Hoved staer,
Lig en Lillie, knækket paa sin Stængel,
Tornekrandsen om det sorte Haar,
Glædens stille, blege Søsterengel!

Kommer ogsaa du fra Himlen ud?
Kommer du som Regn og Storm og Torden?
Kommer ogsaa du fra Glædens Gud,
Som en Sky for Solen, over Jorden?

Har du i din Smerte ingen Trøst?
Har du ingen Lindring i din Taare?
Vækker du kun Sukke i mit Bryst?
Rører du kun Hjertet for at saare? —

Jo! du styrker, skjøndt du bøier mig;
Ei forgieves skal min Taare rinde.
Jo, jeg elsker, skjøndt jeg frygter dig,
Du min Siæls tungsindige Veninde!

Jo, jeg elsker dig, min blege Brud!
Elsker dig, som Nattens Skygger dunkle;
Af din Sky gaae Glædens Straaler ud,
Haabets Stjerner i din Skygge funkle.

Kom da, Himlens Datter, naar du vil!
Ei skal Hjertet briste, skøndt det bæver!
Mod det Lys, min Længsel stunder til,
Du mit Dø fra dit Mørke hæver.

Natten paa Jellingehøi.

Ved Gorm den Gamles Gravhøi.

(Et Brudstykke af Digtet.)

(1817.)

Fra Tordenskyen synker Solen rød,
Dg ruller flammende paa brune Hede;
Dens sidste Glimt det sorte Forhæng brød,
Dg Taagen løfted sine Binger brede.
I blege Dunster hylled var dens Gang,
Bag tykke Damppe skred den Himlen over,
Mens Stormen leged paa den mørke Bang,
Dg dansede med Havets hvide Bover.
Kun stakket er dens Smil — den tykke Sky
De røde Flige over den tillukker.
De vilde Storme hæve sig paa ny,
Den gamle Afsk nedbøier sig og sukker,
Dg Aftenstiernen over Høiens Top,
Ustadigt glimtende, i Syden bæver,

Dg Maanen skynder sig paa Himlen op,
Dg krum og bleg igiennem Taagen svæver.
Synk du kun, Maane, i dit Taagehav!
Sluk dine Glimt, du blege Aftenstjerne!
Hyl, Storm, i Græsset paa den gamle Grav:
I Storm og Mørke dvæler Skialden gierne.
Lad Løvet rasle i det gule Krat;
Lad Tordner blande sig med Hvirvelvinde!
Jeg bliver her hos Konning Gorm inat,
Dg hos den Kæmpes kongelige Kvinde.

O du, det gamle Danmarks store Drot!
Din Bældes Glands den grønne Tue gemmer;
Dybt ligger du i Søvnens skumle Slot,
Dg hviler dine trætte Kæmpelemmer.
Dit Sværd, som flammed tidt paa hede Bal,
Med Spyd og Bue ved din Side rustet,
Dg Tidflen kneiser paa din Kongesal,
Dg om dit Sovokammer Stormen puster.
Din stærke Arm, som Stridens Landse svang,
Hensmuldrer kraftesløs i Dødens Hytter;
Din Hest, som stolt paa Kampens Marker sprang,
Er Afke, som sin kongelige Rytter.
Nu skælver Ingen for din Dommerrøst,
Dg Ingen for dit vrede Døds Flamme;
Indsunken er det høie Heltebrøst,

Og Diet slukt udi dit mørke Kammer.
O du, som nu saa stille ligger her,
Urolig var din Ræmpegang heroppe;
Wild og forfærdende din Herrefærd,
Paa brune Hede som paa Belgens Toppe.
I Danmarks Ungdom du dens Konge stod,
Den Stærkeste i dine stærke Skarer;
Du, som dit Folk, forlystedes i Blod,
Som det, du spogte smilende med Farer;
Du Døden trodsede, og Døden veg
Tilbage for den Tappre allevegne;
Rød gik du ud fra hver en Hildurs Leg,
Mens Tusinder omkring dig maatte blegne.
Saa tømte du tilbunds dit mørke Liv,
For blind og kroget ved din Stav at famle;
Den stærke Teg blev som det svage Siv —
Til Høien bar de dig som Gorm den Gamle!

O du, som nu i Secler sover her
Den dybe Søvn i disse grønne Bakker,
Du er et Billed paa et Folkefærd,
Hvis Liv, som dit, nu og til Enden lakker;
Hvis Kraft var og engang i Barndoms Svøb
I fierne Old, som din, o Konge! bunden;
Hvis skionne Vaar, i Tidens raske Løb,
Er som en længst hentørret Elv udrunden.

Den lange Sommer brændte Inmervarm,
Hentæred Marven af de faste Lemmer:
Omsider slappes senestærke Arm,
Og Oldingen sin Ungdoms Jdræt glemmer.
Den kolde Vinter lønlig nærmer sig;
Dens dorste Taage sidste Gnist udslukker,
Og skielvende, udlevet Olding liig,
Den skrantne Slægt i Tidens Svælg neddukker.

O Fædreland! min Bugge og min Grav!
Du grønne Skov, og du, min brune Hede!
Du klare Bæk, og du, fortladne Hav,
Som flaaer mod Stranden dine Bølger brede:
Du er den Samme, evig ung og skøn;
Men ikke saa de Nutids Slægter svage.
Åh! hvor forandret er din yngste Søn
Fra dem, du fostred i de ældre Dage!

Lyt ei, o Gorm! sov fast, du Konge god,
Den dybe Søvn med dine Kæmper stærke:
Bliv i dit Sovestue, Dannebod!
De have brudt jert gamle Danneværke.

Det store Bærf er borte som en Drøm,
Den høie Dæmning under Gruus nedhyllet;
Blødagtighedens giftiggule Strøm
Har Eders grønne Bange overskyllet.

Den vilde Surtur alt er draget nær
Med al sin Flok af Sydens feige Laster;
Bortflygtet er de gode Gunders Hær;
Den golde Fimbulvetur brat fremhaster.
Forgieves brøler Giallerhornets Mund;
Bifrost er revnet, Frei sit Sværd har mistet;
Men Slangen læfter sig fra Havets Bund,
Og Fenrisulvens gamle Baand er bristet.

Du, som i Trængsler tidt paa ny blev født,
Hvor ere dine dicrve Fædres Dyrer?
Har du saa nær din Fædrearv forødt,
Og bramme tør med dine Fienders Lyder?
Er disse Børn af hine stærke Mænd,
Der færdedes tilforn med Glands i Norden?
Er denne Æt allene da igien?
O Dannished! er det din Ende vorden?
Hvad er det vel, at stundom bryder ud
En Straale af den undertrykte Lue? —
I mørke Nat et sieldent Stierneeskud,
Et Meteor paa Vinterhimlens Bue.
Hvad hjælper vel en enkelt mandig Daad?
Kan den de længst hendøde Aander vække?
Paa Dybet danser kække den liden Baad,
Mens udi Havnen raadner dovne Snekke.
Hvad hjælper det, en Heimdal hist og her

Vil raabe vældigt og formane kærligt?
En Hoftrompeter staaer ham altid nær,
Dg skingrer høit sit: "Hurra! det gaaer herligt!"
Hvad hjælper det, at mangen dygtig Skiald
Fortryllende i Danmarks Vinter synger?
Naar gamle Svane føler Dødens Kald,
Den og med sødest Sang paa Bølgen gynger.

Hvad er da Storhed her i Skyggers Land,
Hvor alt i evig Cirkelgang omskiftes,
Hvor Borg og Hytte hviler kun paa Sand,
Dg Træet som sit lette Løv bortviftes?
Hvad er din Stolthed? svage Søn af Jord!
Du bygger hvad den næste Slægt nedriver;
Idag din Blomst i Solens Varme groer —
Imorgen den et Rov for Stormen bliver.
Din Vældes Tumleplads er kun en Plet,
Din Høiheds største Glands er kun en Skygge,
Dit længste Liv er kun et Aandedræt,
Dg Dødens blide Kys din sidste Lykke.
Ak! selv hist oppe i det høie Blaa
Er alt ustadigt, som paa Jorderige:

I dette Nu en Verden maa forgaae,
Og nu en Anden tindrende fremstige.

Men Gæt skal dog i Eviighed bestaae,
Naar Elementerne sig atter blande;
Naar Jord og Himmel skal engang forgaae:
Den Kraft, som gjorde dem, skal evigt stande!
Frygt ei, min Siæl! for Dødens mørke Huus;
Du er en Gnist, som Almagts Lue tænder.
Naar og din Baaning synker ned i Gruus,
Du gaaer tilbage til din Skabers Hænder;
Blæs, Storm! dit Hyl kan ei forfærde mig:
Den er Musik, som Foraarsvindens Hvislen.
Lad dine Bølger, Hav! optaarne sig:
Dit Brøl er Melodie, som Kildens Risten.
Gaf ned, o Maane! Natten er ei mørk;
En Straale huldt igiennem Mulmet glimter:
I grønne Dal og i den gule Drk
Den samme Almagtsaand mit Døie skimter.
Den hvide Vinter og den grønne Baar'
Er Szdfkende, som Glæden og som Sorgen.
Som Nattens Maane Dagens Sol forgaaer;
Men efter begge bli'er det atter Morgen.

I p s a r a.

Salvmaanen over Afkledninger staaer,
Dg mat og gusten som en Dødning smiler;
Den røde Bølge vildt mod Klippen slaaer,
Dg skielvende igien mod Dybet iler.

Strandmaagen svinger sig med Skrig i Skj,
Dg flygter fra de dampende Ruiner;
Men Raven til den ødelagte By
Med graadig Lyst igiennem Luften hviner.

Ipsara! du, som klippebygget stod,
Dg hæved dig, en Dronning, over Havet:
Ak! sank du nu i Emmer og i Blod?
Er al din Vælde nu i Gruus begravet?

Hvorlunde faldt-du, unge Grækerstad?
Hvi er du nu saa taus og øde vorden?
Hvo laved dig det grumme Birtingsbad,
Hvo jevnede din høie Vold med Jorden?

Ei faldt du som et Lam i Ulvens Klo,
Ei som for Høgen værgeløse Due.
Du segnede; men ei din Fiende loe;
I Faldet brød du Seierherrens Bue.

Som Bjørnen faldt du efter blodig Kamp,
Som Løven, bag en Vold af dræbte Fiender.
I sankt tilsammen under Ild og Damp;
Mordbrænderens i Helteblodet rinder.

De tordnede; du svared Skrald paa Skrald;
Du spitted dem paa Stridens røde Landse.
Liig Samson knuste du dem i dit Fald;
I Døden tumled de paa vundne Skandse.

Uhævnnet styrtede du ei til Jord;
Dg ei som Ræven ræd du indebrændte;
Paa Ildens Vinger du til Himlen foer,
Dg ned til Hel de knuste Fiender sendte.

D du, som sukker dybt af ængstet Barm,
Tilbed og haab! selv under bedske Taarer;
Forkortet er ei Herrens Almagts Arm,
Dg læge vil den samme Gud, som saarer.

Nei! Haabet har han ei forgieves vakt;
Ei for at slukkes, Lysen han antændte.
Til Støvet har han Trøstens Balsom rakt,
Dg Tvivlens Nat til Troens Dag han vendte.

Lad Mattens Vænder ruste sig til Strid,
Lad Bellyst, Guld og Grumhed Jorden hæрге!
Om seent, engang dog kommer Frelsens Tid,
Og Dagen skinner over Dal og Bierge.

Men du, o Græker, som i Kamp end staaer,
Som atter Friheds Himmelbanner svinger,
Med Fiendeblood du læge skal dit Saar,
Mens Sorgen i din Barm du fast betvinger.

Duvel Bemodsfukket i dit stærke Bryst;
Knug i dit Die Taaren flux tilbage!
Nu reise du dig ret til blodig Dyst:
Nu Sværdet du til dybest Hug uddrage!

Seir, Hellas! eller og for evigt fald!
Den rette Kampdagsfol i Dst opluer.
Hist skinner den paa Friheds Helligald —
Og hist Tyrannens Fængselshule truer.

Glem ei Ipsara paa den hede Dag!
Dens Aske end bag sorte Mure gløder;
Glem ei Ipsara, naar med Kæmpeslag
Du de blodstænkte Morderflokke møder!

De Trællehænder dryppe end af Blod;
Af Bærgeløses Hierteblod de dampe.
Størt dem til Jorden! træd dem under Fod!
Som Skarn paa Marken du til Støv dem stampe.

O Græker! løft dit Bredes Die, see,
Halvmaanen paa Ipsaras Tomter blinker.
Den truer rædsomt, liig en hvæset Lee,
Og dig til Døden eller Seiren vinker.

Til Seir! til Seir! løft Korsets Himmeltegn:
"I dette Tegn du stride skal og vinde!"
Dit frelste Land, bag dine Sværdes Hegn,
Skal Seierskrandsen til din Jsse binde.

Juletanke.

Midt i Natten, midt i Vinters Hierte,
Fødtes Den, som bar al Verdens Smerte
I sit rene, himmelstærke Bryst;
Som forjog den tunge Siæleslummer,
Som til Haab forvandlede dybe Kummer,
Og Fortvivlelse til hellig Lyst.

Hvi i Mørket? burde Solen ikke
Smile stolt med sine Straaleblikke

Til det 'dyrebare Kongenoer?
Hvi i Vintren? burde Sommerpragten
Ikke hilse Den, som knytted Pagten
Mellem Himlen og den faldne Jord?

Hvi i Krybben? Hvi i Armod's Pialter
Svøbtes Den, som reiste Naadens Alter,
Paa hvis Fodtrin Konger knæle ned?
Hvorfor smykker ei et Purpurklæde
Den, som dog engang paa Kongesæde
Throne skal i Lysets Herlighed?

Jo! i Kulden just maa Luen brænde;
Just i Mørket maa den Gnist sig tænde,
Som ei Nat og Vinter slukke meer.
Løvt, i Løndom maa det Frø nedlægges,
Hvoraf Livets skionne Træ udklækkes,
Som Udødelighedens Frugter bær.

Ydmygt maa den Lysets Drot fremtræde:
Dyden ene er hans Kroningsklæde,
Taalmod ene er hans Heltemod.
Sandhed er hans Sværd, et Kors hans Throne,
Tornekrandsen er hans Kongekrone,
Og hans Purpur er hans eget Blod.

Intet Flitterskiær af jordisk Vælde
Skal den Høies Utterglants vanhælde;
Guld og Diamanter er kun Muld.
Nattehimmels tusind Solsystemer
Er hans evigklare Diademer;
Sandheds Morgenrøde er hans Guld.

Sandhed! — af, din Straale gennemtrængte
Løgnens Nat, og vældigt søndersprængte
Haabets Lænker, Tankens Fængselsmuur;
Viste klart, hvor Glædens Kilder springe,
Lærte Uanden, sig fra Støvet svinge,
Frelst af Frygtens skumle Fangebuur:

Dog — og dog vil Mærket ikke rømme
Dver Støvets Slægt sit Herredømme;
Tidt end har sig Dag til Nat omvendt.
End bestandig kæmpe Lys og Skygge;
End bestandig Jordens Sønner bygge
Wiisdomstempleet — altid ufuldendt.

Evig Kiærlighed sin Vinge breder
Dver Jordens ganske Kreds, og leder
Alle Slægter til een Tro, eet Haab;
Dog som Fiender Brødre Brødre møde,

Under Sværdet Myriader bløde,
Himlen stormes af Betrængtes Raab.

Hisset feirer Vold, og hisset Rænker,
Siæl og Legem smeddes haardt i Lænker,
Fred og Frihed finde ingen Havn.
Lysets Tiener selv mon Lyset slukke;
Fredens Sendebud dets Tempel lukke,
Myrde frækt i Fredens Fyrstes Navn.

Naar, o naar vil det da ganske dages?
Naar skal Taagesløret heelt borttages,
Sandheds Sol sin Middagshøide naae?
Naar vil Hyrden da omsider samle
Alle dem, der end iblinde samle
Og forvildede i Mørke gaae?

Da dit Die Du paa Korset lukte,
Og da Verden selv sit Lys udslukte:
Var da ei det sidste Offer bragt?
Da Du seirende paa Graven throned,
Blev da ei den Slægt, for hvem Du soned,
Fuldelig af Dødens Slummer vakt?

Nei! — dog ei forsagt, du Søn af Tiden!
Kun et Dagningsstier er al din Viden;

Al din Grandsken kun et dunkelt Skimt.
Skælver du, for Mørket atter truer? —
Disse atten Sekler, du beskuer,
Er af Evigheden kun et Glimt.

Almagts store Værk kan aldrig standse;
Om du ei dets stille Gang kan sandse,
Gaaer det derfor lige stadigt frem.
Kan din Aand ei roligt Herberg finde,
Kan fuldkommen Klarhed den ei vinde:
Tænk, o Vandrer! her er ei dens Hiem.

Dig blev ikke givet, her at vide
Naar det for Alfader er paatide;
Fremtids Slør bortdrager ikke du.
Meget skiult i Viisdoms Raad maa være,
Hvad du ikke mægter her at bære;
Sorg ei for herefter! — Glæd dig nu!

Tænk og ei, du ene trygt beseiler
Tankens Hav, og døm ei den, som feiler!
Har ei Hyrden mangen anden Sti?
Kan ei Den, som over Himlen throner,
Samle disse mange Mislydstoner
I livsalig, hellig Harmonie?

Dansk Anthol. IV.

(10)

Priis i Ydmyghed den Lysets Fader,
Som dit svage Die her oplader
For et Gienstkin af sin Herlighed!
Først naar alle Dages Aften kommer,
Skal du i en ubegrændset Sommer
See den Sol, som aldrig meer gaaer ned.

S a r o.

Risle ventligt, Hroars Kilde klar,
Bæd den Jord, som Helteslægten bar,
Smyk med Blomster smaa din Bei til Havet!
Mind som Danmarks Taare evig ned,
Klag med Bølgerne paa Fiordens Bred:
Her er Danmarks Heltetid begravet!

Bruus som Bølge paa den mørke Strand,
Rul mod Isfjældens grønne Rand!
Stem det i, dit Nyn om svundne Dage!
Tidt du minded mig om Kæmpers Fald;
Mind mig nu om Kæmpers gode Skiald —
Saro, Søn af Saga og af Brage!

Bældigt stod mit gamle Fædreland,
Sværdet værged om den grønne Strand;

Kæmpers Bryst var Rigets stærke Volde.
Ikkun overvundne Fiender saae,
Hvor den stolte Kongebolig-laae
Smykket trindt med Harper og med Skiolde.

Dansken foer med Seir fra D til D;
Hiemme favned han sin fagre Mo,
Dg til Skjaldeqvad sit Bæger tømte.
Somren gik med Hug og Pileskud;
Dg om Vintren paa sin Biørnehud
Han om Kierlighed og Krige drømte.

Tiden svandt med Kamp og Kierlighed,
Slægt sank efter Slægt i Muldet ned,
Grav ved Grav stod paa de brune Bange.
Qvindens Elskov, Mandens Krigsbedrift,
Giemtes kun i dunkle Runeskift,
Leved og forgik med Bardesange.

Da opstod den Bedste her i Nord,
Samled Sangens vidtadspredte Ord,
Samled mørke Sagn fra fierne Dage;
Digted selv, fortalte selv og skrev,
Fra Forglemmelsen dens Dffer rev,
Kaldte Tiden fra sin Grav tilbage.

Du, som ofte af den gamle Bog,
Som en Bi af Blomsten, Honning drog,
Spørg kun ei om Sares Vreminder!
Leires Skov er Skialdens Laurbærgreen,
Hver en Gravhøi er hans Bautasteen,
Medens Vand til Issefiorden rinder.

B u h l.

Glat var din Kind, da første Gang
Du ind i Ræmperækken sprang;
Da mellem Mænd en Dreng du stod,
Dg offrede dit unge Blod;
Da uforfærdet udi Dampen
Du viedes til Heltekampen.

Glat var din Kind, da førstegang
I Kuglers Hviin og Sværdes Klang
Dødsenglen foer forbi dit Bryst,
Med huul og rædsom Tordenrøst;
Da første Gang du maatte bløde
Udi det vrede Heltemøde.

Glat var din Kind, da første Gang
Du Sværdet over Fienden svang,

Da Kuglen kom og rev din Arm,
Du Givne! fra din unge Barm;
Da udi Ilden ufortrøden
Du hærded dig til Heltedøden.

Høit var dit Mod, da anden Gang
Du ind i Kæmpedandsen sprang;
Da ene paa blodrøde Dæk
Du standed — Seierherrens Skræk!
Da lige freidig udi Nøden
Du smilende udæsked Døden.

Høit var dit Mod, da anden Gang
Du over dine Brødre svang
Mod Dvermagt din Kæmpearm,
Mod Døden bød din kække Barm;
Da, som i Storm en Feg i Dalen,
Du ene stod og stred paa Balen.

Høit var dit Mod, da anden Gang
Du gjorde Britten Veien trang;
Da svag af Kræfter, stærk af Aand,
Du vristed Byttet af hans Haand;
Da værgeløs, men uforfærdet,
Du ene stod og mødte Sværdet.

Ild var din Siæl, da sidste Gang
I Kampen søndersplittet hang,
O Danebrog! dit stolte Flag,
Paa din den sidste Hædersdag,
Hvor du, o Buhl! i Løn og Torden
Gik til dit Valhal over Jorden.

Ild var din Siæl, da sidste Gang
Du Staalet over Fienden svang;
Da Luen om dit blege Liig
Med Bølgen stred; men Vandet sig
Svang did, hvor mellem Verdens Poler
Det lyse Stjernebælte straalet.

Ild var din Siæl, da sidste Gang
Du under Ruglers hule Sang
Paa Danfæs Bei til Roes og Magt,
Sortladne Hav, har Døden smagt.
Til Himlen har du dig opsvunget:
Nu Buhl! nu er dit Drapa siunget!

Til Maanen,

en ossiansk Elegie.

Sil dig atter
Himlens fagre Datter!
Yndigt er dit milde Purpurficer.
Nattens Stierner
Følge bly som Terner;
Tør ei komme deres Dronning nær.

See! de vige,
Alt som du mon stige;
Blended af din Glands de skiule sig.
Skyn glider
Dig forbi; dens Sider
Lysne i din Straale lystelig.

Hvor heniler
Du, naar Mørket hviler
Dver dig? hvor ganger du til Ro?
Gaaer, som Skialden,
Du til Fædrehallen,
For i Sorgens tause Mulm at boe?

Ere dine
Venner og, som mine,
Dig udi din Ungdom faldne fra?

Ingen Søster
Mere dig forlyster;
Og derfor du eenlig sørger da?

Dog omsider
Du ei heller glider
Længer ad din vante Æthervei.
Selv du falder
Naar din Stund dig kalder;
Nattens Vandrer da dig finder ei.

Da oplues
Stiernerne, som blues
For dit Udsyn nu, med større Glæds.
Disse mindre
Lamper ville tindre
Klarere i natlig Himmeldands.

Men du straal'er
Freidigt end, og taal'er
Ingen Lige paa din blanke Sti! —
Sky! som truer
Hendes milde Luer,
Løft din mørke Flig, og iil forbi!
Gaf tilside!
At de Straaler blide
Kan belyse Biergets Toppe graae,

Dg at Elven
Kan i frydfuld Skælven
Trille sine klare Bølger smaa!

Kiærlighedsdalen.

Blandt grønklædte Bakker der ligger en Dal,
Saa lønlig og stille, saa luun og saa sval;
Der kommer ei Vinter med Storm og med Slud;
Thi Dalen er Vaarens den evige Brud.

Dg evigt den smiler i Foraarets Pragt,
Udsmykket med Blomsternes spraglede Dragt;
Den skifter ei Klædning, skøndt altid som ny
Den hviler bag Fjeldenes skjermende Ly.

Dg trindt er den hegnet af Skoven saa grøn,
Der prunker nysprungne ungdommelig skøn;
I Bladenes Løvhæng, med Frihed og Ro,
De vingede Sangere bygge og boe.

Dg raslende pible fra løvrige Fjeld
Blandt søde Violer de klareste Bæld;
De glide saa sagte, de snoe sig saa tidt,
Som om de end gierne gad tøve her lidt.

Dg inde i Dalen der ligger et Huus,
Halv sfiult mellem Løv, mellem Bækkenes Suus,
Med Lundene for og med Lundene bag
Det søger at dølge sit straalagte Tag.

Men Solen, som daler paa Himmelen blaa,
Forraader bag Løvet de Binduer smaa;
Dg sneehvide Bæg giennem Rosernes Hæk
Sig andengang viser i speilklare Bæk.

Dg hisset bag Bækken, hvor Roserne boe,
Useete af Verden, de Elskende To;
Paa Jorden de leve, men Himmelens Lyst
Dpfylder og hæver uskyldige Bryst.

Naar Solen fremstiger paa Biergenes Lind,
Den seer ved hans Barm hendes smilende Kind;
Dg naar den neddukker sin straalende Karm,
Den finder ham i hendes favnende Arm.

Som tvende Dugdraaber, der tindrende staae
Dg smelte i Et paa det selsamme Straa;
Som Lilier to paa en eneste Green,
Skiondt Tvillingeblomster, dog ere kun Een.

De ændse ei Tiden; den kommer og gaaer;
De tælle ei Dage, de mærke ei Aar,
Ei Før eller Siden; de Elskendes Hu
Kun fatter og føler det salige Nu.

"D siig os, Du Sanger! hvor ligger den Dal

"Saa lønlig og stille, saa luun og saa sval?

"Hvor grønnes den Baar uden falmende Høst?

"Hvor fylder den Himmel de Elskendes Bryst?

Det er som en Drøm fra min henfarne Baar,
Jeg saae den engang i mit sextende Aar;
Men Stormene bruste og Taagerne steg,
Og Dalen tilsidst fra mit Døi bortveg.

Men finder du, Yngling, og finder du, Mo,
Den Dal, hvor I ønske at leve og døe:
Da tænker med Omhed paa Skialden, jer Ven,
Som Dalen har fundet — og mistet igien.

N a t l e i r.

(En Krigssang for de jydskke Dragoner.)

Nu dækker Natten over
Alt med sin mørke Sky,
Og fra sit Dagværk sover
Trindt om os Stad og By.
Mens andre er tilfenge,
Og Alt omkring er tyst,
Syng op I danskke Dreng!
Lad Natten gaae med Lyst!

Syng om de glade Dage
I fjerne Fødestavn;
Før Krigens Ild mon brage,
Og jog os fra dens Favn.
Da hvæssed vi kun Staalet
Til Høst paa Eng og Bang;
Paa Urnen blussed Baalet
Til Pogens Elskovsang.

Vi red til Sommergilde
Med Blomsterkrands om Hat;
Vi svang de Piger milde
Den lune Sommernat.
Ei Timerne vi talte
I Dands og munter Leg.
Naar da Trompeten kaldte,
Vi gierne Sønnen sveg.

Nu til langt andre Dandse
Trompeten kalder her;
Blodrøde er' de Krandsse,
Paa Slagets Mark vi bær.
Stor Riv er ved det Gilde,
Vi her indbydes til;
Med Fiender heelt umilde
Vi har alvorligt Spil.

Men munter! bort med Sorgen!

Ei Helten sørge maa.
Fryd dig inat — imorgen
Kan andet forestaae.

Kun flygtig er din Glæde —

Tag den i Flugten med:
Snart Solen skal fremtræde,
Dg da tilhest, afsted!

Holbergs Minde.

Epilog til Digterens Jubilæum 1822.

Stor er den Konst ved Plectrets Mesterlag
At tænde Modets Gnist paa Kampens Dag,
Dg lære Ynglingen at trodse Faren;
Dg, som Tyræus, til Berserkergang
At vække slagne Hære, og ved Sang
At vinde Seieren fra Fiendeskaren.

Skjønt er det, at fortælle Heltes Id,
Bevare Mindet om en kraftfuld Tid,
Dg vældig Daad til Efterlægten bringe;
At reise Stenen paa den Edles Grav,
At hæve Sangens Toner som et Hav,
Der bruser evigt under Stormens Vinge.

Gødt er det og, i Baarens grønne Lønd
At siunge Kiærligheds den første Stund,
Dg føle sig henrykket over Jorden:
Baucluses Fiæld fornam Petrarca's Sang,
Dg giennem tusind Aar, dens Efterklang
Skal tone vidt fra Syden og til Norden.

Blandt dem var ei vor Yndlingskiald, og dog —
Dg dog han os med Himmelvælde drog
Hen til de glade, her ukiendte Toner.
Ei paa Cothurnen treen han stoltelig;
Paa Sokker han i Hiertet lister sig,
Dg med vort Livs Tragoedie forsoner.

Alene, som Satirens Konge, staaer
Vor Holberg, og hans Tryllescepter naaer
Fra Nidaros og ned til Eid'rens Bange.
Lad Plautus herske fiernt ved Tibers Strand,
Dg Moliere i Gallers muntre Land:
Vi trænge ei til fremmed Bardes Sange.

Saalænge Bølgen flaaer mod Siølund's Bred,
Dg Sarpen bruser over Klippen ned,
Skal Klims og Paarses store Skiald os fryde:
Hans Roes er, som hans Sang, udødelig,
Dg vore Børn, som vi, skal samle sig,
For under Sang hans Bautasteen at pryde.

Hæv dig, Steen fra Norges Fielde,
Høit og herligt her i Danmarks Lund!
Ufortært af Tidens Bælde
Stande du til Verdens sidste Stund!
Dig et henrykt Folk opreiser,
Skionsomt mod sin Yndlingskiald;
Laurbærkrandsset nu Du kneiser
I Thalias Tempelhal.

Sørg, o Muse! tag din Maske
Fra dit taarevædte Ansyn ned!
Bøi dig over Skialdens Aske!
Hvad du misted meer end Norden veed.
Ingen fikere du rakte
Hippokrenes Guddomsdrik —
Dig han hid til Norden bragte,
Og fra os og Dig bortgik.

Men opløst dig, Sang, fra Jorden!
Strøm fra Hjertet, som et Kildevæld!
Hæv dig over hele Norden,
Over Danmarks Dal og Norges Fielde!
Rør dig vældigt, danske Tunge!
Syng i tusindfoldigt Chor:
"Ludvig Holberg, Scenens Konge!
"Evig kjær og evig stor!"

En Morgenscene ved Bildsted Sø.

(Hans Helmuth Lüttichaus Minde.)

Dagen skimter,
Morgensternen glimter
Mildt i Ost;
Bølgen triller
Kislende, og spiller
Med dens blege Skier paa Søens Bryst.

Binden luster,
Spreder Taagens Duster
I sin Flugt.
Sivets Susen,
Moldebækkens Brusen
Kommer over fra den fjerne Bugt. —

Er det Enken
Hist paa Havebænken
Klædt i Sort?
Hvorfor rinder
Graad paa blege Kinder? —
So! for ham, de bar til Graven bort.

"Ja! han døde —

"Å! det er saa øde

"I mit Huus.

"Graven favner

"Ham, mit Hierte favner;

"Dybt han ligger i dens kolde Gruus."

Er det øde?

Nei! lad Hiertet bløde

I sin Harm:

Lad kun lyde

Smertesuk, og flyde

Tunge Længselstaarer fra din Barm!

Glem dog ikke

Giennem vaade Blikke

Did at see,

Hvor bag Sorgen

Smiler Glædens Morgen —

Evig Naar bag Livets Vintersnee.

Kom I Trende! *)

Samler Jer om hende,

Kom med Trost:

Kom, Smaapiger!

Kummers Sky bortviger,

Naar I favnes ømt ved Moderbryst.

---

*) Den Afdødes tre Døtre af første Egteskab.

Da I fristed
Første Sorg, og misted
Første Moder: hun den Anden blev.
Trøst hinanden!
Faderen og Manden
Døden nu af eders Arme rev.

Taarer rinde
Bed saa mangt et Minde
Om jer Ven.
Hizset hænger
Bøssen, han ei længer
Bære skal til Jagtens Glæde hen.

Der ved Hækken,
Bædet tidt af Bækken,
Staaer hans Træ.
Hver en Sommer
Bær det sine Blommer —
Ham ei meer I finde i dets Læ.

Her er Stolen,
Hvor ham Aftensolen
Gierne fandt;
Hvor han stilled

Sig for Heltens Billed*),
Som i mangen stolt Turnering vandt.

Gamle Ridder
Paa sin Ganger sidder
Med sit Spær;
Blikket hefter
Fast til Stolen efter
Vtling sin — ak! han er ikke der.

Fred nu over
Ham, som roligt sover
Fra sin Daad.
Blidt ham Livet
Kandt, som hist bag Sivet
Glider ubemærkt den lille Baad.

Lærken gynger
Høit i Sky, og synger
Morgensang.
Solen smiler;
Fiskerbaaden piler
Giennem Siv mod Søens blanke Bang.

---

*) En af hans Forfædre, malet saaledes som han kæmpede for
600 Aar siden ved en Turnering i Zürich.

Solen stiger
I sin Glæds, og higer
Op ad Himlens Gal.
Stiig, o Hierte!
Did, og lad din Smerte
Slumre her i Jordens Taagedal.

Sophie Amalie.

(1838.)

Der var en Tid, da du i Skønheds Fylde
Den Fagreste blandt tusind Qvinder stod;
Du hørte dig i Suk og Sange hylde;
Du saae Tilbederskaren for din Fod.

Der var en Tid, paa dine Kinder brændte
Den søde Ild med Morgenrødens Skær;
Da dine Dines Stjernestraaler tændte
Hvert Hierte, som uheldigt kom for nær.

Der var en Tid, da Aphrodites Belte
Du bar, saavel som Sønnens gyldne Pii;
Da klippehaarde Hierter maatte smelte,
Som Iis for Solens Ild, ved dine Smil.

Der var en Tid — jeg ofte paa den tænker,
Skiondt den i svundne Seculum henrandt —
Da stærkere end Bast og Jernets Lænker
Et Haar af dine Navnelokker bandt.

Der var en Tid — hvor sage dog den gik!
En ganske anden Tid kom snart isteden:
Din Gang var Dands, din Tale var Musik,
Dig som en Glorie omstraaled Glæden.

Saa stod du dengang i din Skionheds Vaar;
Men da jeg saae dig længe efter siden,
Da var af Kummer bleget Kind og Haar;
Du høiet var af Verden og af Tiden.

Din Røst var skielvende, tung var din Gang,
Din før saa ranke Midie var bukked;
Dit Smil et Kornmedsglimt paa gustne Bang,
Og dine sorte Dines Glands udslukked.

Du visned langsomt hen — det sidste Blad
Paa forhen frodig, nu fortørret Stamme —
Saa eensom du i Blindhedsnatten sad,
Den sidste Gnist af forhen mægtig Flamme.

Ei Barn, ei Frænde ved den sidste Strid
Din Smerte mildned med en Omhedstaare;

Du var alene i din Afskedstid;
Kun Fremmede maaskee har fulgt din Baare.

Du, som saa tidt tilforn har seet din Bei
Med Blomster strøet, omsiungen høit af Skjalde:
En fattig Mindeblomst maaskee end ei
En Vennehaand lod paa din Kiste falde.

Men, om end ingen anden mindes dig,
Skal jeg dog ikke dig i Døden glemme;
Dit Bord, dit Bæger tidt har væget mig;
Mild hørte du min første Digterstemme.

Vel er jeg og en Fremmed, stakkels Biv!
Dog maa jeg med min Strengelig dig følge,
Om end i Vinterblæst som visne Siv
Mit Afskedsuf skal over Gravenølge.

Min Svanesang.

(Digtet i en langvarig og som dødelig anseet Sygdom.)

(1838.)

Længe er det siden jeg var ung;
Haaret graaner, Gangen vorder tung.
Baar og Sommer ere længst forbi;
Vinterklædt er Resten af min Sti.

Hiertet taber stedse Lyst paa Lyst,
Som sit visne Løv et Træ i Høst;
Længsel efter Længsel slumrer ind,
Alt som Glædens Roser paa min Kind.

Jordens Skønhed falmer Dag for Dag,
Solens Glæde blier meer og mere svag;
Blomsten hænger uden Skær og Duft,
Maanen sygner i sin Taageluft.

Alting ældes — Hvad da ældes? Nei!
Det er ikke Verden, det er jeg:
Jordens Liv gienfødes Aar for Aar —
Jordens Herre har kun eengang Vaar.

Herren lægge skal sin Herskerstav;
Liden Blomst fremspirer paa hans Grav,
Barnligt smilende til Himlen seer —
Han derunder er kun Støv og Leer.

Stakkels Konge! og det er nu saa,
Land og Rige Du forlade maa;
Paa din Kiste sidste Vældesglæde
Sees — en Krone eller Laurbærkrands.

Ja, saa er det! — Sol staaer dybt i Vest;
Som en Gravsang lyder Natteblæst.

Alt fornemmer jeg hiin Kolde Haand,
Hvor den stille løser Baand paa Baand.

Løs dem, milde Engel! løs dem hver,
Som har fængslet mig til dette Her!
Løs mig selv af faldefærdigt Huus,
Lad det synke saa i eget Gruus!

Jag mig Livets Sorger brat afsted,
Lad de gamle Glæder følge med:
Alle vige bort nu! — Alle? Nei!
En ledsage mig paa nye Dei.

Kom Malvina! søde Datter Du!
Ræk din gamle Fader, Harpen nu!
Længe hang den urørt, ei forglemt,
Sidstegang den til hans Barm bli'er klemt.

Løber Du! Dit Blik har Frygt og Tvivl.
Skuf mig ikke med dit tvungne Smil!
Mørkt vel er mit Ansigt, koldt mit Bryst;
Men herindenfor er varmt og lyst.

Kys mig, Engel — o! din Kind er vaad.
Til de mørke Timer spar din Graad!
Let om Hjertet maa Du lytte til
Svanefangen, jeg dig siunge vil.

See Malvina! det er atter Vaar;
Solen i sin Ungdomsglands fremgaaer,
Trindt omkring os toner Fuglesang,
Blomstersmykt er grønne Foraarsvang.

See Malvina! jeg er ung igien,
Dandser let paa Blomstergulvet hen:
Hiertet svulmer frit i glade Bryst,
Aabner trygt sig mod hver Foraarslyst.

Skionne Foraar! Glædens rette Høst,
Purpurklædt som Morgensol i Øst,
Smiler til det gamle Barn paa ny:
Alderdommens skumle Skyer flye.

Barnets Engle ere atter nær;
Straalende i Haabets Himmelskæer,
Om mig som en Blomsterkrands de staae,
Milde Længsler's Guldharper staae.

Hør, Malvina! der er Een iblandt,
Den som først mit unge Hierte vandt,
Som for alle og i alle dog
Stærkest mig og sødest til sig drog.

Ja! jeg kiender dig, den samme nu,
Som da først du trylled Sind og Hu.

Dig i første Ungdomsglands jeg seer —
Ak! men jeg er ei den samme meer.

Nei — og dog, nu er du mere min,
End da fordem du mig kaldte din:
Ynglingshiertet var blandt Mange deelt;
Snart tilhører det dig ene heelt.

Slaa da Harpen, ungdomstærk og varm!
Kryst din Fæstengave til din Barm:
Du med den mig fæsted sidste Gang;
Nu jeg sjunger vor Guldbryllupsfang.

Fold nu dine Englevinger ud,
Kom og tag mig, du mit Hiertes Brud!
Himlen sine Brudeblus har tændt:
Snart til Festen nu din Brudgom hent.

Brudeskamlen, som jeg knæler paa,
Jorden, synker. Høit i Ethren blaa,
Did, il alle mine Længslers Hiem
Før mig, Himmelbrud, af Mørket frem!

Johan Ludvig Heiberg *)

blev født i Kiøbenhavn den 14de December 1791. — Han har selv fundet Anledning til at glæde sig ved, at denne Dag ogsaa er vor udsødelige Enge Brabes Fødselsdag. **) Hans Forældre vare den i vor Literatur, som dramatisk Digter og satirisk Forfatter, noksom bekiendte Translaterer Peter Andreas Heiberg (f. i Bordingborg d. 16de Novbr. 1758) og Thomasine Christine Buntzen, (f. d. 9de Nov. 1773) Datter af Dispatcheur Buntzen i Kiøbenhavn. Han var kun lidt over 8 Aar, da han berøvedes sin Fader, som i Januar M. 1800 ved Dom-

---

*) Det bør bemærkes, at Forf. af denne Skizze vel har modtaget enkelte biographiske Noticer til samme af Digteren; men med Forret og af flere Grunde har afholdt sig fra, at meddele ham den til Giennemsyn før Trykningen; og saaledes ei aldeles vil indestaae for, at mueligen en eller anden chronologisk eller historisk Feil kan være bleven staaende, som ellers kunde være undgaaet.

**) S. Heibergs Vita, indgivet af ham som Candidat til den philosophiske Doctorgrad. Solennia academica. Hafn. 1817. p. 44.

stolene blev landsforviist for Overtrædelse af Presse-Lo-
 vene, og fra den Tid af har levet i Paris, en Tid lang,
 under Keiser-Regieringen, ansat i det franske udenlandske
 Departement som Translateur. Kort efter blev Sønnen,
 efter Faderens Dnske, overgivet dennes fortrolige Ven,
 K. V. Rahbek og hans Hustru, Karen Margrethe Heger,
 til Opfostring; hos hvilke han saaledes tilbragte to af
 sine tidligere Barndomsaar paa det Bakkehuus, der ved
 Rahbeks Navn er blevet saa berømt. Smidlertid vare
 hverken Rahbek, eller hans aandrige Kone, skikkede til at
 opdrage Børn; og man fandt det tienligst, at den unge
 Johan Ludvig efter to Aar igien forlod deres Huus. Smid-
 lertid havde han i den Tid nydt Underviisning af den
 daværende theologiske Candidat P. Hansen (der lever som
 Sognepræst i Slangerup); og han beholdt i sex Aar en
 Lærer, hvis Veiledning, og hvis faderlige Venskab han
 12 Aar sildigere med Taknemmelighed offentlig har ihu-
 kommet. Fra Rahbeks gif han over i en Mosters Huus,
 der var gift med Dispatcheur Sürgenssen, og som Enke
 lever i Kiøbenhavn. Her tilbragte han ligeledes et Par
 Aar; imedens hans Moder tildeels levede paa en Gaard
 i Sorøe-Eggen. Han blev, efter Cand. Hansens Embeds-
 befordring, i 3 Aar underviist af Cand. Theol. L. C.
 Basse, der dimitterede ham til Universitetet, hvor han
 1809 tog Examen artium, og følgende Aar den philoso-
 phiske Examen, begge med bedste Charakter. Endnu før
 den Tid havde han stiftet sit første Bekjendtskab med vor
 berømte H. C. Ørsted, der ikke allene gav ham privat
 Underviisning i Mathematiken; men ogsaa ved sin aand-

rige Omgang, som fortsattes giennem en Række af Aar, har havt en afgjørende Indvirkning paa den unge Heibergs Studier og aandelige Udvikling.

Imidlertid havde hans Moder, efterat hendes første Ægteskab var blevet opløst, anden Gang giftet sig med den ved sin Deeltagelse i Sammensværgelsen mod Kong Gustav III bekiendte Baron Ehrensværd, der, ligesom Greverne Horn og Ribbing, efter Catastrophens Udgang, fandt et fra den svenske Regierings Side uforstyrret Fristed i Danmark, hvor Ehrensværd antog Navnet Gyllenbourg (en forandret Skrivemaade af hans Moders Slægtnavn Gyllenberg.) Ligesom nu J. L. Heiberg i sin Faders Huus — en Samlingsplads for de fleste af den Tids i Literaturen navnkundige Mænd, og i endeel Aar for de herværende franke republicanke Diplomater — allerede som Barn opvokrede i en livfuld og meget dannende Omgivning: saaledes fortsattes denne senere hos Rahbek, hvor man fandt en literair og æsthetisk Kreds, af meer eller mindre aandrige Personer, samlet ved Bakkehusets berømte Symposier. Da han derpaa, i sit 12te eller 13de Aar kom tilbage i sin Moders Huus, traadte han atter ind i en stadig Omgangskreds af endeel af Hovedstadens udmærkede Mænd af de forskjelligste Fag, hvoriblandt J. G. Howik, C. F. Weyse, Dhlenschläger, H. C. Drsted, og fl. Andre. Tævnlige Besøg af Medlemmer af forskjellige adelige Familier fra Stockholm meddeelte tillige denne Kreds et nyt og eiendommeligt Element; og saaledes skeete det, at den unge Heiberg, fra sine tidligste Aar, næsten udelukkende kom til at bevæge og udvikle sig i det mest dannede, ligesom til-

deels i det fornemme og udenlandske Selskab. Med en saadan svensk Familie, (Grev Taubes) der, for en Arvesag, havde opholdt sig halvandet Aar i Danmark, gjorde han i Efteraaret 1812 sin første Udenlandsreise til Stockholm; *) og blev deels ved denne Familie, deels ved medbragte Unbefalinger, indført i adskillige af Hovedstadens fornemste svenske Huse, i Nogle optaget som Paarørende; ligesom han ogsaa i Stockholm boede i Huset hos den daværende svenske Justits-Minister Grev Gyllenborg, en Sætter af Baron Ehrensværd.

Imidlertid havde Musen endnu før den Tid skienket den unge, allerede i det ydre Liv ikke fremmede, men med Aandens og Følelsens indre Verden ligesaa fortrolige Digter, sin tidligste Gunst. Ved Drsted var han bleven opmærksom paa, og giennem Gassendis Levnetsbeskrivelse af Tyge Brahe, og andre biographiske Arbejder, nærmere bekiendt med dette straalende Meteor paa Fædrelandets videnskabelige Firmament. Den mærkværdige Mands Personlighed, det Romantiske og Forunderlige i hans Levnet, Virken og Skiebne, Erindringen om hans Ophold og Bygningsværker paa Den Hveen, hans astrologiske Grublerier og Indbildninger: havde givet Heiberg en tidlig, ungdommelig Interesse for den verdensberømte-Astronom. Han vilde reise ham et poetisk Minde, og hans første

---

*) Det var fra Aaret 1812, og tildeels fra denne Reise, hvor vi dog kun flygtigt mødtes i Stockholm, at mit første Bekiendtskab med Professor Heiberg skriver sig.

Tanke var at give det en episk Form; men denne stemte vel ikke, hverken med de indre Betingelser for hans Digter=Virksomhed, eller med hans tidligste Syner for denne Konst. Han valgte da den dramatiske; og saaledes blev hans første egentlige Skuespil til (1811-12). "Enge Bras hes Spaadom" var et med Sange og Romanzer blandet idyllisk Drama, hvoraf kun Fragmenter, enkelte Scener og Sange ere gaaede over i den, 7 eller 8 Aar sildigere, (1819) paa Theatret opførte Omarbeidelse.

En tilfældig Omstændighed havde, omtrent i samme Periode af hans Liv, ledet Heiberg tilbage til en tidligere Ungdoms= eller Barndomslyst. I hans fiortende eller femtende Aar havde en alvorlig Sygdom, som han da giennemgik, været Anledning til, at man havde foræret ham et Marionettheater, for at opmuntre ham under Helbredelsen. Dertil havde han siden efterhaanden selv skrevet adskillige barnlige Skuespil, tildeels i rimet Dialog, og i den holbergiske Comedies Smag; men Theatret havde i flere Aar henstaaet ubrugt, som Legetøi fra en senere Barndomsalder, da det i Begyndelsen af 1812 endnu engang blev frentaget, for at more en Dame af den ovenfor omtalte svenske Familie paa hendes Fødselsdag med en Marionet=Comedie. Dertil benyttedes et efter Molières berømte Comedie, "le festin de Pierre," i versificeret Dialog omarbeidet Skuespil i fire Acter: "Don Juan."

Ligesom allerede Originalens hele Charakter maatte gjøre den fuldkommen skikket til Behandling for et Marionettheater: saaledes er ogsaa Heibergs Don Juan aldeles skrevet i denne Charakter, følger for det meste

ganske Molières Gang, snart i alexandrinſke rimede, snart i jambiſke Vers, eller i profaiſk Dialog; og den vellyſtige Forførers Ende er ligesom i den franſke Comedie. — Et noget ſildigere, mere eiendommeligt Digterværk, er: ”Pottemager Walter, et romantisk Spil i 5 Acter”; ſkrevet 1813, udgivet 1814 tilligemed Don Juan, under den fælles Titel: ”Marionetttheater af J. L. H.” Vel gielder ogsaa om dette Drama, hvad i Forerindringen ſiges: ”at den barnlige Aand, ſom er Marionetttheatrets egentlige Charakter, meer eller mindre ſynlig, gaaer igiennem ſamme.” — Men den ægte komiſke Aand, der ſiden endnu kraftigere har udfoldet ſig hos Digteren, er her tillige levende og virkende; og en romantisk Lyrik, fuld af varm og naturlig Følelſe, har paa en Maade, der minder om et viſt Aandsſlægtskab imellem Tieck og Heiberg, ſlynget ſig igiennem det hele dramatiſke Digt. Det viſer os forſte Gang den i Heibergs poetiſke Natur ſaa mærkværdige Forening imellem to Elementer, der ſielden indgaae den hos det ſamme Individ: den naturlige, hiertelige og barnlige Følelſe, med ſin idylliſk-naive, ſubjective Lyrik, ſin rene, hensynsløſe Lyſt og Munterhed; og den komiſke Ironie, med ſin vittige Forſtandighed, ſin ſkarpe, kloge Opfatning af det objective Latterlige, og ſin ſikkert træffende Satire. Men ”Pottemager Walter” fremviſer tillige det for en ſaa ung, for Publicum forſte Gang optrædende Digter ikke mindre mærkelige Anlæg for den poetiſke Konſtform; et tidligt Talent for Sprogets ægte og rene Brug, og for den correcte og rhytmiske Verſebygning, der ſelv af en ſamtidig, herpaa ellers ikke ſær-

deles opmærksom Critiker, er bleven bemærket, tilligemed flere af Digtets udmærkende og anbefalende Egenskaber, og enkelte af dets ungdommelige Mangler og svagere Sider*).

Man kunde maaskee (foruden den allerede nævnte Slægtskabsparallele imellem den danske og en herømt tydsk Digter) ville søge en anden imellem Heiberg og Baggesen; men den vilde divergere langt stærkere. Vel var ogsaa det komiske Element overhovedet overveiende hos den sidste; men det var mindre poetisk og reent, mere opløst i Vittighedens sprudlende Kilde, og ulige fattigere i Modtagelighed for det Objectiv, i den komiske Indbildnings- og Productions-kraft. Baggesen var en vittig, Heiberg er en komisk Digter. Dette er at afgjøre Sagen med faa Ord; men til dem maa tilføjet en heel æsthetisk Afhandling, der fra denne Side skulde sammenligne begge Digtere, reduceres. Paa den anden Side var Baggesen vel ogsaa Lyriker; men af en meget begrændset Phantasie, af en let og bevægelig, men aldrig dyb Følelse. Den første Evne er hos Heiberg ikke

---

*) Recensenten i Litt. Tidenden 1814, No. 22. 23. (uden Tvivl Prof. J. Møller) henregner bl. a. til hine Mangler: at der i dette Drama er for mange blot skizzerede Charakterer, og blandt dem igjen for mange uædle; ligesom at Digteren, "som begyndende Comikere pleie, alt for meget "har anvendt den blot physiske Kraft til at vække Latenter. Der prygles for meget i Stykket, ligesom i Holbergs Comedier; [altsaa ikke altid hos begyndende Comikere] "saaledes faaer Doctor Pancreas Prygl hele tre "Gange — det eneste Honorarium, Digteren, skøndt selv "Medicus, har ladet ham oppebære."

faa rig og mægtig i Opfindelse og episk Skabning, som den er sændrig og heldig i Opfatning og Sammensætning; overhovedet rigere i den lyriske og dramatiske, end i den episke Region. — Hos en komisk Digter og Dramatiker at vente sig den poetiske Kraft stærkest og mest frembulvende i elegisk, erotisk eller idyllisk Lyrik: var naturstridigt. Men "Pottemager Walter", "Psyche", "Julespøg", og mange enkelte lyriske Digte af Heiberg, vidne om, hvor reen, og hvor varm og begejstret Sølelsen har kunnet fremtrænge sig i Momenter, hvor Digteren følte sig stemt og kaldet til at aflægge sin komiske Muses Hielmgitter, med Satirens Landse og vel beskiermende Harnisk.

Med denne Leilighed bør i Forbigaaende historisk erindres: at Heibergs Bekiendtskab med Baggesen, som ovenfor bemærkedes, vel havde sin første Oprindelse i det Brunske Huus, og tidligere, end den i vor Literaturhistorie navnkundige store Digterseide; men at en egentlig Umgang og et nærmere personligt Forhold imellem begge først opkom i en sildigere Tid, efterat Heibergs Moder (1815) var bleven Enke og førte et stille og eensomt Liv. I en Deel af denne Periode kom Baggesen ofte til Fru Gyllembourg, og tilbragte undertiden hele Dage og halve Nætter i Samtaler med Moder og Søn, ikke uden hyppige og meget heftige Disputer imellem den gamle og den unge Digter over æsthetiske Materier. Heiberg vandt, efter egen Tilstaaelse, meget ved disse og ved sin Umgang med Baggesen; i det denne vakte hans Reflexion, og gav ham det tidligste kritiske Fundament; men han kunde aldrig, imedens han (ligesom Forfatteren af

disse Blade) erkjendte Baggesens fældne og udmærkede Talenter i en vis Retning, blive blind for hans Mangler; og lod sig aldrig imponere til at holde sin alvorlige Opposition mod disse tilbage. Han havde i sin Barndom været Vidne til det overordentlige Indtryk, Ahlenschlägers første poetiske Triumfer gjorde paa Nationen; og havde med Ungdomsild deelt Begejstringen for Nordens første Digter. Denne havde, i hiin Tid, da Don Juan blev til, og senere (1814) da Marionettheatret udkom, baade personligen og ved et trykt Digt, givet Heiberg Vidnesbyrd om sin Afgtelse, der virkede meget og længe paa dennes Sind og Stemning. Men det var naturligt, at Forfatteren af "Julespøg" kunde ikke altid blive Barn, der hvor det ei gjaaldt om Phantasi og Følelse; men om Smag, Forstand og Demmekraft. Baggesen kunde lige saa lidt forandre Heibergs poetiske Natur, som denne kunde see den samme Genius i ethvert Arbeide, der udgik fra en udsødelig Digers Pen. Saaledes vil han heller ei uden Grund rose sig af den rigtige Sact, "hvoreed han, skjøndt i saa ung en Alder, og paa en Tid, da alle lode sig henrive til at tage Parti, lededes til at holde sig ganske udenfor en Kamp, som vel ei blev uden gavnlige Frugter for Literaturen; men som tillige førtes med en Fanatisme, der meer eller mindre compromitterede Enhver, som blev revet ind i Striden."

Da Heiberg, efter tre Maaneders Ophold i Sverrige, var kommen tilbage til Kiøbenhavn, vendte ogsaa her hans forrige Livsvilkaar tilbage. Men hertil kom endnu, at han ikke længe efter blev bekiendt med Biskop Münters, som tydsk Forfatterinde bekiendte Søster, Conferentsraadinde

Frederike Brun, og med hendes, ved en Forening af fældne Talenter og indtagende Yndigheder engang saa navnkundige Datter Adelaide Brun (nu Grevinde af Bombelles.) Det Brunſke Huus, hvor danske Videnskabsmænd felden i længere Tid trivedes, var et almindeligt Foreningspunkt for Fremmede og Udlændinge, for den diplomatiſke Kreds, og enkelte indenlandſke Litteratorer, Konſtnerere og Digtere. Til dem hørte en Tid lang baade Baggesen og Ohlenschläger; men da den store Feide imellem diſſe udbrød, var det den førſte, ſom beholdt Marken i Fru Bruns mere indenlandſke, end danſke Huus og ſelſkabskreds. Ogsaa Heiberg blev ei allene indlemmet i denne, men i Familiens fortrolige Cirkel. Den unge Mand, endnu ikke meget bekiendt ſom Muſernes Søn, gjorde Lykke ved ſin fældne Blanding af Talent, Urbanitet og Fiinhed med barnlig Naturlighed og Naivitet, paa et Sted, hvor de ſidſtnævnte Egenſkaber ellers ikke pleiede at have deres Hiem. Han gif her i mange Aar under Tilnavnet Penfant, og han fandt virkelig i den talentfulde, verdensdannede Adelaide eet Bæſen, der ikke blot kunde dele hans poetiſke Sands for det høiere Liv og for alle Konſtens Skikkelſer, men ogsaa hans ungdommelige og naive Opfatning af Livets Forhold. Adſkillige til denne unge Dame henvendte Digte fra denne Periode viſe os, hvorledes hun, baade ved Muſens og Gratiens Indflydelse, virkede paa hans poetiſke Stemninger.

Det var dog langt fra, at dette Slags personlige Forhold og Stemninger vare de rette og egentlige Grundkræfter, der bevægede Heibergs poetiſke Productionsevne, eller bestemte

hans paafølgende Digtervirksomhed. Denne næredes ved to meget ulige, for en Deel næsten modsatte Elementer i Digterens æsthetiske Natur, Smag og Tilbøielighed; det ene nemlig det oprindelige og nationale komiske, som jeg allerede ovenfor har omtalt; det andet, som jeg vil betegne med Navn af det romantisk=lyriske, af en saadan Art, der fortrinligen gav ham Smag og Kaldelse for de sydlig=romaniske Sprog, og deres varme, livfulde, men tillige i Formerne hyppige, forfinede, afrundede og correcte Poesie. Hans ivrige Studium af italienske og spanske Digtere, og blandt de sidste fortrinligen af den Dramatiker, Spanien endnu beundrer som uopnaaelig Mester i Landets nationale Drama, Calderon de la Barca, blev ikke uden Frugter for den danske Digtekunst. Men endnu inden disse fremtraadte, havde Heiberg næsten overrasket det æsthetiske Publicum i Danmark med et genialt Digterværk af ganske eiendommelig Natur, hvori Marionet=Theatrets Forfatter aabenbarede en allerede betydeligt større Aands=Udvikling og Modenhed. "Julespøg og Nytaarsløier", en Comedie i to Acter, med et Intermezzo", er skrevet i Slutningen af 1815, udkom ved Juletid 1816, og kaldtes af Digteren selv: "en Fortsættelse af Dhlenschlægers St. Hans Aftens Spil." Dette var dog ei anderledes at forstaae, end at det kunde betragtes som en Fortsættelse af Aand og Tonart i denne naive=skionne, ungdomsfriske, lyriske=varme og dog komisk=overgivne Digtning; et af de eiendommeligste og fortrinligste Arbejder fra den geniale og phantasierige Forfatters tidligste Digterperiode. Der behøvedes allerede en tiæl Be-

vidsthed om de egne Kræfters Maal for at fremtræde med et Digt, som opfordrede til umiddelbar Sammenligning med det Dhlenschlægeriske; men at denne Bevidsthed ikke stufedes, eller stufede Læseren, dette skyldtes den eiendommelige Natur, den fra enhver ufri Efterligning fiernede Originalitet, som hører til dette Heibergske romantisk-komiske Dramas Fortienester.

Disse var det imidlertid langt fra, at Mængden af Læsere, paa den Tid det udkom, var stemt for eller i Stand til at giennemskue og erkiende. Blandingen af det romantisk-Eventyrlige og det poetisk-komiske med en næsten Aristophanisk Satire, fordrede hos Læseren en Modtagelighed for det reent Poetiske under de forskielligste Former — hvortil endnu den naturlige og naive lyrisk-episke i undeifulde, barnligt indtagende Episoder sluttede sig — som man ikke let kunde vente sig hos det større Publicum; og det saameget mindre, som Satiren ogsaa gif ud over dette Publicums egen æsthetiske Smag, saaledes som den netop for Diebliffet gjaaldt. Blandingen af dramatisk Spøg med lyrisk Alvor vilde heller ikke behage Udskillige; og Digteren selv havde endnu ikke vundet Navn og Auctoritet nok, for at den rige og fiælle Originalitet hos ham kunde blive antaget i den store Kreds, der bevæger sig efter den giældende Tones og Menings Forskrifter. *)

---

*) Jvf. herom, og om dette Heibergske Digt overhovedet, mine "Uttringer om den komiske Poësie, nærmest i Anledning af Comedien "Julespøg og Nytaarsleier." (1817.) Blandede Smaa skrifter. II. Bd. Side. 268-322.

den Henseende havde Heibergs satirisk-komiske Digtning en Skiebne; ikke ulig den, som 14 Aar tidligere var bleven dets Forbillede til Deel. Ohlenschlägers "St. Hans Aftens Spil", og den rige og skønne lyriske Digtergave, som det ledsagede, bleve 1802 betragtede som Vidundere i vor poetiske Literatur, hvilke langt flere dadlede, end læste. En Tid lang maatte den Bog, der indeholdt dem, ligge næsten ubevægelig i Forlæggerens Boglade; indtil Ohlenschlägers, nogle Aar sildigere Navnkundighed aabnede mange Dine, som hidtil ikke havde kunnet see, hvad Bogen var værd. Saaledes var det egentlig ogsaa først den senere udbredte Popularitet, Heiberg vandt som national Dramatiker, der bragte det større danske Publicum til almindelig Erkiendelse af, at det, i Vaudevillernes og Elverhøis Forfatter, allerede i et heelt Decennium havde eiet en udmærket komisk, romantisk og lyrisk Digter; hvis frie og dog modne Ungdomspoesie, i den her omhandlede komisk-romantiske Digtning, og i det et eller halvandet Aar sildigere romantiske Drama "Driftig vorer, halv er vundet", (udkommet 1816) allerede havde frembragt Værker, der sikrede ham den Plads, man efterhaanden, med eller mod sin Villie, maatte indrømme ham. *)

---

*) Disse Blades Forf. maa overlade Andre og den kommende Tid at vurdere, hvad Gyldighed hans kritiske Undersegelser og Arbejder i det Hele, eller i enkelte Reminger, kunne besidde. I et eneste Tilfælde vedgaaer han uden al Betænkelse: at han selv tilregner sig den samtidigt og uforbeholdent yttrede Dem over de her omhandlede Heibergske Digterværker som en Fortieneste af Literaturen og Kritiken i Danmark.

Dette sidstnævnte Drama deelte omtrent Skiebne med det førstnævnte ("Julespog"); skøndt under andre Bilkkaar. Ikke mindre "dristigt vovet", end hiint Digts poetiske Spog og phantastisk-komiske Romantik, var Forsøget paa at omplante det eiendommeligste og mest nationale dramatiske genre, som nogen europæisk Literatur efter Middelalderen kan fremvise, i en fremmed, en nordisk Sprogbund og Sprog-Individualitet. Man havde vel (under den Schlegel = Tiedtske Revolutionsperiode i Æsthetiken) prøvet paa noget lignende i Tyskland; men Liigheden var dog temmelig fiern, da man her næsten altid vilde modificere eller omdanne Formen efter egne Anskuelser. Heiberg derimod foretog sig det hidtil uhørte Arbeide, at digte en ordentlig spansk Comedia de capa y espada, et Calderonsk Intrigue=Skuespil, (for at benævne det efter denne Nations fortrinligste og mest berømte Dramatiker) i fuldkommen dansk poetisk Sprogform. Uden at berøre noget af dette Arbeides øvrige Fordringer paa Opmærksomhed for dets Poesie, ville vi nævne det, som en af dets vanskeligste, man maatte næsten mene uopnaaelige Fuldkommenheder: at et til den Grad fremmedt og unationalt Stof, iflædt en os ligesaa fremmed dramatisk Kunstform, har udviklet sig i et saa reent, naturligt og dansk Sprog, som nogen Forfatter i det 19de Aarhundrede kan rose sig af. Denne Egenkab er vel næsten almindelig for Heibergs metriske og prosaiske Stil; men vi bør vist nok fortrinligen udmærke den i et Bærf, hvor Anledningen til at blive stiv, affecteret, udansk og kunstlet saa at sige paa hver Side i Bogen kunde indtræde for den, der

manglede dette Herredømme over Tungemaalets Ægthed, Modersmaalets naturlige, sprøgtro e Brug, som er Heiberg egen, midt under hele hans Forfinelse, Politur og Elegants. Disse Egenstaber maae vi naturligviis mindst tænke os fraværende i et Bærf, som dette lyriske Drama, hvori Forfatteren paa en glimrende Maade beviste det danske Sprogs Kræfter og Dannelighed under en Digters Hænder, som har Evnen til at bruge dem; og dette er her skeet med beundringsværdig Letthed, uden al synlig Anstængelse, uden nye og overordentlige Midler. Som en ligesaa heldig som correct Metriker, behersker Forfatteren Verset, ligesaa meget som Udtrykket; og det er ikke mindre paafaldende, at det danske Sprog her bevæger sig ligesaa tvangløst i de fremmede Rhythmer, som det klinger bekiendt og fortroligt i den konstfulde lyriske Dialog, der, efter den spanske Skik, saa ofte afløser de jævne, komiske Partier i Skuespillet. Ingensteds er her Spor til usædvanlig Kraftanvendelse; Digteren udretter det allermeste ved den Gave, at kunne gjøre den heldigste poetiske Brug af det simple og almindelige Sprogforraad. *) Allerede for 22 Aar siden har jeg med Beundring erkjendt dette Dramas Sprogfuldkommenhed; og jeg kan ikke forandre et Ord af hvad jeg dengang skrev om Berigelsen, vor

---

*) Dette er en Bemærkning, som kan anvendes paa Heibergs Poesie overhovedet. Den ligner ikke Rückerts, hvad dens umaadelige Productionskraft i Ordstobning angaaer. Nye Ord ere ikke meget hyppige hos Heiberg; og han er i dette Capitel hverken saa productiv som Ohlenischlæger, eller Baggejen.

Poesie og vort Sprog modtog ved samme *); saa lidt som min Dom over dette Skuespils "poetiske Natur" overhovedet; uagtet jeg heller ikke endnu vil dølge min Mening: "at Digteren, ved den Maade, hvorpaa han har benyttet Poesien, i visse Dele har forstyrret den rene poetiske Nydelse, som et skønt Digterværk maa yde os." Men jeg vil tilføie, hvad der ved et længere og nøiere Bekjendtskab med Digtet bliver indlysende nok: at dets Mangler for det meste ville være uadskillelige fra dets Skønheder, dets Composition og dets Interesse som Drama; at ville borttage de første, var at ophæve de sidste, ja Betingelsen for dets Existentis og Virkning. Det gaaer saaledes med dette, som med ethvert andet ægte Digterværk: dette beholder sin poetiske Gyldighed og sit Kunstværds værd ubeskåret, om endog visse Mangler og Ufuldkommenheder deri lade sig tilsyne. Hvor derimod den poetiske

---

*) Saaledes om "det udmærkede Held, hvormed Heiberg, i dette første Forløb, har benyttet de poetiske Former i det spanske Drama, uden at nogen dansk Læser, fortrolig med sit Modersmaals Natur og med dets Rigdom, skal føle sig trykket ved fremmede Scenfers Svang, eller sit Dre jaaret ved nogen Mislyd. Det Fremmede og Uædvanlige, som Indholdet maa udtale, har ingensteds virket skadeligt paa det rene og rigtige Udtryk. Let og høieligt har det skionne Tungemaal formet sig under Digterens Kunst; aldrig stivt eller inøret, rører det sig i frisk Ungdomsfylde, men tillige i en noget alvorlig, eller høitidelig Tone, der lyder reen og kraftig i sin sydlige Malmsklang; og en fortræffelig Versification røber endnu mere dets Skønhed." o. s. v. Moltbechs blandede Smaa skrifter. II. Side 264.

Livsaand og dens Virken giennem Værkets organiske Heel-
hed mangler — med andre Ord, hvor Digtet fattes den
positive Totalværdi: der hjælper det ikke, at man
frikiender det for negative Pletter.

I Formen beslægtet, men dog i flere Henseender
afvigende fra dette Drama, er et andet Digterværk fra
samme Periode, som Heiberg desværre hidtil har ladet
ufuldendt — og uden Haab om at det, efter saa lang Tids
Forløb, kunde fuldendes. Han vilde behandle "et an-
tikt Sujet i en, skøndt blandet, dog for største Deel
romantisk Form"; nemlig ligeledes det spanske Dra-
ma's; og han valgte dertil det i meer end 1600 Aar be-
rømte mythiske Eventyr om Amors og Psyche's Kiærlig-
hed, saaledes som det er fortalt af Romeren Apuleius.
Hvilke og hvormange ældre Kilder til denne Mythekreds
Apuleius kan have havt for sig, er vel ubekendt, og vanske-
ligt, om ikke umueligt at afgjøre; men afgjort er det for
Enhver, der har Sands for de forskjellige Tidsalderes
mythiske Phantasie: at Apuleius selv maa være Dphavs-
manden til en stor Deel af det Eventyrlige, vi kunne
gjerne sige Romantiske, som Fabelen om Amor og Psy-
che i hans Behandling har modtaget. — Saaledes maa man
sige, at allerede Heibergs Valg af dette antike Sujet var
poetisk heldigt. Hverledes, fra hvilket æsthetisk Stand-
punkt, og under hvilken Beskuelse af det mythiske Stof,
saaledes som det er givet hos den romerske Forfatter,
Digteren havde tænkt sig at ville behandle Emnet i fuld-
stændighed: har han selv tilstrækkeligt og tilfredsstillende
udviklet i Fortalen til den 1817 udfomne 1ste Deel af

”Psyche, et mythologisk Skuespil”; til hvilken Fortale jeg derfor kan henvise. Det er naturligt, at da dette Digt — om det endog, skiondt kun en Begyndelse eller Indledning til den hele eventyrlige Mythe = Cyclus, efter Forfatterens Mening kan betragtes som et eget, forberedende Heelt — dog kun er blevet et poetisk Fragment: kunne vi egentlig mere sige, hvorledes han vilde behandle sin Digtningens Stof, end hvorledes det er skeet. Men det er ikke mindre vist, at endog som Fragment blev Heibergs Psyche modtaget med en næsten almindelig Erkiendelse af den, ogsaa i sin meget usædvanlige, eiendommelige Form indtagende Digtningens Skionhed og poetiske Værd. Saaledes er det vel ikke uden Røie bemærket: at Heibergs Psyche bl. a. ogsaa kan tiene til Beviis paa ”at Formerne i Digtekunsten tilstede en næsten ubegrændset Frihed i dettes Anvendelse paa Stoffet; da det egentlig kun kommer an paa, at Digteren vælger en saadan Form, som han selv er Herre over, eller som han er i Stand til at udføre med poetisk Consequents.” *) Man har virkelig ikke hørt nogen æsthetisk dannet Læser stødes over, at Heibergs antike Psyche overhovedet er digtet i en Calderenssk dramatisk Form; saa lidt som derover, at denne bl. a. paa et Sted afbrydes ved en (nedenfor meddeelt) Dialog imellem Psyche og hendes Amme, behandlet i Tonen af en nordisk Romanze.

Til dette meget læste Digts øvrige Fortienester kunne vi tælle denne med: at det ydermere har bidraget til

---

*) Maanedsskrift for Literatur. 14de Bd. 1835. S. 197.

at giøre vort Publicum nærmere bekiendt med det spanske Dramas Natur og poetiske Former; og saaledes ogsaa har bidraget sit til at lette den Indgang, Calderons og andre spanske Dramatikers ideale Værker have fundet, baade i vor Poesie og paa vor Scene. Om de gode Virkninger heraf for Skuepladsen, vilde være endeel at sige, som her maa forbigaaes. Indflydelsen af en saarig, saa ædel og kraftfuld, og saa tidlig dannet Poesie, som den spanske, paa vor egen Digtekunst og dens Sprogverden, kunne vi vel endnu kun ansee som begyndt; men tillige betragte vi det som en afgjort Fortieneste hos Heiberg, at en i sit Sprog og i sin Stil saa reen og saa national Forfatter har bevist: at medens den evige Copiering, Efterligning og Efterdigtning af et Sprog, saa meget beslægtet med vort eget, som det tyske, tilsidst, under en tilsyneladende Berigelse, reent vilde udslutte hvad der er levnet vort Tungemaal af national Eiendommelighed: er det netop ved at bruge og bearbejde de os-langt fiernere og mere fremmede syd-europæiske Sprogkilder og deres Nationalpoesie, at nye Kræfter, ny Rigdom og en ny indvortes Dannelseskraft kan vindes for Modersmaalet. — Det laae derfor ogsaa Digterens Studier og Virksomhed i den sidst omtalte Periode meget nær, at han valgte det spanske Dramas Fyrste til Gienstand for en Afhandling, hvilken han, efter vedtagen academiisk Skik, i Aaret 1817 udarbejdede for den philosophiske Doctorgrad. Denne Afhandling *) betragter man rigtigst med Hensyn til

*) De poëseos dramaticæ genere hispanico, & præsertim de Petro Calderone de la Barca, principe

Bestemmelsen, for hvilken den blev skrevet. Dens Indhold og Materien er tilstrækkelig udviklet for at kunne tiene til Stof for et academisk Stridskrift; men hverken Planen, Sproget, eller de Grændser, Forfatteren har sat sig, kunde tillade ham, paa en udtømmende, og for en større Kreds let fattelig og tilfredsstillende Maade at behandle et Emne, hvorom han selv yttre, "at det hos os er saa ubekendt, at man kan befrygte, de Fleste allene ved Titelen ville afkræffes fra at læse i Bogen."

Blandt andre Egenheder ved denne Disputation er ogsaa den, at Forfatteren optog en i forrige Tider ikke fielden fulgt, men nu meget aflagt Skik: at tilegne Skriftet en fornem Herre, der ikke engang kunde læse det, og der endog maatte lade Dedicationen oversætte, for at kunne fatte de hjirlige Complimenter, den indeholdt. Denne, i øvrigt fra Charakterens Side almindelig agtede og høist agtværdige Mand, var den daværende Chef for det udenlandske Departement, Statsminister Niels Rosenfrank, der havde staaet i et venskabeligt Forhold til P. A. Heiberg; til hvem Sønnen allerede i meget unge Aar var anbefalet, og i hvis Huus han var meget vel optaget. Heraf troede han dengang selv, men endnu mere hans Beskytterinder i det Brunste Huus, at en heldig og meget lovende Udsigt for hans tilkommende Livsbane maatte kunne aabne sig for ham. Det var ikke uden Grund, at

---

dramaticorum. Hafn. 1817. pp. 158. 8vo. (Jvf. Danst. Lit. Tid. 1818. p. 529-540. Journal des Scavans. 1819. p. 434-441. Rec. er af Raynouard.)

han engang maatte finde det høi Tid at tænke herpaa. Hans hidtil, fra Barndoms- og Ungdomsaarene, førte Liv havde vel været, hvad man pleier at kalde et poetisk; og det havde upaatvivlelig ogsaa i flere Retninger virket fordeelagtigt til at udvikle og modne mangen Mandserne hos ham, hvis Frugter en følgende Periodes Digtervirksomhed bærer Præg af. Men imedens hans hyppige og uafbrudte Deeltagelse i fornemme og diplomatiske Cirklers Selskabs- og Huusliv meddeelte ham en Fortrolighed, ikke blot med alle dette Verdenslivs ydre Forhold og Former, men med en stor Deel af dets skjulte Folder, Svagheder og komiske Sider, der for en Digter, og særdeles en Dramatiker, kunde blive særdeles lærerig: adspredte det tillige, meer end ønskeligt og tienligt var, hans Kræfter og deres Anvendelse paa Konstens Bane, og gav ham en saa raadvild Ubestemthed i Henseende til hans egne Anlæg, og til det Sag, hvori han vilde søge sit Livs egentlige Maal, at han i sit 27de Aar endnu ikke selv vidste, om han vilde være Poet eller Æsthetiker, Læge eller Naturforsker, Diplomat eller — Landmaaler.

Fra Barndommen havde han, med stor Lyst og Tilbøielighed, sysselsat sig med Naturhistorien, og deri efterhaanden indsamlet ikke ubetydelige Kundskaber. I et Par Aar havde han, ikke uden Lyst og Iver, studeret Medicin; i en Deel af denne Tid som practisk Lærling paa Frederiks Hospital. -Ogsaa hans første Bekendtskab med Tallenes Natur og med Geometrien (som Drsted lærte ham efter Euklids Elementer) havde udøvet en stor Ind-

Afdelse paa hans Tankegang; og til en Tid bragte dette snart ham selv, snart nogle af hans Paarørende og Venner paa den Idee, at Mathematik og praktisk Geometrie kunde blive hans rette Sag. Derimod vilde Protectricerne i det Brunke Huus endelig have ham til at søge Ansættelse paa den diplomatiske Bane, hvortil de forestillede sig, at han besad fortrinlige Anlæg. Dette fik de ham ogsaa lettelig selv til at tree, da det fine og fornemme Liv overhovedet dengang behagede ham, og dets sysselatte Lediggang stemte overeens med hans Tilbøielighed for saadanne linguistiske, æsthetiske og litteraire Studier, som han i tvangløs Frihed kunde dyrke. Mere end een af de fremmede Ministre satte man i den Anledning i Activitet; og selv forsømte Heiberg ikke at bearbejde sin høie Belunder, Ministeren Rosenfrank, der godmodigen søgte at bringe ham paa andre Tanker, og at vise ham de Hindringer, som kunde staae ham i Veien for en Ansættelse i det diplomatiske Sag. Beraabte da Heiberg sig paa sine fleersidige Kundskaber, sin Sprogfærdighed, og andre formeentlig anbefalende Egenheder: da fik han nu eet, nu et andet undvigende og halv spøgende Svar; f. Ex. "at hans Duellighed til en Legationssecretairs Post var for stor; og at det ikke saa meget kom an paa den, som paa at være af god, gammel Adel." — Efter Digterens egen Mening, har Rosenfrank heri havt et rigtigt Die: "Man maatte vel gratulere Diplomaten til, at den ikke tog Notice af ham. I det mindste viste han kun lidt Anlæg for diplomatisk Klogskab, ved at kunne indbilde sig, at en latinisk Doctor-Disputation over det

”spanſke Drama kunde give Udkomſt til den diplomatifke
”Carriere; i Stedet for at den ſnarere maatte ſtøde ham
”derfra.” — Vi tør heller ikke antage, i en komiſk, ſati-
riſk og ſpeculativ Digter at finde de bedſte Betingelſer
for en tilkommende diplomatifk Statsmand.

Den Udenlandsreife, ſom Heiberg i Foraaret 1819,
ved Underſtøttelſe af Kongeligt Stipendium kunde tiltræde,
virkede omſider en gavnlig Afbrydelse af de Livsforhold,
hvis Udbytte var udtømt, og ſom nu ſnarere hindrede, end
fremmede hans aandelige Udvikling, Dannelſe og Pro-
duction. Med Undtagelſe af et kort Beſøg i London, og
af Hjemreifen giennem Sydkland, var Heibergs Uden-
landsreife indſkrænket til et tre Aars Ophold i Paris,
hvor han boede hos ſin Fader, deeltog i dennes Levelfeds
og Levemaade, og i det Hele langt mere end tilforn con-
centrerede ſit Liv i ſig ſelv; i det han vel i den colofſale
Verdensſtad modtog en ſtor Mangfoldighed af Pariſer-
livets Indtryk; men mere ſom udvortes Phænomener og
forbigaaende Optrin, end ſom Virkninger, der forplan-
tede ſig til hans allerede uddannede aandelige Natur, Re-
ceptivitet og productive Drift og Trang.

Den ſidſte var i det Hele, under hans Liv i Pa-
ris, ikke betydelig, og mindſt for hans poetiſke Vir-
ten. Men et ſaa mangfoldigen bevægeligt, modtagende,
lærerigt og nydelfesrigt Liv, ſom det, Digteren under en
forgløs, tvangløs, høiſt oppækkende, og dog ikke alt for
adſpredt Exiſtents, der paa en Maade, midt i Paris,
deelte ſig imellem Frankrige og Danmark, i tre fulde
Aar kunde føre, var dog hverken ufrugtbart for hans

videnskabelige Dannelsse, eller for hans Poesie. Hans Fader, der alt havde levet 18 Aar som fransk Borger, tildeels i Embedsvirksomhed, ubøielig fængslet til allerede forældede, ja rundt omkring ham næsten uddøde republicanke Ideer, Synsmaader og Grundsetninger, kunde, skjøndt utilfreds med Danmark og den danske Regering, aldrig ophøre at være Dansk fra Grunden af, i Sprog og Tale, i gamle Erindringer og gammel Satire; men ogsaa i en uforandret og uforanderlig Godmodighed, Venlighed og Tjenstvillighed imod alle de Landsmænd, der nærmede sig til ham — og dette blev efterhaanden saa godt som enhver Dansk, hvad Stand eller Parti han endog bekiendte sig til, der i nogen Tid opholdt sig i Paris. Dette gav endog Anledning til, at endel Danske toge deres Bolig i det Huus, hvor P. A. Heiberg i en lang Række Aar, under flere forskellige Eiere af Huset, havde boet; hvorover det omsider, da Huset ikke var stort, næsten altid og allene beboedes af danske Reisende. Herved kunde ogsaa Sønnen, i de tre Aar, han levede hos sin Fader, daglig see sig omgivet af Landsmænd, og det for det meste Videnskabsmænd eller Kunstnere. Til de yngre Samtidige af saadanne, med hvilke Heiberg, under daglig Omgang, i denne Periode stiftede nærmere Bekiendtskab eller Venkskab, hørte saaledes bl. a. Professorerne P. Bang, C. Brandis, H. J. Estrup, N. H. Clausen, C. Hauch, P. Hiort, C. Molbech; desforuden den siden afdøde Prof. H. G. v. Schmidten; den ligeledes for tidligt bortfaldte Dr. Lemming; Etatsraad og Cabinetssecretair Adler, nuværende Etatsraad og Med-

lem af Universitetsdirectionen J. D. Hansen, og a. fl. At Heiberg ogsaa nød den Lykke, at kunne deeltage i de høist interessante Selskabscirkler, saavel af danske, som franske Lærde, Videnskabsmænd, Kunstnere, Embedsmænd, og Andre, hvilke Hs. Majestæt Kong Christian, under sit daværende Ophold i Paris, hver Uge forsamlede omkring sig og sin høie Egtfælle: var en Fordeel mere af Digterens forlængede Ophold i den franske Hovedstad.

Lillige blev han, ved Faderens engang saa udbredte, men efter Restaurationen mere indskrænkede Omgangsfreds, indført i mange franske Huse og Cirkler, og nærmere bekiendt med endeel udmærkede Mænd — saavel af Republikens og Keiserdømmets, som af Restaurationens Aand og Grundfætninger. Til de første hørte saaledes den forhenværende Biskop og Senator Gregoire, med hvem P. A. Heiberg stod paa den fortroligste Fod, og hvis elskværdige og godmodige Charakter vandt alle Danskes Hengivenhed, for hvil'e hans Huus aabnede sig; ligeledes for en Deel den liberale Pair Grev Lanjuinais, Baron Ramond, den bekiendte, men ikke meget betydende Udgiiver af Revue encyclopédique J. A. Sullien (hvis underordnede Deeltagelse i Terrorismens blodige Virksomhed var bleven overseet og glemt) og a. fl. Til det liberal-royalistiske og til Ultrapartiet hørte af J. L. Heibergs Belyndere og Venner den verdensberømte Baron Cuvier, Zoologen Blainville, Philosophen Cousin, Digteren Beranger, og den af ham ilde medhandlede Hr. de Marchangy, Procureur du Roi; Bibliothekarerne Ban Praet (en gammel Ven af P. A. Heiberg), Langlés og

Hase, og vor navnkundige Landsmand Malte-Brun, der i meer end Nævet var bleven forvandlet til Fransmand; men som dog gierne, og med stor Velvillie og Gæstfrihed, samlede danske videnskabelige og dannede Reisende i sit Huus og ved sit Bord. Det er bekiendt nok, at den ældre Heiberg af politiske Grunde, i en Række af Aar, var uvenlig, ja fiendtlig stemt mod denne sin mærkværdige Landsmand, som en lignende Skiebne havde gjort til fransk Borger, Forfatter og Publicist. Faderen var imidlertid saa tolerant, at han selv billigede, at Sennen hyppigen besøgte hans Antagonists Huus og undertiden ret glimrende Cirkler, hvor bl. a. Alex. Humboldt var en ikke sjelden Gæst. Det lykkedes endog omfider J. L. Heiberg, efterat det første Skridt var gjort af Malte-Brun, der aldrig uden megen Ugtelse og Velvillie omtalte Faderen, at bringe denne til engang, efter mange Aars Adskillelse, at besøge sin politiske Contrapart. Men længe varede det ikke, før en eller anden offentlig Uttring af Malte-Brun igien forbittrede den stivnede Republicaner; og det gamle Forhold indtraadte paa ny.

Et saa interessant, lærerigt og aandsdannende Liv medførte imidlertid endnu ingen afgjørende Forandring i den indre Usikkerhed og Ubestemthed i Heibergs aandelige Selsøberidsthed og Virksomhed, hvoraf Følgen blev, at de tidligere Aars "distraherende Dæmon" ogsaa vaagnede hos ham i Paris. Saaledes studerede han en Tid lang, under flittige Besøg af Jardin des Plantes og af de Forelæsninger, her holdtes, Naturhistorien, som om denne skulde blive hans egentlige Sag; snart besøgte han

dagligen Theatrene, og studerede den franske dramatiske Literatur i alle dens Retninger, som om han havde forudseet den Bane, der var ham bestemt som dramatisk Digter; snart lagde han sig efter Musik, som om han øinede den Bestemmelse, ved denne Kunst at fortiene sit Brød. Virkelig gik det sidste for en Deel i Opfyldelse. Han havde i næsten to Aar taget Underviisning paa Guitarre hos en af de mest udmærkede Virtuosser paa dette Instrument i Paris; og havde drevet det saa vidt, at han nogle Gange i private Concerter spillede anden Stemme med sin Lærer. Dette indgav ham under det tredie Aar af hans Ophold i Paris den Plan, at han lod trykke, og ved endeel af sine mangfoldige Bekiendte udbrede elegante Adresser, hvorpaa han anmeldte sig som "professeur de Guitarre." Endskjøndt nu, efter hans egen Dom, hans Færdighed paa Instrumentet var maadelig nok, erholdt han ikke desmindre en heel Deel Elever, og kunde, hvis en saadan Sysselsættelse i Længden var bleven ham muelig, "have levet ret taaleligt af sine Indtægter." Smidlertid tabte han efter nogle Maaneders Forløb Smagen derfor, og mærkede selv, at med hans formeentlige Talent var det ikke meget bevendt; og at en anden Bestemmelse maatte vente ham, end den, at blive Musiklærer i en Stad, som Paris, hvor denne Kunst i det Techniske har naaet en saa glimrende Høide*).

---

*) Digteren har selv, i de til denne Skizze meddeelte Noticer, med mere Omstændelighed end ellers, udbredt sig over sin Flyvegrille, der ikke var uden oeconomisk Anledning: at

Denne Forvildelse paa en Afvei, der, under andre Betingelser, let kunde have ledet Digteren bort fra ethvert høiere Maal, varede lykkeligviis ikke længe, og medførte i det mindste en fortrinlig Dannelselse i en vis Art af musicalsk Smag og Færdighed, der, paa den dramatiske Bane, som han siden slog ind, netop blev ham uundværlig og til største Fordeel. For Poesien havde derimod hans lange Ophold i Paris været næsten ganske ufrugtbart i den umiddelbare Production. Dette vil forekomme Enhver mindre paafaldende, som har lagt Mærke til, at Heiberg aldrig har hørt til de Poeter, hvilke, som oftest til største Fordærvelse for deres poetiske Renomme, af indvortes eller udvortes Bevæggrunde forledes til at tage deres Pegasus eller Hippogræph i en uophørlig Tjeneste, og derved enten ødelægge samme før de endnu ret komne til Kræfter, eller udslide dem længe før Tiden. Digteren Heiberg laae vel noget paa den lade Side i Paris; men beviste derved egentlig kun, at Frankriges Hovedstad lige-

---

ville staae sig til "det musicalske Haandværk." — "Havde jeg imidlertid (tilføier han til Slutning) dengang vidst af, eller erindret, at Holberg i Paris en Tid maatte er-nære sig ved sin Violin, vilde jeg have været endnu mere stolt af mit nye Haandværk, hvorfra jeg dog egentlig kun har een ydmygende Erindring; den nemlig, at jeg ikke allene lod udfomme en fusseragtig Composition i en Musikhandling i Paris; men endog dristede mig til at tilegne den til Hd. Kgl. Høihed Prindsesse Carolina Amalia, som dengang med sin Gemal opholdt sig i Paris, og havde havt den Naade, at modtage Dedicationen af dette hende aldeles uværdige Product."

faa lidt havde noget riensligt Klima for hans Poesie, som Opholdet der hos andre danske Digtere synes at have været mærkeligen eller velgiørende productivt. Heiberg skrev imidlertid der sit Skuespil *Nina*; et dramatisk Arbejde, der har havt en egen Skiebne, om hvilket Meningerne have været meget deelte, og maaskee endnu ere det *). — En ny Distraction fra hans rette Bane, at han nemlig modtog det Tilbud, at arbejde for Dagbladet *le Constitutionnel*, og navnligén hver Postdag at forsyne det med Artikler efter de spanske Aviser, varede lykkeligviis heller ikke længe. Heibergs Belyndere i Danmark havde udvirket, at man paa høiere Steder blev opmærksom paa et saa mangesidigt Talent som hans, og at det kunde være Tid, at give det en fastere og mere bestemt Retning. Han opnaaede den søgte Ansættelse som Lector i den danske Literatur ved Kiels Universitet, og forlod Paris i Foraaret 1822.

I de tre Aar, han tilbragte i Kiel, følte han sig, efter egen Tilstaaelse, aldeles utilfreds med sin Stilling. Man forklarer sig dette uden Vanskelighed. Overgangen fra det frie Liv i den store franske Verdensstad til en af flere Slags tvungne og lidet gunstige Forhold indskrænket Tilværelse i en lille tysk Universitets- og Handelsstad, var for pludselig og affstikkende. Den offentlige Virksomhed, Digteren her kunde give sig, kunde aldrig blive ham behagelig, i en Stilling, hvor det var

---

*) En i det Helt berømmende Recension over dette Skuespil læstes i Lit. Tidenden 1824. No. 21-22.

hans Kald at skulle, i det mindste efter Lovbud og Anordninger, som Gaa vilde efterkomme, examinere holstenske Candidater i det danske Sprog, og udbrede Kundskab til en Litteratur, som man af Nationalitet og Oppositionsaand holdt sig forpligtet til at overse eller ignorere. Uden Tvivl vilde hans Stilling være bleven ham endnu mere nedtrykkende, aandsfløvende og indskrænkende, dersom ikke det Væsen, der hidtil giennem hans hele Liv havde været dets venligste Genius, og hvis Rieerlighed han var i Stand til fuldkommen at gien-gielde, fordi en aandelig Sympathie knyttede Naturens stærke Baand endnu fastere — dersom ikke Digterens Moder havde deelt hans Ophold i Kiel. Dette blev vel heller ikke uden videnskabelige og literaire Frugter, hvilke dog, hvis de endog ei vare uden Virkning og Betydning i den Kreds, der fremkaldte dem, og for hvilken de nærmest vare bestemte, ikke egentlig kunde siges at forsøge Heibergs Digternavn og Fortienester. Han udgav allerede i Begyndelsen af 1823 sin "Formenlehre der dänischen Sprache": et mærkeligt Beviis paa, med hvilken Bevægelighed i Aanden og Talentet han var i Stand til, fra Konsternes Studium og Udøvelse, og fra den mest heterogene Aandsvirksomhed, at sætte sig ind i et reent philologisk Arbejde, og gaae over til grammatiske Undersøgelser, der hidtil havde været ham meget ubevante. Forelæsninger, som han 18 $\frac{2}{5}$ holdt over den nordiske Mythologie, gave Anledning til, at han et Par Aar derefter paa Tysk udgav en interessant og meget fattelig Frem-

stilling af denne Gudelære; *) et Skrift, som tillige indeholder poetiske Oversættelser af mange vigtige Partier af gamle og nye mythologiske Digte. Thi denne Bog har ogsaa den mærkelige Egenskab, at den deels er grundet paa de gamle eddiske Digte og Fabler; deels paa Dhlenschlägers mythiske Epos: "Nordens Guder"; i saadanne Partier nemlig, hvor denne Digter med den største Keenhed har optaget og udviklet Eddas Myther.

Saa vel disse Studier og Arbejder, som nogle af de videnskabelige og personlige Berøringer, hvori Digteren her efterhaanden kom, ledede ham omfider tilbage til Philosophien, som allerede fra meget unge Aar ei havde været ham fremmed, og som han i flere afbrudte Perioder havde beskæftiget sig med, uden at dog noget sikkert orienterende Lys var oprundet for ham i denne Region. Hos flere Kielske Universitetslærere hørte han nu Philosophen Hegel omtale; men paa en Maade, der maatte afskrække fra at læse hans Skrifter. Etatsraad Berger, som den Tid var Professor i Philosophien, omtalte derimod sin Berlinske Collega som en meget udmærket Mand, der havde hævet Speculationen til et høiere Standpunkt; men hvis Skrifter, for at forstaaes, krævede den alvorligste Billie og stor Anstrengelse. Dette lagde han ogsaa Heiberg paa Hierte i et Brev, som han tilskrev

---

*) Nordische Mythologie; aus der Edda und Dhlenschlägers mythischen Dichtungen dargestellt. Schleswig 1827. Mit 3 Kupf. 332 S. 8vo. Den er med Berømmelse anmeldt i Leipz. Lit. Zeit. 1828. Marzs. S. 503.

denne, i det han efter Begiering laante ham Hegels Encyklopædie. Digteren maatte give ham Ret, da han begyndte at studere dette concentrerede Schema af Hegels Lære; og vilde, som han selv yttre, uden Tvivl snart have opgivet Arbeidet, dersom han ikke paa endeel Steder i Bogen "havde troet at skimte en Ledestjerne, og at ane en "Forbindelse imellem Tankerne, som fandt Gienklang i "hans egne Anføelser." Private Anliggender førte ham paa samme Tid (1824) til Berlin, og blandt de Ubefalinger, han medbragte, var ogsaa en Adresse fra Berger til Hegel. I Hamborg forsynede han sig med et Exemplar af Encyklopædien; og i Diligencen, ved Siden af Conducteuren, repeterede han Læsningen af den ideerige Bog, hvormed han netop blev færdig, ligesom Bognen rullede ind af Berlins Barriere. De to Maaneder, Hei-berg tilbragte i Berlin, anvendte han næsten udelukkende paa at fordybe sig i det nye System, hvori han stræbte at opnaae mere Lys, dels ved Omgang og Samtaler med endeel af Hegels Disciple, særdeles med Gans; dels ved at læse hans øvrige Skrifter, og ved at søge Oplysning hos Philosophen selv, der med stor Godmodighed gav ham Bæstet paa enhver Tvivl og Bemærkning, og i hvis Huus og Familie han tillige nød mange behagelige Timer.

Dog forlod han Berlin uden endnu at have naaet det rette centrale Standpunkt, hvorfra det Hegelske System kunde vise sig i sin hele indre Organisation. Dette meente han derimod at have naaet i Hamborg; hvor han paa Hjemreisen opholdt sig i 6 Uger, uophørlig sysselsat

med Grublen over det, der endnu var forblevet dunkelt for ham i Hegels Lære; og kun stundom, til Afværling, om Aftenen i Theatrets brogede Fremstillinger søgte en Distraction og Landskvile. Hvorledes han opnaaede hiint Resultat, kunne vi ei andet end, uden alle tilføiede Bemærkninger, at berette med hans egne Ord: "Det traf sig, da jeg en Dag sad grublende paa mit Bærelse i Bertschuset "Der König von England," med Hegel paa mit Bord og i mine Tanker, og paa samme Tid lyttede til de skønne Psalmetoner, der lød ned til mig fra Petri Kirkes Sangværk, at jeg pludselig paa en Maade, som jeg aldrig før eller siden har oplevet, blev greben af et momentant indvortes Syn, der med eet oplyste min Grublens hele Region for mig, og vakte i mig den mig hidtil skjulte Centraltanke. Fra dette Dieblif af var Systemet i sine store Omrids mig klart, og jeg var fuldkommen overtydet om, at jeg i det mindste havde opfattet det i dets inderste Kernerne. Jeg kan med Sandhed sige, at hiint forunderlige Moment noget nær var den vigtigste Epoke i mit Liv; thi det gav mig en Ro, en Sikkerhed, en Selvbevidsthed, som jeg aldrig tilforn havde kiendt."

Virkingen af Digterens Indvielse i en Lære, som allerede dengang deelte, og endnu deler Tysklands og flere Landes speculative Hoveder i to modsatte Skoler, udeblev ikke. Ved hans Ankomst til Kiel blev han bekiendt med de paa den Tid i Kiøbenhavn, ved en psykologisk Undersøgelse af Professor H o w i k vakte deterministiske Stridigheder, og skrev i den Anledning en

philosophisk Afhandling, *) som var det første danske Skrift, der aabnede et Indblik i en Deel af det Hegelske System. Det hører med til Historien af Digterens Mandsliv og aandelige Udvikling, at dette Skrift udkom i Decbr. 1824, og at han endnu i Begyndelsen af Mai Maaned samme Aar neppe kiendte Hegel meer end af Navn. Saa lidet gunstigt han endog selv nu yttres sig om dette Skrift, lægger det dog unegteligen klart nok for Dagen, at han har følt en stærk indvortes Trang og Drift til den nye Lære. Hvorledes den i øvrigt har yttret den afgjorte Indflydelse paa hans hele følgende aandelige Virksomhed og paa dens Frugter, som han tilskriver den, ville vi overlade Digteren selv, engang i Tiden at udvikle. Vi dele hans egen Overbeviisning om den Virkning til at concentrere hans intellectuelle Bestræbelser, og til "at fatte Begrænsningens Betydning," der maatte fremgaae af et baade dybt og vedvarende Studium af et System, hvis Formalisme kræver den alvorligste Anspændelse af høiere Tænkraft, for at kunne, -saavel paa Reflexionens og Speculationens, som paa Anskuelsens Bei komme til Bevidsthed om Systemets Kiærne og Bæsen, og giennemtrænge den haarde og udviklede Trælevæx, der indhyller og omgiver dem, og hvis uendelige Tankeslyngning og logiske Formspil dog udøve en meget tiltrækkende og fængslende Virkning paa den grublende Forstand. Men vi

---

*) "Om den menneskelige Frihed. I Anledning af de nyeste Stridigheder over denne Gienstand." Kiel. 1824. 104 Sider. 8vo.

have maaskee en anden Synsmaade for Kunstgeniet og den poetiske Aand og Virkning, end Digteren; og, ledede ved hans egne Værkers Betragtning og Studium, maae vi, efter disse Digterværkers Natur og Beskaffenhed, betragte Digteren Heiberg isoleret fra den speculative Tænker, hvis Præsteringer paa denne Vej vi afholde os fra, enten at bedømme, eller nærmere at undersøge.

Hans hele Stilling, tilligemed hans poetiske Activitet, tog Aaret efter hiin philosophiske Reise til Berlin en Vending, der bragte ham i en ny Virkekreds, og i det mindste for en Tid lang fiernede ham fra den speculative Region. Paa en Reise til Kiøbenhavn i Sommeren 1825 fandt han Leilighed til, i en Samtale om Skuespladsens Tary og Trang med Conferentsraad Collin, som daværende Medlem af Theaterdirectionen, at yttre sin Overbeviisning om, at et nyt nationalt og komisk Element kunde tiene til Oplivelse af Interessen for Skuespillet; da det med den tydske Lystspilsperiode, og den Kokebuiske Smag, var saa godt som forbi; og man hverken kunde hielpes sig med vor egen gamle danske nationale Comedie, eller med det nationale Sørgeespil allene; hvilket sidste allerede begyndte at være udspillet. Heibergs Tanke var falden paa en hos os egentlig ganske fremmed dramatisk Form: Vaudevillen. Dette Slags Skuespil, som allerede i de Aar, Digteren opholdt sig i Paris, havde begyndt at oversvømme de franske Theatre, havde han der hast Leilighed til, ved Kilden selv at blive bekendt med. Han havde tillige i Hamborg seet dem forplantede paa tydsk Grund; og det var maaskee egentlig det sidste,

der blev den nærmeste udyortes Anledning til, at han, efter Opmuntring af sin ovennævnte Belynder, besluttede at gjøre det første Forsøg paa at skabe en eiendommelig dansk Vaudeville. Andre og stærkere indyortes Grunde maae uden al Tvivl søges i Heibergs egen Digternatur, der allerede fra dens første Opvaagnen havde vist sig som Lyrisk-dramatisk; og maatte yttre sig i denne Dobbelt-
hed, selv der, hvor den vendte sig til Dramaets komiske Sphære. Digteren har ogsaa selv oftere med Bestemthed (jeg veed dog ikke om nogensteds skriftlig) yttret den Mening: at han ikke følte sig i Stand til at frembringe et fuldstændigt Lystspil. Om man imidlertid deri ganske, og for enhver Periode af hans Liv, kan troe ham selv, ville vi just ei afgjøre: saameget mindre, som det ei kunde være Meningen, at en heibergsk Comedie nødvendigens skulde skrives efter et eller andet forhen vedtaget Tilsnit, hvis den i øvrigt var heldig beregnet paa scenisk Fremstilling.

Over al, endog den mest sanguinske Forventning lykkedes Digterens første Forsøg i det nye dramatiske genre. Vaudevillen "Kong Salomon og Tørgen Hattemager," opført første Gang den 28de Nov. 1825, blev endnu samme Vinter givet 15 Gange for et vedvarende overfyldt Hus, og med umaadeligt Bifald. Den har i 14 Aar vedligeholdt det, og er i dette Tidsrum givet 45 Gange; en Skiebne, som den hidtil hos os kun deler med meget faa Skuespil i lige lang Tid (deriblandt "Elverhøi"); dog vil et endnu større Held paa Scenen uden tvivl følge det nyeste Arbejde af den Art, Heiberg har bragt paa Scenen — den i sit

Slags, kan man sige, fuldendte Vaudeville: "Nei." — Den Lykke, Forfatterens første danske Vaudeville — der snarest maa henregnes til den burleske eller overgivne Farce's Afdeling — gjorde hos et stort Publicum af alle Folkeclasser, var man vel i Begyndelsen mest tilbøielig at tilskrive Nyheden og Pudseerligheden i dette Skuespil, der ikke syntes at ville andet, end more ved Løier og let Skiemt. Man maatte dog, ved nøiere Betragtning, snart blive vaer, at det Nationale i denne Vaudevilles Substant's og Form overalt gjorde sig gieldende; at, i hvad man end vilde sige om det Lette og Flygtige, eller om den, efter Nogles Mening stofsøse og outrerede Carricatur i dens Situationer og komiske Charakterer: saa var det en afgjort Sag, at Folket her, selv i den mest overgivne Skiemt, gienkiendte sin egen Natur og den danske komiske Muses Aand og Birken. Dette blev endnu mere tydeligt, da efterhaanden flere Skuespil af samme Art sluttede sig til det første. At det ikke var nogen flygtig Grille eller Nyhedsløst, der havde ført Heiberg til den for os nye Art af Skuespil, men et indvortes Kald til dramatisk Digtning i denne Retning: dette viser sig ogsaa historisk i Maaden, hvorpaa han fortsatte den. Han, som aldrig havde været ufri Efterligner, som aldrig længe havde dvælet ved den poetiske Indvirkning, hvilken han modtog af nogen anden, fremmed eller indenlandsk Muse: han vilde ogsaa allermindst efterligne sig selv. Den umaadelige Lykke, som den første danske Vaudeville-Farce havde gjort paa Scenen, berusede ikke den verdensfloge Digter; han vidste, at enhver Gientagelse svækker Indtrykket, og

han gav os snart Leilighed til "at erkiende det ualmindelige og originale Talent, som han her anvendte paa et dramatisk genre, hvori han, netop et Aarhundrede efter den Holbergiske Comedies Skabelse, for første Gang igien fremkaldte den komiske Muse paa den danske Scene; ikke allene i ægte poetisk, men i fuldstændig og eiendommelig national Skikkelse." *) Denne gav han nu tillige, uagtet de almindelige generiske Liighedstræk, som tilhøre den heibergske danske Vaudeville, en saa bestemt Forstiklighed, ikke blot i Situationerne og disses Behandling, men ogsaa i Charaktererne, i Tonen og Total-Indtrykket, at man ikke uden Grund kan sige: at ikke een af disse komiske Dramer ligner det andet, meer end man kan vente sig det af Skuespil, der ere af eet Slags og tilhøre den samme Forfatter. Saaledes har jeg allerede for længe siden gjort opmærksom paa, at han i "Aprilsnarrene" leverede et rigt udstyret satirisk Gallerie af Situationer, af latterlige og komiske Figurer, der bevæge sig i en bestemt local Sphære; i "Recensenten og Dyret," en ægte Comedie i Vaudevillens Aand og Form, med gedigen Charaktertegning og komisk Kraft; i "de Uadskillelige," et med udmærket Livlighed og henrivende Munterhed udført nationalt Lystspil, hvortil denne Vaudevilles musicalske Deel passer saa fortræffeligt, som om den var sammenstøbt med den dramatiske; i "Kjøge Huuskers," et mere sammensat Intriguestykke, med en, for Vaudevillen mere fremmed, og kunstigere Anvendelse af mu-

---

*) Maanedsskrift for Litteratur. VII Bd. 1832. S. 565.

ficalse Midler; og i "de Danske i Paris," et Slags halv fransk Situationsstykke, hvor det musicalske Element især i første Act er mesterlig anvendt; og hvor Virkningen af det Nationale, i simple, men stærke Uttringer, er henlagt i et fremmedt Lands contrasterende Omgivelser og Localiteter. Endelig er han i "Rei" vendt tilbage til sin Vaudevilles tidligere, men forfinede Art; og har givet os et dansk Genacts=Lystspil i Vaudevillens Form, der til en saadan Grad er støbt efter Scenens Fordringer, og anlagt og udført for de Individens fremstillende Talent, der give Hovedrollerne, at maaskee aldrig noget mere afrundet, natursandt, tilfredsstillende og i den correcteste Stil udført scenisk Kunstværk er gaaet over den danske Skueplads. At Digteren heri virkelig har opfyldt, hvad man fandt, at han en Tid (f. Ex. i "Kæge Huusfors") syntes mere at ville fjerne sig fra; nemlig, "at ville gjøre Vaudevillen til et selvstændigt dansk Drama": derom overbevises vi saa meget lettere, jo mere vi betragte den hele Cyklus af Vaudeviller, han hidtil har leveret til Theatret. Den er ikke nogen blot Efterligning eller Overførelse af en fremmed dramatisk Form; det er kun Grundforskjelse og Slægtlighed, hvorved den nærmer sig den franske Vaudeville. Heiberg har bragt et virkeligt og ulige rigere lyrisk og musicalsk Element ind i sin danske Vaudeville, og desuagtet ikke fjernet den fra den ægte Comedies Charakter; og man kan vel sige, at hvis en Vaudeville skal existere, hvis man vil antage, at Tidens Musiklyst og Musiksnge fordrer en saadan Mellem-

art af Skuespil, der hverken er Opera eller Lyftspil: da vil neppe nogen Behandling af samme bedre opfylde sin Bestemmelse, end den Heibergske Vaudeville. Denne giver Musik og Sang en vel ikke uvæsentlig, men dog underordnet Betydning i Skuespillet. Den vil ikke, som Operetten eller Syngespillet, forene det Ummelige: en lige Fuldkommenhed i scenisk Musik og scenisk Spil, en lige stor Virkning af det dramatiske og det musicalske Indhold. Heiberg har givet det Dramatiske en saa afgiort Overvægt, at Erfaringen ogsaa har viist i de Efterligningers Mangfoldighed, der heller ikke udeblev hos os, da Originalerne gjorde saa overordentlig Lykke, at man forgieves i danske Vaudeviller ved Musik og Sang vil søge at bøde paa Mangel eller Svaghed af den dramatiske Digterevne.

Betragte vi Virkningen af de Heibergske Vaudeviller i vor dramatiske Literatur og paa vort nationale Theater, saa har den unegtelig paa Skuepladsen været langt større og mere betydende, end i Literaturen. Det ligger i disse Skuespils Beskaffenhed, at de ere ulige mere skabte for Opførelsen, end for Læsningen; da paa den ene Side deres indskrænkede Omfang, paa den anden Side det stofrige Indhold i endeel af dem, og den betydelige Plads, som de lyrisk-musicalske Poesier borttage, har foranlediget, at Scenerne og deres Dialog mangengang ere mere skizzerede, end fuldstændigt udførte. Dette har imidlertid ikke hindret Digteren fra at anvende sit fieldne komiske Talent med ligesaa stor Omhu og Lyft paa Charakterfildringen, som

paa Situationerne; *) og netop derved at meddele sine Vaudeviller en poetisk Fortieneste, der allerede har givet og fremdeles vil give dem en Barighed paa Scenen, som det blotte musicalske Element dog aldrig kunde have sikket dem. Imedens de franske Vaudeviller, jo mere egentlig de ere det, som oftest i et eller to Skuespil-Aar have giennemgaaet deres hele Theaterliv, see vi de Heibergske Vaudeviller, efter 12 til 14 Aar at gientages med et Liv og en Frihed, der (ligesom endnu Tilfældet er med Holbergs Comedier) bevarer sig desto fuldkomnere, jo nærmere de i Opførelse kunne holdes deres oprindelige Charakter og Skikkelse; saaledes at man egentlig hidtil ikke seer nogen anden Grund til at de kunne forsvinde fra Scenen, end Mangel paa Skuespillere til at udføre dem i den Charakter, hvori de bør gives. — Alt dette var Noget, som kun saa tænkte sig eller anede i Begyndelsen, da disse nationale lyst-komiske Dramer viste sig paa Skuepladsen. Her fandt de et stort og stadigt Publi-

---

*) "Charaktererne (har jeg forhen sagt) ere saa langt fra at være den svagere Side i de Heibergske Vaudeviller, at vi endog kunne nævne et heelt Gallerie af komiske Personer, hvis plastiske Charakteristik baade har en solid og moden Ricerne, og er saa tilstrækkelig og saa fuldført, som man i noget Lystspil kan fordre den — Personer, som til deres indvortes Sandhed og naturlige Consequents endnu føie den Fortieneste, at de hver for sig ere individuelle Skikkelser, hvoraf Ingen kan siges blot at være en Variation af nogen blandt de øvrige." Maanedsskr. for Lit. VIIde Bd. S. 564.

cum af alle Classer — ja bragte, hvad Forf. selv beretter, Folk til atter at faae Lyst til at besøge Theatret, som reent havde opgivet det.

Men imedens Vaudevillerne een efter den anden tiltraf dette Publicum, bragte Theatret stor Fordeel, og Forfatteren megen Celebritet: var der tillige en heel Deel Folk, som enten eengang for alle havde sat sig i Hovedet, at en Comedie, naar den skulde forenes med Sang og hedde Vaudeville, var en Fordærvelse for Smagen og for det "rette" Lystspil, hvori der ikke blev sunget; eller som gjorde sig allehaande Strupler over den megen Lystighed og det overflødige lattervækkende Stof, disse Skuespil indeholdt; og meente, at en Virkning af den Art, som disse gjorde, kunde man i det høieste taale ved den gamle, Holbergiske Comedie; men for vor Tidsalders dramatiske Digtetekunst passede sig kun det finere Lystspil, det rørende Drama, det stærke Sørgespil, eller det vandede Synge-
spil. Andre igien betragtede Vaudevillerne som alt for dristige, ja endog personlig-satiriske Farcer, der langt overstred Grændserne for den decente og moralske Høflighed, som Theatret maatte vise mod den "høistærede Samtid." Heri blandede sig endnu allehaande mindre betydende Aarsager, af mere uklar, eller mere egoistisk Natur; og der reiste sig et Slags unyttig Opposition mod den Heibergske Vaudeville — en Opposition, der i det mindste gjorde sit Bedste for at udbrede ufordeelagtige og urigtige æsthetiske Meninger om disse Skuespils Natur og Beskaffenhed. Alle vilde see dem; Alle bleve mere eller mindre grebne af deres komiske Kraft; men de Op-

ponerende, der vilde indbilde sig selv og Andre, at de allene ikke morede sig, fandt det ubegribeligt, at man vilde tillade det samme Folk at lee ved Vaudevillerne, der havde fældet Saarer ved Tragedien; og tillade den danske Comedie at opstaae, under en ny Maske, et hundrede Aar efterat Holberg havde skabt den. Men, hvor meget der endog taltes og disputeredes imod Vaudevillerne, saa beholdt de Aar for Aar to mægtige Forsvarere: Publicum i Skuespilhuset, og Theatercassen. Digteren selv vilde dog blive den tredie, og skrev da sin dramaturgiske Undersøgelse: "Om Vaudevillen, som dramatisk Digtart, og om dens Betydning paa den danske Skueplads." (Kbh. 1826. 98 S. 8.)

Dette er et i flere Henseender mærkeligt Skrift, og hvis man endog, som en samtidig Recensent bemærkede, "maa læse og bedømme det som et Leiligheds- og Stridskrift": saa er det blevet et af dem, som man jævnlig kan faae Leilighed til at læse paa ny. Det afhandler en stor Deel æsthetiske og dramaturgiske Materier, foruden Forfatterens egen Vaudeville-Art, og hans 3 eller 4 første Arbejder af denne Art; men det afhandler dem paa en saadan Maade, at man, uden Hensyn til om man overalt giver Forfatteren Ret, eller er enig med ham i enhver Sætning, baade i mange specielle Tilfælde finder sig overbevist af ham; og overhovedet indtages ved den klare Fremstilling, den naturlige, eiendommelige og vittige Skrivemaade, som udmærker denne Afhandling, der hører til de polemisk-satiriske Skrifter, som man læser med Interesse og Behag mange Aar efterat de egentlig ere blevne overflødige.

Det Indholdsrige i Skriftet lagde ogsaa en i det Hele meget berømmende — men Berømmelsen idelig ophævede Kritik af samme for Dagen; da den paa ikke mindre end Halvdelen af det Rum, Afhandlingen indtager, neppe berører det Halve af dens væsentlige Stof. *) Hvad man af denne, ellers meget forstaaelige Kritik mindst forstaaer, er dens Slutning: "at det vel neppe engang er faldet Heiberg ind, at Nogen kunde troe, han vilde sammenligne sig med Holberg." Det maatte snarere undre os, om det ikke en eller anden Gang kan være faldet ham selv ind, hvad der ligger Enhvers Tanke saa nær. Thi, hver anden Liighed eller Forskiellighed tilfødesat, saa har den danske Stueplads intet egentligt Mellemled imellem Holberg og Heiberg. De, der have villet efterligne den første nationale Comedier, kunne ikke nævnes tilligemed Mesteren; og dem, der fra Holbergs Tid indtil 1825 have bragt danske Lystspil af en anden Art paa Scenen, vil man vist ikke berøve nogen af deres dramatiske Arbeiders Fortienester, naar man siger: at af Holbergs komiske Genius, Lune og dramatiske Skabningskraft finde vi intet gienfødt Spor, eller opdage noget virkelig poetisk Slægtskab til samme, før hos Vaudevillernes Forfatter; i hvor meget begge dramatiske Digtere end for Resten

---

*) S. Dansk Lit. Tidende 1827. S. 321-368. Forf. af denne Recension er uden Tvivl Prof. Sibbern, der fort tilforn (sammest. S. 177-205) havde anmeldt Digterens fire første Vaudeviller. Jvf. ogsaa den mere polemiske Rec. (af Molbeck) i Nordisk Tidsskrift. II. 157-164.

divergere, baåde i Digteraand, Digterdannelse og en stor Deel af deres hele øvrige Aandsstemning.

Den komisk-satirisk-polemiske Stemning, der hersker i Afhandlingen om Vaudevillen, kunne vi paa en vis Maade finde fortsat, udvidet, og udbredt til en større Virkningskreds, i det æsthetisk-kritiske og litteraire Ugeblad: "Kiøbenhavns flyvende Post", som Digteren regelmæssigt udgav i Aarene 1827 og 1828; og dette Blad havde ogsaa i sin udyortes Skiebne Liighed med Vaudevillerne selv. Hvilket Raab lod ei en Tid lang fra alle Kanter om dette Blads lette Bægt og Tone, om dets ubetydelige Indhold, om dets ugalante, upatriotiske Kritik, om dets alt for træffende, altfor vittige Satire, og mere deslige. Men, naar man nøiere betragtede Sagen, saa befandtes det, at Mange gierne vilde udsætte dette eller hiint paa Bladet, men Alle heller end gierne læse det. Siden Rahbeks danske Tilskuer, i dens tidligste, gyldne Aar, har intet Ugeblad af blandet og ikke-politisk Indhold, havt et saa udbredt, og tillige saa dannet Publikum i Danmark, som den flyvende Post. Vi ville derimod ikke negte, at Bladets Redaction jo lod endeel tilovers at ønske, naar man vilde betragte det fra det almindelige Synspunkt for Tidsskrifter; at vel meget af dets Indhold var Fyldeskalk, og hvad det modtog af Oversættelser, og Artikler over udenlandsk Litteratur, deels var for indskrænket, deels undertiden kunde have været strengere valgt. Men her maatte man tænke paa, at Bladets Hovedtendents vel var æsthetisk-kritisk; men at det tillige var bestemt til at være af underholdende Natur, for et

blandet, men dog altid æsthetisk-dannet Publicum; og at det var en Digter, som udgav det, af hvem man, mindst af alting, kunde vente eller forlange nøiagtig og stadig Omfarg for et Ugeblads industrielle Deconomie og Mechanisme.

Hvad "den flyvende Post" i øvrigt virkede i Literaturen var betydeligt nok, og udbredt til en ikke liden Kreds; og det var saa meget vigtigere, som Hovedvirkningen var den, at vække og fremkalde Liv, Kraft og Bevægelse i den æsthetiske Verden, hvor man i nogen Tid havde savnet de vækkende Potentser, som en aaben, fri og selvstændig Kritik og Polemik medfører, ligesaa vel i denne Region, som i den politiske. Selv var det et Slags æsthetisk Oppositionsblad; men det stod under langt andre Forhold, end vore Dages politiske Oppositionsblade, der saa godt som tale allene; og hvis Røst derfor, i egentlig Forstand, alt for tidt bliver en Gienlyd. Den "flyvende Post" havde sin obligate Modstander i en anden Post, der travede med i Æstheten saa godt den kunde, og satte et talrigt polemisk Cavallerie i Bevægelse. Skade var det, at dette alt for snart og for hyppigt kun blev et Græsrytteri, der ikke kunde holde sig i Marken mod den Heibergske Satire; thi denne fik derved alt for god Leilighed til at lade Buen slappes, inden Koggeret var udtømt. "Skade var det ogsaa" — sagde Mange, og det endog Saadanne, der havde Sands og Forstand for det Komiske og Poetiske i Striden — "at baade den satiriske Digter og den æsthetiske Kritiker ikke holdt sig indenfor visse Stranker; men tog endog sit Formaal i en

langt høiere og ædlere Gienstand, end de, der rørte sig i lavere Regioner, eller endog under Parnassets Fod." Digteren maae vi lade svare for sig selv giennem hans Arbejder; hvad det øvrige angaaer, da har jo Historiens factiske Sandhed kun een Stemme; og denne maa berette: at den vigtigste kritiske Artikel, som Heibergs "flyvende Post" meddeelte, (i Bladets anden Aargang, No. 7-16) tillige var en af de første æsthetiske Undersøgelser over Dhlenschlägers Værker, der kunde siges at komme Gienstandens Vigtighed nær; der, langt fra at være blot polemisk eller satirisk (som Baggens specielle Kritiker) gik ud fra en systematisk Eenhed i Betragtningen, og saaledes hvilede paa en videnskabelig Grund. I øvrigt maae disse Punkter, som her blot kunne angives, i Literaturens almindelige Historie finde deres nærmere Belysning.

Imedens nu Heiberg i adskillige Aar vedblev at lade sin komiske Muse øve dens Kræfter i Vaudevillen og i Satiren, havde han ved Leiligheder, hvor Theatret krævede Forestillinger af mere alvorlig Natur, vist sit dramatiske Talent i en anden Retning, der ikke kunde kaldes ny for Minas Forfatter; men som maatte overraske dem, der blot tænkte paa "Kong Salomon" og "Recensenten". — "Elverhøi, et Skuespil i 5 Acter", opførtes første Gang den 6te November 1828, og henryk enhver Tilskuer, Theatrets hele Publicum, i dette Ord's fuldeste Udstrækning, til et udeelt, begejstret Bifald. Denne Virkning var ligesaa naturlig, ligesaa eiendommelig for dette Skuespil, som Vaudevillernes var i deres Sphære; den var ligesaa lidt frembragt ved ephemere sceniske

Effectmidler, som ved laant eller eftergiort Prunk; det var en sand scenisk Konstvirkning, udsprungen af Stykkets Rationalitet og af dets ualmindelig heldige Indretning for Theatret, hvor Forfatteren, i Forening med en genial og gedigen Tonekunstner, forenede det Lyriske og Musicaliske i Sang og Melodier, med det Dramatiske i Handlingen; og udførte dette med en saadan Simplicitet, en saa viis Sparsomhed og rigtig Brug af de udenfor Handlingen anvendte Midler, at Tilskuerne aldrig noget Dieblid kunde føle Tomhed eller Træthed, men i en uafbrudt Række af dramatisk og lyrisk Interesse maatte følge Fremstillingen fra det første Optrin til det sidste. Saavel herved, som ved Stykkets i høi Grad heldigt og passende anbragte Ornamente, om jeg saa maa sige — eller det, som deri forekommer af festlige Opteg, Dands og af det Eventyrliges eller Overnaturliges poetiske Anvendelse — og ved dets ypperlige musicaliske Arrangement, er Elverhøi bleven til et scenisk Product, hvis Virkning paa Skuepladsen man næsten kan kalde uden Exempel hos os. *)

Hvormeget denne Virkning udgaaer fra Stykkets væsentlige Beskaffenheder, og ikke allene fra Nyheden, eller fra tilfældig og forbigaaende Prunk: derom vil Enhver saameget mere have overbevist sig, jo oftere han har bivaagnet dets Forestilling.

---

*) I 6 Theater-Saisons, eller fra Nov. 1828, til 1ste Jan. 1835, er det opført 50 Gange med uformindstet Søgning og Andesti af Publicum. Siden denne Dag har det, af Grunde, som ligge uden for Stykket, ikke været givet.

Vi maae imidlertid betragte dette Skuespil mere fra et Synspunkt, hvor vi overskue dets hele Virkning paa Scenen, end fra et saadant, hvor vi allene betragte det som et Drama, skrevet for Læsningen. "Elverhøi" maa man see og høre, for at kunne fatte og nyde dette Skuespil i dets hele Virkning og i dets sande Værd. Alt hvad det besidder af Nationalitet, af romantisk Poesie og lyrisk Effect, træder først levende frem og kan først rigtig vurderes i en heldig og værdig Fremstilling paa Skuepladsen. *) Stykkets egentlige dramatiske Indhold er ikke uden en virkelig romantisk Interesse; men denne er dog ei betydelig nok for at kunne fængsle eller indtage Læseren, i den Grad som Tilskueren. Mod Enkeltheder i Plan og Udførelse, mod adskillige usandsynlige Forhold og Situationer i "Elverhøi", ere Indvendinger fremsatte af Kritiken, som dog ellers fra forskellige Sider og Synsmaader har været temmelig enig i at tillægge Stykket en

---

*) Dette nationale Skuespil har, med Hensyn paa den sceniske Fremstilling, en dobbelt, ikke almindelig Egenkab. Med den overhovedet herskende Simplicitet i dets Anlæg og Indretning, ere disse dog saaledes, at det sceniske Apparat kunde udvides til et Pragt-Skuespil, indrettet for et langt større, mere glimrende Theater, end vort. Men det lader sig tilige udføre med indskrænkede Midler, uden ganste at tabe sin Virkning. Jeg har selv med virkelig Forundring været Vidne til, at Elverhøi er blevet spillet af danske Provinds-skuespillere i Skaane; og at dette nationale danske Drama med et udvortes Theater-Udstyr, der ikke kunde være uslere, i et fremmedt Land vandt meget stærkt Bifald.

heldig Idee og Grundcharakter, en let og naturlig Dialog, og i Sproget mangen poetisk reen og ædel Skønhed. *)

Uf en meget ulig æsthetisk Substant, og en ikke mindre forskjellig dramatisk Behandling, var Digterens næste betydelige Arbeide for Theatret uden for Vaudevilens genre: "Prindsesse Isabella, eller tre Aftener ved Hoffet, Lystspil i tre Acter"; (opført d. 29de Oct. 1829.) Det er et, med megen Rigdom af lyrisk Poesie, ligesom med Anvendelse af finere dramatisk Kunst udstyret romantisk Intrigue=Skuespil, hvori Digteren for en Deel har nærmet sig det spanske Dramas sydlig=lyriske Charakter, saaledes som den viser sig i de Calderonske Intriguestykker; men uden enten at optage denne Charakter i "Prindsesse Isabella" — som har meget eiendommeligt og for den fremmedt — eller at benytte noget af det spanske Dramas Form eller Versification i Dialogen. Stykket var mindre heldigt paa Scenen, end noget andet, Digteren har bragt paa Skuepladsen; og den af ham paa-tænkte Forandring, med Hensyn paa den sceniske Fremstilling, kom ikke i Stand. Smidlertid greb hans Modstandere med begge Hænder denne Leilighed til at anfælde et Skuespil af Heiberg, med hvis sceniske Virkning hverken Publicum eller Forfatteren selv var tilfreds. Men de vare ikke mere heldige ved denne, end ved de allerfleste andre polemiske Anledninger. I Stedet for at komme

*) Jvf. Rec. i Dansk Lit. Tid. 1828. No. 7-8 (af Sibbern.) Nordisk Tidsskrift, af Moltbech. III. (1829.) S. 173-76. Maanedsskrift for Lit. I. (1829.) Side 50-59. (Af Professor N. David.)

frem med en grundig og afgjørende æsthetisk Kritik, *) benyttede man Digterens egen Angivelse, "at Lope de Vega havde givet ham, ikke Stykkets Sujet, men Anledning til samme", og at han havde "laant Ideen" til en Scene i 3die Act af en Calderonsk Comedie, til i Luften grebne og kiedsommeligt gientagne Beskyldninger for Plagiat. Et Angreb af en saadan Natur kun ved Digterens egen, efter Sædvane vittige og sarkastiske Gien- drivelse **) kunde faae nogen Interesse: er begribeligt nok. I øvrigt maa Stykket selv betragtes som et dramatisk Arbeide, der endnu er ubehandlet af Kritiken.

Heiberg havde, med det sidste Nummer af Aargangen 1828, afbrudt den flyvende Post paa et Aar. Han optog atter Bladets Udgivelse den 1ste Januar 1830, og lod det udgaae regelmæssigt, med uforandret Tendents og Bifald, i bemeldte Aar. Men unegtelig kunde flere Grunde fraraade en Digter og Forfatter, som Heiberg, i en lang Periode at fortsætte den regelmæssige Udgivelse af et literairt og æsthetisk Tidskrift. Dette følte han selv, og bekiendtgjorde ved Slutningen af 1830, at "den

---

*) Den overhovedet berømmende Anmeldelse i Maanedsskr. for Lit. III. 443-51 (af S. Zahle) er det heller ikke; og den gaaer egentlig kun ud paa, at der i "Isabella" er for meget af Dands, Pragtoptog, Sang og andre Ornamente for et Festsuepil.

**) Jvf. bl. a. hans "Gien svar paa Hr. Prof. Hauchs Svar." No. VI. Kbh. flyvende Post. 1830. No. 47; hvormed maa sammenlignes det factiske Modbeviis, som er færdigt i Artikkelen: "Om det foregionne Plagiat af Prindsesse Isabella." sammest. No. 21. 22 og 24. (af Prof. David.)

flyvende Post" vel ei skulde ophøre, men "giøre en Pause af ubestemt Længde"; og imidlertid afløses ved "fra Tid til anden udkommende Supplementblade", der skulde udgaac til ubestemte Tider; "snart efter længere, snart efter kortere Mellemrum, alt eftersom der i Literatur- og Theater-Verdenen, eller udenfor samme, maatte frembyde sig interessant Stof for Redacturen." Som Følge heraf udkom, men ikke førend med Januar 1834, Kiøbenhavns flyvende Post i saakaldte "Interimsblade", fra No. 1-100; og af disse det sidste den 7de Juni 1836; da en Reise, som Heiberg tiltraadte til Paris, gav Anledning til at han under sin Fraværelse overdrog Redactionen til Hr. Candidat H. Herh. Imidlertid standsedes dog Bladet, indtil Heibergs Hjemkomst; og af Interimsbladenes andet Bind er hidtil kun udkommet No. 101-135, fra den 22de Decbr. 1836 til den 21de Decbr. 1837.

Imidlertid havde Forholdene ikke allene for Digteren selv meget forandret sig; men i vort Fædreland taget en Vending, der spaaede det, og virkelig begyndte en ny politisk Æra for Danmark. Kong Frederik VI. skienkede af egen Drift sit Rige raadgivende Provindsialstænder. En ny og levende Deeltagelse i offentlige Anliggender vaagnede hos Nationen; den periodiske Presse begyndte at yttre sig med en Frihed, som man nu fik at see, den ingenlunde havde savnet i Danmark; men som den længe ei havde brugt. Et Slags politisk Opposition dannede sig imod Regjeringen og dens Organer, der forstod at benytte hiin Frihed, og i endeel af sine Virkninger var velgiørende; men ogsaa i andre Retninger havde de sædvanlige og be-

fiendte Følger af et System og en Stræben, hvis Livs-
betingelse og Hovedmaal er, at d a d l e. — Hvad vel neppe
Mange havde ventet, indtraadte virkelig: ogsaa "den
flyvende Post" forlod sin udelukkende æsthetisk-litteraire
Bane, for nu og da at aflægge Besøg paa den politiske.
En Begyndelse var allerede gjort i Aargangen 1830, i
Anledning af den franske Julii-Revolution. (No. 98-101.
109.) Men det var egentlig først i "Interimsbladene"
(navnligen fra No. 14 af) og i A. 1834, at Udgi-
veren lagde sin Hensigt for Dagen, tillige at drage den inden-
landske Politik ind i Bladets Virkefæde, og det i en
saadan Retning, som man pleier at give Navn af den
conservative; eller medsat den ubetinget dadlende og ned-
brydende Oppositionsaand. Det vedkommer ikke disse Bla-
des Formaal at undersøge, hvad "den flyvende Post" i
denne Retning udrettede og formaaede. Man maa for-
nemmelig beklage, at hvad der præsteredes, (tildeels
af Medarbejdere ved Bladet) var for afbrudt og for
lidt sammenhængende og vedligeholdt. En Forening af
saa lidet harmoniske Elementer, som Poesiens, Konst-
lærens, og den practiske Politiks, var heller ikke let
at tilveiebringe eller at bevare. Hvad der altid vil tale
for det Bærd, Heiberg under alle Omstændigheder vidste at
give sit Ugeblad, der aldrig styredes i Kjølvandet af Op-
positionspressens Dampskib, er det Factum: at selv
under de udvortes mest hindrende Omstændigheder for
Udsættningen, nemlig den ubestemte, uordentlige, tidt og
længe afbrudte Maade, hvorpaa det udkom, var det dog

intet mindre end Mangel paa Kisbere, som bragte Bladet til at standse.

Allerede efterat Digterens første Forsøg i den danske Vaudeville var lykkedes over Forventning, bestemte han sig til at opgive sin Stilling i Kiel, der harmonerede saa lidt med hans Kald og Tilbøielighed; og at henvende sin Hovedvirksomhed, i det mindste for en Tid lang, paa Theatret og dramatiske Arbejder. Han søgte og erholdt i Efteraaret 1825 sin Afsked, som Lector ved det Kielske Universitet; og efterat han, i de derpaa følgende Aar, foruden sine originale dramatiske Arbejder, havde leveret adskillige Oversættelser til Brug for det danske Theater, opnaaede han 1829 en Ansættelse som Kongelig Theaterdigter og Oversætter, med 600 Rdlr. aarlig Løn; hvorfor han forpligtedes til, foruden Prologer, Sange eller andre Digte ved festlige Leiligheder, at levere et vist Antal af oversatte Skuespil om Aaret, til Theatrets Brug. Da i det følgende Aar (1830) den Kongelige militaire Høiskole oprettedes, blev Heiberg tillige ansat ved denne Stiftelse som Docent i Logik, Æstetik og dansk Literatur, og forestod denne Lærerplads indtil Enden af Aaret 1836, da en Forandring ved Academiets Læreplan indtraadte. Smid- lertid havde han i A. 1829 erholdt Charakter af Professor. — Den sidstnævnte Ansættelse førte Digteren atter, med fornøet Iver og Anstrengelse, tilbage til hans filosofiske Studier og Virksomhed; og i Junii Maaned 1832 udkom som Ledetraad ved hans Forelæsninger ved Høiskolen: "Grundtræk til Philosophiens Philosophie, eller den speculative Logik;" 126 S. i Quart; hvori Forfatteren paa sin Maade har

fremstillet den Hegelske Logik's Grundlærdomme i schematiske Form. Hvorvidt denne Bog (der kun, efter dengang gældende Forskrifter ved den militaire Højskole, tryktes som Manuskript) overhøvedet passede til sin Bestemmelse, eller den speculative Logik til at være almindelig Læregienstand ved en Stiftelse for høiere militair Dannelse: ville vi overlade Andre at afgjøre. Som et i Litteraturens og den dramatiske Digtkonsts Historie mærkeligt, og neppe andensteds forekommende Phænomen, maae vi derimod fremhæve: at Forfatteren paa samme Tid kunde skrive og docere over den speculative Logik, digte Vaudeviller ("Riøge Huuskors" 1831 og "de Danske i Paris" 1833;) og oversætte franske Lystspil og Syngespil for Theatret. Fra 1833 af syntes derimod hans komiske Muse, under de speculative Studier, at ville tage sig længere Hvile. Dog saae man Digteren i det 1835 forfattede, under Titelen "Alferne, en Eventyr-Comedie" udgivne skønne Skuespil, paa en Maade at betræde en ny dramatisk Bane. Her var det nemlig ved en fuldkommen Sammenstilling af det naive og det stærke og lunefulde Komiske med det romantiske og dristige Eventyrlige, at Digteren opnaaede en ganske ny og original dramatisk Effect paa Scenen. Han er siden endnu engang vendt tilbage til dette af ham paa vort Theater indførte genre, i Eventyr-Comedien "Fata Morgana." (1838.) I dette Skuespil hersker det Eventyrlige ikke allene i Stykkets romantiske, men selv i dets komiske Bestanddele; og Digteren har desuden givet dette Dramas eventyrlige Handling et ideal-philosophisk og symbolisk Grundlag, som

uden Tvivl, tilligemed et mindre heldigt scenisk Arrangement, bidrog til, at "Fata Morgana" ikke vandt eller vedligeholdte det Bifald paa Scenen, som "Alferne"; og endnu mindre kunde rose sig af en saa glimrende Lykke, som Heibergs sidste Vaudeville "Nei", der fremtraadte halvandet Aar tidligere end Fata Morgana, (Junii 1836) i tre Aar er opført 36 Gange, og endnu hører til Skuepladsens heldigste og mest yndede Fremstillinger. Under en saaledes næsten uafbrudt Sysselsættelse som dramatisk Digter, har Heiberg, som det synes, heller ikke ladet sin speculativ-philosophiske Landsvirksomhed hvile. Som litteraire Frugter af denne kan bl. a. nævnes en 1833 udgiven propædeutisk Afhandling: "Om Philosophiens Betydning for den nuværende Tid;" *) og det af Heiberg 1837 begyndte Tidsskrift: "Perseus, Journal for den speculative Idee"; hvoraf hidtil kun to Hefter (264 og 181 S. 8vo.) ere udfomne.

Digterens udyortes Stilling til Theatret er vedbleven uforandret fra 1829 til 1839. I dette Aars August Maaned blev han, efter Indstilling af Theaterdirectionen, ved en Kongelig Resolution fritaget for den ham siden hans Ansættelse som Theaterdigter paaliggende Forpligtelse, aarligen, uden Betaling, at levere et vist Antal af oversatte Arbejder; hvorimod han forpligtedes til, saa ofte Directionen ønsker det, at meddele Betænk-

---

*) Jvf. Recensionen over denne Afhandl. i Litteraturtidenden, 1833. No. 41-43; og Forfatterens Svar herpaa, sammest. S. 765-780.

ninger over de til Theatret indleverede originale og oversatte Skuespil; at foreslaae tienlige Forandringer i de Stykker, der ved saadanne kunne blive antagelige til Opførelse; at udføre den første Oplæsning af de antagne Skuespil, og overvære en eller flere af de første Prøver, hvis dette af Directionen ønskes, m. m. I Marts 1831 ægtede han Skuespillerinden Johanne Louise Påtges, som allerede da var en af Theatrets første Prædellser, og hvis Talent og Kunst siden har modtaget endnu høiere og rigere Udvikling.

Efterat Heiberg 1819 første Gang havde samlet sine indtil den Tid adspredte trykte lyriske Digte, har han i Marts 1833-36 udgivet en ualmindelig fuldstændig Samling af sine poetiske Arbejder, hvoraf de lyriske Digte, i Forening med et Par Noveller i Prosa, og nogle Poesier i fremmede Sprog, optage to Bind; de indtil 1835 udførte dramatiske Bøger 6 Bind. — Til sidst bør her ogsaa nævnes en i vor Literatur mærkelig og indflydelsesrig Virken af denne Digter, som Udgiver af de almindelig udbredte og yndede Noveller ved "Forfatteren af en Hverdags-historie", hvoraf de tidligste først bekendtgjordes i "den flyvende Post" 1827-30. Det store Publicum, disse Fortællinger og Romaner have fundet, det afgjorte Bifald, hvormed de i og udenfor Danmark ere optagne, den Indflydelse, de have udøvet paa denne Green af den danske poetiske Literatur: have hidtil ei kunnet formaae deres kloge Forfatter til at aflægge den vel bevarede Anonymitet. Til de svagest begrundede Gisninger i den Anledning hører upaatvivlelig den, at Professor Heiberg selv skulde

være Forfatteren. Hvor nær han er dem aandelig beslægtet, og hvormeget de kunne skylde Udgiverens skarpe og sikke kritiske Blik og danske Sprogtaalent: .dette er Spørgsmaal, som vi ønske, endnu i lang Tid maae forblive uden Svar.

At meddele et fuldstændigt og fyldestgørende Udvalg af en Digters Iyriske Poesie, der har sammensmeltet den med sine allerflestes dramatiske Bærker, og meddeelt saa mange Prøver af dens Konst, Skønhed og Elegants i festlige Sange, Cantater, Viser, Proleger og andre Leilighedsdigte: er vanskeligt, og i en Samling, som denne, næsten umueligt. Heller ei vil det lade sig gjøre, her at meddele en almindelig æsthetisk Charakteristik over Heiberg, som Lyriker; hvilket jeg ogsaa maa finde saa meget mindre betimeligt, som jeg antager, at hans Digterbane er langt fra at være afsluttet, og at han mueligen i meer end een Retning vil fremkalde nye Kilder og benytte nye Ideer og Aands = Stemninger for sin Poesie. Jeg nøies derfor med at henvise til de saa almindelige Uttringer om denne Digters Iyriske Charakter, der ville forekomme i Fortalen til nærværende Bind.

U r a n i e n b o r g,

R o m a n z e.

(1812.)

Du Vandringsmand ved Søen,
D stands din raske Gang!
Vend hisset dig mod Den,
Dg hør min Mindesang!
Vend derhen dine Tanker,
Din Længsel og din Sorg;
Paa hine gule, Banker
Stod før en Ridderborg.

I længst forsvundne Dage
Var den i Glands og Magt.
Nu er der knap tilbage.
Ruiner af dens Pragt.
Men i de gamle Tider
Da var den høi og stor,
Dg saaes til alle Sider,
Dg kneisede fra Jord.

Den ikke monne være
For nogen Viking bygt:
Urania til Ære
Den reiste sig saa trygt.
Fra Mennekenses Brimlen
Bed Havet skilt den laae,
Dg hæved sig mod Himlen,
Dg mod de Stierne smaa.

I Bolden var befæstet
Mod Ost en Port saa stor,
En anden imod Vester,
Dg Spiir i Syd og Nord.
Høit kneiste Borgetinden,
Dens ranke Spiir derhos:
Der dreied sig for Vinden
En gylden Pegasus.

Forunderlige Taarne
I Nord og Syd man saae,
Af stærke Piller baarne,
Dg med Altaner paa.
Der man til alle Kanter,
Ihvor man og mon gaae,
De mægtige Quadranter
Dg store Sphærer saae.

Fra Borgen see man kunde
Saa vide over D,
Saa mange grønne Lunde,
Den store salte Sø.
De Sale monne prange
Med skønne Farveskier;
Af Haver var der mange
Med Blomster og med Træer.

Men fluktes Dagens Lue,
Dg Nattetid faldt paa,
Man Stierner fik at skue
Paa hele Himlens Blaa.
Alt fiernt man høre kunde,
Naar derpaa man gav Agt,
De fire store Hunde,
Som holdt om Natten Vagt.

Den fromme Ridder trængte
Sig ei i Ledingsfærd,
Paa Bæggen bort han hængte
Sit Harnisk og sit Sværd.
Fra Jorden og dens Jammer
Han gierne flygte gad,
Naar i sit stille Kammer
Bed Midnatstund han sad:

Da hæved han sit Die,
Alt i den Nat saa lang,
Dg spored i det Høie
De lyse Stjerners Gang.
Dg Stierne hans Rygte
Bar over Land og Sø,
Saa Konger selv besøgte
Ham paa den lille D.

Men Stierne de blinked
Til andre Lande hen,
Hans Skiebne bort ham vinked,
Han kom ei meer igien.
Alt længst de stolte Mure
Er sunkne hen i Gruus,
Dg Ploven monne fure,
Urania! dit Huus.

Men hvergang Solen daler,
Seer den til Hveen huld,
Hvor Aftenrøden maler
Sig' end erindringsfuld.
Keemodig Maanen iler
Forbi sin elskte Kyst,
Dg Trepas Stierne smiler
Med hellig Elskovs Lyst.

Da røres det og tindrer
I Borgens dybe Grund:
Den troer, at den erindrer
En gammel Aftenstund;
For nogle Dieblikke
Den gierne frem sig skød,
Men ak! det kan den ikke,
Den synker i sin Død.

L i d e n K i r s t e n,
Romanze.

De Bølger rulle saa tungt afsted,
Liden Kirsten stander ved Havets Bred.
Hun stirrer saa dybt i Bølgen blaa,
For at see, hvad aldrig hun forhen saae
Alt i de fiolige Bølger.

"Ak, var det dog sandt, hvad min Fader har sagt!
Der lever i Havet en ukiendt Magt.
De bygge og boe i den dybe Grund,
De leve saa trygt paa Havets Bund,
Alt i de fiolige Bølger.

Der stander en Borg, saa vid, saa stor,
Dg Himlen er som et Sølvflor,

Dg Sol og Maane af røde Guld,
Dg Marken af tusinde Perler fuld
Alt i de kiølige Bølger.

Et Bøsen boer i den dybe Borg,
Det kiender, som jeg, til Fryd og Sorg;
Et Menneskehierte flaaer i dets Bryst,
Det føler en evigt verlende Lyst
Alt i de kiølige Bølger.

Dg om den Havmand saa meget veed,
Saa kiender han ogsaa til Kiærlighed;
Da har han sagtens elsket engang,
Dg stiller sin Længsel ved Harpens Klang
Alt i de kiølige Bølger.

Du Havmand! Bær mig da god og huld,
Jeg bliver, jeg bliver saa længselfuld;
Mit Hierte føler en ukiendt Ild,
Den brænder saa stærk, jeg slukke den vil
Alt i de kiølige Bølger.”

Liden Kirsten synker paa Havets Bund,
Men Havmanden kysser den Rosenmund;
Han aabner hende sin vaade Favn,
Hun nævner sagte sin Frelfers Navn
Alt i de kiølige Bølger.

Fisken og Havfruen.

Den Fisker han monne ved Stranden gaae,
De Bølger saa sagtelig rinde,
En Havfrue dandser paa Bølgen blaa,
Der kruses af Sommervinde.
Hvi ganger du der,
Min Ungersvend kær?
D siig, hvad du haver isinde!

Jeg fæste mig vil saa deilig en Brud,
Dog ikke jeg beiler allene;
Thi om at elske en Mø saa prud
Sig tusinde Svende forene,
Og bringe i Mag
Hver evige Dag
Hende Smykker og Edelstene.

Jeg fattige Fisker har intet Guld
At byde min elskede Pige;
D Havfru! din prægtige Borg er jo fuld
Af Perler, som groe i dit Rige.
Mit Liv er tilfals,
Om den deilige Hals
Du skienker et Halsbaand af slige.

Nei, Perlen vil sandelig ikke forslaae
At binde din Kierligheds Lænke;
Til Fæstengave du give maa
Det Bedste, som du kan tænke:
Det himmelblaae Hav,
Din Bugge, din Grav,
Det maa du din Elskede skienke.

Og kunde du fange ved snedig List
Fregas den funklende Stjerne,
Da vilde din Mø sig glæde forvist;
Thi Elskende skue den gierne.
Er Havet din Lyst,
Er Stjernen din Trøst,
Da vinker dit Haab i det Fjerne.

Men Fiskeren mærker den Havfrues Ord;
Flux iler han hjem i sin Have;
Der voxer en Aster, Stjerne paa Jord,
Blandt ringere Blomster og lave.
Hans trofaste Haand
Med et himmelblaat Baand
Den giver i Fæstengave.

Nu bringe de Andre Klenodier frem,
Hun tager dem, neier og smiler.

Dog knap med et Blik betragter hun dem,
Paa Blomsten Diet kun hviler.
Dig Freya har sendt,
Jeg Stiernen har kiendt!
Dg flur i hans Arme hun iler.

I Buggen af Havet vaagnede op
Kiærligheds hulde Gudinde;
Fra Havet steg hun til Himlens Top,
Hvor hun som Stierne mon skinne.
O Beiler, din Haand
Med Blomst og med Baand
End Kiærligheds Rige kan vinde.

B r e v d u e.

(1812.)

Lille Brev! forstaa mit Ord,
Far ei vild blandt tusind Veie.
See, hvad jeg dig anbetroer,
Hvilken Skat din Favn mon eie.
Over Bierg og Dal du maa
Til mit kære Hiem dig svinge,
Derpaa til min Moder bringe
Disse gyldne Drenringe,
Som du vel maa passe paa.

Træd min Moder ganske nær,
Hils fra mig saa mange Gange;
Siig, jeg sidder ene her,
Dg de Aftner er saa lange.
I den dunkle Aftenstund
Hiertet tidt af Længsel banker,
Dg, hensynken dybt i Tanker,
Min Erindring gierne vanter
Hiemme ved det sølvblaae Sund.

Kommer saa den mørke Nat,
Som de klare Stjerner følge,
Dg jeg seer dem hæves brat
Op af Østerhavets Bølge,
Tænker jeg: Ak! var jeg der,
Hvor de elskte Bølger blaane,
Hvoraf Stjerner, Sol og Maane
Dobbelt Glands og Klarhed laane,
Ak! om jeg var eder nær!

Nu min Moders Blik maaskee
Stirrer paa den lyse Himmel,
Kan den samme Stjerne see
Paa den hele Stjernevimmel.
Hvad der skilt ved Jord og Hav,
Ligger i det dunkle Fjerne,

Samler nu den milde Stierne,
Samler vore Blikke gierne
Over Jord og mørken Grav.

Hver en Fødselsdag, som svandt,
Var jeg altid før tilstede,
Gav vel og engang iblandt
Ringe Skiærø til hendes Glæde.
Ak! jeg kommer ei i Nar,
Seer nu ei de mange Kiære,
Som om hende samled' ere,
Smukke Gaver at forære:
Af sin Søn hun Intet faaer!

Derfor sender jeg nu dig,
Lille Brev! for 'mig at tale:
Du maa gielde smukt for mig,
Og mit Savn, min Længsel male.
See, at ikke feil du gaaer;
Om du vildsom blive skulde,
Søg da blot den gode, hulde,
Omme Moder, længselfulde,
Som din Ringhed ei forsmaaer.

H i e m k o m s t.

(1812.)

Min Reisetid sig nærmer nu sin Ende,
Den er forbi, den alt for korte Lyst;
Tilbage skal jeg til mit Danmark vende,
Jeg ventes der ved mangt et elsket Bryst.
Jeg dig, min Sang, vil som mit Forbud sende,
At hilse venligt paa den danske Kunst,
Dg bede Siølund's vinterlige Bølger
At tage mildt mod ham, som efterfølger.

Jeg ligner Vandrerens, som har med Møie
Til Biergets skovbegroede Spidse naaet.
Der staaer jeg nu, og dvælende mit Die
Betragter Veien, som jeg nys er gaaet.
Jeg spørger selv: Hvad kunde mig fornøie?
Hvad mægtig Attraa har hos mig formaaget
At fjerne mig fra Fødeland og Venner
Til dette Land, hvis blotte Navn jeg kiender?

Her er en ny Natur i disse Lande —
En ny Natur, og majestætisk stor;
Ei Danmarks milde, blomsterklædte Strande,
En venlig Bøgeskov, en dyrket Jord;

Men frygtelig de steile Klipper stande,
Om Toppen sig den ranke Granskov snoer,
Hvis tause Mørke høitidsfuldt bebuder:
End leve her de gamle Balhals Guder.

Selv Konsten med Naturen sig forbinder,
Dg gjør mig paa forgangne Tider klog.
Betydningsfulde staae de gamle Minder,
Dg tale deres halvforglemte Sprog.
I Mark, i Skov, i Dal, paa Biergetinder
Jeg læse kan, som i en gammel Bog,
Hvor Saga har for Evigheden skrevet
Et Træk af det, som fordum der har levet.

Uf dyb Beundring høit mit Hierte luer;
Men ak! jeg er endnu ei rigtig glad.
Forgieves, at jeg Hiertets Længsel kuer,
Dg iler til den store Hovedstad,
En fremmed Pragt og Herlighed beskuer,
Dg selv er fremmed i den stolte Rad.
Kan Stadens Larm, kan Menneskenes Trængsel
Da stille Hiertets ubevidste Længsel?

Jeg glædes ei ved disse høie Fielde,
Der stande som en trofast Klippemaur,
Ved disse Graner, som ved Bæxt og Velde
Forkynde Frihed og en stolt Natur;

Thi Ingen jeg min Glæde kan fortælle:
Den stolte Frihed 'er et Fangebuur,
Hvori jeg lever ene med mit Hierte,
Dg deler med mig selv min Lyst, min Smerte.

Nei, Glæden er en Fugl, som har den Nykke,
Med vild Ustadighed at slagre om;
Den ligner heri tidt den blinde Lykke,
Den flyver bort, saa hurtig som den kom.
Den vil kun stadig boe og stadig bygge
I tvende Stammer, hvor den ene from
Omkring den anden Armene mon brede:
I flige Træer der bygger den sin, Rede.

Dg Rærlighed, det er det Navn, som gives
Det skønne Træ, saa sieldent paa vor Jord.
En ukjendt Røst mig hvissed, at det trives
I Kuldens Hiem, det iisbedækte Nord.
Det ikke blot af Solens Ild oplives;
I Biergets Kløft, i hviden Snee det groer.
Jeg greb min Stav, og iilte for at finde
Det sieldne Træ, og for dets Frugt at vinde;

Dg troede snart at have Træet fundet,
Dg var lykkelig for et Dieblif;
Dg drømte snart at have Frugten vundet;
Men ak! den gav mig ingen Læbskedrif.

Ut see mit Haab lidt efter lidt forsvundet,
Var al den Løn, jeg for min Stræben fik.
Jeg Daare, som saa ganske kunde glemme,
Ut Træet voxer allerfrodigst hiemme!

Der er et Bæsen i min stille Bolig,
Jeg mægtig i dets skjulte Fremtid staaer;
Det er med mig som med sig selv fortrolig,
Min Magt til Grunden af dets Hierte naaer;
Foruden mig det ei er glad og rolig;
Det kiender mig, og venligt mig forstaaer;
Det føler med mig, ved min Fryd sig glæder,
Dg naar jeg sørger, ved min Sorg det græder.

Dg hvis du troer, det er en elsket Pige,
Du tager feil; og dog, ifald jeg veed
Hvad Ordet Kiærlighed vil rigtig sige,
Saa kan vel dette kaldes Kiærlighed.
Ja, det er Følelsens vidtstrakte Rige,
Dg Kiærnen af dens hele Salighed.
Hvem er det da, om ei en Søster, Broder?
Du kan ei giætte det: Det er min Moder!

D du, som med en evig Ungdoms Barme
For mig en trofast Elskerinde var!
Modtag din Søn, og tilgiv huldt den Arme,
Som søgte fiernt, hvad alt i dig han har.

Du aabner atter dine milde Arme,
Paa hvilke du saa tidt den Spæde bar.
Modtag mig da! Liig Cirkelen jeg vender
Til Punktet om, hvor jeg mit Udspring fiender.

A b s a l o n.

Herr Bugislav er saa vældig en Mand,
Han samler de vendiske Skibe;
Fem Gange hundred, jeg siger forsand,
At bringe Herr Jarmer i Knibe.
Men vogter jer, Bender! Det bliver jer' Død.
Til Dannemarks Frelse blev Absalon født.
Ham Gud har skienket en Bispestav,
Dg Dannerkongen et Sværd ham gav.
De Sømcænd paa hurtige Skibe ham følge,
Dg Kongens Ryster dem dølge.

Paa Pindsequel de gange iland,
De hellige Messer at synge.
Da kommer et Bud fra den hvide Strand:
De Bender paa Bølgerne gynge!
Men Absalon raaber: Til Skibene ud!
Med Sværdet nu ville vi tiene vor Gud.

Da hører man Larm og Vaabengny.

"Det Absalon er, ha! lad os flye!"

Da flye de Feige; men Havet bruser,
Dg mod hverandre dem knuser.

Paa Havet flyde fem hundred Brag,
Dg alle beladte med Bytte.

Da raabe de Danske: O skionne Dag!
Vor Seir os komme til Nytte!

De kaste i Bølgen de blodige Liig,
Men Absalon standser de vilde Skrig.

"Nei, Plyndring er ei for den danske Mand;
Men skienker nu Viin til Pokalernes Rand!" —

Da tømmer man dem ved de hvinende Master,
Dg i skummende Dyb dem kaster.

De Gamle Helte fandt deres Grav
Med Oldtidens Aftenrøde.

Dog skummer endnu det danske Hav,
Dg minder os om de Døde.

Det synger heel tidt i Stormens Klang

Om gamle Bedrifter en Mindesang,

Dg knuser de Feige med stolt Foragt,

Men fører de Kiække til Seir og Magt.

Thi bringe da Hver, som Heltene følger,

En Skaal for de oprørte Bølger!

Efteraarsfølelse.

Hvor sørgelig dog Skoven bliver!
Dens nylig rige Krone nøgen staaer;
Man træder nu og gaaer
Paa al den forhen grønne Pragt,
Som død og gusten driver
Omkring for alle Bindes Magt.
Jeg paa de kiendte Steder vandrer,
Dg seer, hvorledes Alting sig forandrer.

Bed Søens klare Bred deroppe,
Hvor tidt jeg i det lille Lysthuus sad,
Imellem Blomster glad,
Jeg kun de grønne Fyrretræer
Dg røde Bøgetoppe
Kan vine blandt hverandre der;
Dg fra den fieldne Gruppe stige
Halvdunkle, svage Skygger, underlige.

Det er, som om de tyde vilde
Paa den almindelige, store Død,
Hvis Lov nu Alting lød.
Saadan vil og de fiære Baand
Engang maaskee sig skille,
Som bandt til Andre her min Aand;

Måske vil efter samme Love
Mit Venskab falme, som de grønne Skove.

Måske det sig engang vil hænde,
Naar hid jeg kommer, at da meget sig
Forandret har om mig;
At Kulde jeg og Alvor seer;
At neppe jeg kan kiende
De aabne, muntre Hjerter meer.
Da vil tilgavns de før saa kiære,
Bekiendte Steder sørgelige være!

Dg Ingen vide kan tilfulde,
Om ikke sligt engang vil hænde sig;
Thi skiondt de elske mig,
Er dog kun fremmed al min Lyst;
Dg af! med fremmed Kulde
Giengielder Verden tidt det varme Bryst.
Kun der, hvor man har rigtig hiemme,
Gientoner Kiærlighedens vante Stemme.

Held Den, som har et Hiem tilbage,
En venlig Havn, hvorhen han tryk kan flye,
Som aabner ham sit Ly,
Naar han fra fierne Ryster, kied
Af Stormene, vil drage
Til Moderhiemmet's kiære Fred,

Hvor intet fremmed Sprog man taler,
Men ham hans Barndoms kiendte Lyd husvæler.

Held mig! om og Naturen falmer,
Groe stedse Foraars=Urter i mit Hiem;
Ei Høsten fuer dem:
En elsket Moder aabner her,
Bag Hiemmet's brede Palmer,
For Sønnen, som hun har saa kjær,
Den blide, fredelige Skygge,
Hvori allene' han kan boe og bygge.

Til Adelaide.

Seg ikke veed, hvad Lykken mig har givet,
Seg tvivler selv tidt paa mit Digterkald.
Dog følger jeg Naturens Røst i Livet,
Dg haaber, den skal vogte mig for Fald.
Den svage Bind, som ofte bøier Sivet,
Mit Hiertes indre Drift ei fue skal:
Seg stræber til, jeg har alt stræbt itide
Mod Digtekunstens Top, Adelaide!

Du kiender sikkert Ariostos Sange:
Saa er du og med ham til Maanen fløiet,

Dg har i Templets høie Buegange
Heel ofte dig med Digteren fornøiet,
Dg har blandt Søileordnens store, mange
Pilaстре til den ene henvendt Diet,
Hvor mellem Navnene, de flammehvide,
Engang man læse skal: Adelaide. *)

Til dette Tempel hreit i Ethrens Rige
Jeg vil mig fra den tunge Dunstkreds svinge,
Dg hielpe Svanehæren med at krige,
Dg Ravnenes den sorte Flok betvinge.
Men kan jeg Svage vel til Himlen stige,
Naar ikke Musen hæve vil min Binge,
Men vil forlade mig, imod mig stride,
Dg til din Fane tye, Adelaide?

Dg skiøre ere Traadene, som binde
Planeten til en sublunarisk Jord:
I Dæmring-Skiær dem Edderkopper spinde
I giennem Nattens tynde Sølvflor.
Kan jeg paa dem det høie Maal da vinde,
Af Støvet tynget til den tunge Jord,
Naar Sangens Charis ei vil af mig vide,
Men flygter bort med dig, Adelaide?

O saa tilgiv! — Men vee mig, at jeg vover
At haabe, du min Sang vil Dre skienke!

Den lette Sommerfugl paa Blomstervover
Henflagrer Livet, lader ei sig lænke.
Mit Digt blev langt, du kieder dig derover;
Selv mit Forsoningsoffer maa dig krænke,
Thi lange Bers jeg veed, du ei kan lide:
D. tilgiv anden Gang, Adelaide!

*) De, som have læst Ariosto, ville her vide at erindre sig den skønne Allegorie i 35te Sang af Orlando furioso, hvor Astolfo, der paa Hippogryphen er kommen op til Maanen, ser Tiden kaste Menneskenes Navne i Forglemmelsens Flod, Ravnene tage dem op deraf, men igien tabe dem deri, og tilsidst Svanerne udsøge de værdigere, og befæste dem paa en Pille i Udødelighedens Tempel.

I et Exemplar af Psyche.

Nu, da snart, paa Floras Bud,
Vintren flyer for Vaar og Sommer,
Nu, da hver en Trækfugl kommer,
Nu, da Zephyrs unge Brud
Klækker Martsviolens ud,
Nu, da snart en Hær af Psycher
Himmel, Jord og Blomster smykker:
Flyver du, o min Veninde,
Bort paa milde Foraarsvinde
Til dit Hiems de fiendte Skygger.

Uk! og jeg, der ogsaa skulde
Bryde Løvrens Baand, som tynge,
Dg i Solskin munter synge,
Glad befriet for Vintrens Kulde,
Seer mig selv, den Længselsfulde,
Staae paa den forladte Strand,
Blikket vendt mod fjerne Land,
Dver Havets sølvblaae Bugge,
Eende Binden mine Sukke,
Dg min Graad det falske Band.

Thi den fieldne Trækfugl, som
Fløi med Vintren hid til Landet,
Dg som har min Vinter dannet
Dil et yndigt Foraar om,
Hæver nu, da Vaaren kom,
Anden Gang en flygtig Binge,
Bil til Hiemmet bort sig svinge.
Uk! og naar jeg ene staaer,
Beed jeg vidst, den unge Vaar
Bil for mig en Vinter bringe.

Naar jeg gaaer i Skov og Dale
Mellem Vaarens Fugles Sang,
Hvo vil paa min stille Gang
Venlig med mit Hierte tale?

Hvo, naar Solen ned mon dale,
Dg en Stierne staaer i Nord,
Vise mig, hvor Trøsten boer?
Læge huldt, hvad Andre saare,
Dg begribe af min Taare.
Meer end Andre af mit Død?

Naar min Psyche fri sig svinger
Dver Bølgen hiem med dig,
Hendes Digter, Larven liig,
Bliver her, af! uden Binger.
Ingen Zephyr da ham bringer
Til dit Trylleslot med sig.
Men lad Digtet bringe mig!
I hver Klang af Psyches Længsel
Hør et Suk, som fra mit Fængsel
Vestenvinden bringer dig!

A f t e n v a n d r i n g.

Gi den høie Himmelbue
Straaler meer ved gyldne Lue,
Phobus alt er dalet ned.
Thetis i sin Favn ham følger,
Kieler ham i Havets Bølger,
Skienker Guddomsflammen Fred.

Fulgt af tusind Stjerners Brimmel,
Høit paa Mattens tause Himmel
Staaer Selene høitidsfuld.
Underlige Skjgger male
Sig i Bøgeskovens Sale
I det lyse Maaneguld.

Underligt mit Hierte flammer,
Mens i høie Bøgestammer
Philomele herligt flaaer:
Ha! hvorfor vil Hiertet grue,
Mens den fikselne Turteldue
Kurrende paa Grenen staaer?

Beed du, hvorfor Hiertet banker,
Maar-allene saa du vanker
Mellem Træer i Maaneglands?
Beed du, hvorfor Sicelen bæver,
Hvorfor Frygten sagte svæver
Om din neppe vaagne Sands?

Dybt i Skovens mørke Indre,
Der hvor ingen Stjerner tindre,
Pleier Artemis at gaae.
Arme! om du hende møder?
Husk, hvordan Actæon bøder,
Som den stærke Guddom saae.

Mellem Skovens tætte Grene
Banker hun i Qvel allene,
Jagtens frygtelige Mø,
Med sit Rogger og sin Bue,
Bed sin Fakkels blege Lue;
Hvem hun møder, han maa døe!

Mens hun vildt i Skoven iler,
Venlig hun fra Himlen smiler,
Lad det ei forundre dig!
Selv til Underverdnens Riger
Som Persephone hun stiger,
Viser som treenig sig.

Thi det Dybe, Hemmelige,
Hvad du ei formaaer at sige,
Ingen Læbe nævne kan,
Er det ei i Skovens Bue?
Er det ei i Maanens Lue?
Er det ei bag Gravens Rand?

Men i Skoven, naar hun træder
Henad dunkle, tause Steder,
Frygtelig er Artemis:
Paa Kronions Tordenfile
Har hun hvæstet sine Pile,
Hendes Arm er stærk og vis.

Dg ved Gudens Lynildsflamme,
Den, som altid veed at ramme,
Hun sin Fakkell antændt har:
Troer du, Mennesket kan taale
Synet af den stærke Straale,
Som Giganters Dødsbud var?

En var kun den fromme Hyrde,
Som, uagtet Støvets Byrde,
Blev berørt af hendes Haand.
Men de saliggjorte Blikke
Skued Guddommen dog ikke,
Lukkede ved Morpheus' Baand.

Naar den straalende Gudinde
Saae ham ligge som iblinde,
Dysset ind i Søvnens Blund,
Sagte hun til Jorden svæved,
Lykkens Yndlings Læber bæved
Bed Gudindens Purpurmund.

Vil du derfor alt hernelen
See et Glimt af Herligheden,
Sku mod Nattens Stjernekrands!
Drøm i Måanens blege Lue
Hvad du aldrig faaer at skue
Baagen under Solens Glans!

Men er først din Støvdragt borte,
Har til Underverdens Porte
Hermes vinket med sin Stav:
Da kan du dig nærme rolig,
Til Gudindens mørke Bolig
Under Urnen i din Grav.

Thi forklaret Psyche svinger
To udødelige Vinger,
Som af Larven spire frem.
Dreus tør hun frit betræde,
Gler fra Gudindens Sæde
Til sin Cros atter hjem.

Dog, mens Livet fyrigt gløder,
Lad mig flye, hvis Diet møder
Artemis=Persephone!

Kun Selene vil jeg kaare
Under Smil og under Taare,
Til at sees af og at see.

Ei i Skovens mørke Indre,
Der, hvor ingen Stierne tindre,
Men i lysen Maaneguld,
Her, hvor Skyggerne sig male,
I de høie Bøgesale,
Vil jeg vandre længselsfuld!

Amor hos Bacchus.

Bacchus.

Lys! Hvo banker paa Døren? Hvad seer jeg? Amor
sig nærmer,
Hid til min Arne? D vær hilset, uventede Gæst!

Amor.

Ikke jeg kommer som Gæst; jeg har mig i Skoven
forvildet,

Da jeg til Tartarus nys søgte den eensomme Sti.
Men da sprang der en Tiger af Busken frem, jeg
den fulgte

Hid til din Hytte, som smukt dannes af Rankernes
Løv;

Og jeg hørte den jublende Larm. Da traadte jeg
ind her.

Led, Dionysos, mig ud, viis mig til Tartarus Vej!

Bacchus.

Lille, hvordan forstaaer jeg dig? Siig, hvad vil du hos
Pluton?

Amor.

Lethes qvægende Flod søger mit brændende Blik.

Bacchus.

Ricere, hvad vil du ved den?

A m o r.

Åk, jeg vil drikke dens
Bølge!

B a c h u s.

Siig mig, spørger du, Barn?

A m o r.

Nei, jeg er tørstig
og heed.

B a c h u s.

Nu, saa gaa til Najaden, forlang et Bæger af Kilden.

A m o r.

Nei, det rindende Vand kan ikke lædffe min Tørst.
Lethes rolige Flod kan ene dæmpe min Flamme.

Før mig til Bølgen, thi stærkt trænger min Læbe
dertil.

B a c h u s.

Siden du vil det, velan, saa skal jeg vise dig Veien.

Men den er lang; du her hvile forinden dig ud,
Thi du er træt og mat. Kom! Sæt dig lidt under
Ranken,

Mens den brusende Viin styrker din synkende Kraft.

A m o r.

Giv mig Crateren!

B a c h u s.

Der! — Du Arme, du ryster paa
Haanden!

Amor.

Tak! Det smagte mig godt.

Bacchus.

Drif da lidt mere
deraf! —

Iler, Mænader! herhid, og dækker Bordet i Skyggen,
Krandser Pocalen med Løv, fylder den saa til dens
Rand

Med den herligste Saft, som Druens Purpur har ydet!
Kom, og gjør Løier, Silen! Følger, Satyrer,
med ham!

Skynd dig, du Faun, til Pan, og bed om at laane
hans Fløite,

Kom tilbage med den, blæs os et Stykke derpaa.

Alt skal forherlige Festen til Ære for Amor, thi aldrig
Før den vingede Gud har Dionysos besøgt. —

Men hvor har du din Bue? Hvor er dit Kogger?

Du pleier

Ei dig at skille ved dem, fiender jeg ellers dig ret.

Amor.

Åk, det er sandt! Jeg glemte dem før hos min Moder
i Gnibus;

Paa en Cypres jeg dem hang bort, thi de tryngede
mig.

B a c h u s.

Drik, og vær lystig, mit Barn! Imorgen vi vandre
til Lethe.

Glem den kommende Dag, glem den forgangne
inat!

A m o r.

Herligt kvæger mig Druen, jeg har ei drukket den
forhen;

Thi Ambrosia kun nød jeg og Nectar tilforn,
Eller den smeltende Honning, naar tidt jeg fanged i
Haven

Mangen surrende Bi, røvende Sækken fra den.
Men jo sødere Næring, desmeer kun vorte min Flamme.

Dog, o Bacchus, din Saft gyder ei Dlie til.
Nei, den styrker mit Mod, og hæver Kraften, som
synker;

I det Fjerne jeg seer Haabet at vinke paany.
Hvor forunderligt! Før, naar i Skovens Mærke
jeg lytted

Til de Toner, som Pan lokked af Rørene frem,
Blev jeg bedrøvet tilmode, jeg sukede mere, jeg følte
Hiertet at banke, jeg græd, uden at vide hvorfor;
Dog, nu hører jeg gierne din Faun at spille paa
Syrinx,

Munter og lystig mig er bleven den sorgfulde
Klang.

See, hvor Mænaderne dandse dertil, og Satyrerne
springe!

Op! Jeg blander mig selv med i den festlige Dands.
Benter! Krandsen mig først med Vedbendranke og
Viinløv.

Ordner jer! Følger mig! Nu Amor skal føre
jert Chor.

Giv mig Pocalen i Haand: Jeg efter Tacten be-
sprænger

Jer med dens hellige Saft. Fylder den atter
engang!

Rask afsted! Nu op, og nu ned! Nu cirklende
Runddands!

Evoë! Evoë! Hil Druernes mægtige Gud!

B a c h u s.

Stakkels Lille! Han er ei vant til at lyde min
Thyrsus;

Hurtig den virker paa ham. See kun, hvor lystig
han er!

See, hvor han dandser, og svinger sig rundt, og nipper
af Bægret!

Dog, nu standser han. Træt har ham Bevægelse
giort,

Thi han sætter sig; alt hans Dienlaage sig lukke;
Langsomt synker han ned i det beduggede Græs.

Stille! Han sover! Nu, rører jer ei! Tys! Løfter
ham sagte

Dp paa Vælet! — Silen, bliv ikke vred for saa lidt!
Selv du efter kan løbe, kan holde dit Væsel i Halen,
Saa er du sikker, at ei Dyret skal rende sin Bei.
Tager nu Bedbendkrandsen af Barnets Hoved, og dnypper
Den i Vinen, og vaad slynger forsigtig den om
Begge hans Tindinger og de guldguilt bølgende Lokker!
Pidsker paa Vælet! Afsted! Ordner jer, følger
med mig!

Hen til Gnibus vi gaae, og søge Cypressen i Lunden,
Hvor han sin Bue har hængt. Sagte vi lægge
ham der

Under de skyggende Grene; derpaa vi forlade ham Alle.
Naar han da vaagner, og seer Buen at hænge
paa Qvist

Med det skinnende Rogger, da vil han troe, at han
drømte

Hele sit Dphold hos mig; eller han tænker maaskee,
At ved Lethe han var; men naar han Krandsen har
fundet,

Siger han: "Morpheus ei bandt, eller Pluton,
en flig.

Drømte jeg, hvordan blev da et virkeligt Foster af
Drømmen?

Var jeg ved Lethe, da var jeg ved en Lethe, som ei
Slukker Hierternes Brand, men lindrer Smerten,
og giver

Mod til at taale paany stærkere blussende Glød."—
Ak, hvor vilde den Arme, ifald hans Lue var slukket
Bed Forglemmelsens Flod, vaagne bedrøvet og tom!
Dog nu vil, naar Sønnen er endt, han trøste sig
over,

At han gienkiender sig selv. Hvo som har Ræer-
lighed følt,
Vil sin Livstid heller af haabløs Flamme fortæres,
End een eneste Dag leve med Sundhed og fri.

Naaren og Freden.

Held os! Den Gamle med riimfrosne Lokker,
Vinteren, flyer:
Naaren, bekrandsset med himmelblaae Klokker,
Livet fornyer.
Kampen var haard, men den Freden mon bringe;
Seiren skal klinge,
Løftet paa Tonernes mægtige Binge
Høit mod de purpurne Skyer.

Digteren, vakt af de første Violers
    Yndige Blad,
Åbner sin Barm for de himmelske Straalers
    Dvægende Bad,
Bryder sin Larve mod Sommerfuglbrimlen,
    Flagrer mod Himlen
Over Corallernes hilsende Stimlen,
    Binget, fornyget og glad.

Ind under Bøgenes grønnende Kroner,
    Salig i Vand,
Vandrer han hen over Skov-Anemoner,
    Lyren i Haand.
Bogfinkens Dviddren hans Læber indvier;
    Dg naar den tier,
Hilser han Baaren med Baarmelodier,
    Løsnet af Vinterens Baand.

Vinterens Sorger og Glæder nu dølger
    Glemselens Flor.
Flora kun vinker ham nu, og han følger
    Glad hendes Spor.
Vintren er flygtet, og Striden herveden,
    Bort fra det Eden,
Hvor hendes Smaa om et Alter for Freden
    Samles i duftende Chor.

Derfor om Vaaren og Freden hans Sange
Gienlyde nu.

Fiendskab, hiin sorte, kun fostret i lange
Nætter med Gru,
Flye med den flygtende Vinter mod Polen!
Barmen af Solen
Udklækker Hierternes Blomst med Violen,
Fred i vor Sang og vor Hu.

Nymphes og Fauner ved Lyren han atter
Samler om den;
Hellige Taarer, begejstrede Latter
Bækker han end.

Satyrer bringer ham vingede Pile,
Gyldne, der smile;
See, hvor de flyve, og naae, hvor de ile,
Himlen og Jorden igien!

Saaes der Nogen, da huske han, Striden!
Blot er en Fæst,
Smile ved Saaret, og drage fra Siden,
Sadle sin Hest!

Thi har vi Fred, kun i krigeriske Leire
Bør vi den feire:
Stedse Turnering og festlige Seire
Freden forherliged bedst.

Du, som har Aarstiden vakt af sin Dvale,
Høit paa din Gang,
Hersker af Solen, og Drot af Castale,
Smil til min Sang!
Nær i mit Hierte den Flamme, du tænder!
Lær mine Hænder
Dobbelte Greb i din Streng, naar den sender
Pilens og Tonernes Klang!

Himmelsk Kiærlighed.

Jord og Himmel ere skilt som tvende;
Lad ei daarligt os forverle dem!
Himlens Lys de gyldne Straaler sende
Ned til Jorden, til vort mørke Hiem.
O, at Jordens Børn da ogsaa vilde
Fæste deres Blik paa Livets Kilde,
Ikke stirre blindt i Dybet ned!

Kiærlighed! Ved dig jeg klog er vorden!
Nu jeg seer, at ogsaa du er Do.
Skiondt I begge throne her paa Jorden,
Ei hos Hver de samme Glæder boe.
Paa den Ene Jordens Mørke ruger,
Mens den Anden himmelsk Klarhed suger,
Og om Himlen minder Jordens Børn.

Ofte, Amor, har mig Arme saaret
Snart din ene, snart din anden Piiil;
Dog de Piger, som mit Hierte kaared,
Brændte kun ved jordisk Elskovs Smiil.
Fast til Jorden var min Tanke bunden,
Himmelsk Kiærlighed var aldrig funden
Paa mit Hiertes lange Vandringsvei.

Amor! lad dig takkes af din Slave!
Nu jeg stirrer ei til Jorden ned:
Du har givet mig din bedste Gave,
Du har lært mig himmelsk Kiærlighed!
Lad mig Elskovs Taarer her dig nde,
Tusind Krandsse skal dit Alter pryde,
Og forherlige din Festens Dag.

Elfte! det var dig, som Guden kaared
Til at vække mig med Englesmiil!
Det var dig, ved hvem saa dybt han saared
Mig med aldrig forhen følte Piiil.
Det var dig, o søde Lærerinde!
Som mig himmelsk Elskov først lod finde;
Held mig! thi min Aand er født paany.

Hulde! skulde du formaae at røre
Med en jordisk Belyst vel mit Sind?

Paradisets rene Engle fløre
Dig i Uskylds hvide Lagen ind.
Samme Lilier, som paa Kinden boe,
De bevare ogsaa Hjertet tro,
Virke som en hellig Talisman.

Liig en Sommerfugl i Solens Luer,
Læt du danser giennem Livet hen;
Dybt og vist din lyse Aand dog skuer,
Skøndt elskværdig Lætsind pryder den.
Gratien maa friske Blomster vække,
Og en nordisk Mø de Krandsse række,
Som hun fletted af en sydlig Urt.

See mig, at den korte Tid er svunden,
Som ved muntert Spøg blev alt for kort
Livets Timeglas er snart udrunden,
Livets Glæde flygter hurtig bort.
Maatte jeg den korte Stund da nyde,
Søge dig min Kierlighed at tyde,
Og belønnes med et Kierligt Smil!

Thi, du Elskte! hvad er Elskov ene,
Naar den mødes ei af Elskovs Fryd?
Mon vel Fuglen sang i Træets Grene,
Hvis dens Mage svared ei en Lyd?

Kan jeg haabe, at en Gnist du kiendte
Af den Ild, du i mit Indre tændte,
At du hørtgik med et Suk for mig?

Søde Haab! o lad min Siæl dig favne!
Lad mig fast dig knytte til mit Bryst!
Ei skal jeg min Elskte længer savne,
Skiondt os skiller tvende Rigers Kunst.
Phantasiens Vinger skal mig bære
Didhen, hvor min Aand skal evig være,
Hvor mit Hierte har sit rette Hiem.

Psyches Bøn.

(1816.)

Du lille Gud med Vinger!

Skiondt ei, som forhen ofte,
Under dit Tempels Lofte
Min Bøn fra Læben klinger,
Troer jeg, du kan min Stemme
Usynlig giennem Luften dog fornemme.

Til Ingen Psyche vilde

Sin Bøn saa gierne vende,
Som dig, der ligner hende
Og selv er Barn og lille,

Dg leger, som man siger,
Snart med en Sommerfugl, snart med en Tiger.
Men grusom skal du være,
Dig glæde, naar du saarer,
Dg lee ved Andres Taarer.
Dog — heri vi os ere
Maaskee derfor ulige,
Fordi du er en Dreng, og jeg en Pige.
Jeg ønske mest i Live
Den Frihed, nu jeg nyder.
Men da man mig betyder,
At det ei saa kan blive,
Nu vel, saa tag mit Hierte,
Skienk mig din Belyst, skaan mig for din Smerte!
Men gjør at min Udkaarne
Bli'er glimrende som Solen,
Trofast som Stiernepolen,
Dg skion som du, Genbaarne
Af Skionhedens Gudinde!
Da vil jeg i min Friheds Tab mig finde.

Psyche fortæller om sit Bryllup.

Psyche.

D hør, min kæreſte Moder!
Du bliver ſaa glad i Hu,
Naar jeg dig monne fortælle,
Hvad ſnart mig hændes nu.

Ammen.

Mit Barn, hvad vil da hændes?

Psyche.

Jeg nys min Fader ſaae.
Han ſagde: Du holde dig færdig,
Snart ſkal dit Bryllup ſtaaе.
Han ſagde: Du holde dig færdig,
Dit Bryllup ſnart ſkal ſtaaе;
I en af de førſte Nætter
Du ſkal en Brudgom ſaae.
Da i mit Sind jeg tænkte:
D, vidſte min Amme det,
Da vilde hun tilviſſe
Glædes og frydes ret!
Ak, om min Amme det vidſte,
Hvor ſnart jeg bliver Brud!
Thi monne jeg til dig haſte
Med dette Glædesbud.

Ammen.

Ja, søde Barn, jeg mig glæder
Saa meget, som jeg kan.
Du sig mig dog, Barnlille:
Hvo blive skal din Mand?
En Konge det vel maa være,
Hvem du vil skienke dit Ja.
Han giver dig gyldne Ringe,
Og fører dig langt herfra.

Psyche.

Han fører mig ud i Verden,
Vel til saa fiernt et Sted.
Forsandt, jeg siger, min Moder!
At du skal følge med.
Da ville vi boe tilsammen.
Han er vel en mægtig Drot;
Han giver mig gyldne Ringe,
Dertil et kongeligt Slot.
Han giver mig Eblegaarde,
Brogede Fugle dertil,
Perlesnore om Halsen,
Saa mange som jeg vil.

Ammen.

Saa kysser han dig, og klapper
Dig med sin hvide Haand.

Psyche.

Hvad siger du, min Moder!
Nei, det gaaer aldrig an.
Han kysser mig kun paa Haanden,
Rører mig ellers ei;
Dybt jeg for ham neier,
Saa gaae vi hver sin Wei.
Han iler afsted til Jagten,
Kommer hjem, bestænket med Blod,
Dg bringer Løver og Tigre,
Dem lægger han for min Fod.
Jeg gaaer til Parken, og meder,
Alt med en Silkesnor,
Dg fanger de gyldne Fiske,
Som under Bølgen boer.
Men Du skal stedse mig følge,
Dg være mig altid nær.
Saa længe jeg er ilive,
Jeg dig beholder fiær.
Nu iler jeg paa mit Kammer,
At see min Brudedragt.

Ammen.

Jeg følger med dig, og ordner
Din kongelige Praght.

R o s a r a s M o n o l o g.

(Af Skuespillet: "Driftig vovet, halv er vundet.")

Nei, slumre kan, og sove vil jeg ikke.
Jeg dig, mit lille Kammer,
Forlade vil, hvor jeg dog ei kan hvile!
I mine Taareblikke
Skal Maanens blege Flammer,
Som giennem vaade, sølvblaae Skyer, smile.
Du maa ei fra mig ile!
D skiul dig ei! Kom frem af Tordenskyen!
Tør du ei, uden Glør, o Jomfru, vove
At vise dig for Byen:
Tør da, mens Alle sove,
Jeg gaae paa Gaden ud fra min Alkove?
Men see! de sorte Skyer giennembryde
Nu dine Straaler, Hulde!
Trøst dig, mit Hjerte! du er ei allene.
I giennem Natten lyde
Nu mine Sukke skulle,
Dg sig i Himmelen med dig forene.
Hellige, Kyndske, Rene!
Jeg ligner dig: jeg Jomfru er med Ære,
Dg mine Lokker ere ogsaa gule. —

Naar til din lyse Sphære
Jeg seer fra Mørkets Hule,
Maa sig mit Nu for min Erindring skiule.
Hvor ofte har du seet mig stille græde!
Men dine Straaler gøde
I Hiertet Trøst, naar Kræfterne var svage.
Dit Selskab var min Glæde;
Thi ak! min Moder døde
Alt i min spæde Barndoms første Dage;
Dg ene da tilbage
Jeg stod; thi mine Søstre vare længer
I Alder og Forstand, som vorne Terner.
Men Hiertet Muren sprænger,
Som det fra Samliv fierner,
Dg flygter ubevidst til Nattens Stierner.
Jeg stod en Lørdags Aften paa Altanen,
Saae dig i Skyens Rifter,
Dg tænkte: Lykkelige frem for Andre,
Du, som i Cirkelbanen
Kan giennem fire Skifter,
Ustadige, dig hvert Minut forandre!
Jeg skal imorgen vandre,
Som hver en Søndag, i det samme Følge,
Ud samme Veie, til de samme Steder.
Mig vugger samme Bølge;

Jeg længes, jeg mig kieder,
Jeg venter Nyt, og om Forandring leder.
Jeg har dog læst i mange smukke Bøger
Om Riddere, som komme
Heel pludselig fra ubekjendte Lande.
Man finder hvad man søger,
Ei Længsler ere tomme,
Dg grønne Palmer staae ved Haabets Strande.
Ak! om med Drømmen blande
Sig vilde lidet meer det Virkelige,
Dg uden for sit vante Maal sig vove! —
Saadan jeg monne sige.
Da gik jeg til at sove,
Dg drømte sødt om østerlandfke Skove.
Men næste Dag vi gik de velbekjendte,
De vante Søndagsgange:
Høit lued Solen, blaa var Dagens Himmel.
Mit Hierte slog og brændte,
Jeg saae nysgierrig, bange,
Paa Hver, som mødte mig i Folkets Brimmel.
Da paa en prægtig Skimmel
Fernando red forbi saa rask som Lynet,
I Ungdoms, Skønheds, Mods og Rigdoms Lue.
Jeg studsede ved Synet:
I Skoven^s Tempelbue,
En Fortids Ridder troede jeg at skue.

Misundes maa den Dame, som han minner,
Hvem han sin Ridderhæder,
Hvem han sin Kiærlighed, sin Troskab skienkte,
Naar hun fra Borgens Tinder
I lange hvide Klæder
Seer Støvet af hans Hest. — Saadan jeg tænkte.
I Vest sig Solen sænkte,
Dg gjorde Skyggerne paa Veien lange.
Da ved min Haand mig Nogen sagte rørte;
Han stod for mig, og bange
Han den til Læben førte,
Dg Skovens Stammer vore Eder hørte.
Jeg har ei brudt den, som jeg svor, og bryder
Den ingen Tid i Livet;
Men du, Troløse, du har svigtet Eden!
Dit Ord er Luft, som lyder,
Dit Løfte svagt, som Sivet.
Men hør, Maria, dog min fromme Beden:
Skaan ham for Himmelvreden!
Først lad mig selv forsøge mine Kræfter:
Maaskee det lykkes, ærligt vil jeg stræbe.
Han gik, jeg følger efter;
Jeg Fristerslangen dræbe
Vil i hans Barm, og kysse reen hans Læbe.

G r o a s T r y l l e q v a d. ¹⁾

Efter den ældre Edda.

Tgiennem mørke Dale
En Ungersvend ved Midnat langsomt gaaer,
I medens Mattens sorte Haar gale,
Og Duggen falder i hans gule Haar.
Den skjulte Sti er funden;
Han standser ved en eensom Høi i Lunden.

Ynglingen.

O Groa! gode Qvinde!
Vaagn op! Din Søn behøver end din Trøst.
Du slumrer dybt, du sover haardt derinde:
O, lad dig vækkes ved en elsket Kæst!
Din Søn han staaer derude,
Hvor Elve bruse vildt, hvor Storme tude.

G r o a.

Hvad vil min Søn ved Graven?
Hvad vil min Eneſte ved Dødens Port,
Bag hvilken jeg nedlagde Vandringſtaven,
Og ſlumred ind i Matten, kold og ſort?
Er du i Nød og Kummer,
Da du mig vækker fra min dybe Slummer?

Ynglingen.

Uk! har du glemt, min Moder,
Du selv mig bød at vandre til din Grav?
Fæl Veien var. Imod de stride Floder
Jeg kæmpet har, og mod et oprørt Hav.
Nu staaer jeg her, og gøser
Paa vildsom Kyst, hvor ingen Stjerne lyser.

Groa.

Den Bei, du har tilbage,
Er mere mørk, end den, du vandred nys.
Fremad i Tiden maa du stedse drage,
I bælmørk Nat, berøvet venligt Lys.
Hvad paa din Bei vil hænde,
Beed ikke jeg; kun Nornerne det kiende.

Ynglingen.

Syng mig da Tryllesange,
Som kunne frelse mig i Farens Tid,
Naar jeg skal vandre paa de dunkle Gange,
Med Mørkets Drager i en evig Strid.
Ung er jeg, end ei prøvet,
Allene, frygtsom, nedflaaet og bedrøvet.

Groa.

Belan! jeg først dig synger
En Sang, som stedse god og gavnlig var.

For Kan den Kinda qvad: Hvis Noget tynger
Din Skulder med en Vægt, som er for svar,
Kast Byrden da tilside,
At ei dit Mod og ei din Kraft skal lide! ²⁾

Mit andet Qvad dig trøste,
Naar eensom du i fremmed Brimmel gaaer,
Naar ingen Glæde vil dig huldt forlyste,
Naar Ingen kiender, Ingen dig forstaaer.
Da skal dig Urda finde;
Hun trøster dig ved det Forsvundnes Minde.

Nu hør mit tredie Qvæde:
Naar Fossen styrter ned fra høie Fjeld,
Dit Hoveds gule Lok den knap skal væde,
Men synke ned i Afgrunden til Hel.
For dine spæde Fødder
Den Elv skal flye, som oprev Træets Rødder.

Mit fjerde Qvad du høre:
Naar Fiender leire sig om dine Spor,
Skal deres blanke Vaaben ei dig røre,
Skal Spydet synke magtesløst mod Jord.
Selv Bjørnen modløs vorder,
Og fredelig i Hu den lumske Morder.

Min femte Sang er denne:

Ifald man lægger dig i Fængsels Baand,
Da skal jeg dig en kærlig Flamme sende,
Som flux skal sprænge Jernet om din Haand.
Hvorhen den Gnister stænker,
Der springe Bolt og Jern og Laas og Lænker.

Mit siette Vers jeg siger:

Hvergang du vugges paa den krumme Stavn,
Skal Storm og Uveir flye fra Egirs Riger,
Dg Medbor bringe dig i sikker Havn.
Naar Skade rædsomst hviner,
Skal Egir sende frelsende Delphiner.

Mit syvende du mærke:

Naar du paa Fjeldet gaaer, i Frostens Hal,
Hvor Kæmper staae i hvide Pandersærke,
Med Skiold og Spyd af funklende Krystal,
Da skal indvortes Barme
Beskytte dig mod deres kolde Arme.

Mit ottende paafalde

Du tryg, naar Solen, qvalt af Dunster, døer,
Naar over Jorden Nattens Taager falde,
Dg christne Trolde skiules i dens Slør.
Besværgelsen, hun sender,
Forstumme mellem Hexens egne Tænder! ³⁾

Mit niende, mit sidste:
Naar du med Jetterne Samtale har,
Skal de forgieves dig med Spørgsmaal friste,
Thi det skal aldrig fattes dig paa Svar;
Men Tanker, Ord og Memme
Skal vækkes pludselig i Siælens Giemme.

Lad Mornen nu dig føre
Hvorhen den vil! Dig qvad min døde Mund
En Sang, mens inden evig lukte Døre
Jeg stod her paa Granitens Klippegrund,
Dg skued Tidens Strømme
Slaae mod dens Fod, med indbildt Herredømme.

Jeg overskued Livet,
Dets Nød og Farer fra mit sikre Sted.
Jeg har et mægtigt Trylleqvad dig givet;
Forglem det ei! Dig vorder Held og Fred.
Af dig skal Lykken vindes,
O Søn, hvis du din Moders Raad vil mindes!

---

¹⁾ Groa er Navnet paa en afdød Kvinde, som ligger begravet i en Hvi. Hendes efterladte, eneste Søn, endnu ung og uerfaren, og for tidlig berøvet den ham veiledende Moder, gaaer om Natten hen til Gravhøien, vækker den Døde, og beder hende om Raad og Bestiermelse for sin forestaaende Vandring giennem den mørke Fremtid.

²⁾ Det var Jordens Gudinde, Rinda, som gav Havets Gudinde, Ran, dette Raad, og Havet følger ogsaa Raadet; thi det lader sig ikke nedtrykke af nogen Byrde: det Tunge lader det synke tilbunds, det Lette lader det flyde paa sin Overflade.

³⁾ Man sees heraf, at Digtet hidroerer fra en Tid, da Christendommen var indført i Norden, men endnu i Kamp med den gamle hedenske Lære, og af dennes Dyrkere betragtedes som Trolddom og Hereri.

Hvad er Elskov?

Det Billed af din Skønheds hulde Glans,
Som dette Hierte dybt og trofast giemmer,
Som er mit Liv, min Følelse, min Sands,
Som hver en Nat befaler mig at vaage,
Og hver en Dag at gaae i Drømmes Taage —
Det Billed troer du, at engang jeg glemmer!

Saa skrøbelig du troer din egen Lænke!
Dit Billed da saa flygtigt synes dig!
Hvor lidet kiender du dig selv — og mig!
Troer du, min Aand forglemme kan at tænke?
Troer du, min Puls at banke glemme vil?
Min Barm at aande, føle Lyst og Smerte?
Troer du, jeg glemme kan, jeg har et Hierte?
Siig, troer du, jeg kan glemme, jeg er til?

Hvis det er Elskov, kun i din Idee
At leve, men med ingen anden Tanke:
Naar dig jeg seer, at føle Hjertet banke:
At græde helst, og tvungen kun at lee:
At rødme, naar man nævner mig dit Navn,
Dg naar man ikke nævner mig det, blive
Mismodig ved det alt for lange Savn:
Naar Solens Straaler første Lysning give,
At længes efter Nattens mørke Favn,
Dg naar knap Mørket er begyndt at falde,
Med Utaalmodighed paa Dagen falde:
At vandre natlig, skjult af Mørkets Binger,
Tgiennem Storm og Regn og Is og Snee,
For kun den lykkelige Bogn at see,
Som til dit Hiem om Aftenen dig bringer;
Dg siden, naar i Sønnen Alle hvile,
Hen til dit Huus, til dine Bindver ile,
Dg stirre længselfuld til sorten Rude,
Hvis Lys er slukt, hvor du ei sidder meer,
Men slumrer indenfor i bløde Fier,
Dg drømmer ei om ham, som staaer derude:
En Alpejæger liig paa steile Fielde,
At søge ængstelig hvert lille Spor,
Hvorved jeg muligviis at ledes troer
Til den kun alt for flygtige Gazelle:

Alt have modigt Forsæt, dristig Tanke
Dg kække Planer — naar jeg ei dig seer;
Men sees du fiernt, ei være Helten meer,
Dg nærmes du, alt føle Hjertet banke:
En evig Længsel i min Barm at bære,
Som Intet stille kan, men Alt maa nære,
Som aldrig slumrer noget Dieblik,
Men voxer selv ved mindste Lædskedrik,
Som jeg af Lykken og din Billie fik —
Hvis Dette man med Ret bør Elskov kalde,
Da elsker jeg — og ene dig blandt Alle!

Bebreid mig ei, min Elskte, nogen Brøde!
Viid, Troskab adler Kiærlighed til Dyd.
Derfor fat Mod, og Dieblicket nyd,
Thi jeg er tro blandt Levende, som Døde.

S e r e n a d e.

Maagn, du Søde!

Over Dalen tindrer Nattens Stierne,
Smiler til det hulde Stevnemøde,
Hvor de To forenes gierne.
Bag ved hine dugbesprængte Høie
Vinker Elskovs Rige.

Følg mid did, o Elskte! Lad dit Die
Aabnes huldt, og lad dets Blik mig sige:
"Jeg vil ei for dine kielne Sukke
Hiertet lukke."

Kom, o Søde!
See paa Blomsterne ved Elskovs Stjerne!
Deres lukte Bægere sig møde
Til et Brudekys, som Amor gierne
Skuer fra Olympens gyldne Høie.
Al Naturens Rige
Sværmer, ene seet af Himlens Die.
D, vaagn op! Hvad kan en Drøm dig sige?
Vil du, medens Skovens Duer sukke,
Diet lukke?

Hvil kun, Søde,
Paa dit dunkle Bolster, liig en Stjerne!
Drøm om mig! Mit Suk skal Drømmen møde,
Begge To skal favnes ømt og gierne,
Dg min Sang skal Drømmens Lyst forhøie.
Digtekonstens Rige
Aabner helst sig for et lukket Die.
Hvad du end imorgen monne sige,
Ingen, Ingen kan for Sang og Sukke
Hiertet lukke.

B a k k e h u s e t.

Hæderssang i Studenterforeningen for K. L. Rahbek,
d. 16de Julius 1825.

Ved Kongens Slot en Hytte staaer,
I Søndermarkens Skygger,
Hvor mangen Sangfugl yndigt flaaer,
Og tro sin Rede bygger:
Hvor Floras tidt forglemte Smaa
Et Ly mod barske Vinde,
En huld og færlig Pleie faae,
En moderlig Veninde.

Der Sangens Fugle gierne boe,
Og tolke deres Glæde;
Thi Hytten er en Digters Ro,
Er Sanggudindens Sæde.
Hun lærte ham de muntre Qvad,
Som hele Norden synger,
Som Hver af os har sunget glad,
Hvis Ild os end forynger.

Og da hun gierne dvæler hist
Hos Gamma, hos Knud Lyne,
Saa lokker hun og did forvist
Sin Moder, Mnemosyne.

Erindringer af Skialdens Liv
Frem om hans Blik hun kalder;
Han skuer dem, og siger: bliv!
Flygt ei, min Ungdomsalder!

Dg fængslet ved hans Trylleord
Den lette Skare standser;
Han skildrer os det hele Chor,
Før det til Lethe dandser.
Tilskuer af sin Ungdoms Tid,
Ei efter Aar han tæller:
Han føler ungt, han skiemter blid,
Som i sin Baars Noveller.

Du, som er Danmarks Vres Ben,
Som har forskjønnét Sproget,
Der, fiernet fra din simple Pen,
Blier daglig mere broget;
Du, som har fuldendt i dens Gang
Den ægte danske Vise:
Hvem skulde Danmarks Søn i Sang
Vel heller ville prise?

Dig gav ei Sanggubinden Guld
(Guld er ei hendes Gave):
Et Kys hun gav dig, om og huld,
Dg Frugter af sin Have.

Hun gav et landligt Paradiis
Til dig og din Veninde,
Hvor Somrens Ild og Vintrens Iis
De samme Hjerter finde.

Hvo kiendte ei det Musers Hiem,
Hvor Gæstfriheden bygger?
Hvo flygted ikke tidt til dem,
I deres Lindeskjoger,
Hvor Sangens Fugle synge tør,
Og Sangens Venner lytte,
Hvor Baucis med Philemon gjør
Et Tempel af en Hytte?

Farvel til Poul Martin.

(1826.)

Poul Martin forlader sit Fædreland;
Til Norrig hans Cours monne stande;
Dog ei som den skotske, bevæbnede Mand,
I Hensigt at hærje de Lande.
O stakkels Herr Sinclair! vi mindes det vel:
Dig slog den forbittrede Normand ihjel.

Til Klippernes Rige sig flytter vor Ven,
For Biismandens Tempel at smykke.

Dansk Anthol. IV.

(16)

Den Havfru', som fører hans Snekke derhen,
Skal varsle ham Medgang og Lykke.
Erobrer han Norge, som god Skandinav,
Det skeer ved de Baaben, ham Muserne gav.

En Bro skal han bygge paa fraadende Vand,
Fra Lindesnæs lige til Skagen,
Hvor nordiske Hierter bevæge sig kan,
Dg lægge ved Sproget for Dagen,
At ikke ved Lethe vi skilles fra Jer,
Men Nordsoens Farve Kiermindernes er.

Han planter de Blomster fra Dannemarks Strand
Bed Granen paa Fieldenes Tinde;
Men kicærest dog er ham den Lilievand,
Som fængsler til Hiemmet hans Minde.
Til Sommer, naar Birken er grøn i sin Top,
Han kommer og henter sin Lilie derop.

Den Sandhed er gammel og Alle bekiendt,
(I Glasfæt især man den finder,)
At, ligesom Vinen, det blaae Element
Ei skiller os ad, men forbinder.
I Forbund med dig, o vor Broder, vor Ven,
Er alle, som du, skandinaviske Mænd!

L i v e t o g D ø d e n.

Bed F. G. Howises Grav.

I.

Før Livets Herre havde Livet skabt,
Da klagede Tilværelsen saa saare,
Dg sukked: Skaber! er jeg da fortabt?

Vel fattede den ei sin egen Taare,
Men spored dog et Haab at vorde meer
End Liget paa Naturens store Baare.

Dg Herren sagde: Jeg din Længsel seer;
Belan da, følg den Magt, som dig er givet:
Bær meer end Jld og Luft og Vand og Leer!

Dg jublende den adlød Skaberblivet,
Den ordnede sig glad til Sphærerens Dands,
Dg formed i Krystallen sig til Livet.

Dg Lyset opgik med sin Farveglands,
Dg Planten sig om Livets Kilde dreied,
Dg Dyret Stemme fik og vaagen Sands.

Dg hvert et Solgran, som for Binden sveied,
Hvert Livs-Atom nu fyldte Luft og Elv
Med Lovsang til den Livsgnist, som det eied.

Kun Mennesket, som sit bevidste Selv
I Livet fandt, men, truet af Naturen,
Udraabte til hvert Væsen: Frygt og skælv!

Åh, arme Støv! hvi brød du Fængselsmuren?
Hvorfor ei heller blev du hvad du var,
Et aldrig opvakt Sædekorn i Juren?

Den Skaber, som dit Livsfulk bønært har,
Dig blendede med Haabets falske Glæden,
Med al den Stræben, i dig selv du bar.

Du skued Livets Sol i Morgenrøden,
Men glemte Natten over Dagens Pragt;
Alt Liv er en Forsikkring kun om Døden.

I Fødselen det indgaaer Dødens Pagt;
Bed hvert et Skridt sin Brudgom det sig nærmer,
En uerfaren Brud i Foraarsdragt.

Paa Veien det for Evigheden sværmer;
En Draabe Himlens Dyb affspeile vil,
Men Himlen ei sit usle Speil beskiermer.

Lad det forgaae! den trænger ei dertil;
Den bliver hvad den var, om Nattens Binde
End knuse tusind Speiles Gøglespil.

Om føie Tid skal Liv og Lyst forsvinde,
Som Draaber i det store Verdenshav,
Hvor ingen Draabe vil sig selv gienfinde.

Tilværelsen er Livets aabne Grav,
Den knuger det med kolde Kæmpearme.
Lad os da nyde, hvad os Livet gav;

Thi snart forsvinde Toner, Lys og Varme.

II.

O tomme Forsæt, taabelige Lyst!
Kan jeg da nyde det Forgængelige?
Det Evige kun fylde kan mit Bryst.

Den Blomst, mig skienket har en yndig Pige,
Jeg bort vil kaste som unyttig Tant,
Hvis den er skilt fra Evighedens Rige.

Den visner før iaften, det er sandt;
Men er den Billed af en evig Tanke,
Saa faaer jeg den igien som Elskovs Pant.

Bort med hver Nydelse bag Tidens Skranke!
Hvad kan jeg nyde vel paa Gravens Bred,
Hvor Skygger kun af Liv omkring mig vanke?

Dg see, den Ven, som gik til Dødens Fred,
Fik neppe Tid ved Livets Lyst at dvæle;
Han gjorde Planer for en Evighed,

Nu glemmes han med dem bag fire Fæle.
Den Klarhed, som han ærlig stræbte til,
Formaaede Dødens Nat saa snart at kvæle.

Hvad er da Livet med sit Berespil?
Et Glædens Budskab, svøbt i Sorgens Klæde,
Som græder, naar det Fryd bebude vil.

Lad os forsage hver en indbildt Glæde!
Hvad Livets Hensigt er, det veed Enhver:
Vi fik det til at sørge, til at græde.

Vor Sorg tilhører os, den er os kjær;
Til den indvie vi de korte Dage!
D lad os sørge da, mens Tid det er!

Thi snart er det for seent til Graad og Klage.

III.

Det Morgen var; og Solen i sin Pragt
Stod op, og herlig sidste Gang bestraalte
Den Døende, som aanded end, men svagt.

"D!" sagde han, mens Blikket Himlen maalte:

"I dette Nu jeg seer en salig Løn

"For al den Tid, hvori jeg leed og taalte.

"Snart har jeg endt; hvor er min Død dog skøn!

"Min Afskedsstund forgylder Morgenrøden,

"Og Børn, som Engle, smile til min Bøn."

Saa talte han, og skued Solens Gløden

For sidste Gang, og hensov i dens Gløds. —

D hulde Trøst, som favner os i Døden!

Der gives Dieblikke, da vor Sands

Forklaret gennemskuer Livets Gaade,

Og seer og griber Evighedens Krands.

Tidt vorder høie Siæle denne Naade,

At see i Dødens hurtige Moment

Hvad de i Livet ei at see formaaede.

Paa Grændsfiellet staae de der, omtrent

Som man paa Grændsen mellem tvende Lande

Kan have Blikket mod dem begge vendt.

Vel stræbe vi, paa Jordelivets Strande,

I Livet Død, i Døden Liv at see,

Men tidt forgieves søge vi det Sande.

O salig Den, som efter Sorg og Bæe
Gaaer Diet op, der stirred før iblinde,
Dg seer det Hele som en stor Idee!

Da føler han, at Intet kan forsvinde
Af denne Kreds, som indbefatter Alt,
Dg at hans Aand det Hele kan forbinde.

Hvor hvert af vore Hovedhaar er talt,
Der vil og Tanken vel sin Eenhed tælle,
Dg see sig selv i hver en ny Gestalt;

Da frygter den ei meer Naturens Bælde;
Naturen er med den i salig Pagt,
Dg truer ikke længer den at fælde.

Dg Døden sees ei meer som Tidens Magt,
Nei, den er Aandens Seier over Tiden;
Thi svag er Tiden, Kraften underlagt.

Lyksalig Hver, som færdig er med Striden!
Om han i Livet eller Døden vandt,
Saa vandt han dog, og Forskiellen er liden.

Saadan en Vandrer, naar han Veien fandt,
Ei spørger ængstelig, hvad Navn den bærer,
Hvis den kun leder mod den rette Kant.

Mens Alt sin Undergang i Barmen nærer,
Det Edelste mest haster mod sin Død;
Med Liden sig Flammen selv fortærer.

V

Den Sommerfugl, som knap sin Larve brød,
Udaander, medens Foraarsolen smiler,
Sit korte Liv i Kærlighedens Skid.

Som Kærlighed, saa Modet, Glæden iler
Med Utaalmodighed mod Livets Maal,
Dg tillidsfuldt i Dødens Nat sig hviler.

Alt haster med at tømme Livets Skaal,
Det Edle først, det Ringere derefter;
Lig Phoenix, kaster Alt sig selv paa Baal.

I Følelsen af de medfødte Kræfter,
Optager Alt sit Intet i sin Barm;
Det veed, dets Intet ved dets Væren hester.

Saa holder det sig selv med Tankens Arm,
Sig dræber selv, og vil sig selv oplive,
Besejrer Verden og dens Frygt og Harm,

Dg tør sig modigt Døden overgive:
Thi hvad som blev, forgaaer; men samme Lov
Befaler hvad forgik, igien at blive.

Forklarte Ven! du blev ei Dødens Rov;
Din Land har alt besejret den heneden,
Og til en bedre Verden hen du sov.

Vor Graad for dig er Dug af Evigheden;
O lad dit Dje speile sig deri,
Med Tindren, som et Stjernebud fra Freden!

Thi Taaren hellig er, det føle vi;
Blandt Evighedens Perler vi den giemme;
Hvor hvert et Børnenyn er Poesie,

Derhen, o Digter, trænger og din Stemme!

Til Sanggudinden.

Ved H. G. v. Schmidts Grav.

(1832.)

S Sangens Musa, du som lønner
Din Dyrker med din Gunst!
Paa ny dig bringe Musasønner
En Skærv af Musers Konst.
Du lytter til de Toner blide,
Som stige fra vort Chor;
Men Harpen er, o Pieride,
Behængt med Sørgeslor.

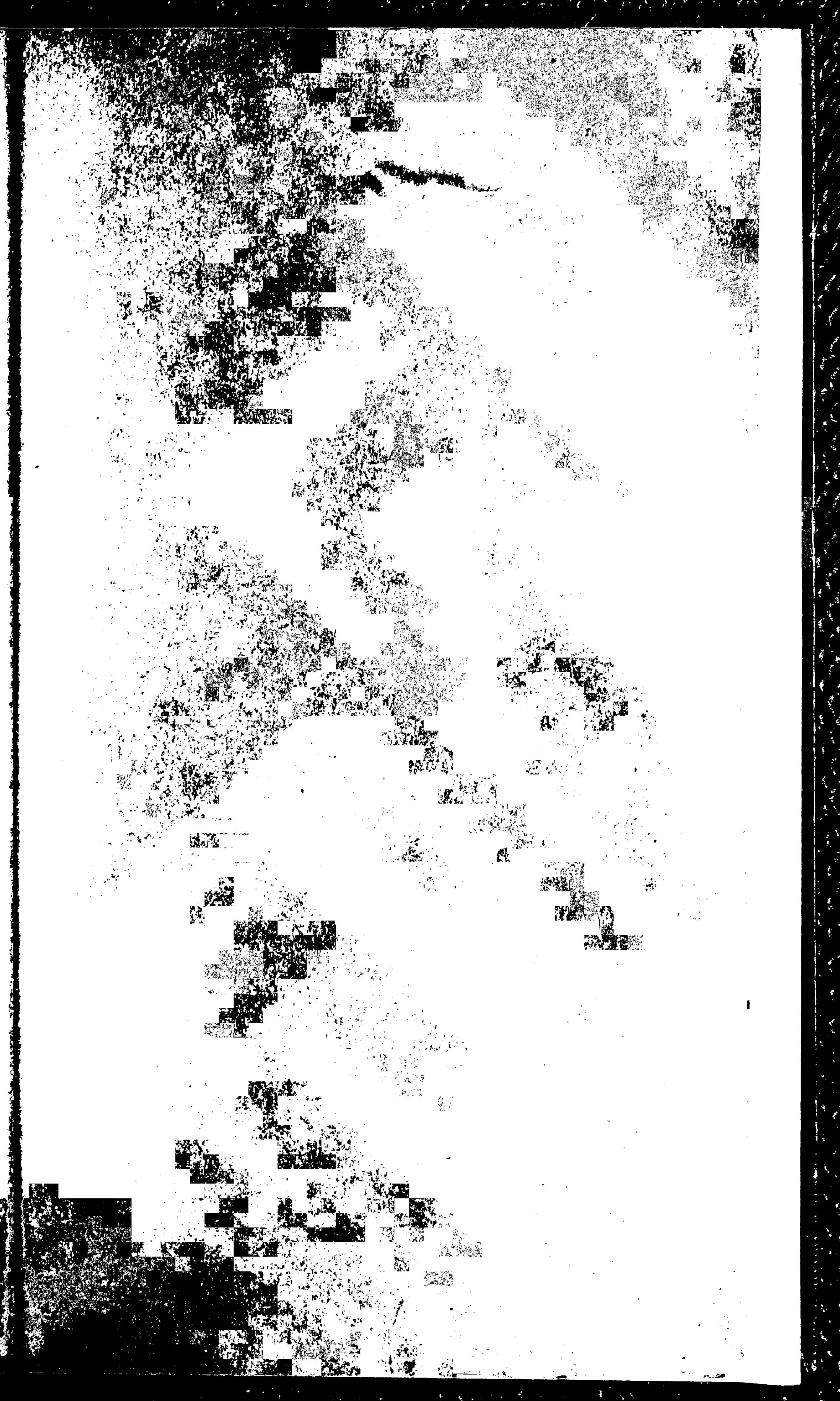
Naar fra din Bei, hvor Stierner tindre,
Du ned paa Jorden seer,
Du skuer her en Yndling mindre,
Men hist en Yndling meer.
Den Edle, som din Konst erkjendte,
Din Skionhed dybt forstod,
Han hiem til Idealet vendte,
Da Schmidten os forlod.

Den gaadefulde Magt, som fængsler
Bed rhythmisck Harmonie,
Som vækker uforstaaede Længsler
Bed Sang og Poesie:
Den ved sin Trolddom ham bevæged,
Ei blot hans Hierte huld;
Thi kiækt med Tankens Stempel præged
Han Følelsernes Guld.

Til Musers Løn han selv ei beiled;
Men hver en Digterkrands
Sig i hans Tankes Havblik speiled
Med uforandret Glands.
Han hæved ei sin sagte Stemme
Til Pieriders Lyst;
Men til det Skionnes Magt at fremme
Han savned aldrig Røst.

O Musa! du har løst hans Læbe.
I dine Søstres Chor
Nu synger han, hvad vi kun stræbe
At synge her paa Jord.
Lad Hymnen vinde dine Kroner,
Som værdig Daphnes Lov;
Men vi kan ene Klagetoner
Dig offre ved hans Stov.

Efter Forlæggerens Ønske, udgives dette **fjerde** og **sidste** Bind af Anthologien, der bliver noget større, end de foregaaende, i to Afdelinger. Anden Afdeling, hvis Trykning alt er begyndt, udkommer i Mai eller Junii Maaned. **Tredie** Bind af Anthologien, der sluttet med **Ohlen-schlæger**, og hvortil en Deel af Manuskriptet ligger færdig, vil udkomme inden Aarets Udgang.

C. Molbech.

Kettelser.

- S. 243. Fig. 10 (i Terten) i St. for "Januar M. 1800" læses:
"Dec. 1799."
— 252. Fig. 11. in' enlandste, l. udenlandste.

Erik Larsen

